

Liliana Moldovan

"Pași prin Bibliosferă"

INTERVIURI

Vol. I

Copertă: Alexandru Pecican
Colecția: *BIBLIOTECONOMIE*
Coordonator colecție: Florica Pop

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MOLDOVAN, LILIANA

Pași prin bibliosferă / Liliana Moldovan; pref.:
Teodor Ardelean. - Cluj-Napoca: Ecou Transilvan,
2013-

vol.

ISBN 978-973-8099-09-8

Vol. 1. - **2013**. - ISBN 978-973-8099-05-0

I. Ardelean, Teodor (pref.)

02(498):929(047.53)

Editura ECOU TRANSILVAN, Cluj-Napoca, 2013

e-mail: office@edituraecou.ro

telefon: 0745.828.755; 0364730441

www.edituraecou.ro

Liliana Moldovan

"Pași prin Bibliosferă"

INTERVIURI

Vol. I

Editura Ecou Transilvan
2013

CUPRINS

<i>Cuvântul autorului</i>	7
<i>Virtuțile dialogului: Prefață de Teodor Ardelean</i>	9
Hermina ANGHELESCU	13
Ioan Sebastian BARA	27
Lucia BIBARTI	33
Gabriel CĂRĂBUȘ	41
Ioana CRIHANĂ	49
Augustina Sanda CONSTANTINESCU.....	59
Florin Alexandru DIDILESCU	75
Lucian DINDIRICĂ	87
Nicolae – George DRĂGULĂNESCU	95
Teodora FÎNTÎNARU.....	109
Sergiu-Marian GĂBUREAC.....	121
Ligia-Antonia MIRIȘAN	133
Daniel NAZARE	141
Ion Onuc NEMEȘ.....	151
Vlad POHILĂ	161
Florica POP	177
Dimitrie POPTĂMAȘ.....	187
Mihaela RACOVÎTEANU.....	203
Doru RADOSAV.....	211
Mireille RĂDOI.....	221
Sorina STANCA.....	227

Dedic acest volum
Adrianei,
prietena mea cu suflet
cald și frumos...

CUVÂNTUL AUTORULUI

Cuprinzând 21 de convorbiri cu directori de bibliotecă, scriitori și specialiști din domeniul biblioteconomiei, “Pași prin bibliosferă” se constituie dintr-o suită de interviuri despre viața din bibliotecă, despre provocările “de ultimă oră” ale meseriei de bibliotecar și despre câteva din încercările reușite ale bibliotecarilor de a implica în viața comunității cu activități și proiecte culturale, educaționale și sociale benefice și atractive.

Cel de al doilea volum de interviuri pe care l-am conceput se bazează pe frumoasa idee că, departe de a fi sedentară, munca din bibliotecile românești este încărcată de dinamism și merită promovată. Am ales în acest sens o metodă inedită de popularizare constituită dintr-un ansamblu de demersuri interogative pe care sper să le găsiți utile, accesibile și delicioase.

PREFAȚĂ

Virtuțile dialogului

În vremurile de aur ale culturii din antichitatea “clasică”, îndrăgostiții de înțelepciune care și-au zis cu modestie “filosofi” au descoperit o știință a “moșirii ideilor”, maieutica, pe care au cultivat-o cu precădere pentru a circumscrie realități “conceptuale”. Pe firul acestor “îndeletniciri” superioare îi regăsim din acele vremuri minunate pentru cunoaștere pe celebrii Diogene, Socrate, Zenon iar “Dialogurile” lui Platon constituie “cartea de căpătâi”. A fost cu adevărat perioada de aur a metodei dialogului pe drumul sinuos și dificil al căutării adevărului.

Evident că “pornirea” socratică avea alte temeuri. “Știu că nu știu nimic” era un fel de principiu al ingnoranței într-un discurs care era deliberat asumat în această stare. Socrate credea că ideile sunt în noi și că doar filosoful este capabil a le scoate la lumină. Iar discuțiile purtate, cu o artă a extragerii admirabile (anamneză) au rămas “piese” monumentale pe o spirală a cunoașterii, în care alte metode au relevat mult mai puțin. Și chiar dacă în prezent anamneza nu mai este considerată metodă viabilă, căutarea adevărului prin întâlniri

bine ticluite și bine dirijate, însoțită de analiza critică a răspunsurilor se mai practică și chiar cu succes în anumite domenii.

O dovadă că “virtuțile dialogului” se păstrează și astăzi este și cartea de față “Pași prin Bibliosferă” a colegei mele Liliana Moldovan, bibliotecar dedicat total profesiei alese, fost o vreme director al Bibliotecii Județene Mureș. Cele 21 de dialoguri așezate la final într-un aranjament ad-hoc în ordinea alfabetică a intervievaților sunt similare celor 21 de salve de artilerie ce se trag la ceremoniile oficiale, cu ocazia unor evenimente de o valoare istorică deosebită. Nu știu dacă autoarea și-a propus o astfel de “metaforă”, dar constat că cele 21 de intervenții se disting prin stilul lor diferit de abordare, putând fi considerate o “artilerie” a momentului într-o lume românească a bibliotecilor.

Lucrarea este totodată o dovadă vie că în rândul instituțiilor cunoașterii (academii, universități, școli, biblioteci ...) se petrec cele mai dinamice procese de modelare, în funcție de creșterile conținuturilor gnoseologice și de imperativele momentului. Biblioteca, această incintă “veche” pusă la dispoziția celor interesați, a devenit nu doar un element de democrație culturală, ci și entitatea cu cea mai mare deschidere spre nou. Iar “noul”, cu multiplele lui aspecte este un complex cu fațete

multiforme și multicolore care conduc omul contemporan spre dobândirea statutului și statusului necesar pentru adaptarea sa la “imperiiile” de necesități și dezirabilități. O dialectică intimă a vechiului și noului, care duce în final la același rezultat: “Homo doctus in se semper divitias habet!” (Omul învățat are întotdeauna averea cu el!)

“Pași prin Bibliosferă” constituie totodată și o tribună a ideilor în activitățile de Bibliotecă. Parcurgerea cărții este folositoare tuturor celor interesați să cunoască bunele practici în domeniu, atât în România cât și în “lumea bună” a bibliotecilor lumii. Detalierea multiplelor forme și metode aplicate în exercițiul lor instituțional de către bibliotecile abordate constituie totodată un foarte bun exercițiu de biblioteconomie comparativă. Chiar și “geografia” cuprinderii este relevantă, deoarece întâlnim în carte nu doar opinii ale managerilor din diferitele “regiuni istorice” ale Țării, ci și ale specialiștilor din domenii apropiate, ale foștilor conducători de biblioteci, inclusiv ale prietenei noastre Hermina Anghelescu, pe care personal o gratulez cu cea mai mare “onoare”, de a fi “jandarmul bibliotecilor românești”, pentru strădaniile Domniei Sale de a ne așeza mereu în față ștacheta lucrurilor și a ne dojeni atunci când performanțele noastre sunt “modeste”.

O carte frumoasă care scoate în primul rând în evidență “virtuțile dialogului”, o carte utilă tuturor, o carte reprezentativă pentru încercarea de a fixa în parametrii cei mai potriviți elementele de identitate ale Bibliosferei .

DR. TEODOR ARDELEAN

Director al Bibliotecii Județene “Petre Dulfu” Baia Mare

E ceva în neregulă cu bibliotecile românești!

Interviu Dr. Hermina Anghelescu, profesor la Facultatea de Biblioteconomie și Știința Informării, Wayne State University, Detroit, Michigan, Statele Unite ale Americii

În perioada 20-25 mai 2012, Dr. Hermina Anghelescu, a fost invitată la Biblioteca Județeană Mureș (din Tîrgu-Mureș), pentru a ține un curs pe tema „Bibliotecile și societatea informației”. Cursul s-a ținut sub auspiciile Ambasadei SUA la București. În acest context, doamna Hermina

Anghelescu a avut amabilitatea să îmi acorde un interviu și a acceptat să îmi ofere câteva date bio-bibliografice pe care le reproduc în fragmentul de mai jos.

Doamna Hermina G.B. Anghelescu este profesor la Facultatea de Biblioteconomie și Știința Informării (School of Library & Information Science), Wayne State University, Detroit, Michigan, Statele Unite ale Americii. Are o vastă experiență, atât în domeniul bibliotecilor (a lucrat la Biblioteca Națională a României), cât și în învățământul superior biblioteconomic: a predat la School of Information, University of Texas at Austin și la School of Library & Information Science, Wayne State University, Detroit. A servit de mai multe ori în calitate de expert pentru Departamentul de Stat al SUA în legătură cu proiecte de biblioteci în

Republica Moldova, România și Serbia. A fost consultant pe probleme de bibliotecă în Europa de Est, pe lângă fundații de prestigiu din SUA, precum Fundația Bill & Melinda Gates și International Research & Exchanges Board (IREX). Este președinta Secției pentru Istoria Bibliotecilor din cadrul Federației Internaționale a Asociațiilor de Bibliotecă (International Federation of Library Associations—IFLA). Este membru în colegiul de redacție al mai multor publicații de biblioteconomie și știința informării precum „Annual Bibliography of the History of the Printed Book”, „Information & Culture: A Journal of History, Library & Archival Security”, „Slavic & East European Information Resources”, „Revista Arhivelor”, „Magazin Bibliologic”. Hermina Anghelescu face parte din Comitetul de Acreditare (Committee on Accreditation) a facultăților de biblioteconomie și știința informării din SUA și Canada, comitet ce activează sub egida Asociației Bibliotecarilor Americani (American Library Association—ALA).

Dr. Hermina Anghelescu este autoarea a numeroase articole apărute în dicționare și enciclopedii, studii de specialitate publicate în reviste precum „Libraries & the Cultural Record”, „Journal of Documentation”, „International Information and Library Review”, „Encyclopedia of Library and Information Science”, „International Dictionary of Library Histories”. Alte publicații includ două volume co-editate și publicate de Library of Congress: „Libraries & Culture: Historical Essays Honoring the Legacy of Donald G. Davis, Jr.” (2006) și „Books, Libraries, Reading & Publishing in the Cold War” (2001), precum și traducerea lucrării „What Is Documentation?” („Qu'est-que la documentation?”) de Suzanne Briet (2006) cât și compilarea de indexe cumulative publicate în format tipărit și online și alcătuirea de bibliografii, precum „Republica Moldova în lume” (2007), lucrare de referință premiată la editia a XVI-a a Salonului Internațional de Carte de la Chișinău care a avut loc cu ocazia aniversării a 175 de ani de la înființarea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. De asemenea, a editat și co-editat 15 volume de lucrări ale conferințelor de biblioteconomie pe care le-a organizat în România cu diverse prilejuri, începând cu 1992.

În 2004, în semn de recunoștință pentru activitatea de promovare a culturii române dincolo de granițele țării, Președinția României a conferit Herminei Anghelescu “Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavalier.”

Wayne State University, Detroit, Michigan
Statele Unite ale Americii

Liliana Moldovan (L.M.): - Stimată doamnă **Hermina Anghel**escu, sunteți profesor asociat la Facultatea de Biblioteconomie și Știința Informării din cadrul Universității de Stat Wayne (Wayne State University). În ce direcție se îndreaptă învățământul biblioteconomic american? Cu ce provocări se confruntă?

Hermina Anghelescu (H.A.): - E greu de răspuns la o astfel de întrebare pentru că învățământul din SUA și Canada servește drept model întregii lumi. Aceste țări, Statele Unite și Canada, sunt enorm de dezvoltate din punctul de vedere al bibliotecilor de tot felul, atât publice cât și universitare, școlare și specializate. Cele mai renumite universități se află în Statele Unite, prin urmare bibliotecile lor și serviciile oferite sunt deosebite. Modelul american a fost preluat de țările din Europa de Nord și de Anglia, formându-se ceea ce se numește în literatura de specialitate modelul anglo-saxon, prin care serviciile de bibliotecă sunt axate pe necesitățile de informare și documentare ale utilizatorului în paralel cu dezvoltarea colecțiilor și

asigurarea unui spațiu modern și confortabil, care are menirea să-l rețină pe utilizator cât mai mult în incinta bibliotecii.

Utilizatorul modern, pe care, din păcate, în România îl numim numai cititor, are nevoi de informare complexe. Ideea principală este că utilizatorul de astăzi are nevoie de informație de foarte bună calitate, obținută în cel mai scurt timp și evident că solicită o informație complexă sub forma unui text integral. Studenții, de pildă, stau în camerele de cămin și își fac temele în miez de noapte, accesează site-urile bibliotecilor de unde pot descărca articole de ultimă oră, articole în formă integrală și nu numai descrieri bibliografice ale acestora, sub forma autor –titlu sau numai un rezumat. În acest fel, ei își pot finaliza lucrările pe care trebuie să le predea profesorilor a doua zi.

În consecință, serviciile oferite de bibliotecile de peste ocean sunt foarte complexe, toate axate pe nevoile de informare ale individului din secolul XXI, individ care preferă servicii la distanță, fără ca să mai fie nevoit să se deplaseze fizic la bibliotecă. Dacă ar fi să comparăm învățământul biblioteconomic din Statele Unite cu ce se petrece în România aș putea să spun că în România suntem în secolul trecut și asta o spun cu generozitate. În America de Nord acest învățământ biblioteconomic este foarte diversificat. Studenții se specializează pe diverse direcții pe care vor să le urmeze în domeniul biblioteconomiei.

Dacă România produce niște generaliști(dacă ar fi să adoptăm modelul medical), SUA produce niște specialiști. Pe parcursul studiilor, studentul american se pregătește să devină, încă de la început, bibliotecar public ori bibliotecar universitar sau bibliotecar școlar. El știe de la bun început că vrea să lucreze cu copii, adulți sau adolescenți, ori vrea să lucreze în domeniul medical sau să devină bibliotecar în domeniul juridic. Învățământul biblioteconomic din SUA este foarte flexibil. Dincolo de niște cursuri generale de bază, studenții se specializează, pe când în România, toți sunt înregimentați în anul I, II, III la cursuri generale, pentru că aici funcționează „modelul Bolgna”, după care urmează un an, un an și jumătate de masterat, unde nu li se dă o mare posibilitate de specializare. În Statele Unite și arhiviștii se formează tot la facultățile de biblioteconomie.

O altă specializare sunt informaticienii care lucrează în domeniul bibliotecilor și care învață să digitizeze informația și să o facă disponibilă prin intermediul Internetului, la distanță. Tot acești bibliotecari-informaticieni țin în spate și întregul sistem integrat de bibliotecă. Sunt enorme diferențele între învățământul biblioteconomic din Europa de Est și cel din Statele Unite. Sinceră să fiu, nu văd prea multe șanse de apropiere și de modernizare în condițiile în care în România, învățământul biblioteconomic a fost întrerupt, chiar desființat, iar în clipa de față ne confruntăm cu un vid de cadre didactice cu doctorat de specialitate care să poată preda. La început, când s-a reînființat învățământul biblioteconomic, în anul 1990, au apărut, ca ciupercile după ploaie, foarte multe facultăți de biblioteconomie. Din fericire, multe dintre ele au dispărut fiindcă nu ofereau cursuri de înaltă ținută. Mai sunt câteva, dar și ele par cam înțepenite în timp și formează bibliotecari de secolul XIX, nu de secolul XXI. După părerea mea, curricula este învechită și ar trebui înnoită. Faptul ca mulți dintre absolvenți aleg să nu lucreze în biblioteci ar trebui să dea de gândit celor care conduc departamentele de biblioteconomie. Cunosc faptul ca salarizarea precară este un factor determinant.

L.M.: - Dintre cursurile pe care le predați, care vă este cel mai drag și pe care îl considerați cel mai util?

H.A.: - Presupun că toate cursurile pe care le predau sunt utile pentru că atunci când predau clasele mele sunt pline. Limita de înscriere este de 25 de studenți într-un curs și nu mi s-a întâmplat să predau un curs la care să fie prezenți înlocuiți cu înscriși mai puțin de 20 de studenți. Dacă răspund la întrebarea legată de utilitate, presupun că aceste cursuri sunt utile. De fapt, așa au fost și gândite. O universitate americană nu își permite să ofere cursuri la care nu se înscriu studenți. Dacă există cursuri la care se înscriu mai puțin de 5 studenți, acele cursuri se anulează. Dacă ar fi să spun ce curs îmi este cel mai drag, pot spune că mie îmi place ceea ce fac și predau cu foarte mare pasiune și toate cursurile pe care le predau îmi sunt dragi, mai ales că ele se referă la niște discipline în care m-am specializat. În esență, îmi dau silința să fac un lucru cât mai bun iar în momentul în care te implic și cu sufletul și cu psihicul, ceea ce faci îți este drag. Eu predau de plăcere fiindcă îmi place să lucrez cu

creiere adulte și mă bucur când studenții mei vin la sfârșitul cursului, după 14 săptămâni și îmi spun: „Doctor A., mi-am scos banii de pe urma cursului”. Aceasta este cea mai mare satisfacție a unui profesor: să vadă că ce a predat prinde roade. Am studenți cu care mă întâlnesc peste ani de zile la conferințe și îmi spun că mai păstrează încă notele de curs și că le țin în sertarul de la birou să le aibă la îndemână.

L.M.: - Cum ar trebui să procedeze cei care conduc destinele instituțiilor de învățământ biblioteconomic pentru a diminua diferențele și a se apropia de nivelul de performanță al instituțiilor similare din străinătate?

H.A.: - După cum am spus, curricula trebuie regândită și reformulată. Dacă îi înregimentăm pe studenți și dacă îi obligăm să ia aceleași cursuri, nu ne atingem scopul. În medicină, de exemplu, medicii se specializează, la fel și la biblioteconomie. E un pericol să formăm numai generaliști și să nu îi lăsăm să aprofundeze. La biblioteconomie, curricula ar trebui regândită, dar o mare problemă este lipsa cadrelor didactice cu înaltă specializare care, realmente, ar fi în stare să predea niște cursuri specializate și foarte aprofundate. Până una alta, e un cerc vicios aici, în România. Aș propune niște măsuri drastice care știu că nu sunt dorite. Nu s-a ajuns încă la un nivel de maturizare unde schimbarea din interior să fie o normă acceptată de toți.

L.M.: - Am aflat că sunteți pasionată de istoria bibliotecilor românești. Dacă ar fi să recomandați studenților dumneavoastră un model de bibliotecă românească valoroasă, la care v-ați opri?

H.A.: - Cam greu de spus, pentru că din păcate, prin serviciile pe care le oferă, nu prea văd o bibliotecă valoroasă, care să servească drept model în tot ceea ce face. Totuși, din punctul de vedere al colecțiilor m-aș referi la colecțiile de la „Batthyaneum”¹ și la alte

¹ Biblioteca Batthyaneum din Alba Iulia a fost înființată în 31 iulie 1798, din inițiativa episcopului romano-catolic al Transilvaniei Batthyány Ignác (1741-1798). Alături de un observator astronomic, mai multe colecții cu caracter muzeal, biblioteca constituia o parte a fundației culturale de interes public creată de acesta cu denumirea de Institutum Batthyani/ Institutul lui Batthyani din Alba Iulia. A se vedea: <http://www.bibnat.ro/Filiala-Batthyaneum-s75-ro.htm>

colecții unice pe care le-aș recomanda. Printre colecțiile unice aș recomanda colecțiile de la Biblioteca Teleki, dar ca bibliotecă renumită prin serviciile pe care le oferă mi-ar fi greu să aleg o bibliotecă despre care să spun „duceți-vă acolo că aveți ce vedeți”. Sunt câteva biblioteci care s-au ridicat și se disting prin realizări. Dar acestea sunt încă excepții. În general, încă bâjbâim, bibliotecile publice din România și bibliotecile de felul celor universitare și școlare sunt în secolul XIX, unele în secolul XX, dar nici una nu este în secolul XXI. Acest lucru se reflectă în datele concrete raportate în „Anuarul Statistic al României”, care arată o situație tragică rezultată din faptul că, în România 10% din populație vine la biblioteca publică iar acestea ar fi niște cifre generos „umflate”- aș putea să spun. Ce face cealaltă parte a populației de 90% care nu frecventează biblioteca, care nu știe că există o bibliotecă ce poate să îi satisfacă niște nevoi de informare? Aici nu aș da vina numai pe public, ci e vina bibliotecii care nu trezește interesul publicului. Este trist și îngrijorător faptul că nici la biblioteca universitară nu vin studenții, în contextul în care un individ merge la facultate 4 ani, ia o diplomă bazată pe o lucrare finală de licență și acest individ nu a pășit în bibliotecă. Statisticile arată că 50% din studenți vin la bibliotecă. Ce fac ceilalți de 50% care nu au intrat în bibliotecă și obțin o diplomă? Devin medici de la care așteptăm să salveze vieți? Cum ajung ei profesori pe mâna cărora ne dăm copiii spre a fi educați? Cum ajung ei ingineri de la care ne așteptăm să ridice clădiri cu multe etaje și să construiască șosele și poduri? Mi-e greu să explic acest lucru. Am aflat din presă despre ultimele noutăți de plagiat comise de persoane care au fost puse în fruntea ministerelor, chiar la ministerul educației! Procurorul general al României a fost acuzat de plagiat! Primul Ministru la fel! Așa nu se poate! E ceva în neregulă în România. Acești indivizi ori nu au călcat pe la bibliotecă, ori tezele lor au fost făcute de altcineva.

L.M.: - Se știe că programul „Biblionet” a adus importante schimbări în sistemul bibliotecilor publice din România. Credeți că bibliotecile românești au reușit să profite suficient de mult de pe urma rezultatelor implementării acestui proiect?

H.A.: - Aș vrea să explic, mai întâi ce este programul „Biblionet”. Programul „Biblionet”, este finanțat de Fundația Bill și Malinda Gates și este administrat în România de o fundație cu sediul la Washington, fundație care se numește IREX (International Research and Exchange Board). Scopul programului este să aducă computere, cu acces liber la public, în bibliotecile publice din România, atât din orașe, cât și din mediul rural. În plus, vizează pregătirea prin sesiuni de training a bibliotecarilor publici. Programul aduce și dotare tehnică și dezvoltare profesională. În total, programul a primit cam 28 de milioane de dolari, pe parcursul a 6 ani și jumătate, din care mai avem un an și jumătate. Am fost implicată în acest proiect înainte ca el să fie adus în România, din perioada în care s-a făcut studiul de țară pentru a se stabili dacă programul poate fi aplicat în România.

Sper că acest program a fost folosit cu succes. Viitorul o va spune, rezultatele obținute în viitor vor grăi în favoarea lui „da” sau a lui „nu”. Pentru moment, statisticile nu indică o creștere substanțială a numărului de persoane care trec pragul bibliotecilor publice. Sperăm că anii ce urmează vor trimite spre rezultate pozitive. Știu că am făcut foarte mult bine, în sensul că, în unele localități cu precădere rurale, „Biblionetul” a salvat bibliotecile de la dispariție. Unii primari amenințau bibliotecile comunale cu dispariția, dar când a apărut programul „Biblionet”, primarii s-au întrecut unii pe alții în renovarea bibliotecilor și pregătirea lor pentru a primi calculatoare, pentru că una din condiții (pentru a intra în program) a fost că aceste calculatoare trebuie să ajungă în clădiri și spații reamenajate. Acest fapt a dus la o vizibilitate a bibliotecii, ca edificiu măcar, în comunitate. Sperăm că „Biblionetul” va avea un impact pozitiv mai ales că bibliotecarii intrați în program au învățat multe, au venit în contact cu idei noi care vor conduce la îmbunătățirea imaginii bibliotecii și a bibliotecarului în societate. Astfel, în anii ce urmează vom reuși să trecem de acel 10% ce reprezintă procentul de populație care solicită serviciile bibliotecilor publice.

L.M.: - Dacă bine am înțeles, v-ați construit o imagine destul de clară despre situația bibliotecilor publice din România. Cum vedeți viitorul instituțiilor bibliotecare din țară? Au reușit aceste instituții să își facă simțite rosturile sociale și comunitare sau încă bâjbâim pe acest teren?

H.A.: - Eu zic, că bâjbâim în continuare. Și afirm acest lucru pornind de la faptul că am o imagine clară asupra bibliotecilor din România, deoarece, înainte să mă duc în America, am lucrat 14 ani la Biblioteca Națională a României, în cadrul mai multor servicii diferite, și am cunoscut situația bibliotecilor din România. Apoi, am revenit în țară, chiar și de 3 sau 4 ori pe an ca să lucrez cu bibliotecari din România, cu bibliotecari din România. Multe din deplasările și inițiativele mele au fost susținute financiar de Departamentul de Stat al SUA și Ambasada SUA, care sunt interesate să contribuie la dezvoltarea bibliotecilor publice din țara noastră. Sunt multe „American Corner” (Centre Americane) amplasate în bibliotecile din România, cam 16 în total. Deplasările mele au fost plătite de Fundația „Bill și Melinda Gates”, când făceam studiul de țară. Deci, am o imagine foarte clară a bibliotecilor publice din România. Multe dintre ele sunt însă înțepenite în trecut și nu fac pași rapizi spre modernizare, adaptându-se serviciilor pe care individul de secol XXI le dorește de la o bibliotecă. Acum s-a deschis și noua clădire a Bibliotecii Naționale, deci nu putem să mai folosim pretextul: „N-avem Bibliotecă Națională, n-avem clădire”. Dar, din păcate, avem doar clădirea, nu și serviciile și viziunea de Bibliotecă Națională. Pentru moment Biblioteca Națională nu oferă publicului din București decât o jumătate de milion din cele 13 milioane de volume pe care pretinde că le are. Când va putea fi întreaga colecție accesată de cei care trec pragul instituției? Cum servește Biblioteca Națională pe cetățeanul de la Baia Mare, Iași, Tîrgu-Mureș sau pe mine, cetățean român aflat la Detroit? Biblioteca Națională este a tuturor românilor! Din păcate serviciile pentru utilizatorii virtuali sunt de domeniul viitorului. Este nevoie de gândire strategică la Biblioteca Națională! A fi o instituție de rang național înseamnă asumarea unor responsabilități, ca să nu mai discutăm de integrarea Bibliotecii Naționale în circuitul internațional de informații.

Ce ne lipsește nouă românilor este coordonarea, colaborarea și comunicarea eficientă, dorința de a sta fără orgolii prostești în jurul

unei mese rotunde pentru a identifica niște idealuri și scopuri comune pe care să le atingem cu eforturi comune. Intenția de a colabora ne lipsește și este înfrântă de orgolii personale și instituționale. Toți vor să conducă, să fie lideri de proiect, dar proiectul nu există. Avem încă mult de lucru pe traiectoria aceasta. Mai mult progres nu există pentru că serviciile sunt în continuare similare celor oferite acum 20 de ani, iar biblioteca continuă să fie un depozit de cărți. „Biblioteca-templul cărții” este o sintagmă care nu îmi place fiindcă îmi spune că biblioteca este ceva static. În secolul XXI, biblioteca, mai ales cea publică, trebuie percepută ca un centru de informare. Individul de astăzi este ocupat cu mai multe slujbe și are în față multe tentații pentru petrecerea timpului liber iar dacă biblioteca nu demonstrează că are capacitatea de a-i rezolva problemele de informare rapid și eficient, cu un produs de bună calitate, biblioteca își va pierde clienții. Pe de altă parte, multe persoane au calculatoare acasă și sunt conduse după percepția că totul se găsește pe Internet și nu mai avem nevoie de bibliotecă și bibliotecar. Mulți afirmă astăzi: „ce-mi trebuie mie biblioteca, când cu Google pot găsi orice pe Internet?” Populația trebuie instruită că nu tot ce oferă Internetul este de bună calitate iar bibliotecarul este cel care știe să filtreze informația și te poate îndruma să ajungi la informația de calitate. Totdeauna vom avea nevoie de biblioteci care să găsească drumul spre informația valoroasă. Bibliotecarii români vor rata ocazia de a arăta de ce sunt în stare dacă nu își revizuiesc oferta de servicii. Vor rata ocazia să se afirme într-o societate care este tot mai tentată să își procure informația în manieră independentă, fără ajutorul bibliotecarului.

Trebuie să batem fierul cât e cald și să găsim soluții ca să atragem la bibliotecă pe cei 90% din cetățeni care nu ne trec pragul. În SUA, 70% din populație merge la bibliotecă chiar dacă cu toții au computere acasă. Mulți vin cu laptopul lor la bibliotecă. În Finlanda, procentul este și mai mare. În această țară, peste 90% din populație utilizează bibliotecile publice. Cum explicăm această discrepanță? Ce fac bibliotecile publice în din aceste țări încât lumea le trece pragul, iar la noi oamenii nu vin? E un moment de introspecție pentru bibliotecarii români. Ar trebui să fie... dar încă bătăm.

L.M.: - Dacă ar fi să alegeți un slogan prin care să îi atrageți pe români la bibliotecă, cum ar suna acesta? Care ar fi cele mai eficiente mijloace de pătrundere a bibliotecilor în comunitate?

H.A.: - În privința sloganului, cred că aș organiza un concurs național în care să-i invit atât pe bibliotecari, cât și întreaga societate să inventeze sloganuri pe care le-am testa, un slogan pentru fiecare județ. Și așa aș organiza o campanie de sloganuri, nu l-aș face eu. Cât privește a doua parte a întrebării, aș spune că biblioteca ar trebui să se reinventeze, să se reorienteze în funcție de necesitățile noilor utilizatori. Biblioteca ar trebui să digitalizeze foarte mult, să devină creatoare de conținut digital și să fie pregătită să ofere informație cititorului virtual chiar și atunci când biblioteca este fizic închisă (în afara orelor de program). Accesul cititorului virtual în biblioteca virtuală este posibil prin constituirea unor baze de date cu text integral: cărți electronice, reviste electronice și alte tipuri de baze de date. Cam așa văd eu viitorul dacă vrem să atragem lume la bibliotecă și dacă vrem ca instituția să continue să mai existe, mai ales în contextul crizei economice cu care se confruntă întreg mapamondul, nu numai România.

L.M.: - În perioada ultimilor ani, spațiul cultural european s-a îmbogățit cu un număr destul de generos de biblioteci românești. Ce părere aveți despre acest fenomen? Cunoașteți activitatea bibliotecilor românești din străinătate?

H.A.: - Cunosc bibliotecile românești din Chișinău, adică bibliotecile din Chișinău care au primit fonduri de carte românească din România. Văd utilitatea trimiterii acestor fonduri de carte pentru că în 1991, când Moldova s-a desprins de Uniunea Sovietică, fondul de carte al bibliotecilor de acolo era eminentamente rusesc iar la bibliotecile din Chișinău continuă să existe o pondere mai mare a cărților rusești. Nici măcar acum nu s-a ajuns la o proporție de jumătate la jumătate și este nevoie în continuare de carte românească în Moldova, mai ales în contextul în care în anii '90 ei nu aveau nici măcar Abecedare din care copiii să învețe românește. Mai sunt și celelalte biblioteci care s-au deschis prin formarea unor colecții de cărți care s-au trimis din România spre unele țări unde au emigrat români, cum ar fi Spania sau Italia. Nu cunosc componența acelor fonduri, deci nu pot să mă exprim exact. Aș pune, însă, o întrebare și

aceasta ar fi o invitație către o cercetare serioasă și obiectivă referitoare la: ce fonduri de carte s-au trimis acolo, ce fel de cărți, care sunt așteptările cetățenilor români din acele localități și întrebarea: se duc oamenii să citească acele cărți? Sunt ele scoase din bibliotecă sau nu? Și dacă răspunsul va fi „nu”, atunci trebuie să regândim acest program, pentru că dacă noi bibliotecarii considerăm că ar trebui să le trimitem, muncitorilor din Spania, Eminescu și Topârceanu sau mai știu eu ce altă literatură pe care noi o considerăm „de clasă” și credem că ar fi utilă, trebuie să ne gândim că după ce lucrează 8 sau 10 ore pe zi (la adunat căpșuni sau altceva), românii nu se vor duce la bibliotecă numai pentru că există un fond de carte românească acolo. Ei s-ar duce la acea bibliotecă românească dacă ar găsi informație care să-i ajute practic, să le satisfacă o nevoie de informare, specifică, pe care o au. Am mari dubii că ei se duc să ia Slavici – „Moara cu noroc” și stau să citească după ce vin istoviți de la câmp sau de pe șantier. Ar trebui să facem o evaluare a acestor biblioteci, a acestor fonduri de carte. Pentru moment nu pot spune dacă sunt bune sau nu, dacă sunt eficiente sau nu, ori dacă ele nu sunt decât orgoliul bibliotecilor de aici care declară că au filiale și în străinătate. Ar trebui să avem o discuție cu utilizatorii de acolo și pe baza lor să adunăm datele statistice legate de numărul cititorilor și de circulația fondurilor pentru ca apoi să tragem o concluzie.

L.M.: - Faceți parte din categoria persoanelor privilegiate care au reușit să transforme preocupările profesionale în pasiune. În afară de interesul pentru universul biblioteconomic, ce alte pasiuni aveți și ce proiecte doriți să realizați în viitor?

H.A.: - Da, aveți dreptate îmi place enorm ceea ce fac și predau din pasiune și plăcere. Când am ajuns în Statele Unite aș fi putut să aleg orice doctorat dar am preferat să îmi continui profesia din România, profesie pe care o am la suflet iar acesta este un mare privilegiu pentru că e o încântare să ai o meserie care îți aduce satisfacții profesionale și împliniri. Mă duc la congrese, prezint lucrări, fac parte din tot felul de asociații profesionale cum ar fi: IFLA (Federația Internațională a Asociațiilor de Biblioteci) acolo sunt președinta secției de Istorie a bibliotecilor. Fac parte din American Library Association, adică Asociația Bibliotecarilor

Americani, fiind membră la două secțiuni din cadrul acestei organizații. Fac parte din Asociația Profesorilor de Biblioteconomie și Știința Informării, care reunește profesori din Statele Unite și Canada și mă implic în activitatea tuturor acestor asociații și nu sunt un simplu membru care își plătește cotizația, am responsabilități acolo, pe care le fac din plăcere, fiindcă nu mă obligă nimeni. Toată activitatea mea, cu România, cu Europa de Est, cu Serbia și Republica Moldova, o fac din plăcere și din dorința de a ajuta aceste țări să progreseze la capitolul bibliotecii.

În afara preocupărilor mele profesionale, îmi place foarte mult să călătoresc, să cunosc locuri noi, oameni noi. A vizita o țară pe îndelete, după părerea mea, înseamnă să observi oamenii, să vezi cum se comportă, cum se îmbracă, să iei contact cu gastronomia locală. Să călătorești într-o țară străină nu înseamnă să vizitezi doar muzee și apoi să te duci în camera de hotel. Mi-aș dori să pot să petrec mai mult timp într-un loc. Mi-ar place, spre exemplu să stau la o cafenea pe trotuar și să-i observ și să intru în vorbă cu oamenii pe care îi întâlnesc. Îmi place să intru în vorbă cu oamenii pe care îi întâlnesc în avion, în autobuz, în parc, să văd ce gândesc, să îi văd cum se comportă, să aflu cu ce probleme se confruntă în viața de zi cu zi. Astfel, constat că suntem oameni cu toții și avem aceleași preocupări și aceleași dificultăți, iar acestea constituie o unitate, un fir comun care ne leagă pe toți.

Îmi place să descopăr culturi noi cu specificul local. Am vizitat multe țări, în jur de 50 și în mod deliberat nu am fost în Spania pentru că din câte am citit și știu despre Spania, am sentimentul că trebuie să îi dedic o perioadă mai lungă, să fiu expusă la un fel de infuzie de Spania. De aceea, mi-aș dori să am timp să stau mai mult în fiecare mare oraș din Spania, să cunosc oamenii, să sorb orașul, să îl miros, de când se trezește de dimineață până în noapte, trecând prin Fiesta, prin Flamenco, prin Corrida. Vreau să îmi rezerv o vacanță de trei luni, să stau în Spania și să mă perind dintr-un oraș într-altul. Sunt un turist înveterat, meticolos.

Când mă voi pensiona (fiindcă sunt un profesionist și îmi place ce fac, mi-am propus să mă pensionezez la vârsta de 70 de ani) voi călători și mai mult. Între timp colecționez artă, cumpăr obiecte de artă de la artiștii români, pictori, sticlari, ceramiști, artiști care pictează porțelan. Sunt selectivă, evident, dar îmi place să am o

colecție eclectică, atât în apartamentul meu din București, cât și în casa mea din Detroit. Îmi place să ascult muzică. Chiar acum m-am întors de la concertul de încheiere a stagiunii Filarmonicii din Tîrgu-Mureș. Îmi place muzica, îmi plac culorile și, chiar dacă nu sunt un creator de artă, sorb arta și o apreciez. Prin urmare, am preocupări de toate felurile, ca orice individ. Merg mai mult pe stilul clasic decât pe cel modernist, atât în muzică dar și în artele vizuale. Îmi place să merg la operă, la teatru, la balet. Nu aș putea să spun că sunt un cetățean de România sau de America, sunt un cetățean al lumii, mă simt bine oriunde, îmi place să cunosc oameni din toate straturile sociale și din toate colțurile lumii și să constat că toți suntem la fel, indiferent de unde ne tragem și unde ne sunt rădăcinile.

Cartea va rămâne valoarea supremă a unei biblioteci

Interviu cu Ioan Sebastian Bara, managerul Bibliotecii Județene „Ovid Densusianu” - Hunedoara

Sebastian Bara este directorul Bibliotecii Județene „Ovid Densusianu” Hunedoara și ocupă această funcție din anul 2010. A fost angajat la biblioteca publică din județul Hunedoara, mai întâi ca bibliotecar apoi a lucrat ca responsabil cu securitatea și sănătatea în muncă și a fost cadru tehnic cu atribuții în domeniul prevenirii și stingerii incendiului. A absolvit

Facultatea de Istorie și Filologie – Secția Muzeologie – Conservarea și Restaurarea Patrimoniului Cultural Național din cadrul Universității “1 Decembrie 1918” Alba Iulia și a urmat mai multe cursuri de biblioteconomie, cursuri de SSM și PSI. Este colaborator OSIM și a fost vicepreședinte al Sindicatului Liber al Salariaților din Administrația Publică Locală a Județului Hunedoara.

După cum mărturisea cu ocazia unei manifestări culturale: “Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” și-a format deja o tradiție din prezentarea și popularizarea contribuției marilor noastre figuri ale culturii, științei, politicii la afirmarea civilizației române în lume. Ne propunem ca la aceste manifestări să participe în special tineri, elevi

de la școlile din Deva, care doresc să cunoască viața și creația marilor noastre figuri ale culturii și științei”².

Comunitatea hunedoreană și oficialitățile locale l-au apreciat de nenumărate ori pe managerul Bibliotecii Județene „Ovid Densusianu” pentru activitățile culturale și educaționale variate, organizate împreună cu colectivul bibliotecii - și îl prețuiesc pentru eforturile de punere în valoare a personalităților remarcabile ale culturii locale și naționale.

Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” - Hunedoara

Liliana Moldovan (L.M.): - În luna ianuarie a acestui an, a avut loc la Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” un eveniment editorial remarcabil: lansarea amplei lucrări „Județul Hunedoara, monografie”. Cum s-a născut acest proiect, cât timp a durat realizarea lui și cum a fost primit de publicul hunedorean?

Sebastian Bara (S.B.): - Inițiativa realizării acestei „Monografii” îi aparține domnului Mircea Ioan Moloș, președintele Consiliului Județean Hunedoara, un om care sprijină cultura fiind și dânsul un om de cultură. Ne-a fost lansată această provocare în urmă cu doi ani, iar motivele au fost două: în primul rând pentru că se cunoștea

²<http://www.stiridinvest.ro/2013/05/21/compozitorul-muzicologul-si-dascalul-sigismund-toduta-omagiat-la-105-de-la-nastere/>

potențialul bibliotecii noastre și, în al doilea rând, pentru că o lucrare de o asemenea anvergură nu se realizase niciodată în județul Hunedoara. Au existat, desigur, firave încercări atât în perioada interbelică cât și în anii de după 1945, dar niciodată nu s-a structurat o monografie în adevăratul înțeles al cuvântului, elaborată de specialiști, cu instrumentar științific, cu o serioasă și amplă documentare. Colectivul redacțional a lucrat la această monografie o perioadă de un an și jumătate. Așteptările au fost extrem de mari, locuitorii județului Hunedoara, și nu numai ei, au fost entuziasmați de apariția acestei impresionante lucrări (menționez că „Monografia” are trei volume, fiecare de peste 400 de pagini) așa încât la lansare, în ziua de 29 ianuarie 2013, au luat cu asalt, la propriu, foaierul Teatrului de Artă din Deva care s-a dovedit cu totul neîncăpător pentru sutele de oameni care au vrut să fie prezenți la acest eveniment cultural de marcă, motiv pentru care lansarea s-a făcut în sala teatrului.

L.M.: - **Pe lângă activitatea editorială, biblioteca județului Hunedoara desfășoară, cum e și firesc, multe manifestări culturale și lansări de carte. Recent, a fost invitat la bibliotecă, împreună cu poetul Eugen Evu, preotul, poetul și filozoful Theodor Damian, care poartă stindardul literaturii și credinței românești la New York, unde își are domiciliul. Ce îl leagă pe preotul Theodor Damian de meleagurile hunedorene? Cu ce prilej a poposit la biblioteca pe care o conduceți?**

S.B.: - Preotul și omul de litere Theodor Damian, bun prieten al scriitorilor hunedoreni, a fost oaspetele nostru în luna martie la lansarea unor volume semnate de poetul Eugen Evu, poet care promovează cu mult succes literatura hunedoreană peste hotare și se bucură de prețuirea unor mari scriitori, printre care și Theodor Damian. Așa se face că, la evenimentul literar dedicat lui Eugen Evu, Theodor Damian a ținut să fie prezent, lucru ce ne-a onorat.

L.M.: - **Una din funcțiile importante ale bibliotecilor județene se referă la misiunea lor de a coordona activitatea bibliotecilor municipale, orașenești și comunale. În acest sens, este meritorie inițiativa angajaților de la Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” de a constitui pentru bibliotecile comunale și**

orășenești un mediu competitiv, pus în valoare prin lansarea unui concurs pentru numirea celei mai active biblioteci din județ. Ce efect a avut lansarea acestui concurs? Cum s-a realizat evaluarea bibliotecilor participante?

S.B.: - Fac precizarea că Biblioteca Județeană, prin lege, acordă doar îndrumare metodologică bibliotecilor publice din județ, municipale, orășenești și comunale. Cu aceste biblioteci avem relații de permanentă cooperare și, de curând, le-am antrenat într-o competiție extrem de interesantă. Astfel, cu doi ani în urmă, Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” a luat inițiativa de a stimula și încuraja activitatea, performanțele și proiectele bibliotecilor publice din județ cărora le acordă îndrumare metodologică. Am fost și suntem în permanentă legătură cu bibliotecile, cu colegii noștri bibliotecari, ne străduim să le fim alături și dorim ca ei să găsească în echipa bibliotecii județene un sprijin real. Este o perioadă în care bibliotecile, soarta cărților în general, intră într-o competiție puternică și permanentă cu internetul, cu avantajele incontestabile ale calculatorului. Din această competiție iese câștigătoare cartea, indiferent de format, și cititorul, utilizatorul serviciilor noastre de bibliotecă. Tocmai pentru a stimula bibliotecarii să se integreze cât mai rapid și mai eficient în aceste noi coordonate ale activității bibliotecilor, am demarat acest proiect menit să stimuleze spiritul de emulație și de competiție dintre toate categoriile de biblioteci publice din județ: municipale, orășenești și comunale. Acordăm, în fiecare an, trofeul „Cea mai bună bibliotecă” la aceste trei categorii, iar criteriile sunt cele stabilite încă de la prima ediție: calitatea muncii de bibliotecar, capacitatea de organizare și grija față de bibliotecă, capacitatea bibliotecarilor de a atrage cât mai mulți cititori, spiritul de inițiativă în organizarea unor activități cât mai atractive pentru locuitorii comunității locale în care ființează bibliotecă, gama cât mai diversificată de servicii oferite utilizatorilor bibliotecii.

L.M.: - **Există o unitate de măsură pentru succesul unui manager de bibliotecă? Care sunt trăsăturile marcante ce fac din bibliotecă o instituție performantă?**

S.B.: - Un manager de bibliotecă trebuie să fie un om de cultură, un om care să iubească obiectul muncii unei biblioteci: cartea. În jurul acestui obiect se concentrează întreaga noastră activitate. Cu cât

cititorii/utilizatorii noștri ne cunosc mai bine, cu cât ne caută mai des, cu cât vin în număr cât mai mare la activitățile noastre (care sunt tot mai numeroase și mai diversificate), cu atât se poate spune că managerul a avut succes. Biblioteca județeană este tot mai mult o instituție de cultură, un adevărat centru cultural care focalizează atenția comunității. Managerul de bibliotecă este de fiecare dată sufletul fiecărei activități, împreună cu colegii bibliotecari. Ecourile din mass-media, felicitările pe care le primim de la prietenii noștri de toate vârstele și de cele mai variate profesii reprezintă pentru un manager de bibliotecă un fel de medalie de merit de care, recunosc, sunt extrem de mândru. Am în jurul meu o echipă de adevărați profesioniști cu care reușim să facem lucruri deosebit de frumoase, de care se bucură toți cei care ne trec pragul.

L.M.: - Vorbind despre bibliotecile românești, nu pot să nu remarc faptul că în ultimii ani au fost inaugurate și funcționează, atât în țările de pe continentul european, cât și de pe cel american, destul de multe biblioteci care oferă servicii info-documentare românilor din diaspora. Ce părere aveți despre acest fenomen?

S.B.: - Este un fenomen firesc în condițiile în care un număr foarte mare de români trăiesc și muncesc în străinătate. Noi avem relații excelente cu comunitățile de români din Ungaria și Serbia și intenționăm să ne extindem activitatea și spre comunitățile de români din celelalte state.

L.M.: - Sunteți printre puținii directori de bibliotecă, dacă nu singurul, care susține un blog al bibliotecii. Cât timp vă ia această activitate și când ați descoperit-o?

S.B.: - Blogul a devenit o modalitate extrem de eficientă de a ne face cunoscuți, de aceea am îmbrățișat cu mare entuziasm ideea de a face o veritabilă cronică a vieții bibliotecii noastre prin intermediul blogului. Aici oricine poate să ia pulsul instituției noastre, poate vedea activitățile pe care le organizăm, succesul de care s-au bucurat, aprecierile pe care le-am obținut. La realizarea acestui blog lucrez cu colegii mei, cu toții formăm o echipă care consemnează în permanență evenimentele, viața bibliotecii noastre. Astfel, lansările de carte, întâlnirile cu scriitorii, marcarea unor evenimente istorice sau

culturale se găsesc reflectate în blogul bibliotecii. Pe lângă acest blog, trebuie să amintesc faptul că mai avem un blog al Filialei Nr. 3 a bibliotecii și un blog al Secției de Împrumut Carte pentru Copii.

L.M.: - **Rapida extindere a mijloacelor de informare oferite de Internet și de „tehnologiile digitale” coroborate cu încercările acestor instituții de „a ține pasul” cu schimbările de ordin educațional, social și cultural petrecute în comunitate, contribuie la accentuarea aspectului incert al viitorului bibliotecilor publice. Aveți încredere în viitorul bibliotecilor românești? Cum și când vor reuși aceste instituții să-și consolideze poziția în societate?**

S.B.: - Bibliotecile noastre vor juca un rol tot mai important în comunitățile în care funcționează. Rolul lor se va extinde tot mai mult, activitățile se vor diversifica pentru că viața însăși o impune. Internetul va juca un rol copleșitor, deja centrele „Biblionet” (care există și în județul nostru) o confirmă. Cartea, însă, va rămâne întotdeauna valoarea supremă a unei biblioteci publice, activitățile legate de carte nu se vor termina niciodată, în ciuda concurenței internetului. Internetul nu va distruge cartea de hârtie ci, din contră, cartea va coexista cu beneficiile tehnologiei informaționale. Viitorul bibliotecilor este unul extrem de luminos și benefic societății.

Inovația poate coexista în mod pașnic cu tradiționalul

Interviu cu Lucia Bibarț, responsabil PR, la Biblioteca Județeană „A.D. Xenopol“- Arad

Autoare a unor cărți pentru copii, Lucia Bibarț deține funcția de Responsabil PR, din cadrul Bibliotecii Județene „A. D. Xenopol” din Arad. În perioada 1985-1990, a fost impresar la Teatrul de Stat din Arad (actualul Teatru Clasic „Ioan Slavici”) iar din anul 1990 până în prezent este angajată a bibliotecii din Județul Arad. Absolventă a Facultății de Litere-Universitatea De Vest Timișoara (promoția: 1989-1990) specializarea:

română-engleză, Lucia Bibarț și-a continuat cariera ca realizator al unor emisiuni, reporter și redactor de știri la INTERSAT (azi INFO TV) realizând emisiunile: „Microfonul vacanței” (INTERSAT TV, 1994-1995); „Lecție deschisă” (INTERSAT TV , 1994-1996); „Cuiul din talpă (INFO-TV, 2005); „Ține-mi pumnii!” (INFO-TV, 2006).

A scris volumele pentru copii: „Zâna pădurii” (Ed. Mirador, Arad, 1998), „Sirena Surena” (Ed. Mirador, Arad,1999) , „Noduleț” (Ed.Mirador, Arad, 2001) și este coautoarea publicațiilor: „Florin Bănescu - mușchetarul Câmpiei de Vest (lucrare bibliografică-Ed.Nigredo, Arad, 2005), „Momente din istoria lecturii publice în municipiul și județul Arad” (lucrare monografică, Ed.Nigredo, Arad, 2006), „Atanasie Marian Marienescu-Dioariu: jurnal intim” (lucrare biografică, Ed.Nigredo, Arad,2008),”Momente din istoria lecturii publice în municipiul și județul Arad: sesiune de comunicări profesionale (Ed.Nigredo, Arad , 2009).

Actualmente este implicată într-o serie de programe culturale și educaționale proiectate spre folosul comunității arădene, guvernate de Biblioteca „A.D.Xenopol” din Arad și de partenerii acestei active instituții culturale.

Detaliu expoziție Biblioteca Județeană “A.D. Xenopol” - Arad

Liliana Moldovan (L.M.): - Dragă Lucia, de fiecare dată când mă gândesc la tine îmi dau seama că ești una dintre persoanele cele mai tonice pe care le cunosc, energia și exuberanța ta fiind în chip miraculos îmbrăcată în aura unui romantism incurabil. Cum reușești să împaci spiritul romantic cu atitudinea novatoare și dorința de a aduce în bibliotecă un curent non-conformist prin elaborarea și punerea în practică a unor proiecte care încălcă într-un fel sistemul tradițional al serviciilor de bibliotecă?

Lucia Bibarț (L.B.): - E o reală bucurie să fiu percepută ca o persoană tonică, veselă și romantică. Mai întâi pentru că o astfel de persoană își asigură sieși o stare de bine, condiționată întrucâtva de rochiile pe care le poartă, clădirile pe care le observă, ochii pe care-i întâlnește, cuvintele care vin înspre ea și zilele frumoase.

Ce poate fi mai confortabil pentru oricine, decât întâlnirea cu un semen tonic, cald, pe care îți dorești să-l revezi. Tonicul, optimistul, veselul va transmite o astfel de stare și celorlalți. Iar influența benefică a cuiva asupra ta, poate fi un lucru reconfortant și plăcut dar, care îți umple viața de sens.

Apoi, eu însămi mă simt precum ai spus. Cred că aceasta este natura mea, cu toate că am perioadele mele înnorate, de îngheț sau chiar urâte.

Totuși, cred că imaginea ta despre mine, necesită o corijare. Nu sunt deosebit de energică! Am energie, dar pe termen scurt. Sunt semn de aer și meteo-sensibilă, deci am nevoie să mă încarc energetic la anumite intervale. Cât privește exuberanța, are și ea limitele ei!

Spiritul romantic cu dorința de-a aduce o nouă imagine instituției în care îmi duc o mare parte din existență, merg mână în mână, aș putea spune! Ca doi prieteni de mare încredere. Romantismul meu, ca și celelalte trăsături de caracter, se reflectă în inițiativele mele profesionale. "Rolul" meu a fost de așa manieră gândit, n-am nici un merit în această direcție a inițiativei, încât să aducă viață, prospețime bibliotecii și să producă impact pozitiv asupra aceluia care ne calcă pragul.

Partea fericită a acestei întâmplări este că îmi convine ceea ce fac. Îmbină în mod excepțional, parcă special pentru mine!, materialul clientului cu „designul” produsului finit. Nonconformismul, de care vorbești tu în ceea ce mă privește, rezidă din bucuria de-a improviza, de-a crea, iar când inițiezi, coordonezi și mediezi programe culturale ai nevoie de aceste ingrediente, pentru ca rezultatul să seducă.

Inovația poate coexista în mod pașnic cu tradiționalul. În biblioteca noastră, ca în alte astfel de unități, tradițional este serviciul de deservire al cititorului, cu apel la metode electronice, iar creația o reprezintă manifestările culturale

L.M.: - **Ce alte tipuri de manifestări organizați la bibliotecă? Cui se adresează acestea?**

L.B.: - Actualmente sunt implicată în proiecte mai vechi și mai noi cărora le asigur continuitatea, cum ar fi: „Personalități arădene”, în cadrul căruia promovăm valorile arădene contemporane indiferent

de profesie, „Valori clasice”, care prezintă liceenilor personalități românești, dar și universale intrate în patrimoniul cultural național și mondial, „Ziua Tinereții” - un proiect care răspunde problematicilor tinerilor, „Limba română fără frontiere”- un proiect conceput pentru descoperirea și valorizarea românescului de peste granițele României, „Se deapănă povești” - unul dintre cele mai vechi proiecte, Simpozionul Bienal Național cu Participare Internațională: „Momente din Istoria Lecturii Publice”- un veritabil schimb de bune practici „inter-bibliotecărești”, „Gala cititorului statornic”, recompensa noastră anuală pentru cititorii harnici, dar și cele două proiecte europene: „Animaliter” și ”Et lettera” care ne-au solicitat cooperarea în ultimii 4 ani.

În fiecare an pornim proiecte noi care se pliază pe programa școlară sau pe nevoile de dialog și de dezbateri ale arădenilor. Acestea fac parte din categoria acțiunilor temporare și sunt neprinse în agenda bibliotecii, deoarece vin la cerere.

L.M.: - **Am aflat că un loc aparte în inima ta îl ocupă concursul de scrisori de dragoste „Dulcea mea doamnă, Eminul meu iubit”. Care este povestea acestui concurs?**

L.B.: - Biblioteca Județeană „A.D. Xenopol” a inițiat în anul 2007 proiectul „Dulcea mea Doamnă, Eminul meu iubit”. ”Dulcea mea Doamnă.... „este de fapt Concursul Național de Scrisori și Declarații de Dragoste care a câștigat deja respectul arădenilor. Și e clar că nu numai al lor, din moment ce primim scrisori și din străinătate.

Da, concursul este un proiect de care sunt atașată. Dar de care nu sunt?! Ca idee, acesta a fost inspirat de o carte, de volumul inedit, omonim, de corespondență dintre Veronica Micle și Mihai Eminescu.

Una dintre cele mai frumoase scrisori de dragoste primite în anul 2008 a venit din partea jurnalistului, editorului, poetului, graficianului, scenografului Fabian Anton. „Scrisorile” lui Fabian Anton și-au încântat „destinatarii”. Domnia sa ne-a mărturisit, atunci, că și-a dorit să arate cum „ se poate iubi și altfel”. Și a convins!

Concursul s-a născut din curiozitatea de-a afla cum știu să iubească tinerii, dar mai ales să se exprime într-o scrisoare tradițională. Pot ei „vorbi” și altfel decât în stilul SMS, jargoane,

limbaj de gașcă sau injurii? Se poate ascunde un sentiment profund în spatele îmbrățișărilor de la fiecare colț de stradă?

Răspunsul s-a impus de la sine.

Obiectivele proiectului s-au limpezit în timp. Am dorit să-i reorientăm pe cei tineri și pe participanții de alte vârste spre cuvântul scris, spre cultivarea formei literare a limbii române. Am încercat să-i determinăm să „exploateze” vocabularul bogat, expresiv, al limbii materne, să descopere figurile de stil, care le pot fi aliați în încercarea de a cuceri, a fi plăcuți, atrăgători, interesanți sau chiar irezistibili. Am dorit să-i orientăm, spre lecturarea textelor literare veritabile, care au deja girul judecății timpului. Ne-am dorit să-i încurajăm în „explorarea” libertății de expresie, a libertății exprimării trăirilor profunde într-o formă aleasă, scrisă, meșteșugită. Și nu în ultimul rând, am încercat să stabilim un mod de comunicare între generații și să atragem alte categorii de cititori spre bibliotecă.

Scopul exprimat al proiectului este acela de a antrena biblioteca noastră într-un demers cu implicare masivă de forțe și de-a ne crea o imagine mai vizibilă, mai favorabilă.

L.M.: - La ce proiecte lucrezi în momentul de față? Sub ce formă te pun la încercare?

L.B.: - Acum pregătesc pliantul cu manifestările culturale ale bibliotecii pentru perioada septembrie - decembrie 2012. Propun direcțiunii invitați și manifestări, care vor ajuta ulterior la alcătuirea pliantului. Sunt, de asemenea, implicată în pregătirea Simpozionului Bienal Național cu Participare Internațională, „Momente din Istoria Lecturii Publice”, din toamna lui 2012, de redeschiderea, tot cu această ocazie, a expoziției de desene „Et lettera”, de organizarea unor expoziții temporare tematice, și de efectuarea unor intrări și ieșiri de carte, îndatorire preluată de la colegul Nicoară, plecat în vacanță prelungită, adică pensionat.

Preluarea, cumulul acesta de sarcini se întâmplă pentru că suntem revoltător de puțini bibliotecari raportat la numărul de locuitori ai județului, la numărul de volume din instituție și la diversitatea serviciilor oferite de biblioteca arădeană.

Pe plan personal am alte proiecte.

Scriu, dar tot sporadic, ca și până acum. Mai mult știri și eseuri, pentru ca sunt mai comprimate și pentru că scrierea lor necesită mai

puțin timp. În acest moment, încerc să-mi salvez - on line - cărțile pentru copii. În rest, citesc prea puțin, dar, în general, mă declar mulțumită cu ceea ce-mi oferă viața.

De anul trecut parcurg cursurile de dezvoltare personală, de comunicare ale „prețios” numitei „Academii Arădene de Lideri”, o școală care încearcă să descopere persoane cu darul conducerii“, a leadership-ului, care învață să își canalizeze și dezvolte aptitudinile manageriale pe care să le pună apoi, în slujba comunității în mijlocul căreia trăiesc.

O formă didactică, atipică, tinerească, deschisă, liberă, plăcută, dar organizată. Rolul ei este de conștientizare și de activare a individului în societate. Programul constituie un proces de trezire și de întrebuițare a conștiinței civice, din păcate letargică la foarte mulți dintre conașionarii noștri. Cât despre ceilalți, mai conștiințioși, treji deja, școala aceasta îi motivează în plus. Cursurile reprezintă un demers care mă prinde, din care încerc să „fur” cât mai mult pentru mine și să învăț să ofer altora din experiența acumulată.

În acest context, îmi fac conștiințios temele, eseuri scrise, vorbite, documentare, interviuri și mă pregătesc să „produc” altele, ținând întotdeauna calitatea. Materialele rezultate se postează pe un portal numit „Povești arădene”, se trimit în străinătate, le postam pe Youtube, ca să le asigurăm, întrucâtva, finalitate.

Materia primă a acestor teste - teme este patrimoniul arădean, deosebit de bogat. Scopul demersului este încercarea de-a „ajusta” mentalități, de-a schimba viața noastră, cu adevărat în bine.

În sfârșit! Fără lozinci, voturi, plagiat-uri. Nu-mi pot exclude din preocupările mele familia, pe Matei fiul meu, pe prieteni, ospodăria“ de la bloc etc.!

Toate aceste preocupări le îmbin, cât pot de echitabil, în așa fel încât nici una să nu fie văduvită, să apară gelozii și „sinucideri”, Doamne, ferește! sau să mă consume ca pe o lumânare.

L.M.: - Cum ai deprins tainele meseriei de bibliotecar? Care a fost traseul evoluției tale ca angajată a Bibliotecii Județene „A.D. Xenopol” din Arad?

L.B.: - Niciodată nu am visat și nici prin minte nu mi-a trecut că voi lucra într-o bibliotecă publică și că profesional mă voi numi bibliotecar! Firea mea înclinată spre artistic, spre abandonul

rigidității, a regulilor, nu m-a trimis niciodată spre acest gând. Mă vedeam artist, dascăl...Dar iată, muncesc într-o bibliotecă, loc în care uez, cât mă pricep, de calitățile mele artistice dar și de cele organizatorice.

Traseul meu bibliotecăresc e simplu de descris. În anul 1990 am absolvit Facultatea de Litere a Universității de Vest din Timișoara și în același an am dat concurs pentru ocuparea unui post de bibliotecar. Am luat cea mai mare notă din concurs, drept pentru care am fost trimisă la una dintre filialele Bibliotecii Județene, apoi la alta și din 2001 m-am statornicit la sediu, într-un serviciu, recent creat de directorul actual, până atunci neobișnuit, și anume „Responsabil Imagine și Animație Culturală”, devenit în timp, „Responsabil P.R”.

L.M.: - Îți mai aduci aminte când ai intrat prima dată într-o bibliotecă? Dar titlul primei cărți citite în copilărie și-l mai amintești?

L.B.: - Am intrat prima oară în Biblioteca Școlii Generale din localitatea Vășad, satul copilăriei mele. Biblioteca avea câteva sute de volume.

Aveam și acasă câteva cărți, deși părinții mei erau țărani. Dar țărani „rude” cu Moromete. Pe linie paternă bunicul meu ca și tatăl meu au citit. Primul povestea adesea de Jean Valjean, iar cel de-al doilea recita pătimaș din Eminescu – cu precădere: „Doina”, „Lucefărul”, „Pe lângă plopii fără soț” și-l admira pe „Contele de Monte Cristo”.

Primele cărți citite au fost cele dăruite de o mătușă:”Alice în lumea oglinzii” și „Florița din codru”.

L.M.: - Ești autoarea unor frumoase cărți pentru copii. Există vreun secret al păstrării relației speciale pe care o ai cu copilăria? Cum apare ea în textele pe care le scrii?

L.B.: - Sunt autoarea a trei cărți pentru copii: ”Zâna pădurii”, „Sirena Surena” și „Noduleț”. Da, există în mine tainice legături cu vârsta copilăriei: copilul din mine este fascinat de prichindei. Iubesc curățenia, mirarea, aviditatea de cunoaștere din ochii lor, întrebările, problemele lor. Pentru mine ei sunt o continuă bucurie.

Copilăria capătă în cărțile mele, o aură de poveste, de miraj, de mister, de profunzime, de dăruire, de dragoste pe care simți nevoia să

le protejezi. Copilăria, adolescența și tinerețea sunt grădina din preajma casei, temelia personalității, o temelie pe care se construiește continuu. Copilăria și adolescența – spațiul niciodată nedefinit al lui „a fost odată”.

Copii sunt ființe imprevizibile, spontane, pure prin care vorbește Dumnezeu și care, tocmai de aceea, uneori reușesc să te pună cel puțin pe gânduri, dacă nu chiar să-ți dea lecții.

L.M.: - Care este cel mai frumos cadou pe care ți l-a făcut viața?

L.B.: - Cel mai frumos cadou pe care mi l-a făcut viața e viața însăși cu tot ce presupune ea, de la oameni la sentimente și întâmplări. De la copilul meu, la părinți, prieteni, artă, natură, la omul care sunt.

L.M.: - Dar marele tău regret care e?

L.B.: - Regret? Să spun și eu dezinvolt: „Je ne regrette rien”? Ba, da am regrete, nu unul mai multe, dar nici unul atât de hotărâtor încât să mă pecetluiescă!

Cum spuneam, sunt mulțumită cu ceea ce-mi oferă viața...

Biblioteca publică – „o mină de aur” pentru comunitate

Interviu cu dr. Gabriel Cărăbuș, directorul Bibliotecii Județene „I.G. Sbiera” - Suceava

Născut la Suceava, în toamna anului 1975, Gabriel Cărăbuș a devenit directorul Bibliotecii Județene din Suceava, de timpuriu în jurul vârstei de 30 de ani, conducând destinele acestei instituții din anul 2004 și până în prezent. De formație filolog, dl. Gabriel Cărăbuș a urmat cursurile Facultății de Litere și Științe din Suceava și a

obținut doctoratul prin susținerea tezei „Separatismul în Moldova: ideologie și acțiune“, Despre această lucrare apărută la Editura Universitas XXI (2009), într-un articol publicat în „Monitorul de Suceava”, Ion Drăgușanu scria: „Gabi Cărăbuș, om tânăr și extrem de echilibrat, izbuteste, în impozantul său studiu, să se rupă de clișeele naționaliste și patriotarde, în care învingătorii sunt mereu puri, măreți și infailibili, iar învinșii – retrograzi, meschini și dezgustători, creionând contururile reale ale unei lumi regăsite, în care luminile și umbrele văluresc peste hotarele ideologice, dar și peste calitățile și defectele noastre tradiționale de gloate carpatice, care mult prea des ratează șansa istoricizantă de a se transforma într-o națiune”.

Biblioteca Județeană "I.G. Sbiera" - Suceava

Liliana Moldovan (L.M.): - Stimate domnule director Gabriel Cărăbuș aș dori să începem cu un subiect la modă legat de necesitatea pătrunderii bibliotecilor publice în spațiul public prin intermediul unor activități comunitare. Dispun bibliotecile din țara noastră de instrumentele necesare realizării unor astfel de proiecte care ar trebui să cadă mai degrabă în sarcina marilor societăți corporatiste?

Gabriel Cărăbuș (G.C.): - Este o întrebare destul de dificilă. Este adevărat că, în mare parte, bibliotecile publice din țara noastră nu dispun de instrumentele necesare realizării unor proiecte și activități comunitare, însă dispun de o resursă foarte importantă, și anume resursa umană. Bibliotecarul este în general un profesionist dispus la schimbare, dispus să învețe noi lucruri și, cel mai important, dispus, îmi place mie să cred, la efort în slujba cetățeanului. Restul ține de mentalitate. Când se va înțelege și în România că activitățile de bibliotecă trebuie să iasă și în afara spațiului instituției în care ne desfășurăm activitatea, respectiv și în afara cadrului activităților tradiționale, le-am putea numi, organizate de bibliotecar (respectiv evocări literare, seri de poezie, etc., care își au și acestea rolul lor, bineînțeles), atunci se va constata că activitățile comunitare reprezintă „o mină de aur” pentru existența în continuare și, mai ales, dezvoltarea, modernizarea, serviciilor oferite către public.

L.M.: - **Colectivul bibliotecii pe care o conduceți s-a lăsat antrenat în astfel de proiecte?**

G.C.: - Deși este adevărat că suntem abia la început în organizarea de astfel de evenimente, totuși colectivul Bibliotecii Bucovinei s-a lăsat „antrenat” în derularea de activități de acest gen, înțelegând de fapt importanța implicării lor și în mediul din afara spațiului fizic al bibliotecii. Însă, ușor, cu pași mici, s-au făcut progrese în această direcție și până și cei mai conservatori dintre bibliotecari au început să înțeleagă și această „fațetă” a activității unei biblioteci publice.

L.M.: - **Care au fost reacțiile societății în fața încercărilor bibliotecarilor de la Biblioteca Bucovinei de a ieși din anonim prin organizarea unor servicii mai puțin convenționale?**

G.C.: - În general, publicul este receptiv la astfel de activități, mai ales că și celelalte instituții de cultură au început să organizeze și să practice servicii mai puțin convenționale.

L.M.: - **Ce rol a jucat „Proiectul Biblionet” în reconfigurarea imaginii sociale a bibliotecilor publice din județul Suceava?**

G.C.: - Echiparea bibliotecilor cu tehnică performantă și specializarea bibliotecarilor pentru a oferi noi servicii a condus la redefinirea rolului bibliotecilor publice, care devin acum centre ale comunității și instrumente ale dezvoltării sociale și economice, în special în mediul rural.

Bibliotecile publice contribuie astfel la creșterea gradului de alfabetizare în folosirea calculatorului (ex. cursuri pentru pensionari) și în accesarea serviciilor de e-guvernare (ex. parteneriatul cu APIA). Potrivit unui sondaj Biblionet, 33% dintre respondenți au afirmat că au intrat pentru prima dată pe internet prin intermediul noului serviciu oferit de bibliotecă și 80% au declarat că au reușit să rezolve o problemă personală/profesională folosind calculatoarele disponibile în spațiul bibliotecilor. Cam acesta ar fi rolul jucat de către „Proiectul Biblionet” în reconfigurarea imaginii sociale a bibliotecilor publice din județul Suceava.

L.M.: - Biblioteca Bucovinei împlinește în acest an aproape 90 de ani de activitate. Care ar fi momentele cele mai importante care au marcat istoria instituției pe care o conduceți?

G.C.: - Primul și, consider eu, cel important moment la care m-aș referi este inaugurarea la 12 decembrie 1923 a primei biblioteci publice a orașului Suceava, purtând titulatura de Bibliotecă Centrală a Sucevei. Inițiativa întemeierii unei biblioteci publice „centrale” în Suceava și a unor filiale, „cabinete de lectură”, „case de citire” în perimetrul județului a aparținut Societăților culturale ”Școala Română” și ”Casa Națională”. Faptul apare menționat în „Raport asupra activității comitetului Societății „Școala Română” din 4 octombrie 1913 – 31 ianuarie 1920”, dat în adunarea generală din 11 ianuarie 1920 și tipărit de „Școala Română” în 1923. Astfel, din veniturile celor două societăți au fost alocate fonduri importante, achiziționându-se, pentru început, o serie de cărți românești de la profesorii A. Daschevici și N. Tarasievici, fondul inițial de publicații fiind de aproximativ 2.000 volume, la care se adăugau „cele mai bune reviste și publicațiuni periodice românești”.

Al doilea moment important ar fi legat de al Doilea Război Mondial. În primăvara anului 1944 orașul a fost evacuat, iar bibliotecă, adăpostită de impunătoarea clădire a Casei Naționale, a fost închisă, inventarele fiind pierdute. Au urmat 6 ani (1944-1950) în care bibliotecă nu a funcționat iar fondul de carte a fost ”purificat” ideologic, distrus, furat, aceasta fiind reînființată în 1950 și purtând ulterior, succesiv, titlaturile: raională, centrală, regională, municipală (1968-1974) și județeană (începând din 1974 și până în 1993).

Următoarele două momente sunt legate de spațiile în care astăzi Biblioteca Bucovinei își are sediul central, și anume anul 1965, când bibliotecă județeană s-a mutat într-o parte a actualului sediu, la care s-a adăugat în 1988 clădirea fostului hotel ”Parc”.

Un episod care merită menționat este obținerea, în anul 1993, a denumirii pe care instituția o poartă și astăzi, respectiv Biblioteca Bucovinei ”I.G.Sbiera” Suceava, iar ultimul moment important este legat de perioada anilor 2005-2009 în care clădirile/spațiile în care instituția își are sediul central au beneficiat de numeroase lucrări de refacere, reabilitare și amenajare, conform cerințelor zilelor noastre.

L.M.: - De mare prețuire în cadrul colecțiilor unei biblioteci se bucură cărțile rare și documentele inedite. Ce comori bibliofile dezvăluie fondul de carte al bibliotecii județene din Suceava?

G.C.: - Afirmatia dumneavoastră este absolut corectă. Da, probabil că în orice bibliotecă publică, cărțile rare și documentele inedite se bucură de mare prețuire. Și așa și este normal. Cât despre colecțiile bibliotecii noastre, pot spune că fondul documentar și de patrimoniu are 12 volume de carte românească veche, 13 volume de carte veche străină, un important fond de carte românească scrisă cu caractere chirilice și alfabetul de tranziție, cărți cu autograf, ș.a.m.d. Dintre aceste cărți rare și bibliofile, aș aminti aici doar câteva exemple, și anume: „Întâmplările războiului franțozilor și întoarcerea de la Moscova, Buda”, 1814; Atanasie Stagiritul: Prescurtarea istoriei universale”, București, 1827; Homer: „Iliada”, Viena, 1800; Voltaire: „Istoria di Carlo XII Re di Svezia”, Veneția, 1786; „Essai général de Tactique, précédé d-un discours sur l'état actuel de la Politique”, Paris, 1772; Francesco Coppeta: „Rime”, Veneția, 1580 (coligat); Pietro Bembo: „Rime”: Vinegia, 1544 (coligat); Jacopo Sanazaro: „Napolitana del suo proprio Originale”, Firenze, 1584 (coligat); Iacopo Mancini: „Rime”, Veneția, 1544 (coligat); „Psaltirea”, București, 1775; Macarie Ieromonahul: „Anastasimateriu bisericesc”, Viena, 1823; „Le cabinet des féés”, Geneva, 1786; Montesquieu: „De l'esprit des Loix”, Geneva, 1751; Pierre-Fracoise Regnard: „Oeuvres, Paris”, 1790; Alberto Molnar: „Francisci Pariz”; Petri Bod: „Dictionarium Hungarico-Latinum”, Sibiu, 1767.

L.M.: - Stimularea interesului publicului pentru serviciile info-documentare se poate realiza prin diversificarea funcțiilor bibliotecii și accentuarea vocației ei educaționale. Credeți că populația suceveană acceptă schimbarea, este pregătită să absoarbă ofertele educaționale pregătite de către bibliotecari?

G.C.: - Da, din punctul meu de vedere, bazat bineînțeles pe experiența acumulată în decursul anilor, pot spune fără teama de a greși că „populația suceveană acceptă schimbarea și este pregătită să absoarbă ofertele educaționale proiectate de către bibliotecari”. În ultimii ani, Biblioteca Bucovinei și-a diversificat activitatea în mod constant, cu un accent deosebit pe activitățile de gen educațional. Astfel, spre exemplu, începând din 2011, la inițiativa colegei noastre

Nicoleta Tipa, derulăm proiectul „Ajutor la teme”, care se adresează copiilor instituționalizați din centrele de plasament „Speranța” și „Colț Alb” din Suceava, în care sunt angrenați anual câte aproximativ 50 de profesori și studenți voluntari, ce asigură meditații la numeroase materii. De asemenea, din acest an, avem organizate, la inițiativa colegei Lăcrămioara Cocuz, cursuri de inițiere în utilizarea calculatorului și a Internetului pentru vârstnici, fiind deja înscriși peste 100 de „cursanți”.

L.M.: - Care ar fi categoria de populație cea mai receptivă în acest sens?

G.C.: - Cred că răspunsul la această întrebare reiese din cele menționate mai sus: categoriile de populație care sunt cele mai receptive în acest sens sunt copiii și persoanele în vârstă, care nu numai că manifestă o deosebită deschidere spre acest gen de servicii, dar găsesc în aceasta și un mod de socializare, de a-și face noi prieteni.

L.M.: - În situația în care reticența tineretului față de lectură și cărți este cât se poate de evidentă cum reușiți să mențineți legătura cu copiii și mai ales cu segmentul adolescentin al societății sucevene?

G.C.: - Prin organizarea de servicii mai puțin convenționale pentru bibliotecă, gen sală de internet cu acces gratuit sau “Play a game@biblioteca.ta”, care au fost gândite tocmai pentru a menține legătura cu copiii și mai ales, așa cum subliniați și dumneavoastră, cu segmentul adolescentin al societății sucevene. Dacă există o reticență a tineretului față de lectură și cărți, atunci noi, ca bibliotecari, avem datoria de a căuta alte forme de a-i atrage spre bibliotecă. Dacă reușim acest lucru, prin diverse formule, atunci avem o șansă ca ulterior, ușor-ușor, pașii lor să fie „călăuziți” și spre lectură și carte.

L.M.: - Jim Rohn, unul din părinții literaturii motivaționale, definea succesul prin „capacitatea de a realiza lucruri extraordinare în manieră simplă (ordinară)”. Ce înseamnă succesul pentru un manager de bibliotecă?

G.C.: - Hm! Probabil că ați lăsat cea mai grea întrebare pentru final... Din punctul meu de vedere, succesul pentru un manager de

biblioteca înseamnă ca, pe de o parte, să reușești să oferi condiții optime ca mediu ambiental pentru cei care trec pragul bibliotecii și servicii noi, conforme cerințelor comunității în care activezi, iar, pe de altă parte, să obții îmbunătățirea vizibilității și imaginii instituției pe care o conduci, și, în final, să observi creșterea numărului de utilizatori și creșterea frecvenței zilnice a publicului la bibliotecă. În astfel de condiții, toate cele menționate nu pot conduce decât la acumularea de noi și noi cunoștințe și informații de către publicul utilizator și, în anumite circumstanțe, chiar non-utilizator, la dezvoltarea acestuia din punct de vedere educațional, al intelectului, și, implicit, la dezvoltarea, progresul, societății, în general, și al comunității tale, în particular.

Cred în misiunea și parfumul cărții tipărite

Interviu cu prof. Augustina Sanda Constantinescu, Manager - Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”- Vâlcea

Lector univ. Asociat la Universitatea “Constantin Brâncoveanu” din Râmnicu-Vâlcea, Catedra de limbi străine și comunicare, Augustina Sanda Constantinescu este manager al Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul”, Vâlcea (din 2006 până în prezent).

A absolvit Facultatea de Filologie, Secția Franceză – Română, din cadrul Universității “Babeș – Bolyai”, Cluj-Napoca (1967 – 1973), și a fost profesor de limba franceză la Liceul de Construcții “Babeni” - Vâlcea și la Școala Normală Râmnicu-Vâlcea, unde a fost și șefa catedrei de limbi străine (1975 – 1995). Între anii 1996-2000 prof. Augustina Sanda Constantinescu îndeplinește funcția de director al Direcției Județene de Cultură, iar în perioada 2000-2006 este coordonatoarea Serviciului de Cultură al Primăriei municipiului Râmnicu Vâlcea. În anul 2000 devine colaboratoare permanentă a „Munchener Musikseminar” din München Germania, ocupându-se cu organizarea de cursuri de măiestrie interpretativă precum și organizarea de spectacole și recitaluri ale unor tineri români virtuozii în Germania și Italia. Se ocupă anual cu coordonarea activităților specifice manifestării „Zilele Francofoniei”, la Râmnicu-Vâlcea iar în perioada 2002-2004 se numără printre participanții la „Zilele Culturii Române la München”, cu prezentarea de spectacole de folclor la Gasteig (Centrul Cultural al Bavariei).

Este coordonator științific al lucrării "Biblioteca Județeană Antim Ivireanul Vâlcea – La 60 de ani - File de monografie", Editura

Conphis, Râmnicu-Vâlcea, 2010. Și autoarea unor volume referitoare la gramatica limbii franceze iar în domeniul biblioteconomic este coautoarea lucrării: „Carte veche străină” sec. XVII – XVIII – catalog ilustrat” (Constantinescu, Augustina Sanda și Nicola, Alina-Mihaela), Editura Conphis, Râmnicu-Vâlcea, 2012.

Anul trecut, în cadrul ediției a XIX-a a Sesiunii de Comunicări Științifice, secțiunea „Drept public”, organizată de Universitatea „Spiru Haret” Râmnicu-Vâlcea a susținut lucrarea „Din colecțiile Bibliotecii Județene „Antim Ivireanu” Vâlcea: cartea veche de drept în limba franceză”, iar în 2013 a prezentat - la Simpozionul Omagial „Centenar Ion Dumitrescu 1913-1996”- studiul „Ion Dumitrescu în memoria afectivă a vâlcenilor”.

Biblioteca Județeană “Antim Ivireanu” - Vâlcea

Liliana Moldovan (L.M.): - În 2013 se împlinesc 20 de ani de la înființarea cetățeniei europene, prilej cu care Comisia Europeană a dezvoltat programul „Europa pentru cetățeni”. Mai mult, într-un studiu al Comisiei Europene realizat de Vivien Reding, vicepreședinta Comisiei, menționează că jumătate din participanții la studiu s-au informat asupra drepturilor cetățenilor europeni apelând la informațiile furnizate prin mass-media. Trist este că nici unul dintre respondenți nu știa de existența unor centre de informare ca „Europe Direct” sau „Europa ta – Consiliere”. Cum stau lucrurile în cazul cetățenilor

din Vâlcea unde funcționează, în cadrul Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul”, un serviciu de informare ”Europe Direct”?

Augustina Sanda Constantinescu (A.S.C.): - Serviciul „Europe Direct” din cadrul Bibliotecii Județene "Antim Ivireanul", Vâlcea este foarte activ și bine cunoscut, atât de cetățenii Râmnicului, cât și, în bună măsură, de cei din județ. Pe de o parte, lucrul permanent cu voluntarii locali și ocazional cu cei europeni facilitează capacitatea de informare și contactele directe cu cetățenii, atât prin campaniile punctuale de informare, cât și prin activitățile organizate (activități de stradă, in door, proiecții și dezbateri, colaborarea cu O.N.G-uri). Pe de altă parte, site-ul foarte activ al Centrului de Informare (www.cicvalcea.ro) este vizitat de un număr important de utilizatori; exemplu: 2008-2012 - 92998 vizitatori, din care: beneficiarii de informații diverse - 10298, număr evenimente - 542, participanți - 15 239 și informații de presă - 665.

La toate acestea se adaugă colaborarea în mediul on-line cu centrele ce fac parte din Rețeaua „Europe Direct”, precum și activități organizate în parteneriat cu bibliotecile locale din Rețeaua Biblionet și cu alte rețele de informare (Camera de Comerț, Eurodesk, Eures, RO Network Europe Entreprise etc.) .

L.M: - Care a fost strategia constituirii acestui centru, cum îl promovați și care sunt principalii beneficiari ai noului serviciu de bibliotecă?

A.S.C.: - Centrul Europe Direct s-a înființat în anul 2008, în cadrul Centrului de Informare Comunitară (C.I.C.) existent ca secție a Bibliotecii Județene "Antim Ivireanul" Vâlcea, din anul 2005.

Obiectivul Centrului este ca cetățenii, atât din zonele urbane cât și din cele rurale ale județului Vâlcea, să poată accesa fără dificultate informații cu privire la domeniile în care Uniunea Europeană își desfășoară activitățile și modul în care acestea le afectează viața de zi cu zi. Centrul își propune stimularea dezbaterilor și a dialogului cu publicul general, ca interfață a Comisiei Europene la nivel local.

Strategia de comunicare a Centrului se stabilește anual în funcție de planul și prioritățile de comunicare ale Comisiei Europene. Sunt analizate permanent nevoile generale de informare ale comunității, precum și efectul multiplicator al acțiunilor de comunicare. Este foarte adevărat că, din cauza realităților economico-sociale ale

României, uneori, efortul de a-i atrage pe cetățeni în acțiunile organizate de Centru este întâmpinat cu neîncredere. De aceea, orientarea predilectă se îndreaptă către tânăra generație, având ca scop prezentarea cu obiectivitate a calității de cetățean european cu avantajele și "dezavantajele" sale, pentru o mai bună înțelegere și conștientizare a drepturilor, dar și a obligațiilor ce decurg din acest statut.

Promovarea Centrului se face prin propuneri de participare la: evenimente de informare/socializare locale, cu privire la Uniunea Europeană, distribuirea unor documente și publicații ale U.E., trimiterea către alte surse de informare și de informații, furnizarea datelor de contact pentru organizațiile relevante, sprijin cu privire la informații privind legislația și integrarea europeană a politicilor și instituțiilor U.E., oportunități de formare a studenților în domeniul identificării de date și al cercetării privind aspecte ale Uniunii Europene.

Anumite programe specializate (Europa pentru cetățeni) sunt centrate pe difuzarea informațiilor de conținut furnizate de Comisia Europeană și încearcă orientarea posibililor beneficiari către programele și liniile de finanțare puse la dispoziție de C.E.

L.M: - Ce alte tipuri de servicii noi ați oferit cetățenilor în ultimii ani și cum au fost receptate?

A.S.C.: - În concepția noastră, biblioteca publică, mereu în competiție cu alte forme și mijloace concurente, trebuie să devină o structură culturală dinamică. În sensul acesta, ne străduim să adăugăm serviciilor tradiționale o ofertă cât mai diversă și în același timp, practicăm programe culturale de largă adresabilitate, astfel încât biblioteca rămâne în permanență un spațiu deschis pentru toate categoriile socio-profesionale și de vârstă receptive la diversitatea actului de cultură.

Ne-am preocupat să creăm un confort, atât al bibliotecarului, cât și al utilizatorului prin informatizarea și perfecționarea serviciilor tradiționale, prin dezvoltarea internetului de bibliotecă și a înființării Serviciului de Resurse Electronice (accesare on-line a bazei de date, cerere on-line de bibliografii, posibilitatea păstrării istoricului

personal al cititorului privind documentele împrumutate sau studiate în bibliotecă).

Dezvoltăm de asemenea, proiecte cvasi permanente, cum sunt: cursurile de inițiere I.T. pentru seniori, cursurile de limbi străine, „Job Club” - proiect adresat șomerilor și tinerilor absolvenți în căutarea unui loc de muncă, „Cutia cu povești” - proiect itinerant în școlile generale ale municipiului, „Seriile de lectură” și „Cartea de cinci stele”, menite să-i atragă pe copii și tineri către bibliotecă și să le dezvolte dorința de a citi, „Învățarea prin Dictare” - proiect desfășurat pe parcursul a 7 luni, care a antrenat peste 300 de participanți cu vârsta între 9-20 de ani, urmărind cultivarea limbii române corecte, sub aspectul său, scris și oral, „Atelierul de Vacanță” desfășurat anual în luna iulie, foarte solicitat de copiii de vârstă școlară (peste 200 de copii), care frecventează activitățile propuse de fiecare secție a bibliotecii („Eco atelier”, „Micul jurnalist”, „Patrimoniul orașului meu”, „Origami”, „Micul actor”, „Mișcare, sănătate, frumusețe”, „Atelier muzical”, „Atelier limbi străine” - franceză, engleză, spaniolă, germană, „Summer school „Europe Direct”).

Intersectarea partenerială cu celelalte instituții de cultură și educație ne permite desfășurarea unor activități culturale foarte apreciate de un public fidel deja bibliotecii noastre; expoziții de artă plastică, spectacole și recitaluri muzicale, târguri și expoziții de carte, lansări de carte și întâlniri cu personalități.

La toate acestea se adaugă programele cu finanțare externă care, prin tematica lor, antrenează un public divers și ne aduc parteneri europeni.

În marea lor majoritate, toate aceste activități ale bibliotecii se regăsesc pe site-ul instituției (www.bjai.ro) și sunt oglindite de presa locală și națională.

L.M: - **Se știe că, o dată cu implementarea unor noi servicii și a unor noi funcții ale bibliotecii publice, au intervenit schimbări majore în cadrul profesiei de bibliotecar. Uneori aceste schimbări sunt vizibile, alteori sunt resimțite doar în interiorul instituției. Din această perspectivă, oferiți-ne, vă rog, o descriere a portretului bibliotecarului vâlcean modern și a atribuțiilor pe care le îndeplinește?**

A.S.C.: - Bibliotecarul modern, fie el vâlcean sau din altă zonă, trebuie să pornească în primul rând de la înțelegerea justă și acceptarea necondiționată a noului statut al instituției bibliotecii, precum și a mediului economico-social caracteristic comunității pe care o slujește. Bun mânuitor al mijloacelor moderne de informare, trebuie să stăpânească perfect Software-ul specializat din biblioteca sa. Disponibilitatea față de utilizator, precum și creativitatea în îndeplinirea solicitărilor acestuia, implicarea în activitățile cultural - educative ale instituției și prezența activă în comunitate sunt trăsături ce pot defini profilul unui bibliotecar performant "modern".

L.M: - **Un bibliotecar modern se pliază pe necesitățile unor utilizatori exigenți care solicită informații de calitate, livrate la timp și care pot fi accesate de oricând și de oriunde. Cum reușesc angajații Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul” să răspundă solicitărilor unui public tot mai grăbit și mai pretențios?**

A.S.C.: - Continuând oarecum ideea întrebării anterioare, eficiența serviciului de bibliotecă se măsoară, fără îndoială, în gradul de satisfacere a exigențelor utilizatorului. În măsura în care bibliotecarul este un bun cunoscător al fondului pe care îl gestionează, dublat de un documentarist exigent, creativ și selectiv, el va fi în măsură să îl îndrume și să-l ajute eficient pe solicitant.

Perfecționarea continuă, participarea la schimburi de experiență și întâlniri profesionale, angajarea în diverse proiecte și programe, dobândirea unor competențe complementare, îl vor ajuta pe bibliotecar să fie un interlocutor de calitate al publicului solicitant.

L.M: - **În chip firesc modificarea solicitărilor cu privire la serviciile de bibliotecă a provocat și schimbări privind arhitectura și organizarea spațiilor în care funcționează. Biblioteca „Antim Ivireanul” este printre puținele instituții de acest fel care a beneficiat de un sediu nou, modernizat. Când a intrat în funcție noul sediu și cum s-a schimbat „fața bibliotecii” până la momentul actual?**

A.S.C.: - Sediul actual al Bibliotecii Județene "Antim Ivireanul" din Râmnicu-Vâlcea a fost dat în folosință în luna septembrie a anului 2004. Arhitectura modernă, holul de intrare și scara

generoasă, completată cu „cupola-vitrăliu” realizată de artistul plastic Gheorghe Dican, constituie un avantaj estetic dar și funcțional al instituției noastre. Sala de Conferințe dotată, de curând, cu aparatură multimedia de ultimă generație, reamenajarea recentă a Secției de Copii, ca și posibilitățile de modulare a mobilierului din celelalte secții, fac în ansamblu, din interiorul bibliotecii, un spațiu de convivialitate și coeziune socială, asigurând confortul estetic și funcțional, atât al angajaților bibliotecii cât și al celor care ne frecventează.

L.M: - În încheiere, aș vrea să atragem atenția asupra faptului că, în ciuda tuturor progreselor înregistrate de biblioteci, aceste instituții își continuă misiunea particulară de a oferi servicii de lectură, informare și comunicare. **Bibliotecile nu pot exista fără cărți, documentele tipărite vor continua să fie adevăratele comori ale unei biblioteci. Care sunt cele mai valoroase comori bibliofile ale instituției pe care o conduceți și ce metode de marketing cultural folosiți pentru a le pune în valoare?**

A.S.C.: - Personal, cred în misiunea și parfumul cărții tipărite și sper că aceasta va ieși învingătoare, peste timp, în competiția cu versiunea electronică, iar generațiile viitoare, dacă nu vor păstra tradiția documentului tipărit și a bibliotecilor de depozitare ale acestora, o vor redescoperi într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat.

Biblioteca noastră deține o serie de comori bibliofile între care amintim: colecția de carte cu valoare patrimonială (36 de volume, din care 30 reprezintă carte românească veche, tipărită între 1643 și 1830, iar celelalte 6 volume - carte străină veche, tipărită între 1626 și 1787), ediții princeps (Alexandru Macedonski – „Prima verba”, 1872, Pompiliu Eliade – „De l'influence francaise sur l'esprit public en Roumanie”, 1898, Corneliu Diaconovici – „Enciclopedia Română”, 3 vol., 1898-1904, George Călinescu – „Istoria literaturii române de la origini până în prezent”, 1941), ediții de lux („La Grande Encyclopédie” 31 vol., 1885 -1902, Mathurin Adolphe de Lescure – „Marie Antoinette et sa famille”, 1888), ediții cu autografele unor ilustre personalități ale culturii românești (Alexandru Macedonski – „Ithalo”, 1878, Lucian Blaga – „Daria”, 1925, Tudor Arghezi – „Icoane de lemn”, 1929).

Pe lângă aceste volume cu caracter bibliofil, o serie de achiziții noi de mare valoare vin să completeze fondul de carte curentă al bibliotecii. Dintre acestea, aş aminti: o ediție bibliofilă din „Les Quatre Évangiles”, 4 vol., Milano, 2004, „Dictionary of Music and Musicians: The New Grove”, 29 vol., Oxford, 2001, „Encyclopaedia Britannica: World Atlas”, Chicago, 2006, „Encyclopédies Bordas Nature”, 12 vol., Paris, 1998, „L'art du XX-e siècle”, 2 vol., Paris, 1996, „Integrala manuscriselor Cantemir”. 20 vol., Craiova, s.a.

Printre rarități aş enumera: Eminescu, Mihai.” Poezii”, Slatina, 2005 (exemplarul nr.75 al ediției de lux), Allain, Yves-Marie, „L'art des jardins en Europe: de l'évolution des idées et des savoir-faire”, Paris, 2006, Baridon, Laurent, „L'art et l'histoire de la caricature”, Paris, 2009, „Le Grand livre de la broderie”, Paris, 2001, Moulin, Joëlle, „Cinéma et peinture”, Paris, 2011, Rosenhof, A.J. Rösel von, „Les insects, première edition”, Paris, 1988, Singer, Jonathan M., „Botanica magnifica: les fleurs et plantes les plus extraordinaires et les plus rares du monde”, Paris, 2009, Piazzoni, Ambrogio M.; Manfredi, Antonio; Frascarelli, Dalma; Zuccari, Alessandro; Vian, Paolo, „La Bibliothèque du Vatican”, Paris, 2012, „Dongen, Ron van, „La tulipe”, Paris, 2011, Fulacher, Pascal, „Six siècles d'art du livre: de l'incunable au livre d'artiste”, Paris, 2012, Erlande-Brandenburg, Alain; Lours, Mathieu, „Cathédrales d'Europe”, Paris, 2011.

Promovarea și valorificarea acestor rarități bibliofile constituie o preocupare permanentă, nu doar a conducerii instituției, ci și a secțiilor specializate, care le dețin. În acest sens, în perioada septembrie 2009 – iulie 2010, în cadrul unei emisiuni-serial, „Carte versus arte”, realizată săptămânal de un post de televiziune local, au fost prezentate exemplarele deosebite de carte veche din fondul documentar și de patrimoniu al bibliotecii; de asemenea, s-au organizat și vernisat expoziții ocazionate de diverse evenimente de anvergură (expoziție itinerantă de facsimile, 2007 – Râmnicu-Vâlcea, Craiova, Sibiu, Mediaș, expoziție de carte veche românească și străină, organizată cu ocazia vizitei unei delegații formate din specialiști UNESCO pe probleme de patrimoniu imaterial, în contextul desfășurării celui de-al IV-lea ”Seminar al Rețelei de Experți în domeniul patrimoniului cultural imaterial a țărilor din sud-estul Europei” – 2010, expoziții eterogene, cuprinzând carte veche

românească și străină, cărți cu autografele unor personalități ilustre ale literaturii române și ediții de lux, ediții princeps din colecțiile Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul” Vâlcea, organizate cu ocazia „Zilelor Imnului”- 2010, “Zilei Culturii Naționale-2012, “Zilelor Râmnicului”- 2012, “Nocturna bibliotecilor” -2012, “Zilele francofoniei”, 2011-2013, ș.a.

Alături de acestea, aș menționa elaborarea și publicarea de cataloage ale colecțiilor, cu scopul de a apropia informația de utilizatorii interesați s-o obțină (Bardașu, Aneta; Constantinescu, Augustina Sanda, „Carte veche românească - secolele XVII-XVIII”: catalog ilustrat, 2007 și Constantinescu, Augustina Sanda; Nicola, Alina-Mihaela, „Carte veche străină - secolele XVII-XVIII”: catalog ilustrat, 2012), precum și existența în holul BJAIV a panoului intitulat „Faptul de cultură”, actualizat săptămânal, ce semnalează exemplare deosebite de carte aflate în fondul bibliotecii, însoțite de prezentări succinte. În final, aș adăuga și realizarea unor documentare cu tematică diversă, pe suport electronic și prezentarea lor în cadrul manifestărilor culturale organizate de instituție.

Am întâlnit oameni care priveau ca pe o ciudățenie meseria de bibliotecar

Interviu cu Ioana Crihană, director executiv Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România – A.N.B.P.R.

Ca jurnalist, specialist în comunicare, expert în publicitate și manager, Ioana Crihană a creat, coordonat și implementat campanii integrate de promovare, a organizat evenimente de calibru, acțiuni complexe de relații publice și a pus în aplicare idei și strategii de business de impact.

Implicându-se în cele mai diverse tipuri de abordare a imaginii, de la imaginea de presă, la imaginea publicitară și cea de corporație, Ioana Crihană a contribuit la crearea, restructurarea sau revitalizarea unor produse, servicii și structuri organizaționale, precum și la punerea în aplicare a unor planuri de business și strategii de dezvoltare viabile, atât în mediul privat, cât și în cel instituțional.

În intervalul 2004-2009, a conceput și evaluat proiecte culturale, a gestionat campanii de promovare de produse și servicii, a semnat și publicat numeroase materiale de presă, a auditat și dezvoltat branduri și s-a implicat în activități de creație (lucrări contractate pentru presa scrisă, radio & TV - spoturi radio, spoturi TV, concepte de evenimente pentru clienți reprezentativi din zonele Farma, Telecom, IT&C, FMCG și multe altele).

În privința experienței profesionale menționez că Ioana Crihană a îndeplinit mai multe funcții precum: director executiv, specialist marketing și comunicare, Brand manager/ specialist marketing,

redactor economic, reporter – Cotidianul “Curierul Național”, Account-manager, redactor de carte.

Experiența sa în Marketing și Comunicare a fost permanent dublată de participarea la programe culturale private și implicarea în domeniul comunicării online a companiilor. În prezent, în calitate de Director Executiv al A.N.B.P.R., Ioana Crihană și-a setat ca obiectiv principal creșterea capacității organizaționale a Asociației. Obiectivul final al acestui mandat este acela ca „Asociația să devină un catalizator al energiilor și ideilor creative ale membrilor și colaboratorilor săi și, poate mai important, un organism deplin funcțional și autonom din punct de vedere financiar”.

Liliana Moldovan (L.M.): - Stimată doamnă Ioana Crihană, în anul 2009 ați ajuns director executiv al A.N.B.P.R. Ce traiectorie profesională ați urmat până să ajungeți aici?

Ioana Crihană (I.C.): - Prin natura pregătirii mele, dar și printr-un complex de împrejurări favorabile ce țin, probabil, de legenda personală a fiecăruia dintre noi, în ultimii 15 ani am fost implicată în activități de mare răspundere. Mă refer, în special, la activitatea mea în medii profesionale puternic concurențiale, care și-au pus amprenta asupra exigențelor și stilului meu de lucru. Înainte de a deveni director executiv al A.N.B.P.R., am lucrat succesiv în redacția unui cotidian național, în compartimentul editorial al unei instituții guvernamentale, într-o prestigioasă agenție de „branding”, într-o agenție de publicitate „full-service” și într-o companie de top din industria software. Toate aceste experiențe profesionale mi-au permis să concep și să coordonez campanii integrate de promovare, evenimente de nivel internațional, acțiuni ample de „Public Relations”, să dezvolt și să pun în aplicare strategii de marketing ne-convenționale, ca să amintesc doar câteva borne ale carierei mele de până acum. S-ar putea spune că, indiferent de tipul angajamentului, m-am implicat în cele mai diverse tipuri de abordare a imaginii, de la imaginea de presă la imaginea publicitară și cea de corporație, de la „branding” și „naming”, până la campanii de produs sau platforme WEB, de la construirea imaginii identitare a organizațiilor, până la campanii de „advocacy” și politici publice pentru entități prestigioase. Este ceea ce îmi place să numesc „Odiseea” carierei mele, la a cărei scriere au contribuit mentori și

„coacheri” redutabili, care m-au învestit cu încrederea lor și au intuit, unii dintre ei cu mare precizie, evoluția mea profesională și preocupările de astăzi.

L.M.: - **Ce schimbări s-au produs în viața dumneavoastră dar și în interiorul organizației din momentul în care ați acceptat să coordonați activitatea asociației bibliotecarilor din România?**

I.C.: - Venirea mea la conducerea A.N.B.P.R. a coincis cu devenirea funcțională a Departamentului Operațional al Asociației și cu începerea procesului de planificare strategică al organizației, în contextul celui mai important program de informatizare a bibliotecilor la nivel național – „Biblionet – lumea în biblioteca mea”. Pe lângă managementul general, rolul meu și al Biroului Executiv, structura de conducere la vârf a organizației, a fost acela de a identifica direcțiile prioritare de dezvoltare ale Asociației și de a asigura implementarea strategiilor și planurilor de acțiune pe termen mediu și lung. Să nu uităm că vorbim de cea mai reprezentativă asociație profesională a bibliotecarilor și bibliotecilor publice din România, care are astăzi peste 3300 de membri, atât persoane fizice cât și membri instituționali, organizați în 41 de filiale județene. Responsabilitatea de a coordona Departamentul Operațional a reprezentat deopotrivă un angajament la disciplină și rigoare profesională dar și o provocare a minții și a spiritului managerial. După ani buni petrecuți în tranșeele business-ului greu, ai nevoie de multă luciditate și onestitate ca să rezonzi cu nevoile și interesele cele mai profunde ale unei organizații neguvernamentale, dintr-o arie de activitate mai degrabă apropiată de arte și de social decât de ceea ce experimentasem eu până atunci.

Aici intră în scenă pregătirea mea de filolog și afinitatea mea apriorică pentru cultură, în toate formele ei. Am simțit de la început că din filmul carierei mele nu putea să lipsească această piesă rară și prețioasă – Biblioteca, poate cea mai autentică „haltă” de plăcere a oricărui intelectual veritabil. Am fost realmente cucerită de orizontul care mi se deschidea: să fac management cu oameni de calitate, cu resurse financiare generoase, cu parteneri redutabili și, mai ales, într-un climat de armonie și colaborare.

Am fost întotdeauna de părere că business-ul competitiv păcătuiește prin faptul că exacerbează ambițiile personale și

îngrădește libertatea de a gândi a angajaților. E drept că ascute mintea și oțelește firea. Am dat cu plăcere prăjitura multinațională pe fondanta cu aromă de libertate, care este pentru mine Asociația.

Apropierea mea de mediul ONG este, mai degrabă, structurală. Nu are de-a face cu convingeri burgheze, cu teorii sau cu prejudecăți. Mi-am însușit lecția seriozității și a lucrului bine făcut în companii private, am învățat și am construit metodic și cu rigoare în mediul guvernamental, însă am fost extrem de bucuroasă să mă implic într-o asociație profesională. Aveam să fiu întâmpinată cu multă deschidere de către „board” și membri și păreau să existe auspicii bune pentru schimbări organizaționale de substanță. La momentul 2009, A.N.B.P.R. se afla în etapa de maturitate a dezvoltării sale și dispunea, deja, de o foarte bună experiență, de rezultate notabile și de o structură cu distribuție națională consolidată în cei douăzeci de ani de funcționare neîntreruptă. Obiectivul nostru principal a fost să contribuim la consolidarea Asociației din punct de vedere organizațional și financiar, să gândim metodologii noi, să încheiem parteneriate strategice și să valorificăm, mai mult ca oricând, potențialul profesional și uman al bibliotecarilor. Din acel moment, am orientat activitatea Asociației cu prioritate spre servicii moderne destinate membrilor și publicului larg și am investit în creșterea expertizei A.N.B.P.R. ca furnizor de formare profesională și catalizator al dezvoltării comunitare.

L.M.: - Cum vă simțiți printre acești slujitori ai cărții? Care este cea mai importantă lecție de viață pe care ați primit-o lucrând cu și pentru bibliotecari?

I.C.: - Mediul bibliotecar are pentru mine atracția pe care o aveau în trecut sălile de lectură sau lojele teatrelor. Bibliotecarii sunt oameni cultivați, cu un profil intelectual aparte, care îi face cuceritori în orice expunere publică. Entuziasmul lor contagios și plăcerea de a lucra cu oamenii, naturalețea cu care se deschid ca interlocutori și vivacitatea spiritului sunt un melanj pe care l-am regăsit la mulți bibliotecari, indiferent de vârstă sau de vechimea în profesie. Astfel de oameni dedicați au reușit să țină în viață biblioteca publică, în condițiile în care cultura nu reprezenta nici pe departe o prioritate.

O lecție de viață prețioasă pe care mi-am însușit-o în ultimii ani a fost aceea de a nu subaprecia importanța unei profesii și de a nu mă interpune niciodată într-o comunitate de breaslă.

Am întâlnit oameni care, în infatuarea lor, priveau meseria de bibliotecar ca pe o ciudățenie anacronică și erau aproape disprețuitori la adresa acestor slujitori ai cărții. Unii critici erau de-a dreptul irecuperabili. Mediocritatea lor nu le permitea să înțeleagă mai mult și, ca atare, unde nu e nici Dumnezeu nu cere. În alte cazuri, întâmplarea a făcut ca acei „defăimători” să aibă revelații chiar din interacțiunea cu bibliotecari de vocație. Atunci m-am bucurat de această „justiție” naturală, fără vorbe multe.

La A.N.B.P.R. am înțeles cât de importantă este congruența de interese și de aspirații cu colegii de meserie și cât de reconfortant este să aparții unui domeniu de activitate, fără echivoc. Rar mi-a fost dat să văd o comunitate atât de solidară, eterogenă și totuși organică, cu atâtea voci și personalități individuale, dar atât de concertate într-un spirit comun, inspirat de noblețea și generozitatea profesiei de bibliotecar. Bibliotecarii știu să trăiască frumos, știu să interacționeze cu colegii de meserie și sunt capabili să transforme frustrările de ordin financiar, care din păcate nu lipsesc, în idei îndrăznețe dintre cele mai interesante. Nu rare sunt cazurile când bibliotecari inimoși aleg să își pună la bătaie propriile resurse, să aducă la bibliotecă din micul lor avut pentru a face posibile acțiuni și proiecte, care altfel nu ar avea condiții să se desfășoare.

L.M.: - În ultimii ani s-a observat o îmbunătățire a relațiilor dintre membrii asociației, pe de o parte, și a raportului A.N.B.P.R. cu membrii ei, pe de altă parte. Cu toate acestea drumul până la perfecțiune este încă drum lung. Care ar fi perspectivele în privința îmbunătățirii comunicării între asociație și membrii ei?

I.C.: - De la început am considerat esențial să avem o viziune clară și unitară privind dezvoltarea Asociației. Cu sprijinul Biroului Executiv, al consultanților dar și cu implicarea membrilor noștri activi, am definit principalele direcții și obiective pe termen mediu și lung și am realizat principalele strategii de acțiune. Numitorul comun al tuturor demersurilor A.N.B.P.R. a fost acela de a ține seama permanent de interesele majore ale membrilor.

Evoluția ultimilor ani a fost una favorabilă. Construcția organizațională a Asociației se află, încă, în plin proces de așezare. Prin eficientizarea managementului la nivel național și la nivelul filialelor județene, prin intensificarea comunicării cu ajutorul noilor tehnologii, prin extinderea competențelor de formare și dezvoltare profesională și prin dezvoltarea relațiilor de colaborare inițiate de Asociație, A.N.B.P.R. și-a consolidat permanent poziția de cea mai reprezentativă asociație profesională a bibliotecarilor din România.

În prezent, ne preocupăm de punerea împreună a tuturor verigilor implicate în procesul de comunicare: conducerea la vârf a Asociației, membrii organizației, partenerii de proiect, colaboratorii externi, mass-media, reprezentanții autorităților, asociațiile similare și mulți alții.

Implicarea Asociației în programul Biblionet a permis înființarea Departamentului Operațional al A.N.B.P.R. ca structură de implementare, dar și interfață unică de comunicare între conducerea centrală, birourile executive locale și membri. Intensificarea acțiunilor de comunicare ale Asociației au atras după sine creșterea interesului publicului pentru asociația noastră. Ne confruntăm, practic, cu acutizarea nevoii de informare între Asociație și terți și în interiorul Asociației, cu membrii săi, în aceeași măsură.

Biblioteca publică a reprezentat dintotdeauna un nod cultural important în viața comunității. Obiectul principal al meseriei de bibliotecar se leagă de cunoașterea cerințelor de informare ale utilizatorilor. Întreaga activitate de bibliotecă are ca finalitate servirea diferitelor categorii de public și a comunității, în sens larg. Procesul de filtrare, clasificare și transmitere a informațiilor se realizează cu atât mai eficient cu cât instrumentele de care biblioteca beneficiază sunt mai performante.

Informatizarea bibliotecilor a deschis oportunități fără precedent. Prin dotarea cu calculatoare și acces Internet, biblioteca publică are, astăzi, potențialul de a deveni un spațiu de comunicare efervescent, conectat la tehnologie, și, mai ales, la îndemâna publicului larg. Grație Biblionet, bibliotecile românești pot oferi, astăzi, la scară largă, o suită întregă de servicii pentru public, de la împrumutul de carte, servicii de e-administrație dintre cele mai diverse, până la asistarea utilizatorilor în scrierea și depunerea de proiecte.

Cu implicarea echipamentelor IT în activitatea de bibliotecă, creșterea numărului de utilizatori ai serviciilor de bibliotecă devine realizabilă. Foarte curând, funcția de informare, documentare și cercetare a bibliotecilor ar putea fi completată de o paletă întregă de servicii adiționale moderne. Dintr-un simplu gestionar de informații, bibliotecarul modern are potențialul să devină un mediator calificat între informație și categorii vaste de utilizatori în interesul direct al publicului larg și al întregii societăți, în ansamblul ei.

L.M.: - Pornind de la realizările concrete pe care le-ați obținut, care sunt tipurile de proiecte pe care le agreați?

I.C.: - Printr-o politică de parteneriate adecvată, Asociația a abordat, numai în ultimul an, o paletă largă de proiecte, de la cursuri de formare, evenimente profesionale, campanii de responsabilizare, schimburi de bune practici, e-sănătate, până la servicii sociale de nișă acordate unor grupuri vulnerabile.

Pentru a veni în sprijinul bibliotecilor și pentru a susține dezvoltarea durabilă a acestora, A.N.B.P.R. a gândit o serie de facilități financiare pentru membrii săi, incluzând, dar nelimitându-se la, cursuri în regim subvenționat, „granturi” de călătorie pentru participarea la evenimente profesionale, cursuri-pilot în sistem gratuit, precum și acces, prin concurs de proiecte, la Școala de Vară a Tinerilor Bibliotecari, o inițiativă a Asociației în parteneriat cu IREX România, aflată deja la a patra ediție.

A.N.B.P.R. a venit în întâmpinarea membrilor săi cu un număr de 100 de „vouchere” pentru accesul la cursul Dezvoltarea Serviciilor de Bibliotecă, adresat în special bibliotecarilor din mediul rural și mic urban. Urmărind fidelizarea membrilor săi, precum și atragerea de tineri profesioniști către studiul biblioteconomiei, A.N.B.P.R. a oferit în 2012 un număr de trei „granturi” de călătorie pentru participarea la evenimente și conferințe științifice specializate. Evenimentele cu participare subvenționată de A.N.B.P.R. au vizat: lucrările Mesei Rotunde a Relațiilor Internaționale a ALA (IRRT) și sesiunea de pos-tere din cadrul ALA, campania „Cycling for Libraries” și respectiv Conferința-satelit a „Libraries for Young People: „Breaking through Boundaries” din cadrul IFLA, desfășurată la Helsinki în perioada 08-09 august 2012.

De asemenea, cu sprijinul financiar al IREX Washington, A.N.B.P.R. a pregătit pentru perioada 2012-2013 două cursuri cu acces gratuit pentru bibliotecari, în disciplinele Marketing și Advocacy, de care vor beneficia în total peste 60 de bibliotecari.

În perioada 3-8 septembrie 2012 A.N.B.P.R., cu sprijinul TIBRO (Grupul Tinerilor Bibliotecari din România), a organizat la Bran, în județul Brașov, cea de-a treia ediție a Școlii de Vară pentru Tinerii Bibliotecari. Toate costurile participării la Școala de Vară a Tinerilor Bibliotecari au fost suportate de către A.N.B.P.R., ca mijloc de susținere și motivare a bibliotecarilor cu potențial din bibliotecile publice.

Preocuparea pentru atragerea de fonduri și scrierea de proiecte de finanțare este o constantă a activității A.N.B.P.R. din ultimii ani. Dacă, la început, ideile creative vizau activitățile din aria principală de activitate, treptat paleta de activități pe care A.N.B.P.R. o poate asigura a devenit mult mai cuprinzătoare. O experiență deosebită a reprezentat-o colaborarea dintre A.N.B.P.R. și 3 consorții de biblioteci, fiecare având în componență între patru și șase biblioteci județene sau orășenești. Este vorba de o serie de 3 proiecte complementare, „Click@platforma online de instruire pentru bibliotecari”, „Play a game@biblioteca ta” și respectiv „Istorie locală@biblioteca ta”. Aceste proiecte în parteneriat își propun crearea de conținut web pentru instruirea bibliotecarilor, folosirea jocurilor video de către adolescenți pentru petrecerea timpului liber și socializare și respectiv digitizarea trecutului istoric local.

Beneficiind de o finanțare din partea Centrului Mortenson pentru Programe Internaționale de Formare a Bibliotecarilor din cadrul Universității Illinois – SUA și Electronic Information for Libraries (EIFL) Italia, aceste aplicații au confirmat o dată în plus că exercițiul bazat pe management de proiect este util și că A.N.B.P.R. are maturitatea de a oferi o interfață de colaborare eficientă bibliotecilor membre, inclusiv în gestionarea resurselor și activităților.

În luna august a anului trecut, A.N.B.P.R. a obținut finanțare din partea Asociației Bibliotecilor Americane (ALA) pentru punerea în aplicare a proiectului „Library Near You. Read @ Your Library!” împreună cu Asociația Bibliotecarilor din România (ABR). Proiectul a constat într-o campanie de promovare a bibliotecilor și de creștere a interesului pentru lectură adresat în principal adolescenților (elevi

și studenți), dar și publicului general. A.N.B.P.R. și A.B.R. au inițiat în preună o campanie națională de postere, având vârful de diseminare în cadrul ediției 2012 a Nocturnei Bibliotecilor (17-18 noiembrie), dar și o serie de activități de creștere a notorietății bibliotecilor: târguri de carte, prezentări motivaționale ale unor invitați speciali și autori experimentați, lansări de carte și ateliere pe teme de lectură.

De asemenea, prin colaborarea cu Uniunea Editorilor din România (UER), A.N.B.P.R. a facilitat bibliotecarilor publici participarea gratuită la Conferința ProEdit cu tema „Informația editorială pe circuitul edituri – biblioteci”, care s-a desfășurat la Sinaia, în intervalul 29-30 septembrie 2012.

L.M.: - V-ați implicat cu pasiune în elaborarea și implementarea unui proiect cu un titlu atrăgător: „Te iubește mama”. Care este misiunea acestui program, ce dimensiuni are el și cum a fost primit de beneficiari?

I.C.: - Proiectul ”Te iubește mama!” este inițiat de Associazione delle Donne Romene în Italia (ADRI), în parteneriat cu Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (A.N.B.P.R.) și Fundația IREX România și beneficiază de patronajul Ambasadei Italiei la București, al Consulatului General al României la Milano și de cel al Asociației Bibliotecilor din Italia (ABI).

Acest proiect vine în sprijinul copiilor care trăiesc în România departe de părinții lor plecați la muncă în străinătate. Scopul principal constă în facilitarea și susținerea comunicării audio-vizuale dintre membrii familiilor afectate de migrația forței de muncă, în vederea diminuării situațiilor de risc apărute pe fondul acestei separări.

Problematica migrației este una foarte actuală și afectează mai multe state europene. În prezent, ne preocupă extinderea implementării proiectului și în Germania și Spania, unde incidența fenomenului migrației este destul de importantă. Numeroși români au plecat în ultimii ani să muncească și continuă încă să plece în statele mai dezvoltate, în căutarea unui salariu decent. Mulți dintre ei și-au lăsat copiii acasă, în grija rudelor, a vecinilor sau, uneori, chiar a statului. Este un fenomen de proporții care conduce la o alterare de fond a relației dintre părinte și copii. Fenomenul cunoscut sub

numele de „orfani migrației” afectează peste 350.000 de copii români. Plecarea părinților în străinătate le provoacă copiilor rămași singuri acasă o serie întreagă de probleme, cele mai multe de ordin psihologic și social, mergând până la situații de abandon școlar sau chiar sinucidere. Drama despărțirii de părinți își adaugă în fiecare zi noi pagini de tristeți, de violențe și frustrări, generate de lipsa de afecțiune și control parental. Din păcate, aflăm de cazuri care mai de care mai impresionante abia atunci când presa le mediatizează cu asiduitate. Pornind de la aceste realități, proiectul “Te iubește mama!” își propune să contribuie la reluarea legăturii dintre copil și părintele aflat departe, punând la dispoziția acestora, în mod gratuit, mijloacele de comunicare necesare.

În etapa pilot a proiectului, demarată în ianuarie 2011, au fost implicate inițial patru biblioteci din Milano și cinci biblioteci din județele Dolj, Gorj, Neamț, Satu Mare și Suceava. Proiectul a beneficiat de infrastructura programului Biblionet, care a dotat cu calculatoare peste 2000 de biblioteci publice din România. În felul acesta, copiii și părinții au găsit la bibliotecă spațiul optim și tehnologia necesară pentru a restabili dialogul.

Asociația noastră susține voluntariatul și a girat acest proiect generos cu multă încredere. A.N.B.P.R. s-a asociat la acest fenomen extraordinar care este „Te iubește mama!” pentru că obiectivele și noblețea cauzei se suprapun perfect pe strategia de implicare comunitară a Asociației noastre. Este un proiect cu o mare încărcătură emoțională și avem convingerea că, prin dăruirea celor implicați și prin colaborarea dintre mediul privat, ONG-uri și societatea civilă putem ameliora sensibil dramele copiilor și părinților, victime ale migrației.

Biblioteca publică este o verigă importantă în coeziunea comunitară, iar acest lucru poate influența favorabil evoluția proiectului Te iubește mama! în viitor. Fenomenul „Te iubește mama!” este abia începutul unei legende, la care noi, românii, suntem onorați să fim parte.

În luna iulie 2012, A.N.B.P.R. s-a numărat printre câștigătorii competiției Voluntar de profesie al Fundației Vodafone. Grație acestei oportunități, proiectul „Te iubește mama!” a beneficiat de resurse financiare pentru reprezentarea intereselor proiectului în România și Italia pentru o perioadă determinată.

L.M.: - Lista obiectivelor pe care le are de îndeplinit un director executiv este, de obicei destul de lungă. Ce sarcini importante vă așteaptă în 2013? Ce proiecte doriți să lansați?

I.C.: - În continuarea demersurilor noastre de până acum, ne propunem ca, prin resorturile de care dispune A.N.B.P.R. ca asociație profesională, să susținem revigorarea profesiei de bibliotecar și transferul ei spre un status modern, îmbogățit sub aspectul rolului său în dezvoltarea comunitară.

A.N.B.P.R. are, înainte de toate, misiunea de a cultiva interesul pentru lectură și cultură, în sens larg. Pentru a fi mai eficientă în demersurile sale, Asociația s-a acreditat ca furnizor de formare, oferind o paletă largă de cursuri de specialitate pentru membrii săi. În contextul redefinirii funcțiilor și rolului bibliotecii moderne, A.N.B.P.R. pledează pentru dialogul profesional și cooperarea dintre bibliotecarii români și experți internaționali, în vederea asimilării, în plan local, a serviciilor moderne de bibliotecă, validate de practica altor state. Odată cu implicarea în programul Biblionet, a crescut și disponibilitatea Asociației de a-și extinde și amplifica acțiunile pe toate palierele de activitate.

Prin măsurile pe care le întreprinde, A.N.B.P.R. își asumă rolul de promotor și apărător al profesiei de bibliotecar și ia poziție, ori de câte ori este nevoie, pentru ca măsurile guvernamentale și acțiunile cu incidență asupra profesiei să aibă un impact favorabil asupra profesiei de bibliotecar. Asociația va pune, în viitor, mai mult accent pe rezolvarea solicitărilor și problemelor punctuale ridicate de membrii săi, precum și pe implementarea planului strategic de dezvoltare.

În momentul de față, nevoia de formare este resimțită tot mai acut în mediul bibliotecar, fie că vorbim de instruirea tradițională sau de replica sa online. Prin intermediul Asociației, bibliotecarii redescoperă experiența studiului, iar eficiența personalului bibliotecar se va face simțită în creșterea calității serviciilor de bibliotecă.

În ultimii ani, A.N.B.P.R. a avut în vedere cu prioritate dezvoltarea și implementarea activităților generatoare de venit, prin crearea și livrarea de cursuri profesionale, redefinirea și întărirea relațiilor între A.N.B.P.R. și filialele sale județene, transformarea comisiilor profesionale în grupuri active de lucru. Pentru a oferi un

sprijin mai aplicat membrilor săi, Asociația s-a preocupat, de asemenea, de acreditarea propriului Centru de Formare și Dezvoltare Profesională și de diversificarea instrumentelor de instruire pentru bibliotecari (cursuri, manuale, platforme de învățare etc.).

În anul 2013, activitatea Asociației se va concentra pe fundamentarea și consolidarea programelor de formare și dezvoltare profesională a bibliotecarilor, pe creșterea capacității A.N.B.P.R. de a iniția și derula proiecte în parteneriat și pe cristalizarea unor idei noi de dezvoltare a activităților generatoare de venit.

L.M.: - **Luptând împotriva mentalităților, patronul firmei Honda spunea: „avem un singur viitor care ne va ajuta să ne împlinim visele, dacă avem curajul să luptăm cu mentalitățile și convenționalul”(traducere liberă din limba engleză). Cum vedeți viitorul bibliotecilor românești? Au reușit bibliotecarii să își câștige o nouă poziție în societate sau mai au de luptat cu tot felul de mentalități?**

I.C.: - Biblioteconomia este un domeniu complex, care reclamă cunoștințe și abilități dintre cele mai diverse. Realitatea de astăzi aduce în fața bibliotecilor, ca instituții, și implicit a bibliotecarilor, numeroase provocări, având ca sursă principală nevoia de studiu, de informare și documentare a utilizatorilor și exigențele mereu mai mari ale acestora.

Termeni precum “integrare”, “colaborare” sau “transparentă” sunt puși zilnic în relație cu munca de bibliotecar și cu ceea ce ar trebui să știe, să facă și să învețe pe alții să facă un bibliotecar cu vocație. Utilizatorii așteaptă servicii de calitate, săli moderne, dotate cu aparatură performantă, acces la Internet, publicații electronice etc. Este nevoie, mai mult ca oricând, de o colaborare permanentă între diversele servicii și compartimente ale bibliotecii, pentru a veni în întâmpinarea nevoilor de informare și socializare ale utilizatorilor.

Biblioteca trebuie să se adapteze continuu, să anticipeze comportamentul de consum al utilizatorului modern, să-și sincronizeze politica de selecție, achiziție, prelucrare și furnizare a informațiilor pe diverse suporturi în funcție de cerințele cititorilor, să-și completeze fondul de publicații și asta nu e totul.

Pentru a fi eficienți în această profesie, bibliotecarii trebuie să investească în dezvoltarea lor profesională, să-și updateze permanent

cunoștințele și să-și cunoască publicul, pentru a-l putea fideliza. Climatul din bibliotecă este de asemenea foarte important, atât pentru bibliotecari, cât și pentru utilizatori, relațiile dintre bibliotecari trebuie să fie productive și destinate, trebuie să existe colaborare, ideile trebuie să circule, iar exemplele de bună practică să fie făcute cunoscute, pentru a fi replicate.

Ceea ce nu se încadrează în tradiționalismul profesiei, nu mai este aprioric respins. Bibliotecarul și biblioteca de astăzi au făcut un pas important spre utilizatori și au devenit mult mai receptivi și mai deschiși la nou. Vedem din ce în ce mai des cum bibliotecile se implică în viața diverselor comunități, se apropie mai mult de social și de problemele reale ale comunității. Societatea în sine a evoluat, s-a schimbat vizibil și același lucru s-a întâmplat și cu instituțiile de cultură și implicit cu bibliotecile.

A.N.B.P.R., ca principalul for de reprezentare a bibliotecarilor publici, este rezultatul și prilejul unor cooperări și colaborări de calitate pe care dorim să le dezvoltăm și în viitor. Ne dorim să rămânem alături de membrii noștri, să dezvoltăm parteneriate, să atragem investiții și să generăm constant schimbări pozitive în domeniul bibliotecilor și al serviciilor publice din România.

În societatea informațională, multe profesii au suferit modificări de substanță sau sunt pe cale de a o face. Vorbim, practic, de o adecvare din mers a profesiei la un nou paletar de servicii și instrumente de lucru. În cazul bibliotecilor, avem de-a face cu o lărgire a obiectului de activitate. Dacă până nu demult, biblioteca publică era percepută exclusiv ca centru de consultare a cărții și de împrumut, acum avem motive să credem că această percepție se va schimba. Nu aș vrea să se înțeleagă că bibliotecă tradițională va dispărea, doar că bibliotecarul va fi în măsură să livreze utilizatorilor mult mai multe servicii decât până acum și, cu siguranță, serviciile vor fi mult mai orientate pe diversele tipuri de utilizatori.

Biblioteca, prin tradiție, este poate cea mai importantă instituție publică de informare a cetățenilor. Aici, utilizatorii pot consulta documente de diverse categorii, pe suport tipărit sau electronic, își pot rezolva o serie de probleme de ordin personal, pot beneficia de îndrumare în comunicarea cu autoritățile, pot consulta presă, pot naviga pe internet și multe altele. Așa cum s-a întâmplat deja în alte state, biblioteca românească trebuie să-și descopere și să-și cultive

adevărata vocație comunitară. Această vocație depinde de așteptările publicului în relația cu biblioteca și de puterea de adaptare a bibliotecarilor la noile instrumente și suporturi de informare.

Emanciparea de fond a instituției bibliotecii este favorizată, în primul rând, de folosirea tot mai largă a mijloacelor IT și de crearea de noi competențe pentru personalul bibliotecar. Pentru reproiectarea serviciilor de bibliotecă, este nevoie de infrastructură adecvată: sedii, calculatoare, acces Internet.

Să nu uităm că în sistemul public de biblioteci dotările sunt inegale: există biblioteci europene, dar și altele destul de precare. Pentru a putea vorbi de dezvoltarea de noi funcționalități și de optimizarea serviciilor existente, bibliotecile ar trebui aduse la un nivel omogen al dotărilor. Pe de altă parte, pentru re poziționarea profesională a bibliotecarului, trebuie să se facă investiții în calificarea personalului. Atât informatizarea bibliotecilor, cât și componența de training se regăsesc între obiectivele programului Biblionet, principalul motor al modernizării bibliotecilor românești din ultimii ani.

L.M.: - Dar rolului femeii în societatea românească ce viitor îi preziceți?

I.C.: - Cred că femeile din România sunt mai apreciate astăzi decât în trecut. După ce zeci de ani au fost private de „celebritate”, fiind aproape ignorate în plan politic, social și profesional, în favoarea bărbaților, este de așteptat să aibă parte de o recuperare surprinzătoare în anii ce vin.

Deși persistă încă prejudecata că femeia reprezintă, mai degrabă, materia pasivă, în timp ce bărbații sunt asociați spiritului creator, lucrurile s-au schimbat sensibil. În sfera culturii, accesibilă multă vreme mai mult bărbaților, au pătruns, deja, multe femei cu temperament, inteligență și carismă, care și-au construit rapid cariere impresionante. Biblioteconomia are și din această perspectivă o particularitate care o individualizează – este o meserie eminentă a femeilor (peste 90% dintre bibliotecarii români sunt femei). E drept că managerii de bibliotecă sunt, chiar și acum, preponderent bărbați, dar acest raport are tendința să se schimbe.

În spațiul românesc, bărbații sunt foarte puțin dispuși să cedeze teren în favoarea femeilor. În ciuda calităților profesionale și a

aptitudinilor lor de lideri, femeile se bucură încă de un prestigiu mult mai temperat decât al bărbaților pentru performanțe cel puțin egale. Am motive să cred că femeile se vor impune, însă, categoric în următoarele decenii, fiind mult mai antrenate „multi-tasking” (sarcini multiple) decât partenerii lor bărbați.

Departe de a fi o feministă, am mare încredere în intuițiile feminine și în tenacitatea doamnelor. Managerial, însă, mă simt cu adevărat inspirată de modele masculine de leadership și de anvergura pe care o pot căpăta proiectele conduse în formule mixte. Există, nu mă îndoiesc, o explicație ancestrală, dar despre asta vom putea discuta pe larg cu o proximă ocazie.

Existăm pentru a ne dăru

Interviu cu dl. Florin Alexandru Didilescu, managerul Bibliotecii Județene „A. D. Xenopol” - Arad

Pasionat de teatru, absolvent al Facultății de Filologie din cadrul Universității din Timișoara (1974), domnul Florin Didilescu este managerul Bibliotecii Județene „A.D. Xenopol” din Arad și membru fondator al Asociației „Amifran” constituită în 1991.

Înainte de a conduce destinele bibliotecii (din 2001, până în prezent) a fost profesor de limba franceză, inspector școlar și secretar literar la Teatrul de Stat Arad.

Activitatea sa ca om de cultură și teatru a fost remarcată și în străinătate, îndeosebi în Franța, unde prin Decretul nr. 21/2001 emis de către Ministerul Educației Naționale din Franța, directorul Bibliotecii Județene din Arad a fost numit "Cavaler al Ordinului Palmes Academiques".

Biblioteca Județeană "A.D. Xenopol" - Arad

Liliana Moldovan (L.M.): - Monitorizarea activităților culturale, educaționale și sociale organizate pe parcursul anului 2012 la Biblioteca Județeană „A.D. Xenopol” din Arad pune în evidență încercările colectivului acestei instituții de a obține o diversificare a ofertelor culturale propuse comunității. Prin ce tipuri de activități sau servicii s-a concretizat această diversificare?

Florin Didilescu (F.D.): - Prin activități de genul: întâlniri cu invitați ai bibliotecii, audiții, lansări de carte, ateliere, dezbateri, lecturi publice, vizionări, concursuri, expoziții curente, expoziții de carte rară, editare de publicații, simpozioane, festivaluri (de filme de foarte scurt metraj, de storytelling), excursii educative, etc.

Eforturile noastre se concentrează în direcția câștigării de noi utilizatori. Faptul că suntem prezenți în grădinițe, școli și universități pentru a informa despre oferta noastră culturală se reflectă în gradul de frecvență al bibliotecii și în numărul tranzacțiilor efectuate. Evident, aceasta nu este de ajuns, rămâne o tranșă de vârstă puțin prezentă în bibliotecă. E vorba de cei cu vârste cuprinse între 30 și 50 de ani, și pe care, responsabilitățile și ritmul zilnic îi împiedică să ne caute. Atunci trebuie să-i căutăm noi: acolo unde lucrează sau acolo

unde presupunem că își petrec sfârșitul de săptămână. De aceea, programele noastre tipărite cuprinzând calendarul evenimentelor culturale și informații referitoare la ultimele achiziții, se găsesc nu numai în instituțiile de învățământ și în instituțiile culturale arădene sau în punctele de informare turistică și culturală ale municipiului, ci și în spațiile comerciale cele mai frecventate din oraș.

Ne-a preocupat și ne preocupă în continuare, să facilităm accesul cititorilor la colecțiile bibliotecii în primul rând prin Catalogul Electronic a cărui bază de date a depășit în anul 2012, 60% din totalul unităților de bibliotecă existente; on line se pot face atât prelungiri ale termenului de împrumut cât și rezervări. În cursul anului 2012 am finalizat procesul de introducere a codului de bare la cea mai importantă filială a noastră, filiala Aurel Vlaicu iar în 2013, până la 1 octombrie, va fi încheiat același proces la secția Artă și Multimedia, filiala Micalaca și filiala Aradul Nou. În ultimele trei luni ale anului, va demara procesul de introducere a codului de bare la secția Împrumut carte pentru copii. Nu în ultimul rând, în cadrul unui proiect multianual, vom pune anul acesta la dispoziția celor interesați 70% din colecția ziarului local „Flacăra Roșie” în format electronic (imagine + text).

L.M.: - Care sunt principalele proiecte pe care le-ați prezentat cetățenilor în 2012 și ce urmează să le oferiți în acest an?

F.D.: - Au avut o foarte bună audiență întâlnirile din ciclul “Personalități arădene”, unde un public destul de divers a avut prilejul să (re)întâlnească sau să descopere “performeri” din cele mai diverse domenii: scriitori, artiști plastici, medici, actori, sportivi, muzicieni, maeștrii gastronomi, inventatori, reprezentanți ai cultelor, ziariști, creatori de modă, meșteșugari, alpiniști temerari, cu toții modele de viață pentru tânără generație.

La fel de bine primită a fost și seria de conferințe interactive și bogat ilustrate “Rătăcind printre sunete”, susținută de domnul Dorin Frandeș, dirijorul Orchestrei Filarmonice din Arad. Un alt program, “muzicieni în bibliotecă”, a oferit unui numeros public posibilitatea de a asista la mici concerte ale unor instrumentiști ai filarmonicii arădene.

Am urmărit ca biblioteca să rămână în conștiința publică ca un spațiu al dezbaterilor și confruntărilor de idei. Pentru aceasta, am

folosit diverse prilejuri precum “Ziua Tineretului” sau “Ziua Europei” pentru a organiza dezbateri cu public între reprezentanți ai mai multor licee arădene propunând teme ca “Violența în școală” și “Eurooptimism versus Euroscepticism”. Pe perioada săptămânii „Școala altfel” au avut loc în bibliotecă ateliere de inițiere și practică biblioteconomică frecventate atât de elevi de școală generală cât și de liceeni.

Am continuat promovarea instituției și prin evenimente tradiționale precum: “Ziua Xenopol, ziua bibliotecii tale” (24 martie), concurs între licee pe tema “Regalitatea românească”, “Ziua bibliotecarului” (23 aprilie), “Noaptea muzeelor” (15 mai) - pe care o marcăm de muți ani și pentru că, în urma unei fericite “coabitări”, împărțim clădirea cu secția de artă a Complexului Muzeal Arad, “Zilele Aradului” (17 – 26 august) și, nu în ultimul rând, “Noaptea bibliotecii arădene” (5 octombrie).

Cei doi traineri ai bibliotecii au continuat cursurile de inițiere în utilizarea calculatorului destinate seniorilor, organizând zece sesiuni cu peste 100 de “absolvenți”.

Și nu în ultimul rând, concursul național de scrisori de dragoste ajuns la cea de a Șaptea ediție care în anul 2012 a avut 90 de participanți din țară și din Republica Moldova.

Tuturor acestor programe și proiecte le-am adăugat anul acesta un curs de inițiere în folosirea dispozitivelor care rulează sistemul de operare Android, destinat persoanelor de orice vârstă. Am inițiat un nou ciclu de întâlniri la bibliotecă cu titlul “Cărțile care m-au format”, în care arădeni de diverse profesii se prezintă în fața publicului lecturând pasaje din cărțile care le-au marcat devenirea umană și profesională. O să mă întrebați cum îi găsim pe curajoșii voluntari iar eu o să vă răspund că avem deja o listă de așteptare care se întinde și pe anul 2014.

Pentru promovarea tinerilor autori dramatice, am implementat, în parteneriat cu Ioan Peter, actor al Teatrului Ioan Slavici și autor dramatic, un nou program intitulat “Biblioteca de teatru nou” al cărui prim episod a avut-o ca invitată pe Elise Wilk și textul ei „Durata medie de viață a mașinilor de spălat”.

În luna octombrie, vom organiza o serie de manifestări legate de centenarul Palatului Cultural și implicit, de centenarul primei biblioteci publice finanțate de către municipalitatea arădeană.

L.M.: - **În cadrul activităților organizate de bibliotecile publice din România, un loc important îl ocupă manifestările ori serviciile destinate persoanelor cu limitări fizice, mentale sau cu probleme de integrare socială și culturală. Cum ați reușit să gestionați această problemă și ce viitor credeți că au serviciile pentru persoanele cu nevoi speciale?**

F.D.: - Este o zonă sensibilă și în care mai avem multe de făcut. Câțiva pași au fost deja făcuți: din anul 2009 avem un contract cu fundația Cartea Călătoare din Focșani, specializată în editarea de cărți destinate persoanelor cu deficiențe de vedere.

În 2012 am achiziționat 14 titluri, în prima jumătate a acestui an, 8 titluri. De altfel, cele 161 de titluri de Carte Daisy existente în colecțiile noastre reprezintă practic întreaga colecție produsă de respectiva fundație. La secția de „Împrumut carte pentru adulți” se găsesc, la dispoziția celor interesați, două cititoare iar gradul lor de utilizare a fost de 123 de tranzacții în primele șase luni ale acestui an; dintre acestea, 9 ale unor persoane fizice, restul reprezentând împrumut unități de bibliotecă de către Direcția Județeană pentru Protecția Copilului (48 CD-uri + 2 cititoare), pentru a fi folosite în județ.

Tot cu Direcția Județeană pentru Protecția Copilului avem un parteneriat care prevede organizarea, la cerere, a unor activități cu și pentru copiii instituționalizați. Proiectul se înscrie în cadrul programului Biblioteca pentru toți.

Din păcate, problema accesului în clădirea noastră a persoanelor cu handicap locomotor, deși ne preocupă de multă vreme, nu a fost încă rezolvată din cauza unor constrângeri care țin de specificul clădirii dar și de acute restrângeri bugetare.

L.M.: - **Se știe că succesul unor proiecte comunitare este legat de capacitatea stabilirii unor parteneriate durabile și de calitate. Care sunt cei mai fideli parteneri ai Bibliotecii „A.D. Xenopol”? Cum arată tabloul colaborărilor internaționale pe care le-ați încheiat?**

F.D.: - Oferta noastră culturală se întemeiază pe parteneriatele firești pe care biblioteca arădeană le are cu mai toate instituțiile de cultură din Arad: Complexul Muzeal Arad, Teatrul Clasic “Ioan Slavici”, Filarmonica, Teatrul de Marionete, Revista „Arca”, Centrul

Cultural Județean Arad, etc. La acestea se adaugă cele peste 20 de parteneriate încheiate cu unități școlare de pe raza municipiului Arad și care se reflectă, pe de o parte, în alcătuirea programelor culturale anuale care încearcă să răspundă cererii și orizontului de așteptare ale acestora și, pe de altă parte, în numărul mare de tineri care ne frecventează. Nu în ultimul rând, avem parteneriate punctuale cu instituții specializate cum ar fi Direcția Județeană pentru Protecția Copilului Arad, Asociația „Kolcsey”, Institutul Francez din Timișoara, Institutul Francez din Cluj

În plan internațional cultivăm parteneriatele cu Mediateca „André Malraux” din Strasbourg, cu Biblioteca „Jiri Mahen” din Brno, cu bibliotecile din Pecs, Bekescsaba și Csongrad.

L.M.: - Biblioteca din Arad este renumită și pentru colecțiile ei de carte veche și rară. Cum promovați valorile bibliofile ale bibliotecii? Care sunt cele mai importante comori din zestrea de carte veche a instituției?

F.D.: - Punerea în valoare a patrimoniului local a fost unul dintre obiectivele majore ale proiectului meu profesional încă de la preluarea mandatului, în toamna anului 2001. Colegii mei, Dan Lăzărescu, Adriana Czibula, Ligia Margea, Monika, Tokacs –Mathe, Gabriel Szünder și Marius Stoica, au reușit în cei 13 ani, să propună și să organizeze, cu o cadență de 2 evenimente pe an, peste 26 de expoziții de carte rară cu tematică extrem de diversă, de la „Voltaire” la „Secolul Luminilor”, de la „Alchimie” la „Medicină”, de la “Călătorii în jurul lumii” la “Vedute din Europa”, de la „Incunabule la Plante și animale”, de la „Manu propria” (manuscrite), la ”De la Homer la Goethe” , de la „Familia Orczy”, la „Donația Xenopol”.

În plan extern, colaborarea cu Biblioteca Municipală din Strasbourg – și mai apoi cu mediateca „André Malraux” din același oraș, s-a materializat în 2002 în coeditarea lucrării „Tipărituri de Strasbourg în Colecția de Patrimoniu a Bibliotecii A.D. Xenopol Arad”, distribuită în mai toate bibliotecile importante din România și Franța. A fost lucrarea care ne-a făcut cunoscuți și ne-a deschis multe uși. Așa am ajuns să fim parteneri la o expoziție internațională organizată în anul 2006, la Budapesta, de Biblioteca Națională a Ungariei și unde 32 de piese din colecțiile noastre au stat alături de cele ale celorlalți parteneri: Biblioteca Națională a Franței, British

Library, Biblioteca Națională a Austriei precum și Colecția Privată „Tony Fekete”. Expoziția “Les Lectures Dangereuses, l’ illustration érotique dans la littérature française du 18 e siècle” a constituit un punct de atracție timp de 4 luni de zile pentru publicul budapestan și nu numai. Cele două proiecte europene “Animaliter” (2007-2009) și “Et Lettera” (2010- 2012), derulate în cadrul „Programului European Cultura 2007 - 2013”, alături de parteneri din Franța, Spania, Cehia, Slovacia, Polonia, Bulgaria și Ungaria, nu au fost decât o consecință firească a vizibilității și capabilității instituției arădene și a echipei noastre. A fost oportunitatea care ne-a permis să inițiem și să încercăm să perenizăm un proiect original: „Tabăra Internațională de Ilustrație de Carte de la Bata”, județul Arad, care va marca anul acesta cea de a V-a ediție. În prezent, suntem parte a unei noi propuneri de Proiect European în cadrul Programului „Europa pentru cetățeni”, împreună cu parteneri din Franța, Italia și Spania cu titlul “Bibliotecile, actori în formarea conștiinței cetățenești europene” și așteptăm cu încredere rezultatele selecției care vor fi anunțate în luna august.

Colecțiile noastre speciale numără peste 21.000 de cărți rare apărute între 1480 și 1800 în limbile franceză, latină, germană, greacă, italiană, ebraică, maghiară, 36 de hărți și atlase vechi și 632 de manuscrise. Deținem un număr de 23 de incunabule, dintre care cele mai valoroase sunt: Duns Scotus, John – „Quaestiones quolibetales ex quatuor voluminibus Oxoniensis”, Venetiis, 1481; Vergilius, Publius Maro – „Opera”, Venetiis, 1482; Thomas Aquinas - „Responsio ad fr. Joannem Vercellensem, Generalem Magistrum Ordinis Praedicatorum”, Venetiis, 1486.

L.M.: - **Data de naștere a Bibliotecii Județene din Arad este controversată. Unele documente se referă la anul 1881, altele stabilesc anul 1913 ca dată de naștere a bibliotecii publice arădene. Care este adevărul? Când și cum s-a constituit biblioteca ce poartă numele lui „A.D. Xenopol”?**

F.D.: - Biblioteca arădeană, precum alte biblioteci din țară, a purtat rând pe rând diferite denumiri: Biblioteca Orășenească (1913), Biblioteca Centrală Regională (1951), Biblioteca Centrală Raională (1956), Biblioteca Municipală Arad (1968), Biblioteca Județeană Arad (1974) și a primit numele de “A.D. Xenopol” în anul 1995.

Anul 1913 marchează inaugurarea Palatului Cultural care trebuia să adăpostească trei instituții în impozanta clădire: Muzeul de Istorie, Filarmonica și Biblioteca Orășenească. Biblioteca publică s-a constituit pe baza colecțiilor bibliotecii Asociației Culturale Kőlcsey, înființată ea însăși în anul 1881 și având ca obiectiv în statutul ei crearea unei biblioteci publice. Pentru că la momentul instalării administrației românești în 1919, biblioteca publică arădeană cuprindea exclusiv cărți în limba maghiară și germană (fondul de carte constituit între 1881 și 1913 de către Asociația Culturală Kőlcsey), au fost făcute numeroase demersuri sprijinite de personalități precum Vasile Goldiș, pentru a îmbogăți colecțiile cu un consistent aport de carte în limba română provenit mai ales din donații. Cea mai importantă donație a venit de la Riria Xenopol, care a oferit Aradului o parte din biblioteca personală a lui Alexandru Dimitrie Xenopol, mai precis un număr de 2032 de cărți dintre care se distingea "Istoria Românilor din Dacia Traiană", exemplar unic deoarece conține adnotările marelui istoric. Dintre alți donatori importanți nu putem să nu amintim numele lui Coriolan Petrean, Iosif Moldovan, Gheorghe Ciuhandu.

1881, 1913, 1921, 1974? Adevărul? Așa cum se întâmplă adesea, adevărul nu este unul și este marcat de cel ce îl enunță. Se știe că, la 1881, ființau în Arad și biblioteci ale unor asociații culturale românești - precum „Asociațiunea națională în Arad pentru cultura și conservarea poporului român” - doar că ele nu au făcut obiectul selecției pentru constituirea colecțiilor Bibliotecii Publice Orășenești de la 1913. Cred că cel mai corect este să reținem anul 1913 ca an al înființării bibliotecii publice arădene.

L.M.: - **Un alt adevăr se referă la succesul „Simpozionului Bienal Național cu Participare Internațională” organizat de Biblioteca „A.D. Xenopol”. Care este povestea acestui simpozion, cu ce scop a fost organizat și la ce ediție a ajuns?**

F.D.: - Având la activ patru ediții, simpozionul a răspuns unei nevoi firești de comunicare, informare și schimb de experiență pe care o resimte orice bibliotecar.

În 2006 ne-am propus să creăm un cadru organizat pentru aceste schimburi la nivel național având însă grijă să implicăm toți bibliotecarii de la bibliotecile comunale și orășenești din județul

Arad. În felul acesta, considerăm că proiectul nostru reprezintă un moment de formare continuă în parcursul profesional al fiecărui bibliotecar din județ iar biblioteca își îndeplinește astfel funcția metodologică. Datorită multiplelor parteneriate cu biblioteci din Europa, din anul 2008 am putut să dezvoltăm latura internațională a simpozionului nostru aducând un plus calitativ la nivelul tematic, diversificând sursele de informare și contribuind implicit la creșterea vizibilității bibliotecii noastre în exterior. Simpoziioanele noastre au constituit tot atâtea prilejuri pentru lansarea unor lucrări importante editate de instituția noastră: „Momente din istoria lecturii publice în municipiul și județul Arad”, „Momente din istoria lecturii publice (culegere de comunicări)”, „Jurnal intim – Athanasie Marian”, „Jurnal intim – Athanasie Marian Marienescu”, „Donații și donatori în colecțiile Bibliotecii Județene din Arad: fondul Xenopol, Marienescu inedit – file de jurnal”, „Contribuții la bibliografia locală arădeană”.

L.M.: - Altă manifestare, care mi-a atras atenția este “**Magia cuvântului**”–**Primul Festival Internațional de Storytelling - Arta Povestirii din România, găzduit la Teatrul de Marionete și la Biblioteca Județeană “A.D.Xenopol” Arad. Oferiți-ne, vă rog, o descriere a provocărilor și satisfacțiilor pe care acest proiect le-a generat.**

F.D.: - Festivalul este și el rezultatul unor întâlniri fericite: colega mea, Mihaela Blaga, de la secția de „Împrumut carte pentru copii” și principala animatoare a Ludotecii, în cadrul vizitelor efectuate la Varșovia și la Brno prin proiectele europene, l-a întâlnit pe Michal Malinowski, care i-a apreciat talentul de povestitoare și a inițiat-o în arta povestirii. Colegei mele i s-a alăturat o tânără actriță, Georgiana Popan, de la Teatrul Clasic Ioan Slavici. În anul 2011, Mihaela Blaga trebuia să participe la „Festivalul Internațional de Storytelling” de la Urmia, Iran. A rămas în concediu de maternitate, iar în locul ei a participat Georgiana. S-a întors de acolo nu numai cu premiul II dar și cu determinarea de a organiza și în Arad un asemenea festival. Putea oare Biblioteca să nu se constituie partener în acest proiect care de fapt s-a născut la Ludoteca de la secția „Împrumut carte pentru copii”? Ediția din anul acesta va reuni povestitori din Anglia, Danemarca, Portugalia, Franța și România. Aceștia vor performa nu

numai pe scena Teatrului de Marionete din Arad dar și la Ludoteca și în Sala Concordia din Biblioteca Județeană precum și în câteva școli și grădinițe din Arad.

L.M.: - Nu întâmplător am adus în discuție ideea de teatru. Se știe că aveți o afinitate specială pentru arta dramatică și conduceți activitatea unei trupe de teatru. Cum se reflectă acest „hobby” în activitatea dumneavoastră de manager de bibliotecă? Dar în viața bibliotecii?

F.D.: - Probabil prin preocuparea mea de a schimba percepția pe care concitadinii mei o aveau despre bibliotecă ca fiind o instituție “anostă”, “ternă”, “liniștită”, “timidă”... Mi-am propus și cred că am reușit să-mi conving colegii că pot să facă din cel mai mic gest profesional cotidian un “ceva” care să iasă în evidență, un “ceva” care să se adreseze ochiului și, prin aceasta, minții și sufletului celor care ne trec pragul. De la zâmbetul și tonul amabil cu care își întâmpină cititorii, de la expozițiile curente de pe holurile bibliotecii, de la dezbaterile, conferințele, concursurile, de la lansările de carte și editarea lucrărilor bibliotecii, de la atelierelor de creație, cursurile de formare și până la expozițiile de carte rară și simpoziunile internaționale, toate acestea trebuie să atragă atenția ochiului și implicit să stârnească interesul publicului larg.

Probabil că toate acestea se leagă de relația mea cu teatrul, care e mai mult, mult mai mult decât un hobby. De patruzeci de ani îmi petrec o mare parte din timp alături de tineri și asta spune mult. Îndată după 89, atelierul de teatru licean în limba română, pe care l-am condus de-a lungul celor douăzeci și opt de ani cât am îndeplinit o funcție didactică, a devenit un atelier de teatru francofon. Împreună cu colaboratorii mei din Asociația AMIFRAN, creată în 1991, organizăm un festival internațional de teatru cu și pentru tineri francofoni (www.amifran.ro). Prin teatru și limba franceză am ieșit în lume, ne-am făcut cunoscuți, am stabilit contacte durabile, extrem de productive și formatoare pentru tânăra generație. Relațiile privilegiate, stabilite în 1990, cu oameni și instituții din Strasbourg m-au ajutat mult în introducerea bibliotecii arădene într-un dialog profesional, cultural dar și uman la nivel european. Proiectele europene au prilejuit colegilor mei vizite, stagii sau participări la

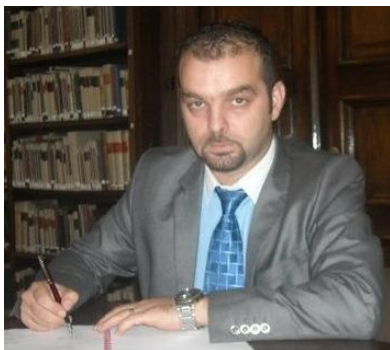
conferințe nu numai în Franța, ci și în Cehia, Polonia și Ungaria. Și nu suntem decât la început de drum...

L.M.: - **La final, dezvăluți-ne, vă rog, care este cea mai frumoasă și solidă lecție de viață pe care v-a transmis-o teatrul?**

F.D.: - Teatrul m-a învățat să trăiesc. Să încerc mereu să comunic, prin coduri multiple, cu mine și cu cei din jurul meu. Teatrul m-a învățat că a trăi înseamnă să dăruiești și mai ales să te dăruiești. Suntem particule dintr-un sistem, suntem legați unii de alții prin conexiuni pe care, de cele mai multe ori, le ignorăm ratând astfel contactul cu celălalt. Teatrul unește prin darul pe care unii îl fac altora. Și dacă fiecare dintre noi ar fi conștient că există pe lumea aceasta pentru a dărui și a se dărui, cu siguranță că umanitatea nu numai că ar fi mai frumoasă dar ar putea astfel aspira la eternitate.

Visez la o societate bine informată și corect educată

Interviu cu dl. Lucian Dindirică, manager la Biblioteca Județeană „Alexandru și Aristia Aman”- Dolj

Doctor în istorie, jurnalist și editor Lucian Dindirică este, din anul 2009, directorul Bibliotecii Județene „Alexandru și Aristia Aman” – Dolj. Licențiat în teologie absolvind cursurile Facultății de Teologie Ortodoxă - Universitatea din Craiova (1998-2002) și cu un masterat obținut în cadrul Facultății de Istorie, Filozofie, Geografie – Universi-

tatea din Craiova (2005-2007), Lucian Dindirică a urmat cursurile doctorale ale Facultății de Istorie și Științe Politice – Universitatea Ovidius Constanța (2008-2011) și a activat în domeniul jurnalistic ca redactor-șef la stația locală Craiova, de la „Radio France International” și a fost corespondent de știri la posturile de televiziune „Realitatea TV și „Prima TV”.

Este cunoscut pentru activitatea editorială fiind coordonatorul unor lucrări apărute la edituri recunoscute de CNCIS: Lucian Dindirică, Mihai Ghițulescu (coordonatori), „Stat și societate în Europa”, vol. IV, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun (acreditată CNCIS), 2012; Lucian Dindirică „Miron Cristea – Patriarh, Regent și Prim-Ministru, Iași, Editura Tipografia Moldova, 2011; Lucian Dindirică (coordonator), „Manuscrise și cărți vechi românești în colecțiile Bibliotecii Județene „Alexandru și Aristia Aman” – catalog, Craiova, Editura AIUS, 2010; Lucian Dindirică (coordonator), „Dicționarul biobibliografic al membrilor Uniunii Scriitorilor din România, filiala Craiova”, Craiova, Editura AIUS; Lucian Dindirică, Ionuț

Șerban (coordonatori), „Stat și societate în Europa”, vol. II, Craiova, Editura AIUS, 2010; Sorin Liviu Damean, Lucian Dindirică (coordonatori), „Stat și societate în Europa”, vol. I, Editura Universitaria, Craiova, 2009.

Este editorul volumelor bibliografice: Florentina Urziceanu, Lucian Dindirică (editor), „Bibliografia Bibliotecii Județene *Alexandru și Aristia Aman*. Centenar 1908 – 2008”, Craiova, Editura Beladi, 2009; Florentina Urziceanu, Lavinia Dumitrescu, Lucian Dindirică (editor), „Presa doljeană de ieri și de azi” - catalog, Craiova, Editura Beladi, 2009;

Având o solidă experiență în domeniul managementului de proiect și managementul echipei Dr. Lucian Dindirică și-a pus în practică abilitățile artistice și cele de documentarist în calitate de coordonator al Departamentului de Documentare și Cercetare la filmele de lung metraj: „Constantinopol: Ultimul oraș al lui Hristos” (Marele Premiu la Festivalul de Film Religios 2005), „Suflete aproape de Cer” (Marele Premiu la Festivalul de Film Religios 2006 și Marele Premiu la SimFest 2006) și „Pelerin în Egiptul Creștin”. (Filmele au fost difuzate la TVR1, TVR2, Cosmos TV, Oltenia TV și 3TV). De asemenea, a contribuit la culegerea informațiilor pentru interviurile realizate în satul Marotinu de Sus (despre un presupus act de vampirism), care au stat la baza realizării unei serii de filme documentare despre astfel de practici din întreaga Europă. Seria a fost coordonată și produsă de Anthony Head și difuzată pe Discovery Channel în anul 2006.

Managerul bibliotecii județene din Craiova a participat la conferințe naționale și internaționale dintre care menționăm: Beyond Access - Local Alternatives for Global Development: Rediscovering Libraries (Washington, D.C., S.U.A., 2012); Dezvoltarea bibliotecilor (Tesalonic, Grecia, 2010); History of books (Edinburgh, Marea Britanie, 2009); Stat și Societate în Europa, Craiova, 2012; Stat și Societate în Europa, Craiova, 2011; Modele de voluntariat în biblioteca publică, Baia Mare, 2011; Stat și Societate în Europa, Craiova, 2010; Biblioteca publică și dezvoltarea comunitară, Brașov, 2010; E-apitudini prin biblioteca publică, Gura Humorului, 2010; Stat și Societate în Europa, Craiova, 2009.

Biblioteca Județeană "A. și A. Aman" - Dolj

Liliana Moldovan (L.M.): - Începutul de an este, pentru cei mai mulți dintre noi, un moment provocator din două perspective: mai întâi ne invită la o analiză retrospectivă a anului care a trecut, apoi ne obligă să stabilim noi obiective și să ne facem planuri de viitor. Multe din proiectele viitorului se sprijină pe realizările obținute în trecut. Pornind de aici încercați, vă rog, să faceți o scurtă retrospectivă a proiectelor și evenimentelor culturale și educaționale importante pe care Biblioteca „Alexandru și Aristia Aman” le-a oferit comunității în perioada ultimilor trei ani.

Lucian Dindirică (L.D.): - Sunt foarte mândru de ceea ce am realizat împreună cu echipa de la Biblioteca Județeană „Aman”. Am reușit să schimbăm fața bibliotecii. Am readus biblioteca acolo unde îi era locul. Avem sute de manifestări realizate pentru toate categoriile de vârstă, pentru toate categoriile socio-profesionale și pentru persoane din toate zonele județului.

Dacă mă refer doar la „Biblionet”, acest proiect vine în sprijinul a zeci de mii de doljeni din zonele rurale care acum au acces la internet și mai ales la cultură și informație.

Biblioteca înseamnă cultură, iar cultura nu stă închisă într-o sală de lectură, ci este la îndemâna oricui vrea să o caute, uneori chiar stând pe o bancă într-un parc. De aceea am lansat în vara anului trecut, sub motto-ul „Craiova, citește!”, proiectul „Biblioteca stradală”. Au fost amplasate rafturi cu cărți și căsuțe ce adăpostesc

cărți în diferite zone din orașul Craiova. Craiovenii sunt invitați să împrumute o carte, să o citească și apoi să o returneze sau să ofere o carte în schimbul celei împrumutate. Proiectele destinate copiilor - ca de exemplu, „Cărtica pentru prichindei și copii mai măricei”, care este la cea de a treia ediție - aduc zilnic zeci de preșcolari și școlari în bibliotecă.

Un alt proiect cu mare succes în rândul copiilor este „Biblioteca din vacanță”, aflat la cea de a patra ediție și a cuprins cursuri de limbi străine, teatru, origami, noțiuni de cultură și civilizație europeană, noțiuni de cultură civică, curiozități din lumea animalelor, jocuri și concursuri interactive grupate în ateliere de lucru.

Avem întâlniri cu actori, scriitori, un club pentru adolescenți coordonat de un psiholog care să se ocupe cu studiul problemelor acestei vârste. Am organizat diferite programe pentru vârsta a treia, care are problemele ei de adaptabilitate la noile tehnologii informatice. În sprijinul acestei categorii de utilizatori am venit cu proiectul Clubul Pensionarilor “Mereu Tânăr” (Forever Young) în cadrul căruia am organizat cursuri gratuite de limba engleză, ore de lectură, cursuri pentru inițiere în tainele computerului, pentru a-i ajuta să folosească serviciile oferite de către noi, pentru a-i învăța cum să corespundă cu membri ai familiilor lor care sunt plecați în străinătate. Este unul dintre proiectele care îmi este foarte drag și care a avut ca rezultat și înființarea Trupeii de Teatru “Cutezătorii” care deja a pus în scenă câteva piese și are o participare la Festivalul de Teatru pentru Amatori de la Lom, Bulgaria.

Acestea sunt o parte dintre proiectele prin care am încercat să aducem oamenii mai aproape de informație, de carte, de cultură.

L.M.: - Care a fost impactul programelor elaborate de angajații bibliotecii? Au contribuit la îmbunătățirea imaginii bibliotecii în societate?

L.D.: - Am înțeles că viitorul bibliotecii depinde foarte mult de imaginea pe care o are aceasta în comunitatea pentru care există. Toate proiectele derulate de noi au crescut vizibilitatea instituției, au avut ecou dincolo de zidurile ei prin mediatizare și prin faptul că fiecare participant face parte dintr-o familie, grup în care poate promova la rândul său ideile și informațiile primite. Fiecare proiect

s-a adresat unuia sau mai multor segmente de populație. Ne-am adresat tinerilor prin activități de informare și de conștientizare dar și prin acțiuni de implicare directă.

Conferințele specialiștilor pe diverse teme, confruntările de idei, evenimentele de înaltă ținută intelectuală au adus mai mulți oameni aproape de noi și în același timp au atras atenția celor cu putere de decizie și i-au influențat să-și intensifice activitatea în domeniul culturii fără impunere directă. Ne dorim să fim un vector activ al schimbării și al dezvoltării prin promovarea ideilor și informațiilor noi.

L.M.: - Cum se derulează colaborarea cu autoritățile în procesul de organizare a evenimentelor culturale și educaționale și de unde căutați surse de finanțare necesare pentru punerea lor în practică?

L.D.: - Pot spune că sunt un om norocos. Am avut șansa ca echipa de la conducerea Consiliului Județean Dolj să perceapă biblioteca nu ca pe o instituție care doar cere, ci ca pe un partener, ca pe o instituție care are multe de oferit comunității. În condițiile economice actuale trebuia găsit drumul spre organele finanțatoare, în cazul nostru Consiliul Județean, principala și singura noastră sursă de finanțare. Autoritățile trebuiau determinate să-și asume un rol activ și să integreze bibliotecile în planurile lor strategice generale.

Am demonstrat prin proiectele noastre că suntem necesari și că avem potențial pentru a îmbunătăți calitatea vieții membrilor comunității. Implicarea noastră în numeroase proiecte a avut ca rezultat dotarea bibliotecii cu aparatură IT și electronică, de asemenea încercăm cu pași timizi, e drept, atragerea fondurilor europene.

L.M.: - Din ce zonă provin cei mai mulți colaboratori ai bibliotecii? Cum acționați pentru recrutarea voluntarilor?

L.D.: - Sunt convins că biblioteca este privită ca un centru de informare și comunicare de către toți cei care îi trec pragul. Aceasta a devenit un centru de interes în special pentru tinerii care încearcă să-și găsească o cale de formare și afirmare dar și pentru intelectualii și specialiștii conștienți de rolul lor în societate, dornici de a împărtăși din cunoștințele și experiența lor acumulată în timp. Acestea sunt

cele două mari categorii de voluntari pe care îi întâlnim în bibliotecă și care provin cel mai adesea din mediul academic, universitar și școlar. Pentru recrutarea lor ne folosim de abilitățile de comunicare și convingere cu care sunt înzestrați bibliotecarii, de informațiile despre notorietatea persoanelor invitate.

L.M.: - Potrivit modelului actual al societății informatizate, bibliotecile românești au trecut printr-un proces de modernizare și revigorare atât sub aspectul infrastructurii cât și al gamei de servicii oferite utilizatorilor. Care sunt principalele urme lăsate, în instituția pe care o conduceți, în procesul de tranziție de la biblioteca tradițională la biblioteca “hibridă”?

L.D.: - În acest proces de tranziție nu știu cât de mult s-au schimbat funcțiile de bază ale bibliotecii. Biblioteca îndeplinește în continuare rolul de instituție informativ-educativă, funcție pe care o avea și în trecut doar că mijloacele prin care este îndeplinită această funcție s-au schimbat foarte mult. A trebuit să facem față concurenței pe care ne-o făcea internetul și pentru aceasta am adus în bibliotecă ”publicații noi” așa cum este baza de date “JStore”, o arhivă digitală de publicații academice, care ne oferă posibilitatea de stocare pe un spațiu restrâns a unei mari cantități de informații. Spațiul bibliotecii servește acum unei game diverse de activități: informare și documentare, învățare, lectură, deconectare și relaxare, socializare, dezbateri, activități care au drept scop informarea și educarea și pentru care este nevoie de spații generoase. Încercăm să înscriem serviciile destinate utilizatorilor în cerințele actuale ale societății, dorim să ne dezvoltăm folosindu-ne de punctele care despart dar și unesc biblioteca tradițională de biblioteca modernă.

L.M.: - Experiența managerială a demonstrat că fixarea obiectivelor - indiferent că este vorba de o organizație din lumea afacerilor sau de o instituție care oferă servicii publice - este o procedură relativ simplă. Adevărata provocare vine atunci când obiectivele trebuie comunicate oamenilor cu care lucrezi. Aceștia trebuie să se obișnuiască cu noile sarcini și e bine să manifeste un nivel cât mai mic de rezistență la schimbare. Cum gestionați, la nivelul instituției pe care o conduceți problematica rezistenței la schimbare?

L.D.: - Sunt bucuros că fac parte dintr-o echipă deschisă către nou care a înțeles că în condițiile actuale bibliotecarul are o activitate complexă, el este deopotrivă animator cultural, organizator de evenimente, comunicator și formator de opinie. Colectivul bibliotecii m-a surprins plăcut de când sunt la conducerea acestei instituții arătându-mi zilnic că a înțeles nevoia unei schimbări și necesitatea desfășurării unor activități culturale variate și a unor proiecte inedite, de viitor, a înțeles că lucrurile pozitive se realizează cu seriozitate, cu implicare, dar mai ales cu convingerea că ceea ce faci pentru ceilalți și ceea ce lași în urma ta sunt lucrurile care contează cel mai mult.

Am pus accentul pe abilitatea bibliotecarilor de a îmbrățișa noul acceptând provocările cu originalitate. Am alături un colectiv cu mulți tineri și am mizat pe dorința permanentă a acestora de a face mai mult, pentru ei dar și pentru comunitate.

L.M.: - **Ce mijloace folosiți pentru a motiva personalul și a-l determina să obțină rezultate pozitive?**

L.D.: - Fiecare manager al unei instituții își dorește o bună colaborare cu cei aflați în subordinea lui, dar mai ales își dorește ca acea instituție să progreseze, să se facă utilă și să fie privită cu mândrie de comunitatea căreia îi aparține.

A fi bibliotecar este mai mult decât o meserie. Este o misiune. O misiune pusă în slujba comunității și a oamenilor.

Pentru a-și îndeplini pe deplin sarcinile ca în orice altă activitate, este nevoie de motivare. Motivarea nu este numai materială, ea poate izvorî din conștientizarea și oferirea oportunității de a avea acces permanent la informare, de a trăi într-un mediu stimulativ pentru dezvoltarea personală. Motivația se poate regăsi în oferirea șanselor de valorizare și recunoaștere a celor care se achită de sarcini și sunt creativi. Motivația poate să însemne o apreciere pozitivă, un salut cordial sau doar un zâmbet recunoscător. Bibliotecarul este de cele mai multe ori o persoană modestă, discretă, conștientă de menirea sa în cadrul comunității.

Încerc să îmi motivez personalul cu bucuria pe care o simt eu când utilizatorii îmi spun adesea că biblioteca este pentru ei o a doua casă și cred că dintre toate motivațiile, aceasta ne face pe toți conștienți că tot ceea ce facem la bibliotecă este util pentru societatea

noastră. O societate pe care ne-o dorim cât mai informată și mai ales cât mai educată!

L.M.: - În plan personal, cum reușiți să puneți de acord aspirațiile din domeniul managementului cultural cu aspirațiile dumneavoastră politice?

L.D.: - Nu este foarte greu. Sunt două domenii diferite dar care într-un anumit punct sunt convergente, ambele sunt demnități publice care implică munca în slujba cetățeanului. Nu îmi este frică de muncă, mai ales că fac ceea ce îmi place. Am experiența presei, când lucram mai mult de 16 ore într-o zi. Cred că fiecare om politic știe cât de mult înseamnă cultura într-o comunitate și chiar dacă sunt multe sarcinile pe care le are de rezolvat, iar câteodată prioritățile îi sunt altele, o bună parte din aspirațiile sale se îndreaptă către cultură. Eu sunt cu atât mai mult implicat, întrucât conduc o instituție de cultură și cred că înainte de a fi un oraș european și modern, Craiova ar trebui să fie un oraș cultural pentru că, până la urmă, un popor educat și inteligent este un popor puternic.

L.M.: - Care este verbul ce îl caracterizează pe politicianul Lucian Dindirică, dar cel îl definește ca om de cultură?

L.D.: - Omului politic Lucian Dindirică „îi pasă” de problemele cu care se confruntă oamenii și caută, împreună cu echipa din care face parte soluții pentru o rezolvare reală a acestora. Omul de cultură Lucian Dindirică „crează” proiecte moderne și inedite, evenimente care să bucure craiovenii și să-i aducă mai aproape de carte, strategii de lucru pentru ca munca în echipă dar și cea individuală să se ridice la nivelul așteptărilor celor care ne trec pragul.

Bibliotecile și ingineria informației

Interviu cu prof.univ.dr.ing. Nicolae George Drăgulănescu

Potrivit prezentării pe care o face pe website-ul personal³: „Profesorul Nicolae – George Drăgulănescu a terminat Liceul “I.L.Caragiale” din București (în 1965) iar în 1970 a devenit inginer electronist, absolvind cursurile de zi ale Facultății de Electronică și Telecomunicații a Institutului Politehnic din București, România.

În 1991 obține titlul de doctor inginer în electronică la aceeași universitate iar în 1994 finalizează - cu mențiunea TRES BIEN – „Masterul Specializat în Managementul calității” organizat de Ecole Supérieure de Commerce de Paris din Franța. În 1998 obține - cu mențiunea TRES HONORABLE – un al doilea titlu de doctor, în litere și științe, oferit de Universitatea Paris X din Franța.

După o foarte utilă experiență industrială de 6 ani (1970-1976), ca inginer stagiar, inginer CTC-Metrologie, inginer proiectant la întreprinderea IEMI-București, alege cariera universitară. Astfel, în 1976, este titularizat, prin concurs, asistent universitar la facultatea absolvită.

În următorii 27 de ani parcurge toate treptele ierarhice specifice, devenind succesiv, șef de lucrări titular (în 1991), conferențiar universitar titular (în 1996) și profesor universitar titular (în 2003).

Între anii 1977-1981 a lucrat ca lector în învățământul superior algerian (la Institutul de Telecomunicații din Oran), în perioada

³ <http://www.ndragulanescu.ro/>

1990-1992 a fost detașat la Guvernul României ca președinte al Comisiei Naționale pentru Standarde, Metrologie și Calitate, iar în anii 2000-2001 a fost bursier Fulbright Senior la Universitatea din Pittsburgh, School of Library and Information Science din SUA.

Actualmente este profesor universitar la Catedra de Electronică Aplicată și Ingineria Informației din Facultatea de Electronică, Telecomunicații și Tehnologia Informației a Universității Politehnice din București.

După 1995 a urmat - în țară și în străinătate - numeroase cursuri de specializare obținând, printre altele, importante calificări și certificări internaționale/naționale ca: „Asesor/evaluator al candidaților la Premiul European pentru Calitate” (European Foundation for Quality Management, Bruxelles, Belgia, 1997); „Manager DGQ/EOQ al Sistemului Calității” și „Auditor DGQ/EOQ al calității” (Deutsche Gesellschaft für Qualität - European Organisation for Quality, București, 1997-1998, 2001, 2004); DGQ Umwelt – Beauftragter/DGQ; reprezentant al managementului pentru probleme de mediu” (Deutsche Gesellschaft für Qualität, București, 2000); „Evaluator al candidaților la Premiul Român pentru Calitate J.M.JURAN” (Fundatia "Premiul Român pentru Calitate J.M.JURAN", București, 2001); „Auditor TÜV-CERT al calității” (TÜV-CERT, Germania, 2003); „Auditor șef TÜV-CERT al calității” (TÜV-CERT, Germania, 2005); „Consultant în Sisteme de Management” (EOQ/ Asociația Română pentru Calitate, București, 2005).

Este profesor vizitator la Ecole Nationale Supérieure d'Electronique et de ses Applications (ENSEA) din Cergy-Pontoise/Franța, la „Institut National des Telecommunications” (INT), din Evry/ France, la University of Nantes/ Franța și la University Paris VI/ Franța.

Este membru al mai multor organizații neguvernamentale românești și străine: American Society of Information Science & Technology / ASIS&T (SUA); American Society for Quality/ASQ (SUA); Fundația Română pentru Promovarea Calității/ FRPC, București; Romania-AOTS Alumni Society, București; Asociația Generală a Inginerilor din România/ AGIR, București; Liga de Cooperare Cultural-Științifică România-Franța, București.

A elaborat și publicat până în anul 2005 – în România și în străinătate – cca. 200 de lucrări (incluzând cca. 40 de cărți și manuale).

Dintre lucrările publicate menționăm tezele de doctorat: „Contribuții la istoria științei și tehnologiei informației: O abordare franco-română” (Contribution to the History of Information Science and Techniques; “A Francophone-Romanian Approach” (in French), University Paris X, France, Paris, 1998, 446 p.) și “Technologies and Electronic Power Equipment for Fossil Fuel Deposits Gasification”, Polytechnics University Bucharest, Romania, Bucharest, 1991.

În perioada următoare publică volumele: “Știința și tehnologiile informației: Geneză și evoluție”, București: Editura Agir, 2004 (ediția în limba română) și 2007 (ediția în limba engleză, apărută la New-York); “Managementul calității serviciilor”/ volum scris în colaborare cu Magdalena Drăgulănescu, București, Editura Agir, 2003; “The impact of transposing EU quality systems on selected Romanian industrial sectors” (Impactul transpunerii sistemului calității din UE, în anumite sectoare industriale din România) în colaborare cu Lucian Broche, Aurel Rizescu; “Premiile pentru calitate” / în colaborare cu V. Cătuneanu, București: Fundația Română pentru Promovarea Calității, 2001; “Calitatea serviciilor” / în colaborare cu V. Cătuneanu, M. Drăgulănescu, București: Fundația Română pentru Promovarea Calității, 2002; “Ghidul internautului român”/ în colaborare S. Naicu, București: Editura Matrix Rom, 2001; “Întreprinderea competitivă și informația”/ în colaborare cu D. Banciu și Andrei Moșu, București: InfoDocRom, 1999; “Calitatea în România: O perspectivă pasiv-represivă asupra managementului calității totale” (volum apărut în limba franceză), București, Editura Tehnică, 1996; “De la calitatea controlată la calitatea totală”, București: Editura Alternative, 1996; “Managementul calității totale” / în colaborare cu Const. Ciurea, București: Editura Economică, 1995; “Cuptorul cu microunde”/București: Editura Tehnică, 1995; “A.B.C. electronica în imagini: Recepția emisiunilor TV transmise prin satelit” / în colaborare cu Const. Miroiu, I. Tache, București, Editura Tehnică, 1993; “A.B.C. electronica în imagini: Componente pasive”/în colaborare cu Const. Miroiu, D. Moraru, București, Editura Tehnică, 1990.

A participat la numeroase simpozioane și conferințe organizate în țară și străinătate și a fost recompensat cu premii. În 1994, spre exemplu, European Foundation for Quality Management (Bruxelles) i-a acordat Medalia EFQM "In Recognition of Your Contribution to Total Quality Management in Europe" iar începând din 1998 Prof. univ. dr. ing. Nicolae Drăgulănescu este menționat, în fiecare ediție anuală a „Who's Who In The World”, SUA.”

Liliana Moldovan (L.M.): - Efectuând o simplă inserție în domeniul teoriei și practicii biblioteconomice a ultimilor ani am observat o schimbare a perspectivei de conducere și organizare a instituțiilor bibliotecare, din perspectiva principiilor managementului calității totale care presupune receptarea cititorilor drept clienți ai serviciilor info-documentare. Ce modificări ar trebui să apară în activitatea de conducere a instituțiilor culturale din momentul introducerii managementului calității totale?

Nicolae-George Drăgulănescu (N.G.D.): - În condițiile creșterii exponențiale a ofertei informaționale, ale diversificării și creșterii performanțelor noilor tehnologii informaționale dar și ale dezvoltării fără precedent a concurenței (pe piețele locale, regionale și mondiale), bibliotecile, mediatecile, centrele de informare și alte organizații/instituții prestatoare de servicii informaționale devin tot mai interesate să atragă și să mențină cât mai mulți clienți (beneficiari, cititori, vizitatori, etc.). În acest scop, este necesar ca produsele și serviciile informaționale oferite de acestea să fie, în primul rând, cât mai adecvate cerințelor acestor clienți, respectând simultan și celelalte cerințe aplicabile (legale, reglementare, proprii, ale pieței, contractuale, etc.)

În teoria și practica Managementului calității – ca știință și artă necesare în orice organizație ce-și dorește menținerea/dezvoltarea pe piață prin calitatea produselor/serviciilor oferite - există patru demersuri/strategii posibile pentru a obține produse/ servicii de calitate: Inspecția, Controlul calității, Asigurarea calității, Managementul calității totale. Acestea au apărut succesiv pe parcursul secolului al XX-lea, inițial în domeniul fabricației produselor industriale și s-au extins, în ultimele două decenii, și în domeniul prestărilor de servicii.

În consecință, actualmente, orice organizație acționând în condițiile mai sus menționate ar trebui să decidă și să implementeze o strategie proprie privind calitatea produselor/ serviciilor oferite pe piață. Specialiștii în Managementul calității știu prea bine că demersul/ strategia Managementul calității totale (TQM - Total Quality Management) este cea mai eficientă (adică asigură cel mai important efect cu cel mai mic efort, deci consum minim de resurse).

De regulă, pentru a acționa în acest sens, o organizație are nevoie în primul rând de decizia strategică a managerilor săi de vârf (denumiți încă, în România, „conducere”) de-a concepe, implementa și a menține propriu „sistem de management al calității” (SMC), conform cerințelor standardului internațional SR EN ISO 9001:2008. Acest sistem se poate „proiecta” și „construi” cu resurse proprii (dacă există competențe adecvate proprii) sau, contra cost, cu sprijinul unei firme specializate de consultanță și instruire. În plus, pentru a fi credibil, acest SMC (implicând procese, proceduri, structuri și resurse) ar trebui să fie periodic evaluat („auditat”) și certificat, contra cost, de o firmă specializată (ca organism de terță parte în relația furnizor – client).

Implementarea unui SMC într-o organizație înseamnă și adoptarea unor principii și a unei terminologii specifice Managementului calității, conform standardului terminologic internațional SR EN ISO 9000:2006, standard cu care personalul bibliotecilor din România nu este încă familiarizat.

Implementarea unui SMC într-o organizație înseamnă nu numai noi cunoștințe ci și, mai ales, noi mentalități, deprinderi, atitudini și comportamente, toate în scopul obținerii unei mult mai vizibile și eficace „orientări spre client” a funcționării întregii organizații. De o mare importanță sunt, în acest scop, exemplul personal și leadership-ul managerilor organizației, la toate nivelurile.

L.M.: - Prin caracterul său deschis, domeniul științelor manageriale are o arie de aplicabilitate extrem de generoasă în care este inclus și managementul informației. Prin ce se distinge acest nou tip de management?

N.G.D.: - În cadrul oricărei organizații – deci inclusiv într-o bibliotecă publică - coexistă mai multe „tipuri” de management (termen “imperialist” tradus incorect în limba română, înainte de 1990, prin „conducere”) ca, de exemplu: managementul resurselor umane,

managementul financiar, managementul proceselor, managementul materialelor, managementul energiei, managementul calității, etc. Toate aceste „tipuri” de management vizează, de fapt, atât stabilirea obiectivelor de asumat, cât și realizarea eficace și eficientă a acestora. În general, prin management, se înțelege realizarea unor obiective prin parcurgerea repetată a unui ciclu (denumit „cercul virtuos PDCA”) având patru etape distincte:

I.(P - Plan) Planificarea/ stabilirea referențialului de realizat (de regulă „obiective”)

II.(D - Do) Realizarea obiectivelor stabilite și evaluarea „realizării” obținute

III.(C - Check) Compararea caracteristicilor „realizării” cu „obiectivele” prestabilite

IV.(A- Act) Stabilirea și efectuarea acțiunilor necesare pentru a anula eventualele diferențe constatate între acestea.

„Managementul informației” este un concept prin care specialiștii informației înțeleg știința care studiază definițiile, utilizările, valoarea și modul de distribuire a informației prelucrate în cadrul unei organizații, cu sau fără ajutorul calculatorului, în scopul optimizării proceselor informaționale implicate.

„Managementul cunoștințelor” este procesul de administrare și influențare sistematică și activă a cunoștințelor stocate în cadrul unei organizații.

„Sistemul informațional” este sistemul format din oameni, înregistrări de date și activități prin care se prelucrează date și informație, în cadrul unei organizații.

De subliniat că, în România, se utilizează cvasi-exclusiv termenul „sistem informatic” (implicând prelucrarea asistată de calculator a informației) deși există și unele sisteme informaționale care nu utilizează calculatorul electronic! Ansamblul proceselor prin care se proiectează și se dezvoltă sistemele informaționale reprezintă „ingineria informației”.

Ansamblul proceselor prin care informația și sistemele informaționale sunt protejate contra accesului, utilizării, dezvoltării, modificării sau distrugerii neautorizate a acestora se numește „securitatea informației”.

L.M.: - **Putem defini, astăzi, informația ca un produs economic/serviciu asemenea altor produse/servicii oferite pe piața de capital?**

N.G.D.: - În perspectiva edificării societății informaționale, există și se utilizează pe plan mondial - de cel puțin două decenii - o asemenea abordare a informației ca „produs imaterial” care se realizează/ produce, livrează/ comercializează/ distribuie și utilizează/ consumă similar cu un „produs material”.

Dar informația ca „produs imaterial” nu trebuie să fie confundată cu „produsul informațional material” (de exemplu: o carte, un ziar, o revistă, un CD/DVD, etc. – toate conținând informație stocată pe un suport material) sau cu „serviciul informațional” (de exemplu: furnizarea conexiunii la Internet, prin cablu, fibră optică sau unde electromagnetice, toate asigurând transmiterea informației, dar fiecare cu performanțele sale specifice). Și documentariștii, bibliotecarii, muzeograful și arhivarii noștri care, timp de multe decenii s-au preocupat exclusiv de suporturile informației (documente din hârtie sau alte materiale) - deci de „produsele informaționale” - și de conservarea acestor suporturi, au început să se preocupe tot mai mult și de informație, ca produs imaterial stocat pe aceste suporturi.

Generarea, prelucrarea, comunicarea și utilizarea informației sunt procese în care se implică, de-a lungul întregii sale vieți, în mod curent, orice ființă umană. Există actualmente numeroase profesii care se bazează pe utilizarea extensivă a informației și a proceselor sale (construirea/ generarea, comunicarea, stocarea, utilizarea) – cum ar fi, de exemplu, profesorii, jurnaliștii, arhitecții, medicii, avocații, judecătorii, notarii, contabilii, managerii, auditorii, ofițerii de informații, etc.

Dar îmbunătățirea continuă și optimizarea proceselor menționate mai sus reprezintă un vast domeniu pluridisciplinar de interes și preocupări ale specialiștilor în „Știința informației”.

Conform specialiștilor americani în Știința informației, o țară ar fi terminat de construit Societatea informațională atunci când majoritatea populației sale active s-ar ocupa cu realizarea produselor și serviciilor informaționale (reprezentând așa numitul „sector cuaternar” al unei economii naționale, agricultura, industria și serviciile reprezentând, respectiv, sectoarele primar, secundar și terțiar ale unei economii) și/ sau numărul decidenților („white collars”) ar depăși numărul execu-

tanților („blue collars”). În România (încă?) nu se utilizează o asemenea abordare și nu se colectează datele statistice necesare privind sectorul cuaternar.

L.M.: - **Introducerea managementului calității în domeniul serviciilor oferite de bibliotecile publice a avut ca efect constituirea unui mediu concurențial. Considerați că bibliotecile publice din România pot face față exigențelor pieței de capital care funcționează pe baza legii „cerere și ofertă”?**

N.G.D.: - În economia de piață (care, volens - nolens, este bazată pe competiție ce devine tot mai intensă, în condițiile globalizării) și bibliotecile publice trebuie să funcționeze pe baza „legilor”/ principiilor echilibrului cererii și ofertei (care, desigur, guvernează și piața de capital de care amintiți!). Avem suficiente exemple în acest sens de biblioteci din statele dezvoltate, cu „vechime” în economia de piață, pentru care principala preocupare constă în satisfacerea cât mai multor cerințe ale clienților lor, în scopul atragerii și menținerii/ fidelizării cât mai multor vizitatori/ cititori. Acesta este ROSTUL lor și nu altul! Nimeni nu ar trebui să-și mai poată permite să consume resurse fără să furnizeze ceva (de valoare pentru client), în schimb, dacă dorim să fim EFICIENȚI. Un exemplu: în Franța, coexistă bibliotecile publice cu „mediatecile” publice – instituții care, pe lângă cărți și reviste, oferă vizitatorilor lor și „suporturi” de sunete și imagini (CD-uri, DVD-uri, casete audio sau video, etc. – ce pot fi consultate local, cu echipamente adecvate sau împrumutate), astfel încât să sporească atractivitatea instituției pentru clienții săi.

Dar Managementul calității - aplicat și în biblioteci - este doar o soluție eficientă și eficientă, utilizabilă în scopul atragerii și menținerii/ fidelizării clienților (și nu o cauză a apariției mediului concurențial – subiect despre care există demult o amplă bibliografie)...

L.M.: - **Cum fac față editurile românești cerințelor mediului concurențial? Ce pot face pentru a-și îmbunătăți performanțele și a atrage un număr consistent de clienți fideli și mulțumiți?**

N.G.D.: - Deși nu cunosc din interior activitatea vreunei edituri românești, având la activ mai multe zeci de cărți scrise sau traduse de mine, publicate în editurile românești, înainte și după 1989, pot să vă spun că anii '90 au adus schimbări enorme în lumea editorială, nu

numai pe plan tehnologic (în tipografii) ci, mai ales, prin reorganizarea acestor instituții pe principii de piață și mai ales prin generalizarea „tehnoredactării asistate de calculator”, cu marile sale avantaje: creativitate, diversitate, operativitate, reducerea costurilor și a prețurilor, etc. toate generând, pe scurt, calitate, eficiență și productivitate.

În același interval de timp, numărul editurilor din România a crescut substanțial (de la câteva zeci, înainte de '90, la probabil, peste o mie, actualmente) ceea ce a generat o competiție tot mai intensă, între ele, pentru piețe, clienți și resurse.

În plus, pe piața românească a apărut și o masivă ofertă de carte și chiar reviste editate în alte state (mai ales europene) care, de regulă, sunt de înaltă calitate dar și mai scumpe decât publicațiile românești.

Afluența continuă de vizitatori (unii și cumpărători) la marile “Târguri de carte” organizate periodic, mai ales la București (unele dintre cele mai agreabile și de succes evenimente culturale ale Capitalei) demonstrează că românii continuă să fie interesați de producția editorială, dar au devenit mult mai exigenți privind CALITATEA „tipăriturilor” oferite – atât din punct de vedere al suportului material (coperta, hârtia, grafica, tehnoredactarea, etc.) cât și mai ales din punct de vedere al conținutului (informația, ca produs imaterial, de care aminteam mai înainte). Desigur, prețul de vânzare este esențial – mai ales în condițiile actualei crize economice din Europa – dar conașionalii mei au învățat, se pare, să aprecieze multicriterial calitatea unei cărți și să o plătească în consecință.

Având în vedere și dezvoltarea extraordinară a mass-mediei scrise și audiovizuale în România post-decembristă (mai ales prin includerea, din păcate în proporții tot mai mari, a publicității), precum și creșterea exponențială a birocrăției în administrația publică locală și centrală, eu consider că s-a ajuns și în România la fenomenele bine cunoscute (mai ales în ultimele două decenii) în statele dezvoltate „information overload” („suprasarcina informațională”) și „textual harassment” („hărțuirea textuală”). De exemplu, de când a devenit disponibilă on-line, presa tipărită nu prea se mai vinde (mai ales că oferta depășește cu mult cererea!!!), multe publicații – mai ales publicitare - fiind casate la scurt timp după imprimare, din lipsă de cititori, chiar dacă sunt distribuite gratis....

L.M.: - În ce context l-ați cunoscut pe Henry Coandă? Ce impact a avut această întâlnire asupra vieții și activității dumneavoastră?

N.G.D.: - L-am cunoscut pe marele inventator Henry Coandă (1886-1972) în anul 1969, pe aeroportul Băneasa din București, atunci când a revenit în România, la vârsta de 83 de ani. Fiind înrudit de departe cu familia soției sale, Margareta (născută Lecca), i-am fost prezentat ca “tânăra speranță”, eu având doar 22 de ani și fiind pe atunci student în ultimul an la Facultatea de Electronică și Telecomunicații din Institutul Politehnic din București. Am avut infinita plăcere și onoare de-a fi imediat invitat personal de Henry Coandă la o vizită, în biroul din fosta casă a tatălui său (casă naționalizată unde îi fusese stabilită oficial reședința). Întâlnirea noastră a fost „fără martori”, a durat peste 3 ore și m-a impresionat profund prin ceea ce am aflat dar și prin modul - “cartezian”, pragmatic, deschis, clar, pertinent, extrem de agreabil, aproape complicitar - în care am putut discuta, exclusiv despre descoperirile și realizările lui tehnice, problemele cu care s-a confruntat și lecțiile învățate din soluționarea lor.

L.M.: - Henry Coandă spunea: „Mulți indivizi din societatea modernă sunt ca barcagii: trag la vâsle dar stau cu spatele la viitor”⁴. Credeți că gândurile ilustrului inventator se aplică societății românești din ziua de azi?

N.G.D.: - Nu cunoșteam citatul menționat de dvs. și aparținând ilustrei mele gazde, dar îmi amintesc că avea multe planuri și proiecte de realizat în România, cu românii... Din păcate, Henry Coandă a decedat în august 1972, la vârsta de 86 de ani...

Consider că citatul menționat de dvs. se referă la orice individ (nu numai din România) și din orice perioadă istorică (nu numai din societatea modernă) care nu dorește, știe și/ sau poate să-și facă planuri și proiecte pe termen mediu și lung. Dar, după cum spunea marele nostru poet național Mihai Eminescu, „de regulă, bătrânii se gândesc la trecut iar tinerii se gândesc la viitor!...” Când ești tânăr, este practic imposibil să nu-ți faci unele gânduri și chiar planuri pentru viitor...” Dacă tinerii ar ști și dacă bătrânii ar putea!” se mai spune...

⁴ A se vedea: <http://www.intelepciune.ro>

Probabil că „barcagii” la care se referea Henry Coandă erau... în vârstă!

În anul 1990 am avut ocazia să cunosc personal o altă mare personalitate născută în România dar consacrată în străinătate. Este vorba de dr. Joseph Moses Juran (1904-2008), americanul originar din țara noastră, datorită căruia, printre multe altele, Japonia a putut deveni „leader mondial al calității”, la trei decenii după dramatica înfrângere suferită în cel de-al doilea război mondial... Am corespondat cu el timp de peste un deceniu și am reușit să-i traduc și public în România o parte din lucrări. De la Juran am învățat că „nimeni nu este profet în țara lui” și că, pentru a deveni centenar trebuie să-ți aplici cercul virtuos PDCA (de care am amintit la întrebarea nr.2) la propria viață personală. Altfel spus, trebuie să ai planuri și proiecte pentru realizarea cărora să te lupți, soluționând problemele inerente și depășind obstacolele...

L.M.: - Spre final dezvoltăți, vă rog, cum se face că un doctor în inginerie electronică este pasionat de destinele științei informării și documentării și de un domeniu mai puțin cunoscut, acela al Clasificării Zecimale Universale?

N.G.D.: - Tatăl meu, ing. Dimitrie Drăgulănescu (1903-1983) a fost un „pionier” al documentării științifice în România, datorită lui realizându-se și publicându-se, în 1938, prima ediție românească a Clasificării Zecimale Universale, după reprezentarea României la FID - Federația Internațională de Documentare. Tot tatăl meu a fost cel care, între anii 1938-1945 a animat, în calitate de secretar general, Centrul Român de Documentație – prima organizație românească în domeniul documentării științifice.

Ing. Dimitrie Drăgulănescu a publicat o duzină de cărți (inclusiv, post-mortem, în anul 2002, “Istoria Documentării în România”, realizată împreună cu cercetătorul dr. Valeriu Moldoveanu și publicată în Editura Academiei Române) precum și câteva sute de articole, inclusiv unele prefigurând apariția Științei informației. De la tatăl meu am moștenit interesul pentru ceea ce s-a numit la noi „informare-documentare” (în prezent fiind vorba de „Știința informației”, denumită doar de bibliotecarii români ca „Știința informării”!) dar și curiozitatea științifică precum și preocuparea de-a obține răspunsuri adecvate la întrebările simple dar profunde “de ce?”, ”cum?” și

“pentru ce?” Aceste răspunsuri reprezintă, de fapt, „cunoștințele” (în sensul de „informație” înțeleasă) indispensabile de care avem mare nevoie pentru a ne optimiza acțiunile... Este vorba în primul rând de eficiența și eficacitatea faptelor noastre dar și de responsabilitate socială sine-qua-non – caracteristici personale atât de necesare în societatea contemporană, nu numai la nivelul managerilor.

L.M.: - **Cum vor arăta științele informării și documentării în viitor? Ce traiectorie trebuie să urmeze serviciile info-documentare oferite societății românești pentru a se plia pe cerințele standardelor europene din managementul calității totale?**

N.G.D.: - Între anii 1994-1998 am realizat și publicat în Franța o (a doua) teză de doctorat pe tema evoluției Științei și tehnologiei informației în SUA, Franța și România... Ulterior, între anii 2000-2001, am funcționat ca „Fulbright Scholar” la School of Library and Information Science a Universității din Pittsburgh. Acolo am descoperit enorma contribuție americană la apariția și dezvoltarea a ceea ce ei denumesc „Information Science” precum și conexiunile acestei noi științe – de fapt un vast domeniu pluridisciplinar cu abordări interdisciplinare – atât cu Bibliologia, Documentarea, Arhivistica și Jurnalismul cât și cu Electronica, Telecomunicațiile și Informatica... Desigur, ca inginer, cunoscusem prea bine, în România, ce au însemnat încă din anii `50 -`70, pe mapamond, Teoria informației și Teoria transmiterii informației, incluse după anii `80, în SUA, în Știința informației...

Revenit în țară, am publicat mai multe articole științifice precum și, succesiv, în limbile franceză, română și engleză o carte fundamentală intitulată „Știința și tehnologia informației – geneză și evoluție”.

În ediția română a acestei cărți am precizat că „Information Science” ar trebui să se traducă în limba română, în mod corect și complet (ținând cont de definiția americană actuală a conceptului), prin „Știința informării și a informației”, „informarea” fiind procesul din care rezultă produsul „informație”. Dar, întrucât acest termen tradus este ciudat, neuzual, și mult prea lung, am propus - în carte și ulterior, prin articole trimise și asociațiilor bibliotecarilor - să reținem doar traducerea „Știința informației” (având în vedere constatarea că orice produs provine dintr-un proces – în cazul „Științei informației”,

dar nu orice proces generează un produs – în cazul Științei informării), acoperind astfel ambele aspecte incluse în definiție... Dar bibliotecarii români au respins propunerea mea considerând că doar traducerea „Știința informării” este acceptabilă în domeniul lor.

Pe de altă parte, în timp ce Academia Română a elaborat, prin 1995, o definiție (din păcate inadecvată și nemodificată de atunci) a conceptului „Știința și tehnologia informației”, în mediile bibliotecarilor români a proliferat ulterior și utilizarea termenului „Tehnologia informării” (total incorect dar generat logic și evident de „Știința informării”).

În plus, jurnaliștii români au fost educați (mai ales sub influență franceză) - în cele câteva facultăți de Științele comunicării existente, de peste două decenii, în România – că nu există decât „Științele comunicării” („Știința informației” și „Știința informării” nefiind incluse în programa de studii!

Menționez că, în conformitate cu teoria și practica din SUA, comunicarea este doar unul din cele patru procese ale informației ce sunt studiate de „Știința informației”.

De câțiva ani predau în Politehnica din București un curs intitulat „Bazele Științei informației” care se bucură de un larg interes printre viitorii ingineri electroniști... Iar secția de „Știința și tehnologia informației” din Academia Română publică de aproape 15 ani revista științifică (cotată ISI) intitulată ROMJIST – „Romanian Journal of Information Science and Technology” în care apar și articole privind Teoria informației și Teoria transmisiunii informației, pe lângă cele privind Tehnologia informației... Din păcate nu apar și articole privind alte discipline incluse în Știința informației!

Sunt, din anul 2000, singurul membru român al ASIST - American Society for Information Science and Technology (www.asist.org), visând la ziua în care vom avea și în România o organizație similară a profesioniștilor informației prin care să promovăm în țară o politică națională a informației (cu instrumentele ei) pentru realizarea căreia să contribuim cu toții, indiferent de interesele înguste, meschine uneori, „de breaslă”, ale fiecărei profesii...

Academicienii, inginerii, bibliotecarii, jurnaliștii, etc. au în comun INFORMAȚIA și ar trebui să pregătească împreună România

pentru viitoarea Societate informațională – având, în centrul ei, Știința și tehnologia informației...

Dar cine să-i mobilizeze în acest scop și să-i determine să colaboreze, în interesul superior al națiunii române?

Cred în valoarea oamenilor și în capacitatea de a face împreună activități de succes

Interviu cu dr. Teodora Fîntînaru, directoarea Bibliotecii Județene „Duiliu Zamfirescu”-Vrancea.

Membru fondator al Asociației culturale „Cărți deschise”, constituită în 2011, Dr. Teodora Fîntînaru este directoarea Bibliotecii Județene „Duiliu Zamfirescu” din Vrancea. Deținând această funcție din anul 2000, domnia sa este inițiatorea unor proiecte naționale și internaționale printre care se înscriu: Înființarea, în anul 2003, împreună

cu Primăria și Biblioteca Municipală B.P. Hașdeu din Chișinău a Filialei comune „Ștefan cel Mare și Sfânt”, constând în donații de carte nouă - 3.700 vol. și echipamente, la invitația Primăriei din Chișinău și a Ambasadei României în Republica Moldova. Încheierea Protocolului de colaborare pe termen lung între cele două biblioteci; Încheierea unei colaborări instituționale prin întâlniri de lucru și propunere de proiecte comune – culturale și administrative - la invitația Bibliotecii Municipale Convent de Sant Roc, a oficialităților municipale și a Juntei Multiculturale din Gandia, Spania, pentru susținerea eforturilor de integrare a imigranților români. Participare la „Săptămâna multiculturalității” organizată în orașul Gandia – Valencia, Spania (2007-2008); Încheierea unei colaborări între Biblioteca Județeană Vrancea și Asociația Culturală „Dacia” din Torino. Ca rezultat al colaborării, au fost donate 500 volume în

limba română la Borgaro Torinese și Rivoli (2009); Organizarea unei campanii de donații de carte în limba română – 1000 vol., pentru comunitatea de români din Montreal – Canada (2010 – 2011); Inițierea campaniei de donații de carte în limba română – 110 vol., pentru comunitatea de români din Nürnberg – Germania, cărțile fiind donate Bibliotecii „Ion Minulescu” din Nürnberg (2011); Încheierea unei colaborări cu Asociația „Gheorghe Asachi” din Cernăuți, Ucraina. Au fost stabilite contacte bilaterale și s-au donat cărți în limba română asociației și Liceului care poartă numele scriitorului român (2011).

În același an, doamna Teodora Fîntînaru obține titlul de doctor în științe filologice (Universitatea București, Facultatea de litere) susținând teza de doctorat „Carte și lectură: O praxiologie a livrescului în viața privată”, conducător științific: prof.univ.dr. Mircea Regneală.

În cadrul repertoriului bibliografic pe care l-a realizat (și pe care a avut amabilitatea să mi-l ofere) un loc important ocupă implicarea în editarea unor lucrări colective: „Servicii de bibliotecă: Experiențe și exigențe actuale”, Focșani: Biblioteca Județeană Vrancea, 2007; „Experimentul Focșani”, Ediție bilingvă româno-franceză, București: Editura Muzeul Literaturii Române, 2007 și a dicționarelor: „Europa: ghid de termeni pentru o societate multiculturală = Guia de termes per una societat multicultural = Guía de términos para una sociedad multicultural”, Focșani: Editura Andrew, 2008; „Integrarea europeană pe înțelesul tuturor: ghid de termeni”, (Focșani: Biblioteca Județeană Vrancea, 2007, p. 47).

Este autoarea volumului „Vitrării patinate: (În)semne ale cărții vechi românești” (Focșani: Editura Andrew, 2010) și a albumului „Balansoarul cu fluturi”. Carte unicat: Volum colectiv - dedicat temelor copilăriei, Focșani: Biblioteca Județeană Vrancea, 2007. Participă la realizarea volumelor colective: „Leon Kalustian: 100 de ani de la naștere: incursiuni biobibliografice”, Focșani: Editura Andrew, 2008; „Experimentul Focșani”, Ediție bilingvă româno-franceză, București: Editura Muzeul Literaturii Române, 2007; „Servicii de bibliotecă: Experiențe și exigențe actuale”, Focșani: Biblioteca Județeană Vrancea, 2007; Antologia „Al Evei trup de fum”, coord. Gheorghe Neagu, Focșani: Editura Zedax, 2003.

De-a lungul anilor dr. Teodora Fîntînaru a desfășurat o remarcabilă și amplă activitate publicistică coroborată cu prezența la numeroase conferințe și simpozioane și cu implicarea în activitatea de consilier editorial al editurii „Andrew” din Focșani.

Biblioteca Județeană “Duiliu Zamfirescu” - Vrancea

Liliana Moldovan (L.M.): - Relația bibliotecilor publice cu comunitatea deservită este, și a fost mereu, privită prin prisma pretențiilor exprimate de beneficiari și mai ales a cerințelor emise de tânăra generație. Din această perspectivă bibliotecile publice suportă, în ultima perioadă, un intens și amplu proces de metamorfozare. Ce a adus nou „vântul schimbării” la Biblioteca „Duiliu Zamfirescu” din Focșani? Cu ce provocări v-ați confruntat în perioada ultimilor, să zicem, 3 ani?

Teodora Fîntînaru (T.F.): - Am susținut întotdeauna că o instituție cum este biblioteca trebuie să fie în avangarda activităților informaționale și culturale dedicate comunității și că adaptarea la realitățile sociale mereu în mișcare reprezintă una din legile de bază ale funcționării ei și - de ce nu? - a funcțiilor ei. Marea provocare: biblioteca trebuie să fie atentă să-și asume nu numai cererile tinerei generații mult mai aproape de noutățile tehnologice ale timpului, ci și de nevoile exprimate de alte categorii de utilizatori și, desigur, mi se

pare foarte important să anticipeze, să testeze, nevoile încă neexprimate – și ele în continuă schimbare - ale comunității. Metamorfoza de care vorbești, care trebuie să fie, repet, o constantă a activității noastre și, dacă vrei, specificul ei, ține cred, de un bun dozaj și de echilibrul dintre așteptările publicului și răspunsurile bibliotecii. Ultimii trei ani au fost un bun exemplu în acest sens, pentru că, Programul Biblionet a schimbat și în cazul bibliotecilor publice din Vrancea, dinamica acestora și a stimulat, îmi place să cred, complicatul capitol al mentalităților profesionale așa cum am arătat și în prezentarea „Desantul IREX în România” pe care am făcut-o la atelierul Biblioteca publică – parteneriate durabile în folosul comunității, organizat la Focșani în toamna anului 2011, în prezența reprezentanților din conducerea A.N.B.P.R. și a Fundației IREX. Dotarea simultană cu echipamente IT a bibliotecilor, programele de formare și stimularea creativității profesionale prin concursurile inițiate de IREX au reactivat, într-o manieră fără precedent, activitatea de bibliotecă. Trebuie spus din capul locului că mulți dintre colegii noștri și multe din bibliotecile publice aveau deja un portofoliu bun, dar, prin Programul Biblionet, au reușit să se facă mult mai bine cunoscuți și să pună în valoare mult mai bine biblioteca în propria comunitate și cu ajutorul acesteia. Consider că orice provocare la care înțelegem să răspundem creativ, inovativ, indiferent de unde vine ea, este un bun prilej de a crește profesional și de a aduce un serviciu comunității. De aceea cred, și în bună măsură, noi, cei de aici, din Vrancea, am demonstrat-o, de ani buni încoace, că schimbarea nu trebuie absolutizată, transformată în ecuație matematică, ci percepută ca un fenomen continuu într-o rețea complexă de factori determinanți. Aceasta este și partea frumoasă a lucrurilor, adevărata provocare a profesiei noastre: să schimbi continuu ceva și să te lași schimbat, să fii permeabil la nou, cu măsură și inteligență.

L.M.: - La Conferința A.N.B.P.R., desfășurată în 26-28 aprilie 2012 de la Tîrgu-Mureș, Filiala Vrancea, a Asociației Bibliotecarilor din România, a fost distinsă cu Diploma „Filiala anului 2011”. Ce reprezintă acest premiu pentru colectivul bibliotecii județene din Vrancea?

T.F.: - Ca și alte filiale A.N.B.P.R. din țară, și noi am mai obținut, fie ca instituție, fie prin membri de filială, importante distincții din partea A.N.B.P.R.. În acest an am participat în competiția A.N.B.P.R. la trei secțiuni: „Cea mai bună lucrare de specialitate”, cu „Ghidul de Biblioturism”, editat și lansat cu prilejul Târgului de carte de la Focșani de anul trecut, aflat la cea de-a șaptea ediție a sa, inițiat și organizat de Biblioteca Județeană Vrancea, apoi la secțiunea „Cel mai bun site de bibliotecă”, încurajați și de faptul că site-ul nostru a fost considerat al doilea pe țară, după cel al Argeșului în topul ProLibro, dar și de aprecierile unor exigenți colaboratori din străinătate pe care îi are biblioteca. În anul 2003, când am inaugurat primul site, biblioteca noastră se număra printre cele opt biblioteci din țară care aveau catalog online. În prezent, 95% din colecții sunt înregistrate în baza de date electronică. Materialul prezentat la cea de-a treia secțiune, „Cea mai bună Filială A.N.B.P.R.” a adus recunoașterea unanimă a ideilor, a creativității, a muncii, a respon-sabilităților și emoțiilor fiecăruia dintre noi. O astfel de distincție, care a mai fost obținută de filiala noastră în anul 2000, ne onorează și ne motivează. Este reconfortant să mergi pe străzile orașului nostru și să primești felicitări pentru această performanță care a fost mediatizată, poate și ca semn de răsplată pe care o aducem comunității și încrederii pe care aceasta ne-a acordat-o, ca instituție și ca profesie. O astfel de reușită ne ajută să demonstrăm, inclusiv autorităților, valoarea bibliotecii și, mai ales a oamenilor care o modelează, dar este și un mod de a spori încrederea în noi și de a ne menține în standardele de performanță tocmai câștigate.

L.M.: - **Se pare că organizația pe care o conduceți se înscrie în rândul celor mai active biblioteci publice din țară. Care este secretul reușitelor biblioteconomice pe care le-ați înregistrat? De unde atâta energie și poftă de muncă la colectivul pe care îl coordonați?**

T.F.: - Personal, am avut șansa de a fi învățat tainele meseriei noastre de la profesioniști remarcabili și nu vreau să pierd nici un prilej de a le aduce omagiile și recunoștința mea. Măsura, echilibrul atitudinal, încrederea, răbdarea, învățate și de la dânsii, le-am transformat, mai târziu, într-un veritabil stil. Am avut și am șansa să

lucrez și acum cu oameni deosebiți, care vin cu experiențe și motivații puternice, de la care am avut și am multe de învățat. Am văzut, citind revistele de specialitate, vizitând biblioteci sau site-urile acestora cât de diversă și dinamică este activitatea multora dintre ele, de aceea, cred că biblioteca noastră nu este neapărat o excepție. Ceea ce, de mai bine de zece ani am învățat împreună, aici, în biblioteca noastră - îmi place să cred acest lucru – sunt importanța și frumusețea faptului de a îndrăzni să faci mereu ceva nou, puterea experimentului, emoțiile și succesul nonconformismului unor activități, frisoanele spontaneității și tentația perfecționismului, construirea continuă a imaginii instituției, dar și a imaginii de sine și, desigur, recunoașterea valorii celuilalt. Un element foarte important este stilul decizional participativ și libertatea de acțiune pe care au avut-o colegii mei mai îndrăzneți și mai încrezători în ideile lor, dar și deschiderea față de oricine a venit cu propuneri de activități sau proiecte interesante, cu potențial ridicat de noutate. Chiar dacă performanța profesională individuală este, desigur, inegală, am considerat că este bine ca fiecare dintre noi să fie apreciat și considerat util pentru echipă. Și-apoi, provocările de care vorbeți și dumneavoastră – și care nu sunt doar de câțiva ani încoace – au stimulat creativitatea, competiția, originalitatea, construind o dinamică aparte, aproape un fel de a fi al bibliotecii în comunitate. Personal, nu cred în rețete sau secrete ale succesului. Cred, însă, în valoarea oamenilor și în capacitatea de a face împreună activități de succes, dacă sunt motivați, devotați profesiei, instituției și comunității lor.

L.M.: - **Angajații Bibliotecii Județene „Duiliu Zamfirescu” au reușit să atragă comunitatea prin proiecte de mai mare sau mai mică amploare. Stimată doamnă directoare Teodora Fîntînaru, considerați că prin intermediul acestor proiecte ați reușit să schimbați imaginea bibliotecii și să transformați această instituție într-o „a doua casă” pentru o parte din membrii comunității?**

T.F.: - Atragerea în diferite moduri a comunității spre bibliotecă și, mai ales, implicarea ei în activitățile noastre au fost două constante ale instituției, aplicând metode diferite, pentru așteptări diferite ale utilizatorilor. Am considerat că este important ca aceștia

să beneficieze în primul rând de informație de calitate, de actualitate, de servicii noi și de o formă calificată și plăcută de prezentare și oferire a acestora. Toate acestea conferă credibilitate și dorința de a reveni la bibliotecă. Avem înscriși utilizatori care au permis de intrare de câteva zeci de ani (cel mai în vârstă utilizator este nonagenar).

Cele mai importante „proiecte” pe termen lung ale bibliotecii au fost și au rămas, în bună măsură, flexibilizarea mediului intern al bibliotecii – dinamică, expresivitate, deschidere spre nou, atitudine prietenoasă față de utilizator – și bibliotecarii – ca proiecte mereu în devenire, colegii mei fiind, cum este și firesc, cea mai valoroasă componentă a vieții de bibliotecă de azi. Aș mai adăuga marele salt al vizibilității publice pe care l-am considerat o strategie de permanență privind prezența bibliotecii în comunitate și, desigur, „Ieșirea în Cetate”, cum am numit noi, după anul 2000, activitatea de empatizare, de comunicare și de relaționare „altfel” cu membrii comunității–„Biblioteca de vacanță” (activități complete de bibliotecă), desfășurată în vacanța mare timp de opt ediții, în parcuri și locuri publice din Focșani și „Târgul de carte” – prima ediție în anul 2003 (opt ediții până în anul 2011), premiat la Târgul de carte „Gaudeamus” – București, ediția 2004 – sunt proiecte care la momentul inițierii lor erau activități de pionierat în bibliotecile publice.

Proiecte de anvergură au fost înființarea filialei comune de la Chișinău în anul 2004 și a colecțiilor de carte românească, donate, prezentate, inaugurate în țări ale Uniunii Europene: la Biblioteca Municipală Convent de San Roc din orașul Gandia – Valencia, Spania, 2007, la Biblioteca Municipală Maria Coccanari di Fomari din Tivoli 2010 ori la Biblioteca Municipală „Gianni Rodari” din Borgaro Torinese, Italia 2009, bine primite de comunitățile de români din afara granițelor. Tot pentru acestea, biblioteca noastră a gestionat într-o importantă campanie națională, o donație reprezentativă de cărți românești în Canada și la Nürnberg (ultima chiar la onoranta invitație venită din partea D-voastră). Recent, cărți în limba română au ajuns la Cernăuți printr-un protocol încheiat cu Asociația culturală „Gheorghe Asachi”.

Printr-un proiect internațional, biblioteca noastră a coordonat în România, cu sprijinul unui voluntar de la Corpul Păcii, o altă donație de carte, substanțială calitativ și cantitativ, în limba engleză, orientată

spre Focșani, Suceava și Baia Mare (15 tone de carte în total). Această donație a contribuit la crearea în Focșani a Centrului de Limbi străine al bibliotecii noastre – apreciat și susținut de comunitate prin implicare voluntară și sprijin financiar.

Tot ca proiecte importante sunt și activitățile editoriale. Revista „Lector”, editată în 2011 în serie nouă, apoi monografiile de tip Personalia și, mai ales, colaborarea editorială internațională – Biblioteca Municipală „B.P. Hașdeu” din Chișinău – volum comun dedicat scriitorului și diplomatului Duiliu Zamfirescu și volumul „Europa: ghid de termeni pentru o societate multiculturală=Guia de términos para una sociedad multi-cultural”, editat la inițiativa bibliotecii noastre, în colaborare cu Biblioteca Municipală Convent de San Roc din orașul Gandia – Valencia, Spania.

De asemenea, serviciile culturale, bazate pe sincretism tematic – care poartă întotdeauna marca bibliotecii: originalitate, simț estetic, teme inedite, interactivitate – au atras și implicat, inclusiv prin activități de voluntariat, noi categorii de utilizatori, care devin vectori de imagine ai bibliotecii.

Odată cu extinderea rețelei proprii de calculatoare, mai ales a celei pentru public, serviciile bibliotecii s-au orientat, constant, spre zona utilizatorilor IT, iar după intrarea în Programul Biblionet, întreaga viață de bibliotecă a căpătat o nouă dinamică și o reactualizare a importanței raportării bibliotecii la comunitate nu numai prin utilizarea noii tehnologii, dar și prin introducerea unei viziuni integrate în care sunt angrenate eficient interese comune: ale utilizatorilor, ale bibliotecii, ale administrației, ale instituțiilor. Viziunea Biblionet a făcut deja breșe tocmai în ceea ce privește conceptul de servicii de bibliotecă – bazate pe nevoile reale ale utilizatorilor. Apoi, misiunea sa prospectivă și metodele de lucru au scos din șabloane obiceiuri și, desigur, inerții. În ceea ce ne privește, proiecte dedicate violenței în școli, orientate spre minorități, ori dedicate cultivării și educării spiritului civic au adus reușite remarcabile atât bibliotecarilor inițiatori, cât și bibliotecii, la concursurile de Participare Comunitară inițiate de IREX. De asemenea, una dintre colegile noastre din echipa de formatori, Margareta Tătăruș, este printre puținii bibliotecari din țară prezenți în diferite structuri implicate în acest amplu proces de transformare a

bibliotecilor din România. Proiectul acesteia, dedicat poveștilor digitale devenit apoi curs pentru poveștile digitale la care au fost invitate persoane de vârsta a III-a, s-a bucurat de un succes deosebit și de un foarte bun ecou în comunitate. Apoi, cursurile de inițiere IT, dedicate tot persoanelor vârstnice, s-au bucurat de o largă audiență existând liste permanente de așteptare. Sunt, de asemenea, câteva proiecte foarte reușite ale colegilor de la bibliotecile comunale, care, prin intermediul Centrelor de internet gratuit pentru public, au transformat radical fața bibliotecilor. Am avut, iată, șansa unei echipe de implementare a Programului Biblionet în Vrancea deosebit de eficientă, care merită toate aprecierile. Vă asigur că și publicul utilizator este foarte darnic cu acestea.

L.M.: - Desigur, există și voci, încărcate de scepticism, care afirmă că bibliotecile nu ar trebui să trădeze lectura și nu ar fi indicat să se „reprofileze” asumându-și funcții comunitare și sociale de largă întindere. Ce atitudine trebuie să luăm, noi bibliotecarii, în fața unor reprezentanți ai culturii care nu agreează schimbarea și nu cred în puterea regeneratoare a acestor instituții de cultură

T.F.: - Este bine că sunt voci diferite. Din păcate nu sunt dezbatere adevărate pe această temă care este de tot interesul, de altfel. Ea nu este nouă. Au mai fost astfel de abordări impuse de societatea informațională – carte /vs/ internet, de exemplu. Pe de altă parte, biblioteca s-a păstrat în mentalul colectiv ca o instituție cu funcții precise și clare, fixate, mult timp, exclusiv pe lectură. De altfel, funcțiile bibliotecii, în sens larg, nu s-au schimbat. S-au schimbat însă – unele radical – instrumentele prin care acestea pot fi îndeplinite eficient. Bibliotecile publice, inclusiv a noastră, au introdus de ani buni elemente ale schimbării în activitatea lor, fie că este vorba de infrastructura IT, fie că este vorba de servicii, fie de viziune organizațională. Din păcate, procesul a fost neunitar și nu a atins, în proporțiile necesare, până la Biblionet, mediul rural. Noi trebuie să propunem idei noi, servicii noi, bazate pe nevoile și interesele comunității, care să aibă și rezultate convingătoare și, desigur, atitudini noi. Depinde, însă, și de modul în care se produce schimbarea, pe ce fond sau fundament, dacă vreți, social, cultural, profesional. Cea mai bună atitudine este realizarea consecventă a

unor activități de calitate, susținute, diverse, servicii de interes, bine orientate pe segmente de public, astfel încât comunitatea să devină aliatul nostru.

De altfel, se observă, la nivel național, o accentuare a preocupărilor de promovare diversă a lecturii, cu sprijinul unor mari firme sau consorții editoriale și nu numai. Recent, s-a încheiat Gala Industriei de carte din România, „Bun de tipar”, la care au fost invitate, pentru prima dată într-o astfel de competiție, și bibliotecile publice. Biblioteca Județeană Vrancea s-a remarcat prin abordări deosebit de interesante și atractive.

L.M.: - În ce categorie de vârstă se încadrează cei mai fideli prieteni ai bibliotecii județului Vrancea? Ce surprize le pregătiți în viitorul apropiat? Ce strategii ați conceput pentru atragerea de noi utilizatori?

T.F.: - Cred că într-un fel sau altul, răspunsul la aceste întrebări se poate regăsi și în celelalte pe care deja le-am formulat, dar imi face plăcere să spun că generațiile aflate la a III-a tinerețe – eufemism inventat de noi – reprezintă utilizatorii cu adevărat fideli, pentru care lectura înseamnă nu numai informare, ci, poate, și incursiuni în propria lor tinerețe. Numeric, tinerii – copii și adolescenți – sunt cea mai reprezentativă categorie a utilizatorilor noștri ca în multe din bibliotecile publice. Pentru că biblioteca noastră s-a remarcat prin statisticile elaborate pe care le realizează, avem posibilitatea să observăm dinamica anuală a fenomenului lectorial, în general a serviciilor oferite, de unde și noi categorii de public – așa numitul public de nișă – studenți din afara granițelor, masteranzi, doctoranzi interesați de istoria locală, persoane instituționalizate. În rândul prietenilor, așa cum bine ați spus D-voastră îi numărăm cu încredere și apreciere pe voluntarii bibliotecii, mulți dintre ei tineri, care își petrec, creativ, ore bune din timpul lor, alături de noi. Pe toți aceștia îi implicăm și îi încurajăm să fie inovativi, învățând și noi alături de ei. Avem pregătită o grupă de persoane de vârsta a III-a care vor participa la activități de promovare a Centenarului Bibliotecii și a Târgului de carte pe care le vom organiza în toamna acestui an.

Se derulează, deja, Proiectul de Biblioturism care, împreună cu, Programul „Vrancea arhaică, Vrancea de poveste” va conduce în

vizite documentare utilizatori ai bibliotecii și nu numai, pentru a cunoaște bibliotecile publice din județ, dar și frumusețile turistice ale acestuia. Vor fi continuate, prin Centrul de formare al Bibliotecii Județene Vrancea, cursurile de dezvoltare personală adresate comunității – Inițiere în IT pentru adulți și persoane de vârsta a III-a și de Inițiere în Managementul proiectelor, dar și alte cursuri după o analiză atentă a intereselor de informare ale comunității. Încercăm, de asemenea, să amenajăm un parc (peste 1500 mp) în grădina uneia din secțiile noastre în care să funcționeze o platformă pentru badminton și un panou de baschet, un spațiu pentru învățarea șahului și, desigur, bănci și spații pentru lectură în aer liber. Pentru atragerea utilizatorilor la împrumut, lucrăm cu două categorii de termene – pentru cartea din bibliografia școlară sau din alte domenii, termene negociate adesea cu utilizatorii înșiși. Am flexibilizat activitatea de împrumut - simplificarea condițiile de înscriere, creșterea numărului de documente împrumutate care poate ajunge până la 10-12/tranzacție, am extins împrumutul la domiciliu în tot județul, câștigând, astfel, peste 1500 de utilizatori activi anual, doar din zona rurală. În curând vom lua decizii cu mai multă flexibilizare spre zona penalităților. Avem și menținem o largă deschidere spre colaborare cu diferite instituții, nu numai culturale, care sunt implicate, într-un fel sau altul, în activitatea de informare și instruire a publicului. Menținem, din perspectiva imaginii publice, un ritm mediativ susținut și colaborarea ori parteneriate pe anumite teme cu mass-media. Prin urmare, adaptarea la realitatea profesională, culturală, socială, asumarea realității profesionale, orientarea spre diferite segmente ale comunității și spre așteptările lor, relaționarea principală cu administrația, menținerea legăturii permanente și productive cu bibliotecarii din județ, implicarea în viața de asociație, încurajarea performanței, păstrarea echilibrului intern ne dau câteva dintre direcțiile de menținut și urmat în activitatea noastră.

L.M.: - Ce înseamnă pentru managerul Teodora Fintinaru succesul? Dar fericirea cum o definiți?

T.F.: - Ideea de succes s-a cam relativizat. Mass-media a contribuit mult la aceasta. Unii confundă succesul cu vizibilitatea publică. Managerul nu poate avea succes de unul singur. Reușitele lui într-un demers sau altul se reflectă asupra tuturor și succesul individual

sau al echipelor se reflectă și asupra sa, într-o oarecare măsură. Succesul celor mai buni din echipa sa trebuie recunoscut și apreciat ca atare, inclusiv public, pentru că el reprezintă o plus valoare în sine. Gândindu-mă la răspunsul la această întrebare, mi-a venit ideea – pornind de la propria experiență și de la exemplele oferite de alții – să creez un proiect de curs despre gestionarea succesului și a eșecului deopotrivă. Întotdeauna apar probleme când ne întâlnim cu acestea. Ne dorim să avem întotdeauna succes, dar este bine să ne pregătim și pentru reversul său. Am avut parte de amândouă și cred că până când nu ai și un eșec nu știi ce este cu adevărat succesul. Și invers. Însă, amândouă te motivează. Cred într-un simț al măsurii până și sub acest aspect (sigur, nu absolutizez unul sau altul din acești termeni), dar mie îmi place să împart succesul cu toți ai mei și păstrez eșecurile pentru mine – asumându-mi responsabilitatea. Pe de altă parte, succesul întreține fervoarea și vitalitatea organizațională și, desigur, ar trebui să fie repetitiv. Cât privește fericirea, nu îndrăznesc să merg atât de departe și să propun o definiție, dar vă mulțumesc pentru această întrebare. M-ați determinat să-mi amintesc că sunt atâtea lucruri care trec pe lângă noi sau pe lângă care trecem noi înșine, evident, ignorându-le și care ne-ar putea induce acest profund și uneori iluzoriu și efemer sentiment... Chiar așa, v-ați gândit vreodată, ce sentiment fără margini și ce prăbușire într-o stare nedefinită de bine, pot veni de la un vers al poetului Lucian Blaga (poetul meu preferat) „dumineca lungă și fără de seară” („Satul minunilor”)?

Instituțiile publice sunt în metastază

Interviu cu Sergiu-Marian Găbureac, șef-serviciu⁵ la Biblioteca Metropolitană București

Originar din localitatea Poenești (Județul Vaslui), Sergiu Găbureac a fost șef-serviciu la Biblioteca Metropolitană București și lector-formator la „Centrul de Pregătire Profesională în Cultură” din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor, unde a susținut cursurile: „Imagine și comunicare”, „Planificare, raportare și evaluare”, „Legislație românească furnizoare de imagine pozitivă a bibliotecii”.

Domnia sa și-a constituit și consolidat experiența profesională la Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” unde a lucrat, în perioada 1976-2000, îndeplinind funcțiile de bibliotecar-metodist(1977-1980), șef serviciu la Departamentul de Relații cu publicul (1981-1998), bibliotecar public la Secția „Publicații în limbi străine” (1989-1990). Pe parcursul carierei a urmat diferite cursuri de pregătire biblioteconomică, cursuri de arte vizuale, artă fotografică, de conservarea și restaurarea publicațiilor, cursuri de relații cu publicul și altele.

Este autorul a 16 cărți (dintre care 14 publicate), a scris sute de articole, interviuri, materiale de știri, a colaborat cu reviste de specialitate și a contribuit la editarea unor cursuri de biblioteconomie. De-a lungul timpului a desfășurat o bogată activitate asociativă fiind membru fondator al „Asociației Naționale a Bibliotecilor Publice din România” (A.N.B.P.R.) – președinte Filiala Neamț, lider sindical, membru al Asociației Bibliotecarilor și Documentariștilor din România (ABIDOR) – secretar (2002-2011),

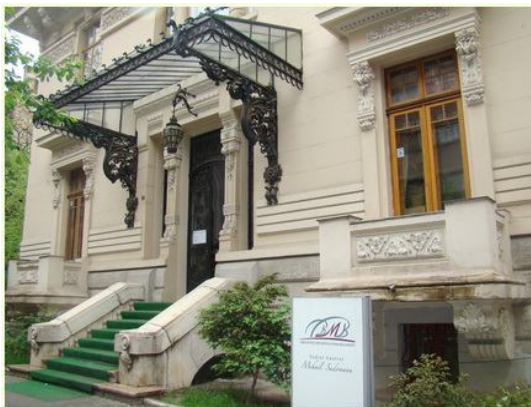
⁵ Actualmente pensionar, la vremea realizării interviului încă era în funcție.

secretar general al Federației Filatelice Române (din 2006); membru în Comitetul Director al FFR (din 1996), membru în colegiul de redacție al revistei „Filatelia” (din 2000); președintele Comisiei Naționale de Cartofilie (FFR, 1996-2000); vicepreședinte FFR (2000 - 2003); vicepreședinte Asociația Filateliștilor Neamț – 1982-2000; președintele Clubului Filatelic Piatra-Neamț 1991-2000, membru al Academiei Mondiale de Filatelie.

Dintre lucrările publicate în calitate de autor sau coautor pot fi menționate: „Compendiul cronologic al mărcilor poștale românești (1975-1995)” (serial). București, în Filatelia, 1992-1995; „Catalog specializat al mărcilor poștale românești (1945-1994)” (serial). București, în Filatelia, 1992-1995; „333 de erori și 33 de curiozități filatelice românești (1938-1994)”. Piatra-Neamț, Ed. Tipostim, 1994; „Piatra-Neamț. Monografie ilustrată”(coautor). Piatra-Neamț, Cetatea Doamnei, 1996; „Prin Piatra-Neamț de altădată”, în Anuarul Grupului Școlar Gh. CARTIANU, Piatra-Neamț, 1998; „La pas prin Piatra-Neamț. Monografie-ghid turistic”. Piatra-Neamț, Cetatea Doamnei, 2001; „Erori filatelice românești 1922 - 2000. Catalog. Partea I: 1922-1947, în 2000; Partea a II-a: 1947-1962, în 2003; Partea a III-a: 1962-1972, în 2005; Partea a IV-a: 1972-1989, în 2006; Partea a V-a: 1989-2000, în 2007”. Piatra-Neamț, Cetatea Doamnei, 2000-2007; „Scurt curs de filatelie pentru începători” (serial). București, în Filatelia, 2003-2004; „Piatra-Neamț. Compendiu cartofil 1898-1938”. Ed. I., 2003; Ed. a II-a, 2005; Ed. a III-a, 2007. Piatra-Neamț, Cetatea Doamnei; „Bârladul de odinioară. Compendiu cartofil 1898-1938”. Piatra-Neamț, Cetatea Doamnei, 2007; „Curiozități filatelice românești” (serial). București, în Filatelia, 2007-2008; „România. erori filatelice” 1903 – 2006. Catalog specializat ilustrat. București, Biblioteca Bucureștilor, 2008. (Catalog Medaliat cu argint la Expoziția Mondială de Filatelie PRAHA 2008); „Bârladul odinioară și-n zilele noastre”. Album-monografie. București, Biblioteca Bucureștilor, 2008; „Prin Țara Moldovei de Jos. Bârlad – Huși – Vaslui”. Compendiu cartofil 1898-1938. București, Biblioteca Bucureștilor, 2009; „România. curiozități filatelice 1903 – 2006”. Catalog specializat semiilustrat. București, Biblioteca Bucureștilor, 2010; „Crizele și biblioteca publică”. Sibiu, Biblioteca Județeană ASTRA Sibiu, 2010 (Conferințele Bibliotecii ASTRA, nr. 66/2010); „Pași prin Piatra-Neamț”. Album-monografie.

București, Biblioteca Bucureștilor, 2011. (Medaliat cu vermeil la Expoziția Națională de Cartofilie TOMIS 2011).

Pentru contribuțiile sale în domeniul literaturii și educației biblioteconomice și pentru activitatea desfășurată în domeniul filatelic a fost răsplătit cu peste 50 de diplome și medalii, a primit 2 diplome de recunoștință acordate de Primăria Municipiului Piatra Neamț (1998, 2004), Brevet și decorație „Meritul cultural, cl. a III-a” (2006), Certificat și Brevet de Revoluționar (1995, reconfirmat).

Biblioteca Metropolitană București

Liliana Moldovan (L.M.): - Stimat domnule Sergiu Găbureac, cu prilejul Conferinței A.N.B.P.R. din 12-14 mai 2011, de la Baia Mare, ați făcut o afirmație care a intrigat, probabil, mulți participanți. Spuneți atunci că „serviciile de bibliotecă nu s-au prea schimbat în cei 2600 de ani de la apariția primei biblioteci publice în actualul program *Homo sapiens*. S-au schimbat mult tehnologiile, tipurile de suport pentru informații, dar asta e o altă problemă”⁶. Cu toate acestea, cum reușește biblioteca

⁶ A se vedea:

http://www.armoniicultural.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=357:sergiu-gbureac-biblioteca-public-romaneasc-i-voluntariatul&catid=179:sergiu-gabureac&Itemid=53

publică să își exercite „funcțiile civilizatoare” dacă nu prin intermediul unui sistem inovator de servicii, diferit de cel tradițional?

Sergiu - Marian Găbureac (S.M.G.): - Nu am intrigat prea mulți, fiind bibliotecari profesioniști, cu vechi state de serviciu și multă experiență. Privind exercitarea funcțiilor civilizatoare aș putea răspunde concis. Prin profesionalizarea continuă a acestor servicii specifice bibliotecii publice.

Biblioteca publică nu are probleme cu oferta serviciilor asigurate membrilor comunității, ci cu infrastructura și cu personalul de specialitate dintr-o anumită localitate, pentru a putea dezvolta aceste servicii. Deoarece există servicii de bibliotecă care nu au fost introduse, tocmai din aceste cauze, la o anumită bibliotecă publică dintr-o anumită localitate.

Spre exemplu, lui Socrate, i se duceau acasă anumite cărți de la biblioteca publică, care se afla vizavi de Senat. Era recunoscut ca o valoare a cetății, dar avea probleme locomotorii și i se făcea acest serviciu. După aceea i s-a dat paharul cu cucută eco!

Din păcate, servirea la domiciliu cu documente de bibliotecă este un serviciu ca și inexistent în bibliotecile noastre publice. Ca și împrumutul interbibliotecar. Vă asigur că nu este oraș în România în care să nu existe persoane cu dizabilități locomotorii cu intense preocupări de interes comunitar, național, care să nu aibă nevoie de un asemenea serviciu. Persoane care contribuie din plin la evoluția comunității, națiunii, prin creațiile și ideile lor. Nu vorbesc aici de cei pasionați de lecturi ușoare, singuri și imobilizați la domiciliu. Toți merită atenția noastră. Pentru asta, însă, trebuie personal specializat, cu o bună cultură generală, cu bune cunoștințe de psihologie umană, buni comunicatori și cu o mare dragoste față de oameni.

Revenind la funcția civilizatoare, orice serviciu de bibliotecă trebuie să aibă, înainte de toate, o bună acoperire în calitatea colecțiilor bibliotecii, a tehnologiilor necesare livrării informațiilor solicitate, în bănci proprii de date, precum și asigurarea unor spații moderne, în care să fie primiți utilizatorii. Iar înainte de toate, să fie asigurată calitatea personalului angajat pentru servirea membrilor comunității cu informațiile, documentele, cărțile de care au nevoie. Omul sfințește locul!

De aceea, mă aliniez celor care afirmă că serviciile de bibliotecă publică, la nivel mondial, sunt vechi de când s-a democratizat informația în programul actual al Terrei.

Dar e în firea omului să reinventeze tot timpul, să schimbe sintagme, dar oferta de bază a serviciilor e aceeași. Mulți, mai ales bibliotecarii tineri, și e firesc acest lucru, cred că inventează ceva nou. Dar tot cu fiecare zi află că multe dintre tehnologiile actuale au mai fost folosite de alții cu milenii în urmă.

Din bibliotecile Orientului Apropiat de acum 3,4,5,6 mii de ani: Ninive, Assur, Ur, Shadupun, Babilon redescoperite abia de vreo două sute ani, s-a tradus extrem de puțin. Mai există mayașii, Tibetul, colecțiile secrete ale Vaticanului. Nici cu interpretarea textelor scrise de anticii greci și romani nu stăm prea bine. Peste 90% din acele texte s-au pierdut. Pe măsură ce știința descoperă „noul”, multor texte, desene, construcții, le dăm o nouă interpretare și nu mică este mirarea când constatăm că „noutatea” de ultimă oră sau generație era descrisă deja de alții cu mii de ani în urmă. Amintiri despre viitor nu este o sintagmă fără acoperire, deși mulți au luat-o ca un titlu reușit de carte. Găsim tot mai multe informații despre operații pe cord deschis, pe creier, laser, comunicații interstelare, zboruri în cosmos, tratamente medicale ...

Tradițional sau novator poate fi doar suportul pe care se află informația, povestea, imaginea, sunetul. Nu trebuie confundate serviciile tehnice, noile tehnologii și căi de comunicare (calculator, copiator, scanner, internetul cu tot felul de aplicații etc. etc.) sau aparatura, multe utilizate, de altfel, în orice altă instituție, cu serviciile specifice bibliotecii publice.

Nu tipul de suport este cel care face diferența. Până la urmă tot suportul hârtie rămâne baza, cum spunea directorul Bibliotecii Congresului American aflat în vizită în România. Putem da exemple de tipuri de suport sau de comunicare contemporane, care au apărut și dispărut în doar câțiva ani. Mai țineți minte discheta?

Dacă nu avem sursa de energie, și nu orice fel de energie, ce facem cu toate aceste tehnologii?

L.M.: - Un exemplu de manifestare biblioteconomică novatoare, a fost, organizarea în toamna anului trecut a proiectului „Noaptea bibliotecilor”, acțiune organizată la nivel național. Nu știu dacă în cadrul A.N.B.P.R. s-a făcut o evaluare a impactului comunitar al acestui eveniment, dar aș dori să aflu cum a fost receptată „Noaptea bibliotecilor” de publicul care frecventează „Biblioteca Metropolitană”. Își află rostul manifestările de acest gen?

S.M.G.: - Noaptea bibliotecilor nu este un serviciu de bibliotecă. Este un proiect cultural, ca multe altele, pe care îl încadrăm la capitolul promovarea serviciilor de bibliotecă și a instituției. Este, dacă vrei, o bombă publicitară. Sună bine! Prima ediție am organizat-o la Biblioteca Metropolitană București în 2010. I-am imitat, de fapt, pe cei cu Noaptea Muzeelor. Am avut plăcuta surpriză să avem, în acea noapte, aproape 50 de utilizatori. Până și reporterii, care ne-au trecut pragul în acea noapte, au rămas mirași. Ediția din 2011 a cuprins un calup mare de manifestări. Aici partenerii noștri au avut un cuvânt greu, reușind prin ofertele lor culturale să atragă sute de utilizatori ai serviciilor bibliotecii, precum și alt public. Dintre aceștia din urmă, mulți au devenit utilizatorii noștri permanenți.

L.M.: - Nu este un secret realitatea că bibliotecile publice, cu toate oportunitățile oferite de programul Biblionet, au o imagine șubreziță de convingeri învechite care asimilează încă bibliotecarul cu ideea unui „șoarece de bibliotecă”.

S.M.G.: - Ce bine ar fi ca actualul bibliotecar să fie un „șoarece de bibliotecă” clasic! Gen Demetrios din Phalera, Euclid, Ptolomeu, Eratosthene, Plotinus, Archimede, Galen, Strabon, Herodot, Teocritus, Philo ... toți fiind, la bază, bibliotecari.

Din nefericire, multe probleme sunt legate tocmai de pregătirea generală și profesională a unui bibliotecar public. În general, societatea românească parcurge, de mai multe decenii, un drum involutiv. Ne convine, nu ne convine asta e realitatea. Gradul de educație este tot mai precar, de aici tot mai multe probleme legate de conviețuirea în comun a oamenilor. Mai ales în zonele urbane, centrale sau periferice. Trecem prin tot soiul de crize, criza morală având consecințe negative pe termen lung. Toate acestea nu puteau

să nu se răsfrângă și asupra bibliotecii publice. Să nu disperăm, există, încă, în multe biblioteci, personal bine pregătit, ceea ce atenuază perspectiva decăderii acestei instituții civilizatoare. Mai ales în marile comunități urbane.

L.M.: - **Ce strategii de marketing ar trebui inventate pentru a schimba imaginea acestor instituții în comunitate și pentru a atrage noi beneficiari?**

S.M.G.: - Este falsă ideea că biblioteca publică are o imagine șubrezită. Poate vorbim de o bibliotecă dintr-o anumită localitate. Acolo, însă, problema e generalizată. Toate instituțiile publice ale acelei localități sunt în metastază. Începând cu primăria. Nu sunt puține asemenea localități în România.

O construcție ultramodernă, tehnologii și aparatură de ultimă oră, bănci de informații profesioniste, colecții permanent aduse la zi și un personal profesionist, înlătură imaginea la care faceți referire.

Publicitatea vine de la sine, deoarece într-o asemenea instituție se derulează marea majoritate a proiectelor culturale importante ale unei localități. Vedeți ce se întâmplă în cele 8-9 localități din România în care s-au construit astfel de biblioteci.

Chiar dacă nu sunt respectate și celelalte deziderate amintite, bibliotecile din aceste orașe trăiesc o viață nouă, cu impact deosebit în comunitate. Este meritul acelor autorități locale, care au conștientizat rolul important al celui mai important furnizor de informații și lectură din toate domeniile. Menționez bibliotecile publice de rang județean din Maramureș, Constanța, Argeș, Cluj, Sibiu, Neamț, Vâlcea, multe dintre filialele Bibliotecii Metropolitane București ș.a.

Recent și statul român are o realizare în domeniu. Biblioteca Națională a României. Chiar dacă nu e o bibliotecă publică, ea are deja o bună vizibilitate în comunitatea bucureșteană. Din păcate, nu există, nici la această oră un program de construire a unor spații funcționale pentru bibliotecile comunale.

Vorbeați de programul Biblionet. Unde să fie amplasat modulul standard de 10 calculatoare și alte periferice, dacă 95% dintre bibliotecile comunale au un spațiu sub 100 m²? Și atunci, ajungem la compromisuri de genul tăierii modulului, datorit de fundația americană Bil&Melinda Gates, în două, în trei, în patru ... până

încapă! Iar imaginea generală a bibliotecii publice are de suferit. Numai intră în discuție obtuzitatea unor primari! Ce strategii să mai aplici, când legea nu este aplicată în această privință? Cu o lege fără dinți și decidenți indiferenți nu ai ce face!

L.M.: - Ce înseamnă să fii bibliotecar public în România secolului XXI?

S.M.G.: - E greu și ușor de răspuns la această întrebare. În momentul în care te simți util pentru membrii comunității la dispoziția cărora stai cotidian, ai o satisfacție a muncii care te face să uiți de condițiile, de multe ori, insalubre în care lucrezi sau de salarizarea subțire, subțire. Peste 80% dintre bibliotecarii publici din România lucrează în astfel de condiții, afectați de lipsa spațiilor specifice unei biblioteci publice, a tehnologiilor, a aparaturii, a documentelor de bibliotecă.

Cum să nu simți o frustrare când vezi cum este tratată, în lumea civilizată a Uniunii Europene, profesia de bibliotecar și biblioteca în ansamblul ei?

Revin asupra pregătirii în interes personal a fiecărui bibliotecar public. Numai printr-o foarte bună pregătire și menținerea legăturii cu toți factorii civilizatori ai comunității (cadre didactice, preot, medicul de familie, polițistul comunitar ș.a.) poți contribui la evoluția comunității în care îți duci traiul cel de toate zilele.

L.M.: - Prin ce diferă portretul bibliotecarului român de cel al unui bibliotecar dintr-o țară europeană dezvoltată?

S.M.G.: - Diferențele nu sunt mari. În marea majoritate a cazurilor, bibliotecarii publici români sunt extrem de receptivi și au dorința meseriei bine făcute. Am remarcat și remarc acest lucru, ca lector la Centrul de Perfecționare Profesională al Ministerului Culturii. Dacă e să vorbim de diferențe, există o mare diferență în privința salarizării și a condițiilor de muncă. Dar, în România, nu numai bibliotecarii sunt prost plătiți, ci toți factorii civilizatori.

Noi, românii, traversăm momente grele alimentate neîntrerupt de apocalipsele lansate de mass media. Știrile de la ora 5 s-au întins pe durata celor 24 de ore. Pe lângă proasta guvernare se mai adaugă și criza mondială care își arată colții. Deși nu ar fi cazul la noi, când

ai avut finanțări de ordinul a zeci de miliarde de euro. Plus resursele minerale și umane pe care le are România. De aici pornește totul.

Responsabilitatea bibliotecarului public în asemenea condiții este uriașă. Fiecare serviciu al său pentru membrii comunității poate determina o schimbare în bine, o mulțumire spirituală sau materială pentru utilizatorii care calcă pragul bibliotecii publice.

L.M.: - Aveți o experiență biblioteconomică bine conturată, formată pe parcursul a zeci de ani petrecuți la Biblioteca Județeană – „G. T. Kirileanu” – Neamț (1976-2000), continuată, din anul 2000, la Biblioteca Metropolitană București. Prin ce v-a atras această meserie? Cum v-a șlefuit personalitatea?

S.M.G.: - Mă aflu la capăt de drum biblioteconomic. Deși simt că aș mai putea servi comunitatea în mod profesionist. Și o voi face în mod voluntar. Am ajuns să practic meseria de bibliotecar public din întâmplare. Mi s-a sugerat că așa e bine, întrucât locuri în învățământ (tocmai susținusem, în 1975, examenul de definitivat) nu se conturau în următorul deceniu. Așa a și fost. Când a apărut postul în învățământ în Piatra-Neamț, eram demult cucerit de activitatea ca bibliotecar public.

Atracția nu a fost la angajare. A venit după aceea. Am simțit, pe parcurs, că pot face mult pentru oameni, fără a fi într-un sistem organizat, tip școală. Am avut și de la cine învăța acest lucru și le sunt veșnic recunoscător înaintașilor.

Noi am avut o școală biblioteconomică foarte bună. Cu largi posibilități de exprimare teoretică. Realitatea a fost cea care ne-a împiedicat, însă, pe mulți să ne împlinim visele tinereții și să aplicăm cele învățate. Mulți au părăsit sistemul din varii motive. Din fericire, nu mă număr printre aceia. Destinul mi-a oferit satisfacții profesionale nenumărate.

Am lucrat de la bun început într-o bibliotecă nouă, singura construită în România în timpul comunismului. Special pentru a fi bibliotecă. Am avut mulți colegi cu experiență și alții tineri, cărora le plăcea meseria. Am trecut prin etape și programe extrem de provocatoare. Un exemplu. În mai 1974 au fost desființate bibliotecile comunale. Am fost coordonatorul reînființării lor, din 1977, la nivelul județului Neamț. Alt exemplu. Modernizarea serviciilor și introducerea celor absente până atunci. Atât la Piatra-Neamț iar din

2002, a început reforma în Biblioteca Metropolitană București, cea mai mare bibliotecă publică a țării. M-am implicat peste tot cu toată priceperea mea la realizarea programelor și proiectelor derulate. Repet, destinul a fost generos cu mine. Și în plan profesional și în plan personal.

Cum mi-a șlefuit meseria practică personalitatea? Greu de răspuns la această întrebare. Cred că e vorba mai mult de o recunoaștere a muncii depuse, a realizărilor și a participării la viața comunității. Asta rămâne la aprecierea celor din jur. Nu mă consider o personalitate. Sunt un om normal.

L.M.: - Dincolo de profesia de bibliotecar sunteți un filatelist pasionat și un productiv autor de studii, eseuri, cărți de specialitate. Cum se împacă aceste preocupări și ce alte pasiuni mai aveți?

S.M.G.: - Trebuie să recunosc. Sunt virusat rău de tot. Cele mai multe cărți le-am dedicat filateliei și cartofiliei. Realizarea primului catalog filatelic specializat pentru mărcile poștale românești moderne și contemporane, pentru care i-am dedicat nopți și zile din totalul a vreo 35 de ani din existența mea, constituie o mare bucurie. Și nu numai pentru mine. La care adaug albumele-monografice dedicate Bârladului copilăriei și adolescenței mele și orașului de la poalele Cozlei, Pietricicăi și Cernegurei, Piatra-Neamț, unde am trăit și muncit 28 de ani.

De ce cartofilia? Întrucât cărțile poștale ilustrate topografice 1894-1938 sunt dovezile vizuale incontestabile ale unei Români, conectată din plin la Europa. Pe atunci, consider că fiecare bibliotecă publică, cel puțin de rang județean, ar trebui să aibă asemenea colecții. Cuvinte, despre acele timpuri, se mai găsesc prin diverse cărți, cu un conținut mai mult sau mai puțin subiectiv, imagini, însă, se găsesc extrem de puține. Iar o imagine face cât o mie de cuvinte, o aserțiune cu care sunt total de acord.

Când și cum am scris atâtea? Un alt bibliotecar român, Paul Goma, a dat o sentință: „A fi talentat, înseamnă a avea timp!” Nu sunt un om talentat, dar am găsit timp. Pe lângă timpul pierdut. Mult mai mult.

Alte pasiuni? Nu le pot numi pasiuni, dar m-a interesat și încă mă interesează multe. De la geografie, literatură, paleo-astronautică,

ozn-uri, istorie, artă, sport, politică până la ceea ce se întâmplă prin România, prin lume și univers. De la ce mi se întâmplă mie, până la ce se petrece cu semenii noștri. Profesia de bibliotecar m-a obligat la toate astea. Mai bine zis datorită acestei meserii sunt ceea ce sunt. După cei șapte ani de-acasă și cei de școală.

L.M.: - Cărțile au fost și sunt create - cred eu – pentru a alun-ga ignoranța din lume și pentru a scoate tot ce e mai bun din oameni. Aveți vreun autor ori o carte preferată care v-a marcat definitiv și pe care ați citi-o la nesfârșit?

S.M.G.: - Cărțile sunt memoria umanității. Cu bune, cu rele. Din păcate neștiutorii de carte au ajuns la un procent îngrijorător. Statisticile reale vorbesc de un procent de 30% pentru România. Iar din cei 70% știutori de carte, doar vreo 50 de procente înțeleg corect sensul/sensurile textului citit. Nu știu cât e de adevărat, dar după cum merg lucrurile, înclin să cred că există ceva adevăr în astfel de știri.

Eram student și aveam pe lect. univ. Ilie Dan conducător de an (diriginte). Eram un grup care ne tot învățeam în jurul lui. Cu ajutorul său am cunoscut toate tipurile de biblioteci de prin Copou și alte instituții. Odată ne-am gândit să-l întrebăm care sunt primele zece cărți ale lumii. Eram în anul al treilea și ni se părea că terminasem cu literatura română. O aveam la degetul mic! Minte crudă! Mult timp a evitat răspunsul, deși i-am repetat întrebarea de mai multe ori. Când credeam că nu va mai răspunde vreodată, ne-a dat o listă. Cu o N.B. la final. „Mie mi-au trebuit, ani de zile, decenii, să citesc vreo câteva sute de sute ca să pot da răspunsul la ceea ce-mi cereți voi. Și tot nu sunt prea sigur.” Ei, voi cărți, voi cărți! Ca să-l parafrarez pe Esenin.

Să vă răspund la întrebare. Rar mi s-a întâmplat să citesc o carte sau să văd un film de două ori. Recunosc că am încercat, dar recitirea textelor sau revederea secvențelor mă determinau să renunț. Și cu filmele, artistice sau documentare, am mari probleme. De multe ori am acel sentiment de „déjà vu” . Cred că ceva nu funcționează cum trebuie în soft-ul meu!

Fiind filolog la bază am citit multă beletristică, dar și din alte domenii. De bună sau de proastă calitate. Utilizatorii mei mă obligau. De multe ori. „Citește-o neapărat pe asta! E teribilă! E incendiară!” Nu poți refuza un utilizator. Că, apoi, te chestionează!?

Când mai ai și oarece înclinație spre filozofie, adică a-ți da cu părerea, lucrurile ajung departe. E atât de ușor să pui de un simpozion cu 3-4 utilizatori, cum nu vă închipuiți!

La apariția pe piață a scrierilor lui Alvin Toffler sau Dan Brown, eram bine tăbăcit. Tatăl meu, preotul Dimitrie, mă punea să citesc Biblia. Bineînțeles, nu înțelegeam nimic. Totul mi se părea un basm cu repetări la nesfârșit. Nici acum nu cred că o înțeleg prea bine. Rămâne însă cartea cărților. Revin, deseori, la anumite texte din primele cinci cărți. Programul de bază pentru actuala civilizație. Greu de respectat! De toată lumea.

Nu pot vorbi de un scriitor preferat, doar despre romane, schițe, povestiri, poezii, piese de teatru care mi-au plăcut. E ca și în muzică, pictură, sculptură, sport, cinema, politică ... Sunt foarte multe pentru a le putea menționa aici. „Tache, Ianke și Cadâr”, „Gog” sau „Constantin avea o trompetă” se numără precis între ele.

L.M.: - **Din multitudinea cărților pe care le-ați parcurs v-ați însușit vreun cuvânt de înțelepciune, o vorbă de duh, ori vreun principiu existențial care să vă ghideze în viață?**

S.M.G.: - Cred că da. „Iubește-ți aproapele” cu toate derivatele sale. Este ceea ce dă sens vieții și te face să te simți împlinit. De aceea am și menționat piesa lui Victor Ion Popa. O capodoperă a unui mod de viață definitiv pierdut. Din ce în ce mai mulți semeni nu știu să-și trăiască segmentul de viață hărăzit și își complică singuri viața.

L.M.: - **Dar o întrebare la care ați dorit mereu să răspundeți și care nu v-a fost pusă niciodată, există?**

S.M.G.: - Mi s-au pus mii și mii de întrebări. Asta e condiția bibliotecarului public. Mai grele sunt răspunsurile. Deși un bibliotecar bun are întotdeauna cel puțin trei variante de răspuns. Sincer să fiu nu m-am gândit la așa ceva. Poate după ce mai trece ceva timp prin mine. Sau eu prin el. Toate bune!

Diaspora trebuie adusă în prim plan

Interviu cu Prof. Ligia-Antonia Mirișan, Director- General Manager, Biblioteca Județeană ”Gheorghe Șincai”- Bihor

Pasionată de călătorii și studiul limbilor străine, Prof. Ligia-Antonia Mirișan se poate lăuda cu o experiență profesională vastă și consecvent profundată, constituită în cadrul studiilor universitare (Facultatea de Filologie Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, 1982)

și postuniversitare (Școala Academică Postuniversitară, Universitatea Tehnică Cluj-Napoca, Specializarea: Informatică Aplicată și Programare, 2003) și continuată în cadrul unor cursuri de perfecționare desfășurate în străinătate. Dintre acestea pot fi amintite: Bursă, Ministerul Culturii Flamande, Bruxelles, Belgia, 1993; Bursă, Universitatea Populară Copenhaga-Danemarca; 1997; Curs Postuniversitar, „Economia și finanțarea culturii”, Universitatea Paris-Dauphine, Paris-Franța 1998; Bursă, Universitatea Populară Siegen-Germania, 1998; Bursă, Universitatea Populară, Duis-burg-Germania, 1999; Bursă, Universitatea Populară Regen-Germania, 2004; Curs postuniversitar „Formare-Formator” – realizat în colaborare cu CNR-European Consultant-Franța; 2002-2003; Certificat TELC-Germania-The European Language Certificate, 2005; Certificat în domeniul „Managementului afacerilor europene”, 2005; Stagiul internațional-Franța, Program de perfecționare, ”Managementul Funcției Publice în sistemul cultural românesc”- desfășurat la Sucevița, 2006.

Din anul 1982 și până în prezent s-a dedicat unei frumoase îndeletniciri pedagogice fiind profesoară de Română-Franceză la

Colegiul Național „Simion Bărnuțiu” din Șimleu Silvaniei iar în 2009 devine Director-General Manager, la Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai” din Oradea, instituție a cărei activitate o coordonează și în momentul de față.

Harta competențelor profesionale a doamnei Ligia Mirișan se întinde pe cinci coordonate principale, și anume: 1. educația permanentă, 2. activitatea în domeniul patrimoniului, 3. participarea la festivaluri și manifestări internaționale, 4. managementul de bibliotecă și publicarea unor lucrări de specialitate, 5. activitatea asociativă⁷.

Desigur, proiectele pe care le-a inițiat și evenimentele pe care le-a organizat (în domeniile amintite mai sus) nu au trecut neobservate și au condus la obținerea unor valoroase premii și decorații precum: Ordinul „Meritul Cultural în Grad de Cavaler”, 2004, conferit de Președinția României; Diploma de Merit conferită de Ministerul Culturii și Cultelor pentru inițierea și finanțarea programului de restaurare a bisericilor de lemn din Botean, Josani și Cotiglet, județul Bihor, 2008; Diploma de excelență conferită de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național pentru merite deosebite în dezvoltarea și păstrarea patrimoniului național, 2010; Diploma de merit conferită de Universitatea din Oradea cu ocazia aniversării a 230 de ani de învățământ superior la Oradea, 2010; Diploma de excelență conferită de Consulatul General al României la Gyula-Ungaria, 2010; Diploma de excelență conferită de A.N.B.P.R., 2011.

⁷ 1995-Membru fondator al Clubului LIONS Șimleul Silvaniei (președinte de Club 1996/1997, Responsabil Zona Vest-1997/1998);

2008-Membră „LIONS CLUB 22” Oradea.

2006-Președinta Asociației „Prietenii Muzeului Țării Crișurilor”-Oradea

Biblioteca Județeană "Gheorghe Șincai" - Bihor

Liliana Moldovan (L.M.): - Problema găsirii unui echilibru între vechi și modern, între biblioteca tradițională și noua bibliotecă capabilă să ofere servicii clientului invizibil (care nu se deplasează la bibliotecă dar beneficiază de serviciile ei) a generat în ultima perioadă numeroase discuții. Cum se reflectă la nivelul Bibliotecii Județene din Oradea încercările de modernizare a accesului la informare al cetățenilor?

Ligia Mirișan (L.A.M.): - Poate că imaginea perfecțiunii în ceea ce privește biblioteca este a celei din Alexandria. Nu întâmplător este considerată una dintre cele 7 minuni ale lumii antice și, foarte interesant, ne raportăm la aceasta pentru că revenim, iar și iar, la valorile perene, la idealuri atemporale, la valori pe care vrem să le regăsim mereu.

În ceea ce privește Biblioteca Județeană "Gheorghe Șincai", se poate spune că e un caz fericit de instituție care are un sediu nou, modern, ce corespunde unor standarde europene și care poate să ofere publicului servicii de calitate. Biblioteca județului Bihor este asemenea unei cetăți de cultură unde informația se completează armonios cu manifestările culturale multiple pe care le găzduim. Există o simbioză fericită între tradițional și modern, între necesitatea de a fi informat în timp util și nevoia de reflecție.

L.M.: - O altă chestiune la modă se referă la necesitatea identificării unor metode inovatoare care să mențină treaz contactul bibliotecii cu beneficiarii serviciilor info-documentare. Enumerați, vă rog, câteva din proiectele prin intermediul cărora ați reușit să găsiți pârgii de pătrundere în viața comunității?

L.A.M.: - Societatea actuală este una proteică, una care se caută pe sine într-o lume tot mai mobilă și, totuși, mai dornică de stabilitate. Oamenii au nevoie tot mai mult de nou, dar și de confirmarea trecutului, pentru a putea să-și găsească repere în prezent. Încercăm să fim ecoul acestor tendințe de nou, de conectare la noutățile prezentului.

Suntem angrenați în proiecte ce vizează un număr considerabil de cetățeni, ce reprezintă un target extrem de divers și de exigent.

Ne-am raliat Proiectului de istorie locală, alături de alte 5 biblioteci județene, un proiect extins în județ, dar și pe grupe de interes, cum ar fi profesori, elevi, primării. Proiectul "Wolters Kluver", ce se referă la date legislative, este unul pe care îl vom implementa tot în folosul cetățenilor care vor să fie la curent cu tot ce e nou în domeniul legislativ.

Să nu uităm, însă, și parteneriatele, acestea având o pondere deosebită, pentru că ele sunt un mijloc eficient și util de a fi în contact cu cele mai diverse categorii sociale, evident aici fiind vorba despre ONG-uri sau grupuri de interes, cum ar fi "Uniunea Femeilor", "Euroed-Educație Permanentă", "Waldorf-educație alternativă", "Patrir, pentru atelierul de gestionare a conflictelor", "Academia Civică", "Asociația pentru Patrimoniu - în vederea includerii Oradei în circuitul orașelor Art Nouveau", "Asociația persoanelor cu sindrom Down", etc.

De asemenea, o importantă latură a activității noastre se referă la Educația permanentă, acest domeniu extrem de important, mai ales în această perioadă care presupune transformări, uneori neașteptate. Avem în vedere atât tinerii, dar și pe seniorii, pe care îi inițiem gratuit, în domeniul informaticii, până acum beneficiind de aceste cursuri peste 500 de persoane.

Desigur că tinerii și copiii sunt și ei beneficiarii serviciilor noastre, colaborarea cu "Asociația Stomatologilor" este deja

tradițională, iar Biblionetul ne permite să fim în permanență alături de cetățeni, care devin, astfel, beneficiarii serviciilor gratuite de informare, iar prezența calculatoarelor în filiale ne permite să acoperim întreaga arie de solicitări ale populației.

Evident contactele cu cele mai diverse categorii de utilizatori se realizează și prin media clasică, prin blog-ul bibliotecii, Facebook, și site-ul instituției. E bine să fii în miezul lucrurilor, să te faci util câtor mai mulți dintre cei mulți.

L.M.: - Succesul programelor sociale și comunitare este direct proporțional cu imaginea pe care o are organizația în conștiința comunității dar depinde și de competența ori notorietatea colaboratorilor aleși pentru a realiza activități culturale, educaționale sau sociale. Care sunt principalii colaboratori ai bibliotecii? Ce pondere acordați parteneriatului cu fundațiile sau alte tipuri de organizații?

L.A.M.: - E vorba aici de o permanentă nevoie de celălalt, de a lucra în echipă, pentru că omul este asociativ prin excelență. Nu poți să trăiești cu adevărat decât în măsura în care simți că ceea ce faci este, și pentru celălalt, bine și util.

Pe lângă asociațiile amintite anterior, putem adăuga și altele, cum ar fi cele ecologice, sau cele umanitare, cum este Clubul „Lions 22”, sau pe cele cu caracter civic, „CIVITAS sau Asociația Foștilor Deținuți Politici” sau cele din Ungaria, cum este „Asociația Culturală a Românilor din Ungaria”, „Asociația Femeilor Ortodoxe din Ungaria”, „Bibliothèques et Mediatheques Francophones” din Libourne, Franța. Am încercat să angrenăm în activitățile noastre personalități din județ, dar și din țară și nu numai, pentru că ele conferă manifestărilor o mai mare vizibilitate și, de ce nu, credibilitate.

L.M.: - Se regăsesc printre partenerii sau beneficiarii acestor proiecte români care trăiesc în afara granițelor țării?

L.A.M.: - Diaspora nu trebuie neglijată, ea trebuie cultivată și adusă în prim plan, trebuie sprijinită, identitatea națională nu poate fi lăsată deoparte. Românii din Ungaria, din Apșa-Ucraina, din Serbia, au găsit la noi parteneri fideli și plini de solitudine față de nevoia lor de România. Avem un proiect important legat de înființarea unei

filiale a bibliotecii noastre la Apșa de Jos, în Maramureșul istoric. Am găzduit lansări de carte ale unor români din diaspora, din Elveția, din Canada, tocmai din această dorință de a respira întru același spirit românesc.

L.M.: - **Imaginea unei instituții se poate perfecționa în cadrul activităților de zi cu zi, prin îmbunătățirea serviciilor pe care le oferă, dar și prin elaborarea unor strategii de marketing și publicitate. Credeți că folosirea unor tehnici de promovare eficiente poate contribui la ridicarea nivelului de receptare socială a bibliotecii?**

L.A.M.: - Nevoia de cunoaștere, de mediatizare, reprezintă condiția “sine qua non” de a fi. Nu poți exista fără a te face cunoscut, fără un feedback pozitiv. În acest context, am înființat un “Birou de PR, de presă și de Educație permanentă”, necesar pentru a ne face cunoscuți. Și am reușit, în bună măsură, să atingem acest obiectiv, mediatizarea fiind una chiar agresivă, uneori, utilizând toate canalele de informare, clasice sau moderne.

L.M.: - **Cum reușește colectivul bibliotecii pe care o conduceți să se plieze pe ideea de schimbare. Cum reacționează la nou și cum și atrage noi clienți?**

L.A.M.: - Asemenea societății, biblioteca este un organism viu, proteic, care se adaptează din mers noului ce pătrunde în existența noastră, pas cu pas. Nu este ușor să te modelezi după noi cerințe, e dificil să vezi lucrurile altfel. Dar, după cum spunea Lao Zi: ”Acolo unde e voință, există întotdeauna o cale”. Am înțeles că nu se poate fără lupta cu inerția, cu propriile noastre limite.

Colectivul nostru e format din oameni preponderent tineri, a căror adaptabilitate este remarcabilă. Există și mentalități vetuste, dar faptul de a vedea că ai făcut ceva deosebit pentru semenii tăi, depășește aceste limite inerente. Iar dorința permanentă de a fi altfel, de a gândi altfel, de a munci altfel cred că sunt importante.

Personal, sunt adepta managementului în echipă, deoarece ideile și atribuțiile se constituie într-o emulație perpetuă, fiecare dorind să fie mai bun decât ieri și mai util. Am înființat un club de

cinefili, “Marienbad”, un “Club de lectură în limbi de circulație internațională”, există preocupări excepționale pentru carte veche.

Parafrazând, aş spune că ”Nimic din ceea ce e omenesc nu ne este străin”, asta presupunând că tot ceea ce interesează pe cei din jurul nostru se regăseşte în preocupările și în proiectele noastre.

L.M.: - În anii 1998, 1999 și 2004 ați participat ca bursier la cursuri organizate, în Germania, la Universitatea Populară Siegen(1998), Universitatea Populară Duisburg (1999) și Universitatea Populară Regen(2004). Ce efect au avut aceste cursuri asupra experienței dumneavoastră profesionale?

L.A.M.: - Începând cu anul 1993, din momentul în care dr. Ellinor Haase a implementat la București proiectul Universităților Populare Germane, care a gestionat o perioadă de timp Educația Continuă în România, viața mea a cunoscut o perioadă de cunoaștere și de asimilare de noi orizonturi excepționale. Am participat la seminarii, la stagii de formare, la schimburi de experiență, în țară și în străinătate, cu experți din Germania, Franța, Anglia, Danemarca. Toate au reprezentat etape de cunoaștere, de asimilare directă a realităților europene. Pot să afirm, fără teama de a greși, că am devenit alt om, că m-am format în spiritul valorilor europene și asta m-a ajutat mult în devenirea mea. Datorez acestor oameni mult în ceea ce privește devenirea mea profesională, am conștientizat, o dată în plus, că sunt capabilă să mă adaptez noilor timpuri și să mă acomodez noilor valori ale democrației. Personalitatea mea a cunoscut, astfel, momente cu o mare încărcătură emoțională, unice.

L.M.: - Ce alte lucruri vă leagă de Germania, de istoria și cultura ei?

L.A.M.: - Experiența germană a fost una deosebită, am beneficiat de perioade importante de timp în care mi-am consolidat cunoștințele despre această cultură, nemijlocit, iar gândurile mele se îndreaptă, inexorabil, către oameni ca Ellinor Haase, Mariana Matache, cărora le datorez mult.

Dar, poate, cea mai fascinantă și mai interesantă a fost experiența franceză, marcată de cele două stagii de formare, pe patrimoniu și finanțare a culturii, de la Universitatea Paris-

Dauphines, gestionat de Maison des Cultures du Mondes din Franța, precum și stagiile de formare cu specialiști francezi, pe probleme de management, comunicare, stres sau management relațional; teme incitante, de actualitate și de consens cu tot ceea ce înseamnă „A FI” într-o lume în care viața are sensurile nebănuite ale frumuseții.

Pledez pentru o bibliotecă de tip american

Interviu cu dr. Daniel Nazare, manager la Biblioteca Județeană „G. Barițiu” - Brașov

Daniel Nazare, directorul bibliotecii județene din Brașov, s-a născut la 12 iulie 1971 la Roman, în județul Neamț. A urmat cursurile Școlii generale nr. 1 (1978-1986), apoi ale Liceului de matematică-fizică „Roman-Vodă” (1986-1990). Din octombrie 1990 a fost student al Facultății de Istorie din cadrul Universității Al.I. Cuza din Iași, pe care a absolvit-o în 1995, având specializarea istorie medievală românească.

În cadrul aceleiași facultăți a urmat, între 1995-1996, cursurile de master, cu specializarea relații internaționale. Din 2000 a fost doctorand al Universității „Al. I. Cuza”, specializarea istoria culturii-istoriografie, sub îndrumarea academicianului Alexandru Zub, iar în 2007 obține doctoratul.

Din anul 1997 este angajat al Bibliotecii „G. Barițiu din Brașov”, unde lucrează în cadrul serviciului bibliografic. A continuat să fie preocupat de istorie, organizând în primăvara anului 1998 o expoziție consacrată aniversării a 150 de ani de la apariția primului număr al prestigiosului periodic ardelean „Gazeta de Transilvania”. Expoziția a cuprins aproape toate periodicele apărute la Brașov vreme de un secol și jumătate, realizând cu acest prilej și un instrument de lucru, ce s-a vrut inițial un catalog de expoziție, dar care prin cercetări întreprinse la Biblioteca Academiei Române din

București, biblioteca Astra din Sibiu și Biblioteca Națională Maghiară din Budapesta, a câpătat proporțiile unei micromonografii care a fost publicată în 1998 sub titlul: „Publicații periodice românești brașovene (1837-1989)”, Brașov, 1998.

Dacă în 1999 a organizat expoziția „Brassai”, consacrată marelui fotograf brașovean stabilit la Paris, în 2001 a sprijinit documentarea pentru expoziția orașelor din fostul lagăr comunist, organizată la Budapesta. A continuat seria evenimentelor expoziționale cu o amplă expoziție „Brașovul în colecțiile bibliotecii”, vernisată, în 2002, cu ocazia zilelor Brașovului, manifestarea bucurându-se de atenția comunității. În același an a prezentat o prelegere cu tema „Cercetarea istorică și Brașovul”, în cadrul primei ediții a simpozionului internațional organizat de Biblioteca „G. Barițiu” (manifestarea a ajuns la a 11-a ediție, cea din iunie 2006 fiind consacrată francofoniei).

În perioada 2003-2004 s-a ocupat de îngrijirea volumului omagial „In honorem Gernot Nussbächer”, la care a atras un număr de peste 30 de colaboratori, patru membri ai Academiei Române, peste 25 de doctori în istorie, specialiști din România, Ungaria și Germania, din universități, institute de cercetare, biblioteci și muzee. Volumul cuprinde texte în 5 limbi, cu rezumate, conține o bibliografie exhaustivă G. Nussbächer, bilingvă și adnotată. Volumul a fost bine primit în mediile științifice din țară și din Germania, iar marile biblioteci din România, Germania și Ungaria l-au primit ca donație.

Din 2005 a început un proiect spectaculos, digitizarea periodicului românesc cu cea mai îndelungată apariție, „Gazeta de Transilvania” (1838-1945). Acest proiect a fost conceput cu scopul de a facilita accesul la o colecție care nu se află integral în nicio bibliotecă din România. Biblioteca „G. Barițiu” deține cea mai bogată colecție, pentru că a achiziționat chiar colecția redacției. Câteva zeci de mii de fișiere vor fi accesibile, astfel, tuturor cercetătorilor interesați, în mod gratuit.

Între 2005-2008 a fost purtător de cuvânt al instituției iar în 2008 a devenit director al Bibliotecii Județene Brașov.

De-a lungul timpului a publicat articole, studii, monografii, bibliografii și recenzii dintre care menționăm: „Publicații periodice românești brașovene (1837-1990)”, Brașov, Biblioteca Județeană George Barițiu, 1998 și volumul în care apare ca editor: „In honorem

Gernot Nussbächer”, volum îngrijit de Daniel Nazare, Ruxandra Nazare și Bogdan Florin Popovici (Brașov, Editura Foton, 2004, 470 p. cu ilustrații).

Dintre articole publicate de dr. Nazare se remarcă: „Subiectiv, despre naționalism”, în vol. „Naționalism, etnicitate, minorități”, coordonator Al. Zub (Xenopoliana, Buletinul Fundației Academice „A. D. Xenopol” din Iași, V, nr. 1-4, 1997), Iași, 1997, p. 55-61; „Activitatea Consiliului Dirigent reflectată în corespondența George Moroianu – Alexandru Vaida Voevod (1919)”, în Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol”, Iași, Editura Academiei Române, 2002-2003, p. 205-220; „Junimea” și Titu Maiorescu în istoriografia română (1946-1989)”, în „Politică externă comunistă și exil anticomunist” („Anuarul Institutului Român de Istorie Recentă”), Iași, Editura Polirom, 2004, p. 56-70; „Un aeroport la Brașov în 1941, în „Țara Bârsei”, Brașov, revistă de cultură editată de Muzeul Casa Mureșenilor, an III (XIV), 2004 (serie nouă), nr. 3, p. 119-123; „Cărți, biblioteci, fonduri secrete în România (1945-1989). Studiu de caz”, în „A scrie și a citi. Practici, simboluri, tipuri de lectură”, volum editat de Cătălina Chelcu, Andi Mihalache (Xenopoliana, Buletinul Fundației Academice „A. D. Xenopol”, XII, nr. 1-4), Iași, 2004, p. 188-197; „Istoria în preocupările junimiștilor și neojunimiștilor”, în „Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol” XLII 2005, Iași, Editura Academiei Române, 2005, p. 521-540; „1918-1998 Momente din anii desăvârșirii unității naționale”, în „Astra”, Editura Astra a Consiliului Județean Brașov, nr. 2, noiembrie 1998, p. 46-48; „Gernot Nussbächer – 65”, în „Foaie pentru minte, inimă și literatură, supliment al Gazetei de Transilvania”, serie nouă, nr. 4299, sâmbătă-duminică, 18-19 septembrie 2004, p. 4; „Istoricul Gernot Nussbächer, în „In honorem Gernot Nussbächer”, volum îngrijit de Daniel Nazare, Ruxandra Nazare și Bogdan Florin Popovici, Brașov, Editura Foton, 2004.

Dr. Daniel Nazare este membru activ al asociației bibliotecarilor fiind membru în Comisia pentru colecții speciale a A.N.B.P.R. (Asociația Națională a Bibliotecilor Publice din România) și în comisia pentru referințe științifice a A.N.B.P.R., iar din 2010 este președintele comisiei de prelucrarea documentelor și referințe științifice al aceleași asociații. Ca pedagog, în 2002 a fost cooptat ca profesor în cadrul centrului de formare în domeniul

culturii din București, susținând în mai mulți ani prelegeri în domeniul bibliografiei.

În ultimii ani a fost interesat de problema cenzurii în biblioteci în perioada comunistă. A publicat pe acest subiect mai multe articole, iar o variantă în limba engleză a apărut în februarie 2013 la Cambridge, într-un volum dedicat totalitarismelor în Spania franchistă și România comunistă. A contribuit la realizarea unor lucrări apărute în străinătate între care figurează o istorie a mijloacelor de transport în comun, unde apare și Brașovul, o bibliografie a orașului Codlea, precum și o bibliografie dintr-un album „H. Mattis-Teutsch”.

Biblioteca Județeană “G. Barițiu” - Brașov

Liliana Moldovan (L.M.): - Succesul – spunea Charles Lindbergh - nu se măsoară prin realizările unei persoane, ci prin opoziția pe care a întâmpinat-o și curajul cu care a menținut vie lupta împotriva unor șanse potrivnice”. Ce înseamnă pentru un manager de bibliotecă succesul? Ați urmat un mentor (un model de personalitate remarcabilă) atunci când ați luat decizia de a aplica pentru această funcție?

Daniel Nazare (D.N.): - Ca să încep tot cu un citat, Winston Churchill considera că succesul reprezintă abilitatea de a trece de la un eșec la altul fără a-ți pierde entuziasmul. Ca istoric de formație am invocat o personalitate a istoriei universale pentru a răspunde

Într-un fel, oarecum ironic, la o întrebare nu tocmai ușoară. Pentru un manager de bibliotecă succesul este foarte simplu de măsurat: câți oameni îți trec pragul, fie el fizic sau virtual. Nu am avut vreun mentor, pentru că dacă ar fi existat mi-ar fi fost de mare folos în acești ultimi ani de când conduc o bibliotecă, ani suprapuși perioadei de criză. Când am acceptat funcția colții crizei nu se arătau, era o lume ce tot creștea, simțeau că de la an la an România progresa, însă dacă aș fi știut la ce mă înham nu aș fi acceptat. Nu există prea multe bucurii ca director, însă tocmai accentuarea crizei mă determină să nu plec la greu, să nu caut o repliere în mult mai liniștitoare proiecte academice, deși le duc zilnic dorul și știu că doar ele îmi dau satisfacții adevărate. De multe ori simt că anii trec pe lângă mine și nu las ceva durabil în jur, că mă complac într-un conformism, că agenda plină îmi dă senzația de implicare, când realitatea e risipirea. Există mici satisfacții că pot schimba ceva în jurul meu, ce mă duc cu gândul la o definiție a liderului, care are forța de a mișca lucrurile, dar mai ales de a mișca oamenii. Cu siguranță vor fi cei mai negri ani pe plan intelectual, fiindcă nu mai am timp pentru mine, dar ei vor rămâne poate singurii în care mi-am depășit egoismul acumulării informaționale și scrisului doar pentru mine.

L.M.: - **În ziua de azi – scrie Ken Blanchard autorul cărții „Inima unui lider” - companiile (n.n. prin liderii lor) își concentrează atenția spre a-i ajuta pe oameni să producă rezultate pozitive. Când oamenii produc rezultate pozitive, sunt motivați fiindcă știu că și-au făcut datoria și au obținut un rezultat în urma efortului depus**⁸ **Prin ce mijloace îi încurajați pe membrii organizației pe care o conduceți să se implice activ în realizarea obiectivelor specifice planului strategic de dezvoltare a bibliotecii județene din Brașov?**

D.N.: - Am avut rezultate prin simplul fapt că am lăsat pe fiecare să lucreze, în felul lui, mai bine, mai rău, dar nu am împiedicat, zăgăzuit vreo inițiativă, chiar de mi se părea criticabilă. De prea multe ori întâlnesc bibliotecari care mi se plâng că nu au sprijin din partea directorului când propun ceva, iar asta se întâmplă în

⁸ Ken Blanchard – „The Heart of a Leader”, publicat de „Simple Truths”, 2012, USA, p. 13

bibliotecii cu slabe performanțe, dar cu bibliotecari cu idei. Dacă am un sfat pentru colegii directori acesta ar fi în două cuvinte: conferiți încredere. De fapt, rolul managerului este să faciliteze performanța organizației, iar altceva nu cred că mai contează. Cel mai ușor este să torpilezi un proiect, iar fie și un singur gest sau cuvânt contează. Cea mai mare dezamăgire pentru mine este atunci când nu găsesc colegi alături de care să deschid noi șantiere, când deși îi încurajez nu găsesc prea multă dorință de a se implica. Lipsa resurselor umane bine pregătite e o problemă a României și tare mă tem că încet încet vor fi tot mai puțini oamenii de calitate, că se vor pierde într-o mare de mediocritate. Pe de altă parte văd și partea plină a paharului, reușesc cu o mână de oameni de toată isprava să fac orice poate alții cu zeci de bibliotecari nu reușesc.

L.M.: - Pentru a rămâne pe acest palier al managementului resurselor umane aș vrea să aflu cum reușiți să gestionați problema rezistenței la schimbare a angajaților care trebuie să identifice noi alternative de atragere a publicului și trebuie să răspundă provocărilor impuse de societatea informațională?

D.N.: - Am pornit cu ideea schimbărilor mici și permanente și în timp au apărut și rezultatele. Cred că atunci când dorești să bulversezi structuri și împotrivirea e mult mai îndărătnică, însă dacă le faci pe tăcute, dacă știi să le provoci, îi determini chiar și pe oameni să se schimbe, să vrea chiar ei asta. Când văd bibliotecari care lucrează cu pasiune și pentru sub 200 de euro lunar, îmi dau seama că ei nu mai au nevoie de conducători, însă cred că au ajuns să gândească așa și pentru că au fost cultivați și încurajați de decidenți.

L.M.: - Implementarea tehnologiei informaționale în bibliotecii a permis îmbogățirea accesului la informație și a oferit posibilitatea constituirii unor biblioteci digitale. Cum a folosit la Biblioteca „George Barițiu” din Brașov această oportunitate și ce scopuri (obiective) urmăriți în domeniul digitizării documentelor de bibliotecă?

D.N.: - Am început să digitalizăm la Brașov în forță de la începutul noului mileniu, iar în 2008 biblioteca a cumpărat unul din cele mai performante scanere din țară. Dacă e să amintesc doar digitalizarea integrală a „Gazetei de Transilvania” (1838-1945),

periodicul românesc cu cea mai lungă apariție după „Telegraful român”, și tot ar fi o performanță, dar pătrunderea în „Manuscriptorium” (primii dintre bibliotecile județene) o consider adevărata performanță, realizată în 2009, biblioteca Brașov făcându-și cunoscut patrimoniul în toată lumea. Nu pledez să se scaneze mult, ci să se scaneze ce e necesar, pentru că și costurile umane și materiale sunt pe măsură.

L.M.: - Se spune că unul din factorii importanți care garantează drumul spre succes este legat de fixarea unor obiective precis formulate, măsurabile și lesne de evaluat. Care sunt principalele obiective în funcție de care se va orienta activitatea bibliotecii județene din Brașov în anul 2013?

D.N.: - Încet încet tindem spre un model american de bibliotecă, axat mai mult pe utilizator și mai puțin pe funcția patrimonială, iar în plus cred că ducând biblioteca dincolo de ziduri, „extra muros”, ne-am atins obiectivele. Din păcate, nu e tocmai ușor, fiindcă rândurile noastre se răresc, de astă dată nu prin restructurările violente comandate de sus, ci prin plecările unor colegi tineri, seduși de mirajul unui salariu mai mare. Poate cel mai trist pentru un manager este să știe că în câteva luni îi pleacă oameni, nu doar la vârsta pensionării, ci la vârsta deplinei afirmări, alegând altă țară sau altă meserie. Până acum, parcă în ciuda unei crize cumplite cu jumătate de milion de dolari din buget tăiați, am expandat serviciile, însă este posibil ca în 2013 să fie prima dată când le reducem, după ce în 2011 am atins apogeul, fiind singurii din România dintre bibliotecile publice care lucrăm și sâmbăta și duminica. Din păcate, ne-am fi salvat dacă, având proprietate pe clădiri, am fi putut accesa fonduri și acum am fi avut servicii de autoîmprumut și astfel suficient personal să acoperim toate compartimentele. Mă gândesc foarte serios dacă nu trebuie să își intre în rol voluntarii, cu toate pericolele ce pot apărea pentru bibliotecari, ce astfel pot fi substituiți fără costuri, deși cu multe necunoscute și pericole. Cu cât criza a mușcat mai tare, cu cât bugetul a fost mai dur ajustat, cu atât mai tare m-am încăpățânat să fie și mai multe servicii oferite, tocmai pentru a arăta contribuabililor, după model american, că dacă ei ar putea hotărî unde se duc puținii bani rămași un astfel de loc să rămână biblioteca. Cei doi 8, programul bibliotecii de la 8 la 20 îl consider

cel mai bun mijloc de promovare a unei instituții, iar dacă nu e schimbat, ci e bătut în cuie, încrederea utilizatorilor crește.

L.M.: - **Ce vă motivează în procesul de realizare a obiectivelor? De unde luați energie pentru a merge mai departe atunci când dați peste un impas?**

D.N.: - Mă motivează teama că poate fi și mai rău, că a conduce aproape o sută de oameni în aceste vremuri tulburi seamănă cu o luptă în care îți este aruncată mereu câte o grenadă în față în fiecare zi. Pentru câteva minute ai impresia că acea problemă este insolubilă, că până aici ți-a fost, însă trecând prin multe astfel de situații devii imun, aproape că nu îți mai pasă că realitatea te apasă și încerci să treci oarecum nepăsător peste ea, să nu o mai percepi ca un pericol, ci ca pe un stimulent. Poate că unul dintre cele mai grele examene ale vieții a fost să conving în 2010 și 2011 aproape 10 colegi să se pensioneze anticipat, pentru a nu fi forțați să plece cei mai tineri.

L.M.: - **Privind înapoi la realizările de anul trecut, enumerați vă rog, proiectele și serviciile de bibliotecă care au avut un impact hotărâtor asupra comunității și au contribuit la îmbunătățirea imaginii acestei instituții.**

D.N.: - Aș prefera să zică alții astfel de lucruri, dar măcar din când în când îmi pot fi îngăduite, o laudă cu măsură fiind cumva acceptabilă. Nu te poți aștepta ca o bibliotecă să aibă un impact așa de mare într-un mediu cultural concurențial și într-un oraș cu atâtea oferte culturale cum este Brașovul, nu este bine să te aștepți la minuni, însă măcar să crezi în ele. În decembrie 2012 toate cele șase filiale ale bibliotecii au reușit să fie complet informatizate la nivel de fond de publicații, după un efort de 4 ani, rămânând doar câteva zeci de mii de cărți la depozitul general să mai aștepte „barcodarea”. Din decembrie toate filiale au computere Biblionet, iar în noiembrie trecut a fost câștigat ultimul grant, de 15 mii de euro, adăugați la celelalte (inclusiv cele de călătorii în afară și burse) ce urcă totalul spre sută de mii de euro în anul 2012, fără a fi contribuit și biblioteca cu o cotă de cofinanțare. Unele au fost dobândite prin competiții dure la nivel național, altele prin voturi în unanimitate de la comisii din afara României. Revista „Astra” a devenit un reper în presa culturală română, a devenit material de studiu pentru facultăți și până și de la

British Library am primit o scrisoare de felicitare pentru conținut și imagini.

Într-o comisie IFLA reprezentăm România și asociația bibliotecarilor publici, dar mai ales la ultima reuniune de la Helsinki am reprezentat Brașovul, având două comunicări și doi bibliotecari prezenți, totalul comunicărilor românești fiind de 4, din care una nesuținută. De multe ori când mă uit la ce mi-am propus să fac în 2008 îmi vine să râd la cât de prudent am putut să fiu și aproape că nu îmi vine să cred că am putut realiza mult mai multe, cu 25 de oameni mai puțini decât cu cei care am pornit la drum și cu bugetul redus cu 40%.

L.M.: - Viitorul bibliotecilor publice românești cum îl vedeți?

D.N.: - Nu foarte în roz, dar nici în cea mai neagră dintre nuanțe, ci transformate fie în muzee ale cărții, fie având șansa de a fi prezente în casele oamenilor, mai degrabă de la distanță, decât ca loc frecventat. Mă tem însă că bibliotecarii nu se vor putea adapta și atunci vor fi nemiloși diriguitorii și nu vor mai finanța bibliotecile. Depinde mult de noi să reușim să nu se întâmple asta, dar este un cerc vicios, slaba lor finanțare din prezent generând percepția că pot fi inutile, când de fapt nu s-a investit în ele pentru a ține pasul cu vremurile. Cât de utilă este biblioteca unei comunități am putut să constat la început de an 2013, când având centrala defectă, în sediul central, am deschis-o două ore zilnic, la 5 grade Celsius. Telefonele sunau mult prea des ca să o fi închis de tot, iar dacă se mai întâmplă așa ceva vom chema și presa să vadă câte telefoane se pot da la o bibliotecă. Aproape că era apel după apel, fiind necesar un robot telefonic. Am răspuns uneori și personal cu o mare bucurie la astfel de apeluri, cu scuzele de rigoare și cu promisiunea remedierii defecțiunii. Iar utilizatorii ne-au înțeles. Perfect. Fiindcă le suntem dedicați.

Ignoranța nu face casă bună cu biblioteca

Interviu cu Ion Onuc Nemeș, ex-director al Bibliotecii Județene A.S.T.R.A. Sibiu

Parafrazându-l pe Acemicianul Nicolae Dabija înclin să cred că un om care se regăsește în cărți e un om salvat. Probabil că înclinațiile artistice și preocupările bibliofile l-au salvat pe Onuc Nemeș de stresul vieții cotidiene. Domnul. Nemeș ne poate spune multe despre farmecul căutării și colecționării unor cărți rare sau a unor sensibile obiecte de artă tradițională românească. Posesor al unor colecții de obiecte de artă populară și al unor colecții de produse bibliofile, Ion Onuc Nemeș este un practicant pasionat al artei fotografice și a picturii pe sticlă.

În primii ani de carieră lucrează ca redactor la “Năzuița”(1970-1978), Zalău, la “Tribuna Sibiului”(1980-1985) și la „Tribuna” (1990-2004). Activează ca lector asociat la Facultatea de Jurnalistică, Universitatea “Lucian Blaga”-Sibiu (2001-2004). Mai târziu devine director al Bibliotecii Județene „ASTRA” din Sibiu (2004–2011). În această calitate, i se acordă mai multe premii: „Premiul Bibliotecarul – manager al anului 2007” pentru realizarea și finalizarea investiției Sediul de dezvoltare al Bibliotecii „ASTRA”, corp B; Premiul pentru cea mai bună lucrare de specialitate: studii și cercetări în volum, pentru lucrările “Sibiu - Hermannstadt în scrisori sentimentale (antologie de texte) și “Constantin Noica și Sibiul; Premiul pentru originalitatea inițierii seriilor “Personalalia și Conferințele ASTREI”.

Dintre lucrările pe care le-a publicat amintim: volumul de interviuri “Zidind iubire, urci în icoană”, Sibiu, Editura “Imago”, 2003.; mini-albumul “Tradiții populare din județul Sibiu”, 2000;

mini-albumul “Icoane din colecția Muzeului de Icoane pe Sticlă din Sibiel”, 2003; „Ace de urzci”, poeme haiku, Sibiu, Editura Imago, 2006; „Suspini umbrei”, poeme haiku, Sibiu, Editura Imago, 2006; „Sibiu – Hermannstadt – în scrisori sentimentale”, antologia de texte în cadrul programului Sibiu Capitală Culturală Europeană 2007, Sibiu, Editura Imago, 2006; editarea Seriei biobibliografice „Personalitatea” despre personalități din viața culturală a Sibiului, 2007; editarea Seriei tematice „Conferințele ASTREI, 2007”; editarea volumului tematic „Constantin Noica și Sibiul Documente aflate în patrimoniul Bibliotecii ASTRA”, 2007; „Lacrima fadoului”, poeme haiku, Sibiu, Casa de Editură și Presă „Tribuna”, 2008; „Cuvinte în labirint”, poeme într-un vers, Sibiu, Editura Imago, 2009. În prezent este membru în Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Sibiului - fiind responsabil cu problemele culturale - și lucrează la editarea unor volume aflate în curs de apariție: „ASTRA în satul meu. De la Comuna Viitorul la satul model”; „Oameni și locuri din județul Sibiu”, reportaje; “Însemnări de călătorie. Note de drum prin Europa” – reportaje; “Caligrafii” – însemnări, tablete jurnalistice; “Șoapta ploii” – poeme haiku.

Biblioteca Județeană “ASTRA” - Sibiu

Liliana Moldovan (L.M.): - Încep acest interviu de la premisa că vă consider o persoană răsfățată de soartă deoarece ați avut privilegiul să vă petreceți o bună parte a vieții în bibliotecă, înconjurat de cărți și de oameni deosebiți. Când și cum a luat naștere relația dumneavoastră cu universul lecturii și al bibliotecilor?

Ion Onuc Nemeș (I.O.N.): - Mă considerați un răsfățat de soartă deoarece - ziceți dumneavoastră - am avut privilegiul să petrec o bună parte a vieții în Bibliotecă. Parțial aveți dreptate, parțial, nu. Într-adevăr, am fost răsfățat de soartă să lucrez într-o bibliotecă. A fost cel mai mare răsfăț al vieții mele. Dacă ne raportăm însă la anii petrecuți în bibliotecă – șapte ani, ani grași, ani biblici - nu-i putem identifica cu “o mare parte a vieții”. Cred însă că nu numărul anilor contează, cât intensitatea trăirii acestora. Uneori nici nu-mi vine să cred: cei șapte ani au fost aieva sau totul a fost doar un vis?!

L.M.): - Ați reușit să constituiți o carieră de succes punctată cu multe și frumoase realizări. Dacă ar fi să ne întoarcem în timp, care credeți că ar fi cele mai importante momente care au marcat destinul dumneavoastră de bibliotecar?

I.O.N.): - Am ajuns la conducerea Bibliotecii ASTRA din Sibiu la o vârstă când omul, îndeobște, se gândește la pensie, numără anii și zilele, ca și copiii înainte de marea vacanță. Eram directorul celei dintâi instituții create de Asociațiunea Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român, prima bibliotecă publică națională a românilor din Transilvania, în cel de al 143-lea an al existenței sale. Un astfel de statut, cu un conținut istoric atât de bogat și un patrimoniu uriaș e de natură să-ți sporească îngrijorările, neliniștile și să-ți acutizeze insomniile. Poți glosa la infinit pe o temă majoră atâta vreme cât ești detașat de ea. Dar când trăiești în inima ei, accepți logodna cu o mare răspundere și cu tot ceea ce decurge din ea.

Sinuos și plin de neprevăzut e destinul omului. Uneori lucrurile au un parcurs pe care nu știi cui să-l atribui: întâmplării, hazardului sau cerului!? Se spune că întâmplarea este logica lui Dumnezeu. Asta simplifică, până la esențializare, orice nedumerire. Încerc să explic. În casa părinților mei, și în satul natal, după credința în Dumnezeu, ASTRA a fost cea de a doua religie. Prin instituțiile pe care le-a

creat, ASTRA a ridicat satul meu la statutul de “sat model”, ceea ce echivala cu un grad ridicat de emancipare economică, culturală, spirituală. Aveam în sat: Casă națională, Biblioteca populară, Școală țărănească, Cicluri de conferințe populare, Monografie, Teatru popular, Cor renumit, cu concerte susținute în țară și în străinătate, organizația Șoimii Carpaților. Întreaga mea copilărie s-a hrănit din poveștile legate de ceea ce a însemnat ASTRA pentru satul meu. Peste ani, norocul m-a adus cu slujba chiar în Palatul Asociațiunii, în Casa Națională Centrală a ASTREI din Sibiu de unde s-au răspândit toate marile idei ale emancipării poporului român print-un Program național de tip piramidal cu răsfrângeri până în cele mai mici sate și cătune. Spiritul ASTREI, ideea forță de care a fost animată pe tot parcursul existenței sale a fost ctitorirea ființei noastre naționale. Așa a fost ASTRA: începutul de drum a toate, cum a fost și întemeietorul ei, mitropolitul Andrei Șaguna, cel supranumit “începător a toate”.

Prin urmare, responsabilitatea pe care o aveam în Biblioteca ASTRA am asimilat-o, înainte de toate, ca o obligație morală prin care să exprim, în mod simbolic, recunoștința satului meu pentru tot ceea ce a făcut ASTRA pentru el, ridicându-l într-un orizont de dezvoltare cu putere de exemplu. Așa s-a născut ideea ctitoririi celui de al doilea corp de clădire al Bibliotecii ASTRA, la un secol după inaugurarea celui dintâi.

L.M.: - În perioada 2004-2011, ați condus destinele Bibliotecii Județene „ASTRA” din Sibiu. Prin ce se detașează această bibliotecă de alte instituții similare?

I.O.N.: - E, la Sibiu, un caz fericit, într-un fel unic, nu numai în plan național, ci chiar european. Să ai o bibliotecă de tip clasic, academic, cu un patrimoniu reprezentativ pentru România, într-un imobil cu o arhitectură în stilul Art Nouveau, iar la o distanță de numai de 50m să ai o altă clădire, cu toate funcțiile unei biblioteci publice moderne, într-o arhitectură specifică începutului de secol XXI. Un pandant arhitectural, un dialog în plan istoric, ce se completează, se susține și se acompaniază estetic și în misiune. Pentru proiectarea bibliotecii am vizitat bibliotecile noi construite în țara noastră (Baia-Mare, Cluj-Napoca, Constanța, Onești, Pitești, Râmnicu-Vâlcea, Piatra Neamț, Biblioteca Centrală Universitară București), bibliotecile centrelor culturale francez, spaniol, american,

englez din Capitală și peste tot am întrebat: ce credeți că este greșit în concept iar dacă ar fi să o luați de la început cum ați proceda? În acest fel am aflat foarte multe lucruri care ne-au ferit să facem greșeli și ne-au ajutat să îmbunătățim proiectul. De asemenea, am purtat corespondență cu conducerea Bibliotecii din Alexandria (Egipt), am cerut planuri și prospecte de la Biblioteci publice din Suedia, Finlanda, SUA, Italia, Belarus etc. Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România a tradus o lucrare de mare ajutor pentru cei care construiesc clădiri cu destinație patrimonială: „Biblioteci, muzee, arhive. Managementul construcțiilor noi de bibliotecă” de Jannette Woodward. O adevărată Biblie pentru arhitecți, constructori, bibliotecari. Toate aceste infor-mații ne-au ajutat să elaborăm un concept modern care să se regăsească în soluțiile arhitecturale și care să slujească rolului și misiunii unei biblioteci publice la început de secol XXI și de nou mileniu.

Fără să descriu proiectul, am să spun că pe lângă activitățile curente ale bibliotecii, accentul l-am pus pe componenta culturală și de socializare, creând spații adecvate scopului urmărit. În felul acesta biblioteca a ajuns să se identifice cu locul spre care comunitatea vine, unde se simte bine și pe care îl asimilează drept cea de a doua casa a ei. Într-o competiție națională, Biblioteca ASTRA a câștigat logo-ul chiar cu acest mesaj: ”Biblioteca - a doua mea casă”. Asta presupune să ai un sediu frumos, reprezentativ pentru comunitate, atrăgător, intim, curat, ordonat, cu o dinamică foarte diversificată a evenimentelor, la care comunitatea să se raporteze cu mândrie și orgoliu, în care, dacă ai intrat doar pentru câteva minute, la ieșire să ai sentimentul unei împliniri ce te face mai bogat. Pentru că tot ceea ce se întâmplă într-o bibliotecă se convertește în act de educație. Aici totul poate fi comentat, înțeles, învățat, asimilat. În acest demers am început cu grădinițele. Am adus în bibliotecă copii la vârsta la care nu știu nici să scrie, nici să citească. I-am adus să vadă și să se exprime potrivit vârstei lor. Să dobândească reflexul căutării bibliotecii cât mai de timpuriu. Astfel vor fi câștigați pentru bibliotecă și pentru ei înșiși pentru toată viața. Iar dacă-i pierzi acum, pot fi pierduți pentru tot restul vieții. În același timp, Biblioteca este parte a principiului de învățare pe tot parcursul vieții. În acest scop am pornit o universitate-internet pentru pensionari unde cursanții

învață să folosească calculatorul și internetul, eliberându-i de un handicap în raport cu copiii sau nepoții. Am inițiat un cerc de sănătate. În fiecare zi de miercuri, personalul medical calificat face, în mod gratuit, determinări ale valorilor de tensiune, puls și masă corporală pentru persoanele interesate. În această zi între 80 și 120 de oameni intră în spațiul bibliotecii pentru evaluarea primară a stării lor de sănătate, pe care adeseori o ignoră, fie din criză de timp, fie din motive financiare. La etajul V al clădirii am amenajat o terasă mare, amplă, "Panorama 360°" de unde ai cea mai frumoasă panoramă asupra Sibiului istoric și a împrejurimilor: Munții Făgăraș, Munții Cibin și zonele deluroase din jur. Privind, ai sub ochi toată splendoarea valorii culturale a peisajului natural și construit. Ca funcție, spațiul terasei e polivalent. Găzduiește seri de muzica și poezie, recitaluri, seri de observație astronomică pentru a avea dimensiunea nesfârșită a Universului și înțelegerea lui. Aici se derulează o succesiune de lecții: Lecția Peisajului, Lecția Universului, Lecția Cerului, Lecția Naturii, Lecția Poeziei, Lecția Teatrului, Lecția Muzicii, etc. Un adevărat Olimp. În holuri și pe casa scârilor, o perdea subțire de muzica de bună calitate întâmpină cititorii și-i pregătește pentru întâlnirea cu Biblioteca. Pe simeză, ochiul se odihnește privind lucrări de pictură, grafică, artă fotografică, tapiserie, sculptură, expoziții de documente, târguri de carte, librărie...

L.M.: - În trecut, oamenii de cultură, marii specialiști, profesorii valoroși și artiștii talentați se formau mai ales în biblioteci și se perfecționau în preajma cărților, studenții de azi au nevoie de informare rapidă, fac apel la internet și culeg informații de la televizor. Ce atitudine trebuie să adopte managerii de bibliotecă în fața noului val declanșat de dezvoltarea mijloacelor rapide și moderne de informare și comunicare?

I.O.N.: - Viata noastră este definită de un singur vector: viteza. Alergăm cu toții fără să știm bine unde și de ce. Alergăm și suntem tot timpul în criză de timp. Părăsim lucruri bune fără să avem regrete. Părăsim certitudini pentru incertitudini și iluzii. Nimeni nu are timp de dramele celuilalt. Luăm informații tip pastilă de pe internet. Dar ne lipsește reflecția, gândirea, judecata proprie. Realitatea aceasta este evidentă și spațiul bibliotecii. Nu se mai citește cum se citea odinioară. Ascultați limbajul străzii: e sărac, vulgar, urât. Limba e

brutalizată, murdărită, a devenit o caricatură. Frumusețea limbii se menține prin lectură, nu prin absența ei. Din nefericire se citește tot mai puțin. Fenomenul nu e strict local, e mondial. În școli din Germania, chiar și în facultăți, sunt aduși actori să citească în fața elevilor și a studenților. Să asculte și să aibă revelația unui text rostit frumos, cu intonație, cu accent, cu modulațiile și inflexiunile vocii. Formă originală de îndemn la lectură, de stimulare a interesului pentru citit, contrapondere la timpul petrecut în exces în fața calculatorului. Nu știu dacă este adevărat, dar informația m-a bucurat: Premierul Rusiei, Valentin Putin, a transformat, în Moscova, 800 de baruri în biblioteci! Gestul în sine nu-i o premieră. Prin deceniul patru al secolului trecut, Despărțământul Brașov al ASTREI a ridicat în toate comunele județului biblioteci populare pe locul unor foste cârciumi! Revin la întrebare.

Cum putem noi, bibliotecarii, să cucerim și să recucerim publicul pentru lectură?! Simplu. Aducându-i la bibliotecă. Orice pretext care îi poate aduce în spațiul bibliotecii este un succes. Voi exemplifica. Olanda are un sistem de biblioteci foarte bine pus la punct. Investește bani mulți pentru înzestrarea bibliotecilor cu tot ceea ce apare nou. Din zece în zece ani schimbă întreg mobilierul, reorganizează spațiile, creează locuri speciale pentru lectură în grupuri mici sau pentru dezbaterăa unui proiect, amenajează ambien-turi cu mobilier stil pentru cei ce au nostalgia unor astfel de interioare, așează saltele pe care poți citi liber, ca acasă, asigură spații speciale pentru cei care vor să studieze sau să repete la pian. Unele biblioteci au cafenea, altele restaurant, teatru, muzeu, spații comerciale. Ca să ajungi la aceste "tentații" ești nevoit să parcurgi întreg spațiul bibliotecii și e imposibil să nu te atragă ceva din universul cărții.

Îmi amintesc de un mod unic de cinstire, prin lectură publică, a memoriei unei personalități emblematice a literaturii universale, Miguel de Cervantes. De câțiva ani, în fiecare zi de 23 aprilie, ziua de naștere a celebrului scriitor, se deschid porțile Teatrului Național din Madrid și lumea așteaptă la rând să citească un fragment din romanul „Don Quijote”, cea mai tradusă operă din literatura universală, după Biblie. Lectura durează trei zile și trei nopți, fără întreruperi, până la ultima pagină a romanului. Ce omagiu mai frumos, mai profund poate fi adus memoriei unui scriitor decât forma

aceasta de lectură care aduce mai degrabă a rugăciune. Inspirați de acest model, am inițiat, la Biblioteca ASTRA, lectură publică de o zi, din Opera lui Eminescu, de două ori pe an: la 15 ianuarie și la 15 iunie. Am avut surpriza plăcută să ne întâlnim cu un public numeros, de la copii la oamenii vârstnici, cu toții fericiți de oportunitatea întâlnirii sub semnul lecturii. Dovadă că lumea reverberează la astfel de formule. Atragerea la lectură depinde, așadar, de fantezia, și de puterea de imaginație a angajaților fiecărei biblioteci.

L.M.: - Preocupările dumneavoastră legate de îmbunătățirea statutului bibliotecarilor în comunitate sunt binecunoscute. Se știe că ați elaborat și un cod etic al bibliotecarului. Cum s-a născut această idee și cum a fost primită de breasla celor care oferă servicii info-documentare?

I.O.N.: - Ideea elaborării unui cod etic al profesiei noastre s-a născut în cadrul Comisiei Naționale a Bibliotecilor și a fost definitivat și aprobat de Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România. Am studiat comparativ mai multe coduri profesionale din diverse țări. Toate ni s-au părut prea mari, ample, stufoase, greu de citit și de asimilat ca normă. Preferam ceva în genul unui decalog: simplu, concis, clar, care să cuprindă totul într-o minimă exprimare. Ceva de genul aforismului Sfântului Augustin: ”Iubește-l pe Dumnezeu și fă ce vrei”. Câtă libertate dar și câtă constrângere, în numele acestei libertăți! Am propus o variantă de lucru la care colegii din țară au făcut modificări. Până la urmă, printr-un proces de decantare, am ajuns la această formă finală pe care am așezat-o într-o formă grafică plăcută, pe o pagină, ca să poată fi afișată în fiecare secție sau compartiment din bibliotecă. Codul etic al bibliotecarului este un certificat de noblețe al profesiei de bibliotecar, sinteză a triadei: profesie – bibliotecă – utilizatori. El oferă, impune și cere respect pentru această profesie vocațională.

L.M.: - Chiar dacă nu sunteți profet, v-aș întreba cum vedeți viitorul bibliotecilor, al acestor temple de înțelepciune care continuă să ofere publicului servicii de studiu, lectură și informare?

I.O.N.: - Sunt oameni care se grăbesc să cânte prohodul instituției Bibliotecii, instituție care viețuiește, fără întreruperi, de peste 4500 de ani, cu același mesaj: „Cartea este hrană pentru suflet”. Așa era

scris pe frontispiciul Bibliotecii din Theba, de pe cursul mijlociu al Nilului, la anul 2500 î.e.n.. În ciuda oricărei revoluții care a marcat destinul cărții, mesajul a rămas același, chiar și în această epocă a calculatorului.

Recunosc faptul că un fior de îngrijorare m-a încercat în momentul în care pe adresa de e-mail am primit o ofertă un DVD care conține 10.000 de cărți în format electronic din literatura română și universală. Dacă lucrurile stau așa, mi-am zis, mâine, pe un suport cu capacitate de stocare mai mare, voi avea în format electronic toată Biblioteca ASTRA, poimâine voi avea toate bibliotecile lumii iar clădirile nu-și vor mai justifica rostul. Vor muri bibliotecile? Nu cred. Lumea se schimbă, iar bibliotecile se schimbă și ele, într-un proces de adaptare continuă. Nu cred că e cazul să intrăm în panică. Pronosticuri despre apocalipse au fost și vor mai fi. Iar bibliotecile vor trăi, vor rămâne chiar și pentru nevoia de a reaminti oamenilor că singura apocalipsă adevărată e în noi. Numele ei este ignoranța. Iar ignoranța nu face casă bună cu Biblioteca!

Îmi văd conașionalii mergând luminați de razele dătătoare de viață ale românismului

Interviu cu scriitorul, publicistul și bibliotecarul Vlad Pohilă

Vlad Pohilă se naște la 6 aprilie 1953, în comuna Putinești, Florești (fostul județ Sorocea), fiind al șaptelea în familia cu nouă copii a țăranilor Ion Pohilă și Ileana (n. Prisăcaru). Licențiat al Facultății de Litere (secția de ziaristică) a Universității de Stat din Moldova(1975), urmează cursuri de muzeistică și studiul artelor, la Moscova (1976) apoi face studii de doctorat în lingvistică la Academia de Științe din Chișinău (1983-1987).

Lucrează ca ghid și interpret în turism, specializat pentru marile muzee de arte din Moscova și Leningrad (Sankt Petersburg) (1975-1981), perioadă în care a studiat mai multe limbi romanice, slave și baltice, precum și culturile acestor popoare. Ca ziarist, a lucrat sau a colaborat, încă din anii de studenție, la numeroase publicații periodice de limbă română din Chișinău. Participă, în 1989, la tipărirea primelor numere, în condiții de clandestinitate, a revistei „Glasul ” (la Riga, Letonia, și la Vilnius, Lituania). În perioade diferite, a colaborat la cele mai prestigioase ziare și reviste din Chișinău: ziarele „Tinerimea Moldovei”, „Viața satului”, „Literatura și arta”, „Învățământul public” (ulterior „Făclia”); revistele „Moldova”, „Orizont” („Columna”), „Nistru” („Basarabia”), „Mesagerul” „Limba română”, „Viața Basarabiei” etc. Din 2003 până în prezent este redactor-șef al revistei de biblioteconomie și științe ale informării „BiblioPolis”, editată de Biblioteca Municipală „B.P. Hașdeu”

din Chișinău. Din 1997 este redactor, iar din 1998 – redactor și coautor al „Calendarului Național”, editat de Biblioteca Națională a R. Moldova. Din 2006 este redactor la revista „Tyragetia” a Muzeului Național de Istorie a Moldovei.

După 1990, și-a extins colaborarea ca ziarist, fiind prezent cu articole, eseuri, interviuri etc. în ziare și reviste de la București, Iași, Cluj-Napoca, Brașov, Baia Mare, Focșani, Cernăuți ș.a.; la reviste de cultură (versiuni tradiționale și/sau electronice) din R. Moldova și România, ale diasporei românești din Germania, Franța, Canada, SUA, Australia etc. Are colaborări cu diferite posturi de radio și TV. Se impune ca autor de articole pe teme culturale (literatură, artă, învățământ, starea limbii române în R. Moldova, sociolingvistică, etnologie ș.a.), prin articole și emisiuni radiofonice și TV de cultivare a limbii române.

Excelează în scrierea eseurilor, face interviuri, cronici literare, prefețe, numeroase materiale consacrate unor personalități marcante ale spiritualității naționale și ale celei universale. A tipărit în ziare și reviste din Chișinău povestiri și nuvele.

Editorial, a debutat cu studiul „Nume proprii din alte limbi în context moldovenesc” (1988), urmat de alte lucrări ce au ca obiect de preocupare corectitudinea și promovarea limbii române: „Să citim, să scriem cu litere latine” (1989), „Grafia latină pentru toți” (1990), „Mic dicționar de nume proprii străine” (1998, cu câteva reeditări); este unul dintre autorii „Dicționarului de greșeli” (Ed. ARC, 1998). În 2008 tipărește volumul de eseuri „Și totuși, limba română” (Premiul pentru eseu al Uniunii Scriitorilor din Moldova, 2009; Diploma SIC-2009), iar în 2012 își adună editorialele din revista „BiblioPolis”, pe anii 2003-2012, în culegerea de eseuri despre carte, lectură, bibliotecă „Arta de a pasiona cititorii”.

A tradus din rusă peste 20 de cărți de artă și ghiduri ale unor localități din Republica Moldova; la fel, a tălmăcit proză scurtă, eseuri, poezii, precum și patru romane din mai multe limbi (rusă, polonă, bulgară, sârbă, cehă, franceză, lituaniană, letonă ș.a.). Este redactor și / sau autor, uneori și traducător la importante lucrări de referință, precum: „Dicționar enciclopedic moldovenesc – DEM” (1989); enciclopediile: „Chișinău” (1996), „Femei din Moldova” (2000); „Dicționarul universal al limbii române” de L. Șăineanu (1998), „Dicționar rus-român” (2000), „Dicționar explicativ

ilustrat al limbii române – DEX”(2007); „Almanah universal: Evenimente și cifre”(2008); S. Pavlicenco. „Literatura universală: manual pentru licee cu profil umanistic” (2008); E. Ploșniță. „Enciclopedia muzeologiei”(2011); Mihai Cimpoi, „Eminescu: dicționar enciclopedic”(2012) ș.a.

Activitatea lui Vlad Pohilă este apreciată la justa-i valoare în cercurile intelectuale, și nu numai. Astfel, marele poet Grigore Vieru scria că: „*Un remarcabil lingvist, dar și strălucit publicist este Vlad Pohilă, care s-a ascuns în adâncul unei modestii rar întâlnită la noi*”, iar lingvistul Valentin Mândăcanu nota: „*Scrierile lui Vlad Pohilă ne ajută să păstrăm aprinsă făclia românismului. Toate aceste scrieri sunt aureolate de patosul luptei pentru apărarea limbii române. Ele îi voi fixa numele în galeria marilor patrioți români din Basarabia [...]*”.

Este membru în Uniunea Scriitorilor din Moldova(din 1990). În egală măsură, este prezent în topurile „Cei mai buni ziariști din R. Moldova”(2000, 2003); laureat al săptămânalului „Literatura și arta” – pentru publicistică și pentru știință (2003, 2007, 2010, 2011) și al ziarului „Timpul”(2008). Deține „Diplome de Excelență” acordate de Biblioteca Municipale „B.P. Hașdeu” și de Direcția Cultură a Municipiului Chișinău, „Diploma Ordinul Ziariștilor”(Clasa I, Aur), acordată de Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România, „Diploma de prețuire” a Societății literarartistice „Tibiscus-Uzdin”, a românilor din Voivodina, Serbia(2012). Este Cetățean de Onoare al localității Șoimărești, com. Drăgănești, jud. Neamț fiind decorat cu „Ordinul Republicii”(31 august 2010)⁹.

Liliana Moldovan (L.M.): - Stimate Vlad Pohilă, permiteți-mi să încep acest interviu cu urarea: „La mulți ani!”, prilejuită de împlinirea a șase decenii de existență. Ce semnificații are pentru dumneavoastră acest ceas aniversar?

Vlad Pohilă (V.P.): - Mulțumesc mult, atât pentru invitația de a face un interviu, cât și pentru felicitări, cu ocazia aniversării pe care am avut-o la începutul lunii aprilie anul curent.

⁹ A se vedea: „Calendar Național-2013”, editat de Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Chișinău, 2012

„Spun și mărturisesc”: nu pun preț, nu dau prea multă atenție aniversărilor mele; de obicei, mai în glumă, mai în serios, repet că unica semnificație majoră a acestora e că sunt născut în aceeași zi cu marele Gheorghe Zamfir, cu o mică diferență – că maestrul, pe care-l admir constant, din adolescență, a văzut lumina zilei cu un ciclu zodiacal, cu 12 ani adică, mai înainte... Totodată, însă, o aniversare „rotundă” e, pentru mine, ca și pentru mulți alții, cred, și un prilej de a privi mai atent, poate și mai neliniștit, în urmă; de a face un bilanț, de a trage niște concluzii, de a opera anumite rectificări în muncă, în creație, ba chiar și în rutina vieții. La această aniversare, un coleg de breaslă, de la un post de radio din Chișinău, m-a întrebat tranșant: cum aș aprecia, în câteva cuvinte, dacă mi s-ar cere să fac un bilanț, o evaluare, a celor realizate până acum, pe principiul „atâta bine, atâta rău”. I-am răspuns fără a sta pe gânduri, franc, și aș dori să repet și pentru Dvs., fără modificări, acele spuse: oricare ar fi cântarul, oricare ar fi judecătorii, vreau să cred că am făcut mai multe lucruri bune... Mă refer, desigur, la munca mea de gazetar, mai larg – la scrisul meu, la activitatea de culturalizare în care sunt implicat. De la debuturile mele în presa periodică și la postul de radio Chișinău, încă în anii de facultate, am preferat să abordez tematica culturală – pentru că o simțeam mai apropiată sufletului, dar și pentru a evita subiectele profund ideologizate, la care aveam alergie. Apoi, în virtutea meseriei alese, dar și a unei dorințe lăuntrice, am preferat să abordez subiecte pozitive, să scriu și să vorbesc la radio, la TV, despre oameni într-o cheie pozitivă, încurajatoare și adeseori elogioasă, astfel aducând bucurie și protagoniștilor, și cititorilor sau ascultătorilor mei. Mi se pare că e cea mai importantă împlinire a mea, este adevărat, „nedusă încă la capăt”, însă, nici nu am de gând să mă las de jurnalism, de scris, prea repede, ba poate că niciodată chiar.

L.M.: - Într-un articol publicat în cotidianul „Timpul”¹⁰ ați adresat un omagiu limbii române mărturisind, într-un mod cu totul fermecător că „limba română este însăși viața dumneavoastră”. Care sunt cele mai importante proiecte prin care ați reușit să reactivați interesul românilor din afara „țării mamă” pentru cultura și limba română?

V.P.: - Nu am avut proiecte ca atare, ci mai mult niște imbolduri, ale căror resorturi principale ar fi dragostea nețărmurită față de limba română și situația specifică – extrem de dramatică – în care se află vorbitorii ei aici, la est de Prut, într-un spațiu rupt de la matcă, de aproape două secole; un spațiu colonizat, expus unor experimente diabolice de deznaționalizare, lovitura principală, cea mai grea, cea mai cumplită, fiind aplicată, de către cotropitorii de la Răsărit, tocmai limbii române din Basarabia. Voi invoca, în acest sens, unele amănunte edificatoare, în general, probabil, cunoscute, dar care merită a fi reamintite: în timpul primei ocupații rusești (1812-1917) limba română a fost eliminată din biserică, din puținele școli ce funcționau, presă în graiul băștinașilor practic nu exista. Prutul de pe atunci a fost transformat în ceea ce era să devină Zidul Berlinului, după al Doilea Război Mondial: a încerca să-l treci echivala cu a te expune pieirii. La cea de-a doua ocupație (1940-1941; 1944 și până în prezent), străinii au interzis alfabetul latin, impunându-l pe cel rus; au sistat circulația presei periodice și a cărții din România. În școlile generale „moldovenești” și la facultățile umanistice, istoria Moldovei se studia exclusiv prin prisma „relațiilor de prietenie seculară, de nezdruncinat” cu rușii și ucrainenii... Era tragic trunchiată și literatura română: se studiau doar scriitorii considerați „moldoveni”, adică originari din Moldova istorică, născuți până la „mica Unire”, din 1859, astfel încât se învăța opera cronicarilor, unele scrieri de V. Alecsandri, Ion Creangă, M. Eminescu, dar în nici un context nu erau amintiți munteanul Caragiale sau ardelenii Coșbuc, Goga, Rebreanu. Nu am greșit spunând că se studiau „unele scrieri” de-ale marilor noștri clasici considerați „moldoveni”: la editarea operei lor, în manualele școlare, dar și în edițiile „academice” creațiile în care

¹⁰ A se vedea: <http://www.timpul.md/articol/vlad-pohila-limba-romana-este-partea-cea-mai-importanta-a-vietii-mele-27082.html>

figurau cuvântul „român” și derivatele acestuia erau eliminate sau se aplicau croșete. Bunăoară, tulburătoarea nuvelă „Sobieski și românii”, a „moldoveanului” Constantin Negruzzi, se numea în edițiile de la Chișinău ale operei sale exclusiv „Sobieski și plăieșii”.

Nu se permitea citarea, nici măcar în lucrările științifice, a unor autori din România, oricât de mare, incontestabil ar fi fost prestigiul lor. Pare incredibil, dar la edituri, la redacții de ziare și reviste, la Radio Chișinău și la TV basarabeană era interzis să ai pe masa de lucru ori în sertar barem „Dicționarul explicativ” al lui D. Macrea sau „DEX”-ul, la Chișinău văzând lumina tiparului un dicționar explicativ „moldovenesc”, întru totul acceptabil, de altfel, abia în anii '80 ai secolului trecut. Pe de altă parte, în aceleași redacții existau liste de cuvinte interzise pentru a fi utilizate, din simplul motiv că ar fi „prea de tot românești”, această aberație înscriindu-se în eforturile cotropitorilor de a face între Prut și Nistru o altă limbă și o altă națiune, diferite de cele din România. Ciudat, iarăși incredibil, dar în acele liste se regăseau și... toponimele românești! Am scris această frază și mi-am amintit de un caz amuzant, comic chiar, de nu ar avea și elemente de tragism. În ultimul an de facultate, fiind la un stagiu (se numea „practică de producție”) la Radio Chișinău, am pregătit la redacția emisiunilor pentru tineret o tabletă în care îndemnam studenții, în genere tinerii, plecați de la țară la oraș sau la armată pe întinsurile Rusiei, să scrie mai des părinților, oamenilor dragi. Dădeam în acea emisiune și niște mostre de scrisori: una a lui Eminescu către Veronica Micle, alta, a lui Ion Creangă către Eminescu. Deși percepută ca o scriere „temperat erotică”, scrisoarea lui Eminescu a trecut cenzura, nu însă și cea a lui Creangă către Eminescu, dat fiind că în aceasta din urmă figurau denumirile de localități Iași, București și, dacă îmi amintesc bine, Țicău sau Valea Plângerii! Abia după „serioase modificări”, după „curățare de orice urmă de românism”, emisiunea a fost dată pe post, evident, văduvită de concepția inițială care mi se părea pe atunci plină de farmec...

Avalanșa de restricții și interdicții privind funcționarea limbii române, rusificarea în marș, tot mai agresivă, tot mai sălbatică, semăna disperare și defetism în sufletele multor intelectuali basarabeni. Din fericire, însă, făclia dătătoare de lumină, de optimism, de viață, a românismului, a pâlpat mereu în preajma acestor suflete expuse unor traume grele și continui. În situația pe

care am schițat-o, foarte sumar pentru a i se înțelege întregul tragism, Dumnezeu a fost milos cu noi și nu a îngăduit să ni se ia chiar totul, cum ar fi vrut străinii. Marele nostru noroc a fost că sovieticii nu au putut opri propagarea undelor de la Radio Iași, Radio București, iar în localitățile de-a lungul Prutului s-a prins și TVR, mă refer la anii '60 -'70, când se transmiteau programe de calitate.

În anii '70 -'80, am publicat mai multe articole de cultivare a limbii – cam asta se putea face pe atunci la noi în sensul apărării limbii române de agresiunea continuă a rusificării. Desigur, eforturile mele au fost extrem de modeste, nici nu încerc să le înscriu alături de cele ale lingvistului Valentin Mândăcanu, cel care a elaborat în superb îndreptar – „Cuvântul potrivit la locul potrivit”, cu trei ediții, mereu completate, în anii '60 -'80, această carte devenind una de căpătâi pentru oricine dorea să aibă o exprimare corectă, ferită de nefasta influență rusă.

În 1989 am editat un îndreptar extrem de oportun pentru acea perioadă: „Să citim, să scriem cu litere latine”, care a avut un tiraj de câteva sute de mii de exemplare și pot spune – cu neascunsă mândrie! - că, de fapt, cam toți basarabienii și nord-bucovinenii, care aveau nevoie, au deprins scrierea „nouă-veche” din această cărțuție, după 31 August 1989, când a fost posibilă și revenirea noastră (mai mult sau mai puțin oficializată, legalizată) la limba română. Pentru cine a vrut să se aprofundeze în materie, în 1990 am tipărit un îndreptar ceva mai solid, „Grafia latină pentru toți”. Peste câțiva ani, am elaborat un prim și unic la noi, în Basarabia, „Mic dicționar de nume proprii străine”.

După 1990, am scris la diferite ziare și reviste din Chișinău numeroase articole de cultivare a limbii, același lucru l-am făcut în câteva sute de emisiuni la posturi de radio și de TV locale. Sper să adun într-o carte măcar o parte din aceste tablete de îndreptare a exprimării, la care aș adăuga și unele articole și studii de sociolingvistică, inclusiv niște lucrări despre necesitatea, importanța, obligativitatea de a utiliza exclusiv termenul „limba română”, termen demonizat în anii de ocupație sovietică dar, cu regret, și în prezent, fie și într-o formă aparent mai fină.

L.M.: - Ce alte personalități v-au sprijinit și v-au fost aproape în cadrul demersurilor de susținere a limbii române?

V.P.: - Atunci când scriu, sunt un mare egoist... Trăiesc cu impresia că scrisul are nevoie de o anumită intimitate (nu numai de individualitate), din care motiv am scris mai ales de capul meu, de unul singur, foarte rar în colaborare cu vreun coleg sau vreun magistru.

Desigur, de-a lungul anilor, am simțit înrăurirea benefică a mai multor personalități: profesori din școala generală, profesori la Universitatea din Chișinău, apoi jurnaliști, scriitori, traducători, alți intelectuali mai în vârstă, mai experimentați, mulți școliți la universități din București, Iași, Roma, Paris... Câteva personalități mi-au marcat – în timpuri și în moduri diferite, dar într-un chip esențial – formarea intelectuală, românească și existența în creație, în lumea sublimului. Luminoasei lor amintiri le-am dedicat principala mea carte (deocamdată, cel puțin, principală!) de eseuri, numită „Și, totuși, limba română!...” (Chișinău, editura „Prometeu”, 2008). Titlul, precizez, nu acoperă conținutul, cu mult mai larg, mai variat, ale acestei cărți, dar am ținut să se numească exact așa ca o replică dată „moldoveniștilor”, care nu încetează să vorbească despre o limbă „moldovenească”, apropiată, ba chiar „identică” celei române și, totuși, pretind ei – diferită de română!

Vreau să evoc și aici numele celor cărora le-am consacrat, cu pioșenie și grațitudine, volumul amintit: Sava Iancovici-Gârleanu (1923-1994), istoric, lingvist și etnolog, este unchiul meu prin alianță (a fost soțul surorii mai mici a lui tata, profesoară universitară Liuba Iancovici, de la București), altfel, român din Banatul Sârbesc, decedat la Lund, Suedia, unde a lucrat ultimele trei decenii din viață, la faimoasa universitate de acolo. Discuțiile pe care le-am avut cu nenea Sava în adolescență, când mai venea pe la noi, mi-au fost și primele lecții de curat și profund românism. Apoi, profesorul Raoul Șorban (1912-2006), specialist în studiul artelor, autorul unor temeinice monografii despre arta plastică românească și din alte țări, dar care a scris și tulburătoare lucrări de publicistică militantă, angajată. L-am cunoscut în Rusia, unde am lucrat în perioada 1975-1981 ca translator și ghid în marile muzee de artă (câteva muzee din Kremlin, Galeriile de artă rusă „Tretiakov” și Muzeul de artă occidentală „Pușkin” – din Moscova sau celebrul Ermitaj din

Petersburg). Venise cu un grup de studenți și doctoranzi de la Institutul de Artă „Nicolae Grigorescu”, de la București, am găsit imediat lungimea de undă a unei comunicări sincere, care a evoluat într-o relație intelectual-amicală cum, probabil, mai rar se întâmplă. Precizez aici, cu titlu de curiozitate, că Raoul Șorban era fiul lui Guilelm Șorban (1876-1923), românul din Ardeal ce a compus muzica pentru unele melodii de mare succes în epocă, acum percepute ca populare: „Pe lângă plopii fără soț”, „Mai am un singur dor”, „Pe umeri pletele curg râu”... etc. A treia personalitate care m-a marcat pe cât de profund, pe atât de benefic este lingvista Mioara Avram (1932-2004). O cunoașteam și o admiram din articole și din emisiuni la Radio București, apoi întâmplarea a făcut să ne cunoaștem și să comunicăm destul de intens, peste ani, m-am învrednicit să-i iau și interviuri, apoi să și scriu despre ea, inclusiv la moartea ei, inclusiv o recenzie la un volum ce s-a dovedit a fi și ultima carte a Mioarei Avram.

Nu pot să nu amintesc aici și de rolul deosebit de mare, la înfiriparea, apoi și la consolidarea filonului meu românesc și intelectual, rol pe care l-au avut rudele mele refugiate în 1944, fugind de urgia bolșevică, în dreapta Prutului – unchi, mătuși, verișori și verișoare... Mai recent, de pe la finele anilor '90 ai secolului trecut, trebuie să remarc pe o linie aparte conlucrarea cu dr. în economie Vasile Șoimaru, maestru fotograf, dar și autorul și animatorul unor insolite proiecte editoriale la care m-am implicat cu plăcere și cu sentimentul găsirii unor certe rosturi. De atunci datează și frumoasa mea colaborare cu dr. conf. univ. Lidia Kulikovski – o adevărată Doamnă a cărții, a bibliotecii, a informării din Chișinău. În (relativ) lunga mea experiență de gazetar nu am avut ceva similar: conlucrarea cu o persoană ce întrunește atât de fericit calitățile de șef, de sfetnic, de animator, de coleg... Concomitent, Lidia Kulikovski are capacitatea de a-și asculta atent interlocutorul, de a ține cont de opinia acestuia iar de e cazul – de a și învăța ce găsește util, fără senzații de frustrare. Peste toate, posedă și facultatea sau harul – zic așa pentru că e la mijloc ceva mai mult decât o generozitate – de a-și încuraja mereu colegii și subalternii, de a le sprijini și elogia eforturile.

L.M.: - Ce rol a avut activitatea jurnalistică și mai ales munca de la revista „BiblioPolis” în cadrul campaniilor de promovare a limbii române?

V.P.: - Într-un fel, am anticipat ceva mai sus răspunsul la această întrebare. „BiblioPolis” este un proiect extraordinar al Lidiei Kulikovski, unul din numeroasele ei proiecte bine concepute, de aceea, probabil, și eficient, rodnic, frumos realizate. Este o revistă de bibliologie, dar care acordă mult spațiu spiritualității românești, inclusiv limbii române. Vreau să cred că însuși conținutul „BiblioPolis”-ului, alcătuit din studii, articole, analize, eseuri, interviuri, tablete, reportaje, cronici, recenzii etc., este racordat de-a binelea la rigorile limbii române „exemplare” – ca să recurg la termenul utilizat de Eugeniu Coșeriu (1921-2002), basarabeanul care a ajuns cel mai mare lingvist al răscrucii de secole XX-XXI.

Revista noastră apare de patru ori pe an – în fiecare anotimp câte un număr, a câte 250 de pagini, în ultimii ani, întrunind scrieri de autori foarte diferiți: bibliotecari, profesori universitari în domeniul bibliologiei și științelor informării, scriitori, jurnaliști, studenți, liceeni... Autorii noștri sunt, în general, buni cunoscători ai limbii române, mulți sunt de-a dreptul pasionați de limba maternă, de splendorile ei dar, în mod firesc, fiecare dintre ei are o direcționare personalizată a mesajului, a gândului, a expresiei. Pe lângă articolele pe care le scriu și le public, număr de număr, am în sarcină și grija pentru „calitatea stilistică” a lucrărilor prezentate redacției de ceilalți autori, câte 30-40 în fiecare număr. În această muncă mă ghidez de un principiu cumva dedublat: respectul neabătut față de maniera autorului, deasupra căruia pun, însă, obligatoriu, respectul pentru rigorile limbii literare. Nu e o îndeletnicire chiar ușoară, dar vă asigur că e captivantă, agreabilă: nimic mai fascinant, pentru mine, decât „a dădăci cuvintele”, de a le pune la locul potrivit, or, există – la noi, în Basarabia, probabil, în mod special – o îndărătnicie a cuvintelor, a frazelor, a gândurilor. Împlinirile mele ca redactor-șef la revista „BiblioPolis”, ca redactor de carte și om al scrisului în ansamblu se clădesc pe mici și mari victorii în acest „duel” cu neobișnuita îndărătnicie a cuvintelor.

L.M.: - O mare parte a articolelor și studiilor pe care le-ați publicat se referă la domeniul biblioteconomiei. Care sunt cele mai noi tendințe ale acestui domeniu de cercetare? Încotro se îndreaptă științele informării și comunicării?

V.P.: - De mai bine de zece ani domeniul biblioteconomiei a devenit unul prioritar în scrisul meu, chit că nici mai înainte nu-l neglijam, ba chiar îl tratam relativ des, conștient de faptul că a scrie despre biblioteci, cărți, lectură, cunoaștere – înseamnă a aborda un subiect de importanță majoră. Anumite deslușiri privind starea de lucruri în acest domeniu, la noi, în prezent, persoanele interesate ar putea găsi în ultima mea carte, „Arta de a pasiona cititorii”. Tipărit în anul 2012 sub auspiciile Bibliotecii Municipale „B.P. Hașdeu” din Chișinău, la cea de-a 135-a aniversare a instituției noastre, acest volum de articole se vrea un omagiu, un elogiu celor care fac tot posibilul de a pasiona cititorul, de a-l ține cât mai aproape de Carte.

Nu risc să mă expun asupra tendințelor din sfera bibliologiei, unde mai pui că, în ultimii ani, cu deosebire, e o știință și o practică extrem de dinamică. Aș recomanda, în acest sens, lucrările prof. univ. dr. Ion Stoica de la București și pe cele ale d-nei conf. univ. dr. Lidia Kulikovski din Chișinău – ca să mă limitez la doar două nume, la doar două repere, atât profesionale, cât și geografice.

L.M.: - Vorbind despre universul biblioteconomic, îmi este imposibil să nu remarc faptul că destinul Dumneavoastră este legat de destinul Bibliotecii „B.P. Hașdeu” din Chișinău. În ce constă frumusețea muncii într-o bibliotecă? Dar marile ei provocări?

V.P.: - Am aflat târziu despre spusa lui Borges – că își imaginează paradisul ca pe o bibliotecă – dar vă rog să mă credeți că aveam senzația că nimeresc într-un colț de rai ori de câte ori intram într-o bibliotecă nouă. Și doar am avut ocazia de a vizita, de a beneficia de serviciile a numeroase și extrem de diferite biblioteci: de la cea comunală, din satul natal, situat între Soroca și Bălți, până la Biblioteca Națională din Chișinău; de la Biblioteca de Stat a Rusiei (pe atunci, în anii '80, se numea „Lenin” și era cea mai mare în URSS, având în fonduri vreo 30 milioane de volume) până la Biblioteca Academiei Române, pe care o percep ca depozitul cel mai

impresionant și cel mai sigur al tuturor tipăriturilor românești, inclusiv de la noi, din Basarabia.

Nu vreau să recurg la exagerări, nici măcar la metafore, totuși, nu pot să nu-mi exprim admirația continuă față de munca bibliotecarilor. A fi bibliotecar, un bibliotecar adevărat, desigur! – este, cred eu, categoric – o vocație. Numai iubirea de carte și simțul răspunderii bibliotecarilor asigură rarissima integritate a bibliotecilor, a fondurilor de carte, în condițiile în care foarte mulți oameni suferă de o ciudată predispoziție a risipirii; este puternică, pe alocuri chiar devastatoare, și aspirația de a însuși valori străine, nu numai materiale... Merită un elogiu aparte răbdarea bibliotecarilor, comparabilă doar cu cea a cadrelor didactice și prin nimic asemănătoare cu graba, pripeala, nervozitatea multor politicieni, bunăoară. Apreciez mult dorința, setea de cunoaștere a bibliotecarilor precum și felul cum își dezvoltă talentele: cunosc angajați ai bibliotecilor care s-au impus spectaculos în cercetarea științifică, în poezie, proză, eseistică, istorie și critică literară.

Personal, ca angajat de un deceniu și ceva al Bibliotecii Municipale „B. P. Hașdeu”, am găsit aici condiții maximum favorabile de muncă și de afirmare: dialog civilizată cu direcția și cu colegii, comunicare eficientă, toată înțelegerea și dreapta apreciere, atât de necesare pentru prestarea oricărei activități și a celei publicistice poate în mod special.

L.M.: - Schimbând registrul interogativ aș vrea menționați ce proiecte editoriale ați cuprins în agenda acestui an. Ce cărți doriți să publicați în viitor?

V.P.: - Am amintit ceva mai sus de o dorință a mea, mai veche: de a aduna într-o culegere tabletele de cultivarea limbii, alte articole consacrate promovării și apărării limbii române la noi, în niște condiții departe de a fi faste. Voi intitula această carte „Mereu, limba română”, deoarece limba română este o permanență vie și benefică a existenței mele ca ziarist, ca intelectual, ca român „de la margini”. Apoi, limba română este un miracol care i-a salvat pe basarabeni adeseori, dacă nu mereu, de la pieire, ca entitate. Așa a fost și în ultimele două secole de înstrăinare, când ne-am păstrat ființa grație limbii strămoșești. Plus, datorită muzicii populare, ce a sfidat frontierele, și altor câțiva factori: poezia și chiar viața lui Eminescu,

poveștile și povestirile lui Ion Creangă, învățăturile biblice, legendele despre faptele mărețe ale lui Ștefan cel Mare și ale altor slăviți domnitori. Așadar, limba română trebuie să ne însoțească, să ne înnobileze și să ne ocrotească mereu, în vecii vecilor!...

Mai intenționez să scot o carte de eseuri despre literaturi și culturi străine, cu titlul provizoriu „Popoare, destine, culturi”. Pasiunea, exaltarea pentru limba mamei, farmecul, ba chiar obsesia românismului nu m-au împiedicat să cunosc și să propag valorile altor popoare, dimpotrivă chiar. Viitoarea culegere ar include vreo 40 de eseuri și tablete consacrate unor personalități, fenomene, fapte demne de reținut din viața spirituală a vreo 20 de popoare din Europa și Asia: de la polonezi, la armeni, de la sârbi la finlandezi, de la evrei la lituanieni, de la ruși la greci, de la georgieni la letoni, de la estoni la mongoli ș.a.m.d. Țin să menționez acest amănunt: cam tot despre ce scriu cunosc „din prima sursă”, fie grație că știu limbile în care și-au compus opera scriitorii vizaiți, fie datorită faptului că am văzut și admirat „la fața locului” împlinirile altora, la care mă refer, fie în urma unei impresionante comunicări „pe viu” cu purtători ai respectivelor limbi, cu reprezentanți ai literaturilor, artelor, culturilor vizate.

În fine, doresc să editez o carte cu/despre „Oameni dragi, de ieri și de azi...” În general, am scris aproape exclusiv despre scriitori, artiști, învățați scumpi sufletului meu – din trecut, dar și contemporani. Însă destinul mi-a oferit marele privilegiu de a cunoaște și de a comunica îndeaproape cu numeroși oameni de excepție, și aș vrea ca prin acest volum și alții să le poată cunoaște viața și faptele, să poată avea la îndemână niște modele admirabile, unele dintre ele rămânând sau intenționat fiind puse în umbră. Precizez că lista mea de oameni dragi nu se completează exclusiv cu personalități ale literaturii, artelor, științei – alături de aceștia, voi plasa obligatoriu și niște portrete de oameni simpli, în accepția generală, dar excepționali prin calitățile lor pur umane, neobservate sau neprețuite la justa valoare de alții doar din simplul motiv că statutul social i-a ținut mai departe de „ochii lumii”.

L.M.: - Voi încheia acest scurt demers interogativ - la care ați avut amabilitatea să participați - cu o curiozitate referitoare la părerea dumneavoastră despre rolul pe care îl vor juca adevărul istoric, pe de o parte, și promovarea valorilor românești autentice, pe de altă parte, în procesul de epurare a societății din Republica Moldova de rămășițele ideologiei comuniste.

V.P.: - Promovarea adevărului istoric, a valorilor spirituale românești autentice (subliniez acest calificativ, foarte bine ales de Dvs.!), izbânda limbii române, a românismului în ansamblu – au pentru noi, basarabeni, ca și pentru nord-bucovineni și alți români „de la margini” – un rol definitoriu, decisiv, vital. Dincolo de românism, eu văd pentru noi doar un gol, un abis... Dar basarabeni, ca și ceilalți români, nu sunt atât de fataliști ca să accepte a păși în gol; nici defetiști, nici atât de slabi de înger nu sunt ca să se lase împinși de cineva în hău. Dimpotrivă, eu îi văd pe conaționali noștri, de la Nistru pân' la Tisa și pân' la Dunăre și chiar mai departe mergând luminați de razele blânde, dătătoare de viață ale românismului, care înseamnă iubire de Neam, de oameni, și de Dumnezeu, de Dreptate și de Frumos, care cu certitudine vor salva de rele omenirea, pe noi inclusiv.

Singura noastră avere reală este aceea pe care o adunăm din cărți

Interviu cu doamna Florica Pop, managerul Bibliotecii Județene „I.S. Bădescu”- Sălaj

Filolog de profesie, doamna Florica Pop și-a format o frumoasă carieră profesională constituită pe mai multe paliere fiind, potrivit unor informații oferite de domnia sa: „, profesor de limba și literatura română, atestat de traducător, director Școală Gimnazială, bibliotecar la secția Relații cu publicul - Biblioteca Județeană Sălaj, lider sindical, președintă a Filialei

A.N.B.P.R.-Sălaj, director, iar din 2004 până în prezent manager la Biblioteca Județeană Sălaj”. De asemenea, „a coordonat activitatea Cenaclului Literar al tinerilor de pe lângă Biblioteca Județeană Sălaj, cuprinzând cele mai apreciate creații în plachete și broșuri („Tinere talente”, 2001; Adolescență, 2003). Este coordonator al dicționarului biobibliografic: „Oameni de seamă ai Sălajului”, vol. I – II (Zalău, Tipografia Color Print, 2004, 2006) și coordonator al Dicționarului biobibliografic: „Sălaj - oameni și opere” (Editura DACIA XXI Cluj-Napoca, 2011). A publicat versuri în diverse reviste; a debutat în proză cu romanul „Șoapte cu ecou... „ (Cluj-Napoca, Editura Dacia XXI, Colecția „Parfum de femeie”); are în pregătire mai multe opere; a înființat și coordonat trupe de teatru, punând în scenă piese din literatura română și străină. În prezent, pe lângă Biblioteca Județeană Sălaj, tinerii amatori de artă dramatică formează Trupa de teatru EOS”.

„A fondat și este redactor șef al revistei de specialitate: **I.D.E.I.** (informare, documentare, educație, implicare), publicație cu apariție anuală, primind în anul 2009, din partea A.N.B.P.R., premiul pentru „Cea mai bună publicație serială de specialitate.” Deține numeroase diplome, a obținut premii de apreciere a activității profesionale și, mult mai important, a primit aprecierea comunității sălăjene, a oamenilor care au înțeles că biblioteca este „locul cel mai democratic din lume” unde fiecare cetățean poate apela la servicii de bibliotecă variate oferite de angajați bine pregătiți deschiși la nou și inimoși.

Biblioteca Județeană “I.S. Bădescu” - Sălaj

Liliana Moldovan (L.M.): - „O bibliotecă publică este cel mai democratic lucru din lume”, scria autoarea britanică Doris Lessing, deținătoarea premiului Nobel pentru Literatură(2007). Regăsim acest principiu în managementul organizării și conducerii bibliotecilor publice românești?

Florica Pop (F.P.): - Da, așa ar trebui să fie și, personal, așa o percep. Pentru a avea rezultate (o comunitate care participă la oferta de servicii și activități ale bibliotecii publice, apreciind calitatea și diversitatea acestora) este nevoie de o foarte bună colaborare în interior, astfel încât fiecare bibliotecar, indiferent de poziția sa ierarhică, să poată să se exprime liber, să participe la actul decizional, la propuneri și posibilități de dezvoltare. Un adevărat

manager este acela care are competența de a asculta opinii, de a ajuta fiecare segment să se dezvolte, de a găsi pentru fiecare locul potrivit spre a dăruii tot ceea ce acumulează. Pentru a fi ceea ce afirma Doris Lessing, o bibliotecă publică va privi întotdeauna și spre cei din exteriorul ei, spre marele public, spre utilizatori, fără de care rolul nostru în societate nu ar putea fi de “importanță strategică”. Astfel, cu o bună organizare internă, privim mereu spre nevoile publicului larg, ascultând și respectând solicitări, cerințe adaptând oferta cultural – educațională, completarea colecțiilor, modernizarea serviciilor, organizarea spațiilor, programul și atenția spre propunerile venite de la ei, renunțând la ceea ce nu este bine primit, oferind ceea ce ajută la dezvoltarea personală/profesională a fiecărui individ, în parte și a comunității, în general. Managementul bibliotecilor publice, pentru a fi eficient în aceste vremuri, trebuie să țină treaz în permanență „ochiul de veghe”, să privească în exterior, să cunoască tendințele biblioteconomiei mondiale, să deschidă porți spre a atrage fonduri, să anticipeze nevoile mereu în schimbare ale marelui public. Există oare un alt loc în care pot să se adune toți, de la cel mai mic la cel cu părul nins de vreme, de la învățăcel la învățat, de la cuvânt, la gând, faptă, acțiune... să se exprime liber, să întrebe și să găsească răspunsuri la întrebări sau nedumeriri, să descopere și dezvolte pasiuni, talente, să se simtă implicați și utili, precum aici, în CASA CĂRȚII, la BIBLIOTECA PUBLICĂ!? Da, cu siguranță, este cel mai democratic loc din lume!

L.M.: - **Caracterul democratic al serviciilor oferite de bibliotecile din țara noastră este demonstrat de implementarea și buna funcționare a Proiectului „Biblionet”. Existența Biblionet-ului a redefinit ideea de succes și a reprezentat pentru bibliotecile publice o oportunitate fără precedent. Cum a răspuns colectivul Bibliotecii Județene din Sălaj acestei provocări?**

F.P.: - Biblioteca Județeană Sălaj „a pilotat” (Global Libraries România - 2008) acest program amplu de modernizare a bibliotecilor publice din România și, date fiind rezultatele de până acum, am făcut-o cu mare succes. Cum au răspuns colegii?! Cu mare entuziasm, ca întotdeauna! Niciodată noi nu ne gândim că va fi greu, am fost și rămânem inovatori, ne plac provocările, iar motivație am găsit întotdeauna în bucuria citită pe chipul utilizatorilor, atunci când,

venind la bibliotecă, observă că s-a schimbat ceva, iar acest lucru este în beneficiul lor. Acest program a revoluționat viața noastră, a tuturor, impactul fiind mai puternic în mediul rural, acolo unde, de ani de zile insistam pentru dotarea bibliotecilor cu echipamente moderne, dar nu întotdeauna găseam înțelegere la autorități. Odată cu prezentarea facilităților programului, majoritatea au înțeles că, fără să investească în spații, fără să asigure condiții minime de funcționare a unei biblioteci publice, nu pot fi cuprinși în programe și proiecte de modernizare. Au început investițiile și în dragele noastre biblioteci, iar acum, în 2012, avem bucuria de a fi inclus în program toate bibliotecile publice ale județului Sălaj: Biblioteca Județeană cu 5 filiale, 3 biblioteci orașenești și 57 de biblioteci comunale. Nu a fost ușor și nu am fi reușit să avem astfel de rezultate dacă nu eram o echipă unită la Biblioteca Județeană, care s-a implicat în acordarea sprijinului necesar colegilor din județ. Este clar că „motorul” a fost Biblioteca Județeană, am fost mereu aproape de autoritățile locale, de bibliotecari, am participat la ședințe, la întâlniri, am convins asupra nevoii de modernizare și am explicat facilitățile programului. Cred că eram pregătiți pentru asta, de aceea ne-am bucurat atât de mult! Vizitasem biblioteci publice din lume, noi am mai fost implicați și în alte proiecte (acesta fiind și primul motiv pentru care am fost selectați „să pilotăm” programul Global Libraries, cunoscându-se experiența în proiecte), din anul 2005 la Biblioteca Județeană s-a trecut la servicii automatizate în toate secțiunile, dar, pentru ca visele noastre să se împlinească și în județ, BIBLIONET-ul a venit ca un „strop de apă vie”.

L.M.: - „Biblionetul” i-a obligat pe angajații din biblioteci să facă lucrurile în chip diferit și a produs schimbări la nivelul expectanțelor exprimate de comunitatea confruntată cu necesitatea extinderii serviciilor de bibliotecă. Introducerea unor noi atribuții este uneori riscantă și implică rezistență atât din partea beneficiarilor cât și din partea furnizorilor de noi servicii. Ce factori motivaționali ați folosit pentru a diminua rezistența la schimbare atât a colectivului, cât și a beneficiarilor care trebuie să se adapteze noului rol al bibliotecii în societate?

F.P.: - Ca întotdeauna când apar elemente noi, unii sunt mai receptivi, alții mai reținuți sau chiar neîncredători. Analizăm fiecare părere, iar apoi, cu diplomatie și respect explicăm ambele fețe ale ineditului. Așa s-a întâmplat și cu acest program. În „pilot” a fost mult entuziasm, apoi, o dată cu dotarea, cursurile IT pentru bibliotecari, inaugurarea serviciilor moderne, viața bibliotecii și a bibliotecarilor a devenit mult mai “palpitantă”, au apărut noi întrebări, multe curiozități, solicitări din cele mai diverse iar bibliotecarul s-a trezit singur în labirintul informației, informație pe care trebuia să o ofere cu rapiditate, fiind nevoit să își ocupe timpul liber cu învățarea și căutarea secretului “de pe ‘net”, unii venind prima dată în contact cu mouse-ul și tastatura la cursurile IT organizate în cadrul programului. Începând cu „piloții”, cum le spunem noi primelor biblioteci modernizate în anul 2008, continuând apoi cu seriile I (2009), II (2010), III (2011) colegii bibliotecari din județ, intrați în Biblionet, îi încurajau pe cei care se pregăteau să fie incluși cam așa: “ Bucurați-vă până nu vă modernizați!” La o astfel de remarcă unii zâmbeau, alții „se panicau”, dar exista dorința și curiozitatea de a ține pasul cu evoluția firească a lucrurilor, mai ales că întrebările publicului erau tot mai insistente: „La noi când vor fi calculatoare?!” Avem o colecție de povești culese în acești ani despre temeri și încredere, unele spuse, altele observate. Bibliotecarii au înțeles că acum pot ajuta mult mai mult oamenii, iar acest lucru i-a motivat să dorească să învețe, având încredere că orice problemă apare, ei nu sunt singuri, am creat un grup de discuții în care sunt incluși toți, la orice solicitare primind răspunsul echipei de la Biblioteca Județeană, care realizează perfecționarea lor continuă în domeniul IT.

L.M.: - **Diversificarea strategiilor de management de bibliotecă presupune încheierea de parteneriate în vederea constituirii și implementării unor proiecte cultural-educative. Menționați, spre exemplu, cum decurg parteneriatele cu Asociația „Dialog” din Udine și cel încheiat cu Biblioteca „Civica Mestre”, din Veneția. În ce scop au fost create?**

F.P.: - Dacă mă întrebați de parteneriate și colaborări nici nu știu pe care să le amintesc mai întâi. An de an crește numărul celor care doresc să ne fie parteneri, suntem implicați în tot ce poate fi de ajutor

pentru viața oamenilor, indiferent de locația unde trebuie să ne organizăm activitățile, de cei care ne solicită: instituții, ONG-uri, mediul privat, grupuri de acțiune sau interese, personalități ale județului sau, pur și simplu, persoane fizice dornice să realizeze o activitate de impact pentru municipiul Zalău sau pentru județul nostru. Ne bucurăm atunci când cei care vin spre noi cu propuneri nu o fac doar formal, pentru a-și justifica activitatea sau a primi o adeverință (se întâmplă, din păcate și asemenea lucruri!), le cerem partenerilor noștri responsabilitate pentru cuvântul scris, pentru activitățile propuse în cadrul parteneriatului cu noi, le sugerăm idei și posibilități de implicare în procesele de educare prin informare și cunoaștere, prin descoperire și dezvoltare.

Pentru a fi aproape și de românii plecați din țară (sunt și foarte mulți sălăjeni plecați în Italia sau alte țări) am încercat să găsim colaboratori români, să cunoaștem care ar fi nevoile lor pentru carte în limba română și astfel am adunat și trimis în Italia peste 4000 de volume. S-au solicitat opere ale marilor scriitori români, lucrări din istoria României, geografie, dar și alte domenii, important fiind pentru cei de acolo să le ofere, în special copiilor, cărți în limba română, spre a nu uita scrierea și vorbirea literară. Bibliotecile au fost înființate pe lângă bisericile românești, găsim spațiu ca pe lângă păstrarea credinței străbune, românii plecați să aibă posibilitatea să citească în limba maternă. Colaborarea continuă, adunăm în permanență documente, ținând seama de solicitările celor de acolo. Nu pot spune că tot ce ne-am propus se realizează, noi am cuprins în parteneriate și un altfel de “schimb cultural”, nu doar prin trimiterea cărților și a documentelor în limba română, dar, așa cum multe evenimente culturale sunt amânate sau anulate și la noi, din lipsă de fonduri sau susținere, există și în aceste parteneriate obiective nerealizate. Rămâne bucuria spirituală că am reușit să fim aproape de nevoia românilor plecați, prin cărțile pe care ei le pot citi, acolo, departe de casă, în limba lor, iar copiii care se nasc acolo, vor reuși astfel să învețe să scrie și să citească în frumoasa limbă a părinților și bunicii lor, că o vor asculta pe mama citindu-le „Scufița Roșie”, „Prâslea cel Voinic și merele de aur”... purtând dorul și iubirea de țară și revenind aici, atunci când va renaște nădejdea în adevăr, frumos și bine.

L.M.: - Pe parcursul activității de manager de bibliotecă ați avut posibilitatea să vizitați biblioteci din străinătate, există printre ele vreo instituție care v-a impresionat în mod special?

F.P.: - Da, am fost interesată mereu să cunosc modul de funcționare al bibliotecilor publice din întreaga lume, am vizitat atât cât s-a putut, am citit și căutat multe informații și imagini și prin intermediul internetului sau a lucrărilor de specialitate. Mi-am schimbat percepția despre rolul bibliotecii și al bibliotecarului, despre organizarea secțiilor, serviciilor, dar și despre vastitatea activităților pe care o bibliotecă publică le poate organiza, încă din 2005, când am vizitat mai multe biblioteci din Canada, printre care și Biblioteca Națională. Cele mai multe informații le-am cules însă cu ocazia participării la un „Atelier – Construcții de biblioteci”(„Landmark Libraries Atelier”) organizat la Buchereien Wien Library, în octombrie 2006. Au participat la acest atelier reprezentanți din mai multe țări, s-au prezentat diverse modele de biblioteci, s-au discutat, în detaliu, aspecte legate de importanța construcției unei biblioteci publice, explicându-se, de către specialiști în domeniul construcției de biblioteci, cum pot influența și atrage publicul spre bibliotecă elemente cărora înainte nu le acordam, poate atâta importanță: localizarea, luminozitatea, accesibilitatea spre biblioteci, neîngrădirea prin prea multe ziduri de separare a secțiilor și serviciilor, coloristica, simplitatea regăsirii informației. Aș putea scrie o carte despre aceste detalii!!! După această experiență la Viena am privit altfel biblioteca publică și folosesc frecvent, atunci când este nevoie să motivez nevoia de construcție nouă sau modificare a spațiilor de funcționare - expresia: “ biblioteca fără ziduri”, visând la acel spațiu în care să nu fie prea mulți pereți, sau, acolo unde există, aceștia să fie transparenți!

L.M.: - Activitatea asociativă a devenit o modă a ultimilor ani. În vederea obținerii de fonduri suplimentare și de creștere a gradului de credibilitate al bibliotecilor, pe lângă aceste instituții au apărut așa numitele asociații „Prietenii bibliotecii”. O astfel de asociație funcționează în Zalău, de aproximativ 10 ani. Care a fost scopul înființării asociației „Prietenii bibliotecii” și ce efecte a avut la nivelul funcționării Bibliotecii Județene din Sălaj?

F.P.: - Asociația „Prietenii Bibliotecii” a fost înființată în anul 2002 cu scopul declarat chiar în statut de a sprijini activitățile Bibliotecii Județene Sălaj. Membrii în asociație sunt, în principal, bibliotecarii noștri, dar avem și alte categorii care sunt aproape de noi, se implică în proiectele noastre și ne susțin când este nevoie.

Beneficiile au fost și sunt multe și diverse: de la scrierea și implementarea unor proiecte de amploare, atragerea de fonduri din donații sau sponsorizări, până la parteneriatele de succes încheiate cu alte ONG-uri locale sau județene, susținerea financiară a activităților culturale de amploare (cunoscut fiind faptul că pentru instituțiile publice nu se alocă fonduri de protocol), la organizarea unor excursii profesionale pentru membri asociației, schimb de experiență în străinătate, diplome și premii pentru merite deosebite ș.a., sprijinul este real și completează anumite lipsuri sau nevoi. Am prezentat de multe ori colegilor din țară avantajele înființării unei asociații pe lângă bibliotecă, am trimis și documentele constitutive, am oferit informații celor care au dorit să formeze o asociație sau un grup de sprijin pentru mai buna funcționare a bibliotecilor publice.

L.M.: - **În cadrul acțiunilor pe care le desfășurați la Biblioteca „I. S. Bădescu”, un loc important acordați obiectivelor legate de punerea în valoare a memoriei culturale locale. La ce se referă acest obiectiv și ce modalități folosiți pentru realizarea lui?**

F.P.: - Este foarte important pentru fiecare bibliotecă județeană să dezvolte baza de date despre județ, să fie „memoria” județului respectiv, putând să ofere la orice oră informații locale, reale și bine documentate. Am descoperit această mare nevoie încă din primul an în care am devenit manager - 2004. Se organizau diverse evenimente în județ (“Ziua comunei...”, “Fiii satului”, ș.a.), iar organizatorii ne adresau solicitări pentru informații despre oameni și locuri. Am constatat că sunt multe lacune, că nu sunt bine structurate datele pe care le dețineam și atunci ne-am propus să facem lumină, să adunăm tot ce se poate despre fiecare localitate, personalitate, eveniment... din județ, să le organizăm științific pentru a putea fi oferite cu ușurință, în timp scurt, dar să edităm și lucrări în care să cuprindem informațiile culese până la o dată stabilită și tematic. Am editat astfel 2 dicționare biobibliografice: „Oameni de seamă ai Sălajului”, vol. I – II, „Sălaj - Oameni și Opere”, iar în prezent culegem și prelucrăm

date despre localitățile județului, încercând să edităm o lucrare de amploare în care să se regăsească cele mai importante informații despre fiecare loc sălăjean. Sunt multe monografii ale localităților, dar fiecare autor a cuprins ceea ce credea că este mai important, sau ceea ce a reușit să adune. De multe ori informațiile din diferite scrieri sunt confuze, este nevoie de multă căutare, cercetare și confruntarea datelor pentru a ajunge la adevăr.

Pe site-ul instituției (la rubrica „Memorie și cunoaștere locală”) postăm informații esențiale despre municipiul Zalău, obiective turistice din județ, scrieri despre Sălaj și altele, având încredere că acestea sunt foarte utile celor grăbiți și interesați de cunoașterea județului nostru. Sunt multe de făcut în acest sens, noi i-am rugat și pe colegii din județ să fie mici cercetători locali, să ne ajute în completarea sau corectarea datelor, fiecare despre orașul, comuna și satele aparținătoare fiecărei comune în care ei lucrează. Sunt multe de spus, dar și mai multe de înfăptuit. Pas cu pas, cu responsabilitate și respect pentru adevăr, vom reuși să adunăm, să edităm lucrări de amploare, dar și să completăm în permanență baza de date despre județul Sălaj. Ne-am propus ca Biblioteca Județeană Sălaj să fie deținătoarea bazei de date complete și mereu actualizate despre tot ce este important în trecutul, prezentul și mereu actualul Sălaj. Pentru ca și despre noi, despre biblioteci publice și bibliotecari să se regăsească cu ușurință informații, să se poată urmări în timp evoluția serviciilor, activităților și investițiilor am luat hotărârea, tot din primul an de manageriat să edităm revista proprie: **I.D.E.I.** (Informare. Documentare. Educație. Implicare) în paginile căreia, an de an, cuprindem cele mai importante evenimente, schimbări ș.a. de la Biblioteca Județeană și din rețeaua de biblioteci publice sălăjene.

L.M.: - **Stimată doamnă Florica Pop, sunteți o persoană extrem de tonică, „pusă mereu pe fapte mari”, la final de interviu, dezvăluți-ne vă rog, care este sursa secretă a energiei pe care o posedați, de unde vă vin ideile novatoare și ce vă motivează.**

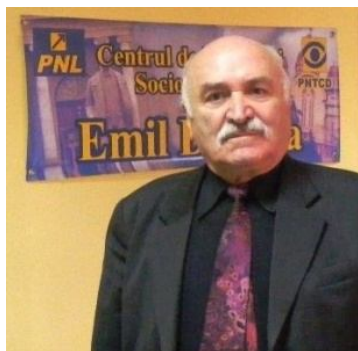
F.P.: - Mulțumesc pentru această remarcă. Da, așa se spune, nu știu de multe ori nici eu de unde-mi mai adun energiile pozitive, mai ales că suntem tot mai puțini bibliotecari iar serviciile și activitățile sunt tot mai diversificate și solicitante. Iubesc oamenii, știu cât este

de important să picurăm în minți și suflete dragostea de cuvânt, de cunoaștere, de CARTE! Am avut și noi ani foarte grei, multe mutări, reorganizări, dar am înțeles că adevărata valoare și profesionalism al unui om sau colectiv se verifică în situații limită! Nu am fi reușit fără optimismul și entuziasmul pe care am încercat mereu să le insuflu „familiei” de bibliotecari sălăjeni. Este foarte importantă comunicarea într-un colectiv, modul în care managerul își ține aproape „echipa”, simțindu-se iubiți și apreciați, oamenii dau la lumină ceea ce este mai bun în ei, iar noi, bibliotecarii, LUMINA cunoașterii trebuie să o sădim și răspândim.

Vă mulțumesc pentru această provocare, aș putea spune foarte multe la fiecare punct, dar, fiind un interviu, mă limitez doar la aceste gânduri, păstrând în suflet atâtea povești frumoase trăite în biblioteci și cu bibliotecari, așteptând clipa de răgaz, când, dacă inspirația va rămâne aproape, voi încerca să aștern „cuvinte peste vremi”, spre a transmite celor ce poate uită, că singura noastră avere reală, ce niciodată nu va fi amenințată de faliment, este aceea pe care o adunăm din cărți, din învățătură, din dăruirea pentru a transmite învățăminte utile vieții celor de lângă noi iar motivație mai „consistentă” decât faptul că schimbăm zi de zi viețile oamenilor, dăruind nădejde, rezolvare, dezvoltare...nu cred că se poate imagina!

Lectura - act sacru

Interviu cu Prof. Dimitrie Poptămaș, ex-director al Bibliotecii Județene Mureș

În primăvara lui 2013, în cadrul săptămânii închinată cărții și bibliotecilor, desfășurată la Tîrgu-Mureș, în incinta sălii de lectură a Bibliotecii Județene Mureș a avut loc omagierea a 75 de ani de viață a domnului Dimitrie Poptămaș, fostul director al acestei instituții de cultură, inaugurată acum 100 de ani. Despre viața și activitatea lui Dimitrie Poptămaș s-a scris mult,

domnia sa fiind o prezență activă a mediului biblioteconomic, cultural și politic românesc. În „Bibliologi români” dicționar elaborat de Gheorghe Buluță, Victor Petrescu și Emil Vasilescu - de pildă - se menționează că: „Din 1955 - Dimitrie Poptămaș - este bibliotecar, apoi bibliotecar principal, bibliotecar metodist, șef-serviciu iar, din 1985 până în 2005, director al Bibliotecii Județene Mureș. [...] Îmbogățește patrimoniul acesteia prin achiziționarea de carte veche românească. [...] Coordonează, alcătuiește și prefătează o serie de volume dedicate unor personalități politice și culturale mureșene (Emil A. Dandea, Elie Câmpeanu, Ion Chinezu, Aurel Filimon, Iosif Pop) și se îngrijește de apariția unor cărți de referință din colecția *Bibliografii mureșene*. Alte inițiative editoriale sunt: almanahul *Țara Fagilor* (anual din 1994) și anuarul de bibliologie *Libraria* (din 2002). Realizează lucrările de specialitate *Publicații periodice mureșene (1795-1972)* și *O biografie a eseului românesc*

contemporan (1944-1976). Adună studiile, eseurile și articolele de bibliologie, în special cele referitoare la cartea veche, în volumul Philobiblon mureșean – o viață printre oameni și cărți (2003). Publică în 2008 un studiu de bibliologie aplicată Prezența și circulația vechilor tipărituri românești în zona superioară a Văii Mureșului.”¹¹

Liliana Moldovan (L.M.): - Dacă aruncăm o privire retrospectivă asupra vieții lui Poptămaș descoperim cu admirație că destinul dumneavoastră este strâns legat de destinul Bibliotecii Județene Mureș având în vedere faptul că vă leagă de această instituție 50 de ani de activitate. Cum era viața într-o bibliotecă cu 50 de ani în urmă? Ce vă amintiți din acea perioadă?

Dimitrie Poptămaș (D.P.): - În situația mea, destinul nu a survenit ca o forță supranaturală. El s-a supus unei voințe nutrite, dirijate conștient încă din anii de tinerețe. Descind dintr-o familie de intelectuali. Tatăl meu a fost preot iar mama era învățătoare. Pe linie maternă proveneam dintr-o familie care a dat mulți intelectuali, preoți și învățători formați la „fântânele darurilor” din Blaj. Am crescut alături de cărți și eram conștient de puterea lor mirifică. Provin dintr-o familie cu mulți copii, opt feciori și o fată. În convingerea preotului, atâția cât a dat Dumnezeu. Eu eram al doilea dintre ei. Am fost investit cu prenumele părintelui, într-o formă distinctivă mai puțin frecventă la noi, Dimitrie în loc de Dumitru așa cum se numea tatăl meu. Acestuia i s-au mai adăugat două, acela de Gheorghe după bunicul dinspre mamă, ca născut în apropierea praznicului sfânt „biruitor” din luna aprilie și Iosif, un apropiat unchi al familiei, medic primar. Într-o viziune părintească firească pentru ei, deseori mărturisită în familie, preotul ar fi dorit ca în procesiunile religioase să fie însoțit opt preoți care să-l străjuiască de o parte și alta pe senior. Au survenit în schimb vremuri grele, interzicerea cultului greco-catolic în noiembrie 1948. Pentru netrecere la ortodoxie a fost scos din toate drepturile. În 24 de ore a fost obligat să predea cheile bisericii și să părăsească casa parohială. Noroc cu un creștin, nu prea avut, dar care, i-a oferit ca găzduire vremelnică un

¹¹ Gheorghe Buluță, Victor Petrescu, Emil Vasilescu - „Bibliologi români: dicționar”, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2011, pp. 201-202

adăpost în casă, el retrăgându-se în bucătăria de vară. Urmărit și hărțuit de organele de securitate, asupra tatălui nostru s-au luat cele mai drastice măsuri de constrângere, fiind închiaburit și declarat exploatator și dușman al poporului, măsuri cu consecințe deosebit de grave asupra copiilor. Practic și-a sacrificat familia sub consemnul credinței mărturisite prin hirotonire. În vara aceluiași an prin Reforma învățământului au fost desființate la școala din localitate clasele 5-7. Doi dintre frați, cei mai mari ne-am continuat studiile într-o localitate apropiată. La absolvirea școlii elementare, fratele mai mare a fost direcționat de părinți spre liceul comercial iar eu spre Școala Pedagogică din Reghin. Pe baza originii sociale „ne-sănătoase”, amândoi am fost excluși din școli fără nici un drept de urmare a cursurilor liceale. Eu am petrecut un an la bunici. Îmi plăceau mult cărțile și aveau destul de multe. Eram atras în special de cărțile apărute în colecția „Biblioteca pentru toți”, De la cele de literatură română și universală la cele de etică și filozofie, de educare a voinței până la cele de cunoștințe practice, toate acestea îmi deschideau o lume nouă necunoscută până atunci. Din aceste cărți și din cele ale părinților mi-am constituit propria-mi bibliotecă personală.

După un an de zile am revenit la studii. Singurul liceu care mă adopta era cel de profil agricol. În mentalitatea mea problemele agricole îmi erau familiare din practica prestată la bunici. Așadar, am părăsit liceul fără știrea părinților în favoarea unui loc de muncă, la o întreprindere de legume și fructe, în idea urmării cursurilor liceale teoretice la recent înființatul Liceu seral de pe lângă Liceul „Alexandru Papiu Ilarian” din Târgu-Mureș, fiind înscris în clasa a IX- de studii, pe care l-am absolvit în anul 1955 cu 10 clase.

Întâlnirea cu Tîrgu-Mureșul a fost hotărâtoare în destinul meu. Aici a avut loc contactul meu cu biblioteca publică în a cărei sală de lectură îmi petreceam puținul timp liber pe care îl aveam și unde îmi făceam lecțiile. În afară de cărți aici aveam ca prieteni bibliotecarii. Am vizitat Biblioteca Teleki care m-a impresionat atât de mult, peste închipuirile mele, încât cărțile de acasă nu mai însemnau nimic. Acum a încolțit în mine ideea de a deveni bibliotecar și așa a fost să fie. Bibliotecarul Gheorghe Câmpeanu cu care eram colegi de seral, m-a rugat să-l înlocuiesc două săptămâni deoarece avea ceva probleme de rezolvat. Am renunțat la angajarea în Fabrica de piele

pentru care mi-am întocmit dosarul acceptându-i propunerea. Apoi înțelegerea noastră s-a prelungit cu altele două săptămâni, după care a intervenit o înlocuire temporară urmată de pensionarea titularii. Viitoarea directoare a apreciat străduințele mele de cunoaștere și pasiune pentru această profesie, supunându-mă la un examen care a durat peste cinci ore timp în care am fost chestionat despre tot ce știu în legătură cu organizarea lecturii și bibliotecii.

Despre Biblioteca Regională de acum 50 de ani aș putea vorbi mult. Ea funcționa în conformitate cu noua reorganizare administrativă și a atribuțiilor metodice ce se reclădeau pe temelii vechii bibliotecii orășenești înființată în anul 1913, odată cu darea în folosință a Palatului Culturii din Tîrgu-Mureș. Noile temeuri ale bibliotecii publice erau stabilite prin noi norme statuate prin Legea 1542 din 1951. Conform acesteia, colecțiile, lectura și activitățile de propagandă trebuiau să fie subordonate scopurilor noului regim comunist, pe principiile luptei de clasă a răspândirii ideologiei clasicilor marxism-leninismului. Cu excepția câtorva cărți considerate progresiste cea mai mare parte erau clasate la fondurile „secret” și „documentar”. Locul lor a fost preluat de traduceri din literatura rusă și sovietică cu prioritate cele apărute în editurile „Cartea Rusă” și „Arlus”. Din întreaga bibliotecă care până la Al Doilea Război Mondial număra peste 50.000 de volume erau puse la îndemâna publicului doar o infimă cantitate de cărți. Pe lângă aceste limite, Legea avea și anumite calități. Era prevăzută organizarea de bibliotecii publice finanțate de stat, regionale, raionale, orășenești, comunale și sătești, acestea din urmă pe baze de voluntariat. Serviciile bibliotecii erau gratuite pentru public. Bibliotecile comunale erau organizate pe baza unui plan de stat, câte 20 de unități anual, până la acoperirea tuturor comunelor. Biblioteca Regiunii Autonome Maghiare la intrarea mea în serviciu avea 12 bibliotecari față de doi câți avea înainte biblioteca orășenească. Ca metode de lucru erau cele folosite în Uniunea Sovietică. Tehnica de bibliotecă era fixată prin manualul lui Clenov, iar bibliografia generală îi aparținea lui Denesiev, ambele traduse din limba rusă. Manualul de Clasificare Universală (CZU) era tot a adaptare după cel sovietic. Aplicării acestor noi norme de activitate trebuia să se supună noua bibliotecă. S-a impus ca organizarea pe formate a bibliotecilor publice să fie abandonată. Multe biblioteci tradiționale s-au opus

acestei măsuri. Biblioteca târgumureșeană a abandonat așezarea pe format în favoarea câștigării unui loc II în întrecerea stahanovistă. Se organizau biblioteci de casă, biblioteci mobile pe lângă gospodăriile agricole colective, întâlniri cu scriitorii, recenzii și prezentări de cărți, citiri în grup în ateliere, la arii, la munca câmpului, în timpul servirii mesei. În permanență eram în concursuri fie naționale ori regionale, încadrate și ele în întrecerea socialistă. Noi credeam în ceea ce făceam, eram mulțumiți de utilitatea noastră socială. Am rămas în schimb tot timpul tributari celor șapte ani de acasă cu tot ce implică raporturile morale dintre oameni și societate.

L.M.: - **Ce urme a lăsat în viața dumneavoastră întâlnirea cu lectura și cartea?**

D.P.: - Toată formația mea intelectuală o datorez lecturii. Ca prioritate în privința formării profesionale era finalizarea studiilor. Trebuia să trec peste acea barieră care îmi puneam anumite interdicții în continuarea studiilor. La acestea se adăugau greutățile financiare și materiale. După suspendarea din serviciu a părinților a trebuit să își schimbe domiciliul. Orientarea era spre oraș locul în care s-au stabilit primii doi copii. Salariul meu era foarte mic, mai mult simbolic. Oricum, nu puteam să urmez decât cursuri fără frecvență. Am avut mare noroc cu instituirea la Tîrgu-Mureș a Institutului Pedagogic de trei ani. Avea spre norocul meu o Facultate de română-istorie pe care am urmat-o, după care mi-am continuat studiile în aceleași condiții la Universitatea din Cluj-Napoca în specialitatea istorie. Pentru mine cartea și lectura au însemnat totul. Încă de la începutul angajării mele la instituția cărții mureșene îmi drămuiam timpul pentru a fi cât mai mult între cărți. Peste zi, în condițiile în care serviciul se desfășura cu intermitență de trei ore la prânz iar seara aveam posibilitate să rămân în bibliotecă până târziu, stăteam în fața rafturilor de cărți fără circulație din motive politice, ore întregi. Nu aveam nici o restricție privind accesul la fondul vechi de carte. Din motive de spațiu acestea conviețuiau împreună în același depozit cu fondul liber de lectură. Astfel, am avut acces la fondurile secrete și documentare și în special la periodice. O lume nouă pentru mine se dezvăluia prin lectura acestora. Vechiul bibliotecar Aurel Filimon s-a îngrijit pentru a ne lăsa o valoroasă moștenire de cărți adunate cu mari eforturi atât pe plan local ca și din alte surse din țară între care pe primul loc era

Academia Română, Fundațiile Regale, Casa Școalelor etc. Presa locală, periodicele m-au introdus în istoria trecutului istoric apropiat a orașului. În societate, alături de prieteni și cunoștințe, epatam pe cei din jurul meu cu relatările din presa locală. Stăpâneam destul de bine orientarea în fuxul informațional, bibliografiile existente, cele tradiționale ori curente cum era a cărților și periodicelor ca și a lucrărilor de sinteză. Cunoașterea acestora îmi dădea deplinătate în activitatea de relațiile cu publicul. Simțeam de fiecare dată o satisfacție atunci când reușeam să ofer o carte potrivită pentru o lectură, cu folos, fie în scopuri de divertisment, de formare, fie de informare. Am crezut întotdeauna în calitatea serviciilor mele pentru public iar cititorii apelau cu mare încredere la ele.

L.M.: - Care ar fi momentele marcante ale evoluției dumneavoastră profesionale?

D.P.: - Primul și cel mai important a fost contactul cu biblioteca publică pentru care mi-am consacrat toată energia. Apoi trebuie să amintesc procesul de finalizare a studiilor. De mare importanță pentru mine în evoluția biblioteconomică au fost cursurile de formare profesională de trei luni, organizate la București. Acestea au constituit deschiderea mea spre bibliotecă. Acesta a fost contactul cu marile biblioteci din capitală și oamenii pe care le serveau. Ele erau organizate atât pentru bibliotecari cu pregătire medie din care făceam parte și eu, dar și pentru cei cu pregătire superioară. Aici am intrat cu adevărat în tainele biblioteconomiei. Am avut profesori și îndrumători dintre cei mai buni. Îmi amintesc cu mare plăcere de lectori care după o programă prestabilită susțineau cursuri și seminarii de cultură generală ori de specialitate. Printre aceștia se evidențiau Augustin Z.N. Pop, mare eminescolog care ne-a făcut o frumoasă introducere în literatura română și universală, aceasta din urmă un domeniu nou de cunoaștere și interpretare a unor lecturi mai vechi, cu Emil Manu de la Institutul de Istorie și Teorie Literară a Academiei am intrat în tainele literaturii ruse și sovietice, Gheorghe Pîrnuță ne-a inițiat în tainele istoriei culturii, Dan Simonescu, coautor al celebrei „Bibliografiei Vechi Românești” ne-a predat cunoștințele de bibliografie generală, tehnici și metode de alcătuire, Atanasie Lupu, șeful serviciului metodic al Bibliotecii Centrale de Stat ne-a inițiat în tainele organizării bibliotecilor. O lungă prietenie

și colaborare s-a statornicit între mine și Mihai Păpurică șef serviciu al sectorului Completarea colecțiilor din B.C.S. Mărturisesc că acesta a constituit momentul hotărâtor al formării mele profesionale.

Am avut prilejul să beneficiaz de cunoașterea marilor biblioteci din capitală. Aveam acces gratuit la spectacole de teatru, operă, operetă, filme, conferințe, întâlniri cu scriitorii etc. Atunci l-am cunoscut pe Tudor Arghezi (cu prilejul reabilitării), Tudor Vianu, George Călinescu, Barbu Teodorescu... Tot acum am făcut câteva schimburi de experiență în țară în special în Moldova. Apreciam marile biblioteci din reședințe de regiune ori raioane instituite în clădirile justiției. Inclusiv Biblioteca Centrală de Stat a luat ființă în clădirea Tribunalului București. Pe atunci în cadrul Ministerului exista o Direcție a Bibliotecilor, funcția de director fiind atribuită lui Ștefan Gruia (Grumberg) orădean cu activitate în mișcarea de rezistență franceză.

Acestui curs le-a urmat altele care au vizat activitatea metodică de îndrumare și control a bibliotecilor, de management în bibliotecă, relații cu publicul, carte românească veche și altele. Îmi face impresia că nefiind mulți bărbați în bibliotecă și neavând obligații familiare eram vizat pentru a participa la cursuri. Din toate am tras foloase profesionale.

L.M.: - Care au fost cea mai dificilă perioadă din cadrul activității dumneavoastră ca director al Bibliotecii Județene Mureș?

D.P.: - Din punct de vedere profesional nu am avut probleme dificile. Încă din primii ani de serviciu am avut îngăduită libertatea de gândire și acțiune. Am lucrat mai întâi ca bibliotecar, bibliotecar cu atribuții metodice, bibliograf, șef de serviciu și 20 de ani ca director. În decursul celor 50 de ani de bibliotecărie am avut șapte directori. Am avut probleme la reangajarea mea în bibliotecă după satisfacerea stadiului militar (1960), când directoarea Halász Borbála a refuzat să mă angajeze, tot pe motive de origine socială nesănătoasă. Știam că exisă un post vacant și am apelat la bunăvoința secretarului de partid din Sfatul Popular Regional care a luat telefonul, a vorbit în fața mea cu directoarea întrebându-o că nu se bucură de revenirea mea? Răspunsul a fost favorabil iar eu am fost reangajat imediat. Biblioteca avea multe lucrări rămase în urmă.

Cărțile și imprimatele procurate pentru bibliotecile publice din rețea nu erau difuzate. Bibliotecile erau antrenate în concurs. Nu s-au primit rapoartele de activitate din teritoriu. Am muncit zi și noapte până când toate lucrurile au intrat în normalitate. Am trecut la centralizarea datelor iar mai apoi la întocmirea raportului de analiză. Din nou, două zile și două nopți de nesomn și odihnă. Ea scria la mașină iar eu compuneam textul raportului. La început mi-a fost greu dar m-am acomodat repede. Textele dactilografiate erau corectate și recorectate de mine. Biblioteca a câștigat atunci în întrecere locul doi pe țară.

Așa stând lucrurile, m-a întrebat dacă nu accept să fiu înfiat. În sinea mea mă gândeam că nici nu ar fi rău să scap de piedicile care mă priveau de împlinirea unor aspirații de viitor. I-am mărturisit tatălui meu această propunere la care mi-a răspuns pe un ton aspru: „Spune-i directoarei tale că nu am copil de dat!”

Am avut în schimb probleme după evenimentele din decembrie 1989. În primul rând s-a cerut din partea colegilor reconfirmarea în funcție de către Consiliul Județean al Frontului Salvării Naționale. Emoții mari peste care am trecut cu accepția unanimă a colegilor. Mi-am reluat activitatea mai hotărât decât înainte. M-am confruntat cu bugete de austeritate și impunerea unor reduceri de posturi în vederea realizării unor economii. De către mulți colegi libertatea era greșit înțeleasă. Au apărut idei secesioniste și în bibliotecă. Biblioteca „Teleki-Bolyai” secție a Bibliotecii județene dorea să fie independentă. Discuții multe pe mass-media. Problema separării a fost pusă în discuția Consiliului Județean Mureș. Am avut argumente hotărâtoare pentru a nu dezmembra această unitate de cultură în care noul și vechiul trebuie să se armonizeze în procesul de studiu și lectură iar limba cărților nu are voie să îngreudească accesul la informație fără nici un fel de discriminare. Acestea erau: încadrarea bibliotecii într-un cadru juridic legal, finanțarea ei de la bugetul de stat și nu în ultimul rând, asigurarea securității și păstrării fondurilor de carte.

Cu ajutorul lui Dumnezeu le-am învins pe toate. Biblioteca Județeană Mureș a ținut tot timpul ridicat stindardul calității între suratele ei.

L.M.: - Cum a afectat dictatura comunistă evoluția acestei instituții?

D.P.: - Într-un stat în care o dictatura, în speța a proletariatului în cazul nostru, o dictatură de esență comunistă de tip sovietic erau previzibile îngrădirea tuturor libertăților. Instituțiile de cultură (inclusiv biblioteca publică) trebuiau să se subordoneze scopurilor de propagandă a noii ordini și de sprijinire a impunerii ei. Accesul la informare devenea limitat. Cartea este purtătoare de informații. Tezaurul acumulat în decursul timpului de bibliotecă era bazat pe rolul formativ al personalității. Aproape tot ce a creat spiritul uman, devenea potrivit.

O societate bazată pe ideile materialiste ignoră morala creștină. În noile condiții sunt ignorate drepturile și libertățile omului. Noua ideologie era îndreptată împotriva a tot ce este vechi având la bază experiența Uniunii Sovietice pe drumul deschis de Revoluția din Octombrie 1917. Această experiență trebuiau să însoțească evoluția politică. Bibliotecile publice trebuiau să sprijine acest proces pentru care au fost luate cele mai drastice măsuri. Cele mai afectate au fost bibliotecile publice care au devenit tradiționale prin vechimea, lectura și colecțiile lor. Biblioteca publică târgumureșeană este una dintre acestea. Situația este tipică pentru toate bibliotecile care au luat ființă înainte de război fie publice, de învățământ, uniuni, asociații etc. La contactul meu în calitate de angajat al Bibliotecii Regionale (1955), instituția se prezenta astfel:

În conformitate cu normativele în vigoare, fondurile de carte erau separate în două categorii mari: cu accesul la public și interzise pentru lectura. Separarea s-a făcut în conformitate cu cataloagele emise de Ministerul Propagandei iar mai târziu ale Ministerului Informațiilor, respectând prevederile armistițiului. S-a impus scoaterea din circulație a tuturor cărților care cuprindeau referințe privitoare la teritoriile pierdute de România în urma Tratatului de Pace de la Paris. Cărțile nu au fost depozitate separat. Biblioteca funcționa pe baza depozitului închis pentru public. Există un consemn pentru bibliotecari pentru a onora numai acele publicații care figurau în cataloagele de bibliotecă și care erau separat depozitate. Selecția răspundea unor comandamente politice și era realizată de director al cărei funcție era condiționată de trecut, fost membru al Partidului Comunist, activitate în mișcarea revoluționară

muncitorească, fidel noului regim. Opera eminesciană a fost epurată în întregime.

Deosebit de dure au fost prevederile Plenarei din iulie 1971 cu „celebrele” sale teze. Efectele sale nu s-au răsfrânt numai la aspectul politico-ideologic al creațiilor literare și științifice, ci și asupra unor măsuri de austeritate financiară. Au fost inițial scoase din biblioteci peste 120 de cărți reprezentative pentru literatura română actuală. A sporit vigilența Direcției Presei și Tipăriturilor, s-au redus alocațiile financiare pentru cărțile din bibliotecile publice. Abonamentele la presă în bibliotecile județene au fost limitate la șase ziare și șase reviste, s-au limitat posturile de bibliotecar comunal cu normă întregă la comunele cu peste 6000 de locuitori, situație în care numărul acestora s-a redus de la 91 la 18 în județul nostru, la care s-au adăugat reduceri substanțiale de posturi la bibliotecile orașenești, municipale și județene.

L.M.: - **Printre proiectele de amploare pe care le-ați realizat și care au capturat atenția breslei bibliotecarilor din România a fost înființarea Bibliotecii „Târgu-Mureș” din Chișinău. În ce context s-a născut ideea acestui proiect și cine v-a sprijinit în realizarea lui?**

D.P.: - Biblioteca „Târgu-Mureș” a devenit un nume emblematic în constelația culturală a Chișinăului. Poate că mulți cetățeni ai frumoasei și încercatei așezări de pe Mureș încă nu realizează nici acum după 16 ani, ce înseamnă pentru noi, dar mai ales pentru basarabeni această realizare. Ideea își are originea în trecutul istoric zbuciumat a celor două provincii românești, Transilvania și Basarabia. Viața fraților din Basarabia ca și a celor din alte provincii înstrăinate, consecință a ultimei Conflagrații Mondiale au constituit întotdeauna obiect de studiu și cunoaștere din partea mea. Rigiditatea unor granițe arbitrare a făcut ca să nu ne cunoaștem direct decât din literatura la care aveam acces, și aceasta destul de limitată. O lungă perioadă de timp am abonat biblioteca noastră la toate publicațiile de limbă „moldovenească”, care nu erau altele decât cele românești transpuse în grafie chirilică. Le citeam cu destulă ușurință după o îndelungată familiarizare cu alfabetul vechilor cărți bisericești pe care le aveam în familie, iar mai apoi din orele de învățare obligatorii a limbii ruse la cursurile elementare și liceale. Din cotidianul

„Moldova socialistă” aflam în acei ani de restriște despre desfășurarea Revoluției culturale din China, model care a stat la baza Plenarei din 1971. Pe măsura scurgerii timpului, săptămânalul „Literatura și arta Moldovei” în jurul căruia s-au grupat cei mai valoroși scriitori au început să se întrezărească noua orientare care vestea renașterea spiritului românesc. Instituirea „Zilei limbii cea române” a însemnat biruința și conștientizarea istoriei noastre comune având ca liant limba vorbită. Astfel, evenimentele din august 1991 i-au prins pregătiți pe bibliotecarii din Transilvania, care au înțeles că renașterea Basarabiei se face numai prin cultură prin carte. Am avut un lider bun între noi, Traian Brad, directorul Bibliotecii Județene „Octavian Goga” din Cluj-Napoca. Am devenit cel mai apropiat colaborator al său. L-am sprijinit în punerea celei mai mari biblioteci de carte românească, de pe lângă Biblioteca Municipală „Bogdan Petriceicu Hașdeu”. Inaugurarea s-a produs a doua zi după declararea Independenței de stat a Moldovei.

An de an, noi, ardelenii am dus cărți la Biblioteca „Transilvania” din imensul cartier „Ciocana”(Chișinău). Aceasta era ctitoria noastră. Un spațiu imens la un parter de bloc de locuințe adăpostea o mare bibliotecă care ajungea în scurt timp la peste 40.000 de volume. Era un spațiu deosebit de îmbietor în care ne întâlneam periodic scriitori și oameni de cultură în special din Cluj-Napoca, Târgu-Mureș și Chișinău. Dorința de a înființa o bibliotecă proprie pe care să o patroneze Biblioteca Județeană Mureș a rezultat din înțelegerea dintre mine, Lidia Kulicovski, Director al Bibliotecii „Bogdan Petriceicu Hașdeu” și bibliotecara Claudia Ștravca. Noua filială și-a început activitatea cu 5.000 de cărți din partea noastră și aproximativ încă pe atâtea din partea gazdelor. Localul l-a constituit tot parterul unui bloc de locuințe (peste 400 m.p.), situat în cartierul Râșcani.

Biblioteca și-a deschis porțile pentru public cu prilejul „Zilei limbii române” din august 1996. A fost o mare sărbătoare a cărții și o mare biruință. Au participat la acest eveniment primarul general al capitalei Serafim Urecheanu, academicianul Mihai Cimpoi, Marcel Dinu ambasadorul României la Chișinău, oficialități ale Preturii Râșcani, oameni de cultură și scriitori. Din Târgu-Mureș au fost prezenți Cornel Moraru, Nicolae Băciuț, Mihai Suci, Traian Brad din Cluj-Napoca ș.a.

Fondul de carte s-a făcut în baza unei riguroase selecții. Baza colecțiilor a constituit-o cărțile noi primite din partea Ministerului Culturii, dublete din fondurile Bibliotecii Mureș și donații de carte, cea mai valoroasă donație de carte fiind a profesorului Timotei A. Enăchescu originar din Dubăsarii vechi. Selecția mi-a aparținut în totalitate. Am renunțat la cărțile tributare politicii abandonate, la numărul mare de titluri dintr-un exemplar. Criteriul nostru a fost sporirea potențialului informativ al bibliotecii punând preț pe valoarea operelor. În scurt timp. Biblioteca a depășit 30.000 de volume. Ca activitate această filială este comparabilă cu activitatea din Biblioteca Județeană Mureș. Este explicabil acest lucru dacă avem în vedere faptul că populația sectorului Râșcani este mai numeroasă decât cea a Târgu-Mureșului (peste 180.000 de locuitori).

L.M.: - Chiar și la această vârstă continuați să fiți o prezență activă în viața comunității mureșene. Ce traiectorie ați dat vieții dumneavoastră după vârsta pensionării?

D.P.: - Știam din lecturi și din experiența multor prieteni și cunoscuți mai în vârstă că retragerea din activitate produce un anumit șoc care ar putea să fie păgubos pentru întreg cursul vieții. Pregătirea pentru un nou mod de viață trebuie realizată încă din perioada de activitate. La mine acest lucru s-a produs brusc, prinzându-mă destul de nepregătit. Eram conștient de faptul că am depășit vârsta de pensionare. Am cumulat câțiva ani buni salariul și pensia. Am ținut mult la locul de muncă și mi-a plăcut ceea ce făceam.

Prima măsură după pensionare, a fost efectuarea consultațiilor medicale pentru a înlătura orice suspiciune asupra sănătății mele apoi a venit familiarizarea cu calculatorul. Mi-am procurat aparatele și am început a descoperi lumea calculatorului. Nu a fost greu. Cu toate că am fost un tradiționalist, eram un adept al modernizării serviciilor de bibliotecă. Drept dovadă, cu câțiva ani în urmă am luat decizia de a achiziționa un calculator pentru bibliotecă și de procura un soft de bibliotecă obținut din Marea Britanie numit „Tinlib”. Apoi prin Clubul Rotary am obținut o finanțare din Florida (SUA) necesară constituirii rețelei de informatizare.

Acest lucru nu însemna că am renunțat la tradiție. Am lecturat cele doua lucrări fundamentale privitoare la viitorul omenirii: „Galaxia Gutenberg” a lui McLuhan, și „Galaxia Marconi” căreia i

se alătură informatizarea și care își cere drepturile. Nu puteam să-mi închipui că va veni o vreme a bibliotecii virtuale digitale. Sunt un iubitor al cărților. Posed o bibliotecă personală mare, care mă sufocă într-un apartament. De multe ori când am nevie pentru a mă documenta în vederea susținerii unei conferințe, mă documentez la calculator unde informația este sistematizată și răspunsul vine rapid.

Revenind la momentul pensionării, am avut un mare noroc cu înființarea Fundației Culturale „Vasile Netea”, organizație nonprofit, pe care am reușit să o impun încă din anii de activitate. Am avut încă de la înființare câțiva oameni care m-au înțeles, cu care am muncit împreună și lucru care a dat roade. Am avut și avem și acum realizări și planuri mari. Am lansat acele „Caiete mureșene” care valorifică aspecte privitoare la oameni, locuri și fapte din acest areal. Am ales ca model patronul spiritual al fundației – Vasile Netea originar din Deda (Mureș), istoric consacrat, multă vreme animatorul întregii vieți științifice și culturale a acestor locuri. Unul din obiectivele noastre l-a constituit valorificarea operei sale. Ne-am creat o tradiție în privința marcării în fiecare an a datelor aniversare și comemorative a cărțurarului. Am reușit până acum să adunăm într-o carte „Vasile Netea - evocări și bibliografie”, informații pe care le-am considerat indispensabile pentru cei care în viitor vor dori să adâncească cercetările privitoare la pluri-disciplinaritatea personalității sale. Am editat memoriile sale publicate în revista „Vatra”. Recent am publicat un volum de studii și comunicări prezentate la simpozionul prilejuit de centenarul nașterii sale. Pe drept cuvânt cartea se înscrie între cele de mare valoare privind interpretarea restituirea și repunerea în circuit național a operei sale.

De mare importanță sunt lucrările privitoare la personalitățile mureșene pe nedrept uitate, cum au fost: Ion Chinezu, Elie Câmpeanu, Emil Aurel Dandea, Traian Dragoș sau cele privitoare la evoluția culturală a orașului Tîrgu-Mureș, lucrări elaborate de regretatul Melinte Șerban, un meticulos cercetător al vieții spirituale a acestor locuri. Am considerat de mare importanță continuarea Almanahului literar cultural al românilor nord-bucovineni „Țara Fagilor”, alcătuit de Dumitru Covalciuc și care este redactat și tipărit la Tîrgu-Mureș. Ultimul volum 21-22 cumulează anii 2012-2013. Almanahul se tipărește din sponsorizări și se distribuie gratuit în Regiunea Cernăuți (Ucraina).

Un alt aspect al preocupărilor mele îl constituie activitatea politică. Mai în glumă, mai în serios, ducându-mă săptămânal la ședințele PNȚCD-ului în calitate de președinte al organizației județene, mă întâlnesc cu prieteni care mă întrebă că unde mă duc? Eu le răspund că mă duc la ședință deoarece am rămas cu unele „sechele” ale trecutului. Am acceptat această funcție și sunt conștient că mă obligă considerând-o tot ca o continuare a preocupărilor mele. Am candidat cu sloganul „Prin cultură la izbândă”. Mă gândeam la cuvintele lui Nicolae Iorga care dacă bine îmi amintesc spunea undeva că politică fără cultură nu se poate face.

În acest scop am înființat Centrul de dezbateri socio-politice și culturale „Emil Aurel Dandea” care a devenit în scurt timp un loc al lansărilor de cărți. Politic este mai puțin influent, poate și datorită apatiei populației rezultată în urma atâtor așteptări de mai bine. Desigur, a câștigat cultura devenind un punct de mare atracție cu folos pentru târgumureșeni. Un ziarist care promovează în paginile cotidianului său activitățile de aici afirmă într-o împrejurare privitor la evenimentele acestui centru că, „Poptămaș face ceea ce știe să facă bine”.

Și, pentru a-mi ocupa timpul, am pus în aplicare un sfat al tatălui meu, care de câte ori avea prilejul îmi spunea că „aceia nu este pasăre care nu își face un cuib”. M-au urmărit mult aceste cuvinte, așa că am trecut la lucru. Acum casa este înălțată. Alături am o frumoasă și roditoare livadă și grădină, devenite cel mai frumos spațiu de petrecere a timpului liber.

La toate acestea se mai adaugă mulți, mulți prieteni. Știam, că ei există dar m-am convins de fidelitatea lor în urmă cu câteva săptămâni (aprilie 2013) când am împlinit respectabila vârstă de 75 de ani.

L.M.: - Ce doriți să înfăptuiți în viitor?

D.P.: - Am multe proiecte. Dacă timpul va avea răbdare le voi realiza. Dacă nu toate, cel puțin o parte din ele. Cele mai multe se leagă de patronul spiritual al Fundației Culturale „Vasile Netea”, care a lăsat o moștenire atât de puțin cunoscută. Mă gândesc la Opera Omnia, un corpus de volume care să cuprindă toate scrierile sale. Multe din scrierile sale sunt risipite în periodicele vremii. Altele au rămas în manuscris. Acestea din urmă sunt foarte greu de descifrat.

Mă bucur că întreaga avuție spirituală lăsată de Vasile Netea se păstrează la Biblioteca Județeană Mureș. Am avut și eu un rol pentru această opțiune din partea familiei.

Atât cât îmi va sta în putință, nu mă voi despărți de acțiunea culturală. Prezentările de cărți, conferințele, simpoziioanele, expozițiile fac parte din vechile mele practici. Continuarea seriei „Caietelor mureșene” rămâne un imperativ. Regiunea Cernăuți își exprimă dorința continuării Almanahului „Țara Fagilor”. Dumitru Covalciuc mă roagă să continuăm apariția publicației până la volumul 25 și dacă se poate și mai departe.

Sunt la o vârstă când poate că ar trebui să mă gândesc să aștern pe hârtie memorii și amintiri din lumea prin care am trecut. Toate acestea cu grija pe care trebuie să o am pentru sănătate, pentru a mă bucura de tot ce am acumulat material și spiritual până la această vârstă.

L.M.: - Nu este o noutate faptul că lectura și cărțile nu se mai bucură de același interes ca acum 20-30 de ani, cu toate acestea, este cert faptul că societatea contemporană nu va supraviețui fără cultură și cărți. Cum vedeți viitorul bibliotecilor românești în acest context?

D.P.: - În privința lecturii și a instituției cărții, în zilele noastre se produc anumite mutații. Mi se pare firesc ca acest domeniu să se bucure de cuceririle tehnice ale timpurilor noastre, în special cele privitoare la pașii nebănuți pe care ni-i oferă dezvoltarea electronicii. Informatizarea este o trăsătură firească a zilelor pe care le trăim. Și tiparul, de la apariția sa și până acum a suferit numeroase modernizări. De la tiparul cu litere moderne de la Maiența, s-a ajuns la tiparul electronic care este mult mai rapid. Producția de carte mondială a ajuns la cifre nebănuite. Mai mult decât atât, cartea virtuală electronică a devenit o realitate. Au apărut bibliotecile digitale care valorifică operele existente în bibliotecile tradiționale, la care le adaugă și pe cele actuale. Mărturiseam la o întrebare anterioară că eu am rămas un tradiționalist dar în același timp receptiv la nou. Generația mea s-a format în instituția bibliotecii tradiționale, obiectul lecturii și studiului fiind cartea tipărită pe suport material – hârtia. Pentru noi cartea a rămas un obiect sacru tot așa cum lectura ține de sacralitate. Pentru mine cartea a rămas obiectul pe care îl

ador. O citesc cu mare grijă pentru a nu-i îndoii filele. Țin mult la aspectul ei grafic. Am rămas tributar colecției de cărți vechi. Ca bibliotecar am susținut întotdeauna ideea conform căreia o bibliotecă este mai valoroasă dacă deține cărți vechi, ediții bibliofile, cărți autografe, rarități, etc. Lectura este momentul în care stăm de vorbă cu marile spirite ale culturii și civilizației din toate timpurile. Mai folositor și de mai mare importanță mi s-a părut studiul. Scopul său este în primul rând formativ. Tocmai pentru acest lucru, lectura și studiul au nevoie de consacrare. Lectura și studiul presupun sobrietate, liniște, stare meditativă. Lectura și studiul adevărat se fac la masă, cu creionul și hârtia în mână.

Până nu demult am considerat că biblioteca tradițională nu poate fi înlocuită cu nimic. Computerizarea informației ne convinge tot mai mult că știința progresează și în această direcție. Nu numai tineretul, ci și noi cei mai în vârstă, care ne petrecem timpul cu activități intelectuale ori culturale apelăm tot mai mult la binefacerile internetului. Informația este mult mai generoasă, promptă, sistematizată și rapidă. Astăzi se elaborează lucrări de licență, masterat și chiar de doctorat care au la bază informații de pe internet. Se scriu studii și cărți care se folosesc de informația electronizată. Încetul cu încetul interesul pentru mijloacele tradiționale de informare se restrâng. Se reduce numărul celor care apelează la ele.

Cu toate acestea bibliotecile tradiționale nu o să dispară încă mult timp. Până când se tipăresc cărți, lectura lor rămâne o cerință, cartea se comercializează iar locul ei de păstrare și organizare rămâne biblioteca. Informația furnizată de carte rămâne pertinentă și exactă atunci când lectorul se orientează în fluxul informațional.

Cărțile mi-au călăuzit pașii în viață

Interviu cu ing. Mihaela Racovițeanu, manager la Biblioteca Județeană "Ștefan Bănulescu"- Ialomița

Manager al Bibliotecii Județene „Ștefan Bănulescu” din Slobozia (din 2006 până în prezent), ing. Mihaela Racovițeanu a desfășurat o variată activitate culturală începută ca referent la Centrul Cultural UNESCO „Ion Perlea” din Slobozia, și continuată ca muzeograf la Muzeul Agriculturii din România. Absolventă a Facultății de Mașini și Utilaje pentru Construcții din cadrul Institutului de Construcții București,

doamna Mihaela Racovițeanu a urmat o suită de cursuri de perfecționare în domeniul managementului și a obținut o serie de competențe și calificative atestate prin: Diploma de absolvire, martie-aprilie 2011, „Program de pregătire pentru Lideri și Inovatori în bibliotecă”, Centrul Mortenson, Universitatea Illinois, SUA; Certificat de Competențe Profesionale, Curs de instruire „Manager de proiect - Standard Ocupațional R 38”, 2006, organizat de Centrul de Evaluare „Fundatia Acțiunea Civică” - București, eliberat de Consiliul pentru Standarde Ocupaționale și Atestare; Atestat de participare la programul postuniversitar „Managementul politicilor publice”, 2011, organizat de Facultatea de Administrație și Management Public din cadrul ASE București; Certificat de absolvire al cursurilor de instruire, managerială: Specializarea „Comunicare managerială”, organizat de Academia de Studii Economice București, Slobozia, aprilie 2007; Certificat de absolvire al cursului de instruire „Managementul parteneriatelor”, mai 2010, organizat de Uniunea Europeană - Fondul Social European, Guvernul

României-Ministerul Administrației și Internelor; Diplomă de absolvire a cursurilor Universității de Vară a Cluburilor UNESCO; Certificat de absolvire a Școlii de Vară pentru femei, organizată de Centrul UNESCO „Femei și Pace din Țările Balcanice”, Salonic, Grecia cu tema “Dezvoltarea socială și Organizațiile Non-Guvernamentale pentru Femei”, Mai 2002; Bursă de studii oferită de Fundația Culturală “Florenzano”, Italia, oct-nov.1994.

A participat la “Cursurile post-universitare de instruire pentru Lideri și inovatori din biblioteci” ale Centrului Mortenson de la Universitatea din Illinois, Urbana-Champaign, SUA (martie-aprilie 2011) și a reprezentat Biblioteca Județeană “Ștefan Bănulescu” (ca partener FRACCU Federația Română a Asociațiilor, Centrelor și Cluburilor UNESCO) la Târgul Internațional GAUDEAMUS - Carte de învățătură, ed. a XVIII-a, București, 25 noiembrie 2011.

Ca directoare a Bibliotecii Județene din Ialomița a reușit - după cum scrie în fișa biografică - să pună în practică „un sistem de management bazat pe: cunoaștere, planificare, personal și pe evaluarea nivelului de performanță”.

Biblioteca Județeană “Ștefan Bănulescu” - Ialomița

Liliana Moldovan (L.M.): - Încep interviul cu dorința de a afla ce a însemnat pentru dumneavoastră întâlnirea cu cartea. Când ați pășit pentru prima oară într-o bibliotecă și în ce context ați luat decizia de a vă desfășura activitatea în domeniul biblioteconomic având în vedere faptul că sunteți de profesie inginer?

Mihaela Racovițeanu (M.R.): - Întâlnirea mea cu cartea a avut loc cu mult timp înainte de a ajunge să lucrez la Biblioteca Județeană „Ștefan Bănulescu”. Prima carte pe care mi-o amintesc este o carte de-a fratelui meu mai mare, cu o copertă mov, ce avea ca ilustrație un robot. Mai târziu am identificat-o ca fiind „Războiul lumilor” de H.G. Wells. Într-o bibliotecă am intrat, pentru prima dată, pe la vârsta de 6 ani, când împreună cu mama mea am pășit între cărți mândră de faptul că știam deja să citesc și să scriu de la 5 ani. Acea era singura bibliotecă de la noi, vizavi de Cinema Ialomița, în „orașul vechi” cum se spunea pe atunci. Avea și cărți pentru copii, îmi amintesc, rafturi multe și podeaua din lemn, dată cu „gaz”.

Eu am iubit cărțile dintotdeauna, le-am păstrat cu grijă, am strâns vreo 2.000 de volume în biblioteca proprie și mi-a plăcut să le și îngrijesc. Cărțile mi-au călăuzit pașii în viață, m-au format, m-au contrariat, m-au mângâiat, m-au revoltat și m-au supus. Însă nu m-am gândit că o să și „lucrez pentru ele”. Era într-un fel o relație inechitabilă între noi, o formă de „egoism” la mine: luam tot ce se putea de la ele însă nu „întorceam favorul”. Lucram cu cărțile mental, emoțional și comportamental dar nu și „pentru cărți”. Astfel, în iunie 2006, am hotărât să lucrez la bibliotecă și am dat concurs pentru postul de manager.

L.M.: - Prin prisma serviciilor oferite de bibliotecă, contactul publicului cu această instituție se produce în multiple feluri. Cu ce evenimente ori proiecte culturale și educaționale v-ați propus să îi întâmpinați pe cetățenii ialomițeni în anul 2013?

M.R.: - Pentru anul acesta, pe lângă serviciile clasice de împrumut, lectură, studiul presei și legislației românești și europene, împrumut interbibliotecar, referințe, etc., biblioteca noastră vine în întâmpinarea cetățenilor ialomițeni cu o serie de programe și proiecte cultural-educaționale care au deja tradiție: prezentarea noutăților editoriale achiziționate de Biblioteca Județeană „Ștefan Bănulescu”

în ultimul an, cu ocazia „Salonului anual de carte”. Salonul găzduiește și alte manifestări conexe, lansări și prezentări de carte, dezbateri, întâlniri cu scriitori, editori, personalități culturale de primă mărime din țară, concursuri. Comunitatea bibliotecară ialomițeană sărbătorește în fiecare an, cu ocazia „Săptămânii Bibliotecilor” și „Zilei Bibliotecarului” din 23 aprilie, apoi avem programul „Biblioteca vine la tine”. Astfel, „biblioteca” se îndreaptă către utilizatorii sau potențial-utilizatorii săi cu un program „extra murros”, în școli, grădinițe, licee sau chiar la penitenciar, însoțită de editori, autori, și prezintă cărți, organizează expoziții, audiții și proiecții de filme. Un alt program amplu implementat de noi și alte 45 de biblioteci publice din Ialomița este „Biblionet”, program de acces gratuit la calculatoare conectate la internet pentru public, ce s-a bucurat, de altfel, de un succes remarcabil în toată țara. Sperăm că și anul acesta vom mai accede cu alte 6 biblioteci cu care candidăm în Runda a V-a. Oferim, de asemenea serviciul de jocuri video pentru adolescenți, „Play a game@biblioteca ta” implementat într-un proiect-pilot în România, alături de alți patru parteneri, biblioteci publice și alte servicii adresate nevăzătorilor, persoanelor cu dizabilități, seniorilor.

L.M.: - Răsfoind agenda ultimilor 3 ani, menționați vă rog, câteva din proiectele culturale și educaționale care au avut un impact deosebit asupra comunității și au atras un număr mare de participanți.

M.R.: - Primul dintre proiectele culturale și educaționale, nu numai din ultimii 3 ani, la Biblioteca Județeană „Ștefan Bănulescu” este etalonul, cartea noastră de vizită: „Salonul anual de carte”. Vorbesc iarăși despre Salon, pentru că „Salonul de carte de la Slobozia”, cum mai este cunoscut în țară, adună anual 3000-4.000 de vizitatori, este cea mai „longevivă” manifestare dedicată cărții și cea mai amplă în timp, întrucât se desfășoară pe o lună întreagă, de la 1-31 octombrie, în fiecare an. Anul acesta suntem la ediția cu numărul XXII și în ciuda eforturilor imense, avem bucuria de a organiza o manifestare de referință pentru comunitatea ialomițeană și aș îndrăzni, națională. Ar mai fi „Noaptea Bibliotecilor” care la noi a avut succes pentru că am reușit să aducem la bibliotecă în seara și noaptea aceea sute de persoane organizând lansări și prezentări de

carte, vizionări de filme, un tur de vizitare a depozitelor care în mod normal nu sunt deschise publicului. Să nu uit de „Târgul Internațional Gaudeamus - Carte de învățătură”, ed. a XVIII-a, București, 25 noiembrie 2011 la care am făcut prezentarea Bibliotecii Județene „Ștefan Bănulescu” Ialomița în calitate de membru din anul 2010 al FRACCU (Federația Română a Asociațiilor, Centrelor și Cluburilor pentru UNESCO). Aici trebuie să menționez că suntem singura bibliotecă publică din România, membră a acestei organizații. Îmi pare rău că trebuie să, repet, dar trebuie să spun de programul „Biblioteca vine la tine”, proiect „inventat” de mine (că tot sunt inginer de profesie), în anul 2008, reprezintă o modalitate de promovare și valorificare a colecțiilor și serviciilor bibliotecii noastre. Un alt program este „Arte e Cultura”, concurs internațional dispus pe mai multe secțiuni (pictură, grafică, sculptură, fotografie, poezie, proză) destinat copiilor, adulților sau persoanelor cu dizabilități. Pentru că eram promotorul acestui concurs încă din 2003, l-am „translatat” în planul bibliotecii, de la slujba anterioară pe care am avut-o la Centrul Cultural, și iată, această colaborare durează de 6 ani și aici. În fiecare an, copii sau adulți din Slobozia, județul Ialomița sau județe limitrofe, sunt beneficiari ai unor premii ce constau în cărți, medalii (bronz, aur sau argint), cupe sau plachete. Partenerii noștri din Italia, sunt Academia de Arte Frumoase Castel San Giorgio, Provincia Salerno, parteneri ce beneficiază de sprijinul mai multor municipalități, al Senatului, Camerei Deputaților sau Preșe-dinției Republicii Italiene.

L.M.: - **Atunci când ne gândim la o bibliotecă publică, este firesc să ne concentrăm asupra serviciilor info-documentare pe care le oferă. Observăm că, în ultima vreme, rolul bibliotecii în societate se îmbogățește permanent o dată cu organizarea de noi servicii, se diversifică pe măsura tehnologizării bibliotecii. Cum se reflectă aceste schimbări în biblioteca pe care o conduceți?**

M.R.: - Biblioteca Județeană „Ștefan Bănulescu” din Ialomița, așa cum am spus mai înainte, oferă atât servicii clasice cât și moderne. Biblioteca, în secolul al XXI-lea a devenit un centru de informare și dezvoltare culturală aflat în serviciul comunității. Pentru colecțiile pe care le deținem, de peste 220.000 documente, încercăm să păstrăm caracterul enciclopedic al acestora dar și să „ținem pasul”

cu tendințele contemporane și evoluția societății, să ne promovăm „valorile”, să diversificăm serviciile. Studiul clasic sau informatizat? Sintagma „carte versus calculator” este deja un subiect prea dezbătut ce ar putea aluneca în derizoriu. Eu cred că ele nu se exclud, din contra, se completează, „conviețuiesc” foarte bine în bibliotecă. Biblioteca, alături de școală este un furnizor de educație informală dar și non-formală, ea comunică idei și cunoștințe, creează deprinderi intelectuale și prin „suplețea” sau mai bine zis „flexibilitatea” ei este privilegiată față de instituția școlii în raport cu beneficiarii ei.

L.M.: - **În sfera instituțiilor publice, practica managerială a demonstrat că schimbările se produc mai ușor în organizațiile care se ghidează după o strategie a managementului resurselor umane eficient concepută și consecvent aplicată. Cum ați reușit să depășiți dificultățile create de reducerea drastică a cantumului persoanelor angajate în bibliotecile publice românești?**

M.R.: - Știți că sunt multe modele de management. Cred că un management de succes este bazat nu numai pe cunoaștere, ci și pe resursele umane. Strategia aceasta am descoperit-o în cărți, aici la bibliotecă și am aplicat-o, dovedindu-se foarte bună. Mă mândresc cu faptul că biblioteca noastră are un personal specializat, care anual urmează cursuri de pregătire profesională, și care pune la dispoziția utilizatorilor săi, la sediu sau on-line, informații utile, cu valoare științifică, istorică sau culturală, asigurând astfel sprijinul profesionist celor interesați și angrenați în procesul de informare, cercetare, documentare sau pur și simplu de recreere. Bibliotecarul ialomițean de astăzi este o persoană apreciată și respectată în comunitate, are credibilitate și expertiză pentru a se impune, știe sau a fost învățat să atragă voluntari pentru a-și îndeplini obiectivele.

L.M.: - **Activitatea managerială, în general, presupune multe sacrificii și renunțări. Mă refer, desigur, la faptul că dispuneți de timp liber limitat și sunteți nevoiți să gestionați cu pricepere momentele petrecute cu familia și cu prietenii. Care sunt, însă, aspectele frumoase ale muncii de manager într-o bibliotecă județeană?**

M.R.: - Biblioteca este o instituție culturală și de educație, ea este garantul dreptului la cunoaștere, și în consecință, este „a priori” o instituție de prestigiu. Acest prestigiu al bibliotecii se răsfrânge asupra celor ce o slujesc și viceversa, aceia care o slujesc dau prestigiu bibliotecii. Privilegiul de a cunoaște și a aduce la Slobozia personalități cum ar fi academicienii Eugen Simion, Răzvan Theodorescu sau Valeriu Matei, filozoful și editorul Gabriel Liiceanu, scriitorul Mircea Cărtărescu, regretatul George Pruteanu, Dan Puric, slobozeanul nostru Mircea Dinescu, părintele SF-ului românesc Ion Hobana, Alexandru Mironov mai tânărul ufolog și ialomițean, generalul Emil Străinu, regizorul Geo Saizescu și mulți alții, poate că nu l-aș fi avut, dacă nu eram la bibliotecă. Eu nu fac parte dintre oamenii care se vaită că nu au timp și că vremurile îi copleșesc. Știu exact ce am de făcut, sunt o fire pragmatică iar asta reiese și din evaluarea tipului meu intelectual: ”visual mathematician, creative and analytical”. Mi-am sacrificat uneori timp și am abuzat poate de „anduranța” proprie, însă, activitatea managerială mi-a oferit destule satisfacții în plan spiritual astfel că, punând în balanță bucuriile/realizările cu dezamăgirile/neajunsurile profesionale, aceasta înclină clar în favoarea primelor. În ceea ce privește familia și prietenii aceștia mă iubesc așa cum sunt, nu îi neglijez și încerc să fiu cât mai aproape de ei pentru că ei îmi dau echilibrul necesar și constituie uneori „bateria” sau „sursa de alimentare” cu energie.

L.M.: - **Ce recomandăți tinerilor care doresc să devină specialişti în domeniul serviciilor de bibliotecă?**

M.R.: - Având în vedere că meseria de bibliotecar este una vocațională, tinerii trebuie să facă o analiză personală, interioară, o introspecție și apoi să concluzioneze dacă vor cu adevărat să lucreze în bibliotecă, pentru că satisfacțiile materiale nu sunt pe măsura celor intelectuale. Celor ce privesc, chiar interesați, spre lucrul în bibliotecă le recomand să studieze cât mai mult, pentru că numai pe fundament științific, aprofundat, se bazează totul. Chiar și succesul!

Încercăm să înfruntăm un prezent imprevizibil

Interviu cu conf. univ. dr. Mireille Rădoi, director general al B.C.U. “Carol I - București”

Președinta Fundației Universitare „Carol I”, Conf. Univ. Dr. Mireille Rădoi este directoarea Bibliotecii Universitare cu același nume. Coordonând, din 2010, activitatea acestei prestigioase instituții din mediul universitar, domnia sa a îndeplinit diverse funcții în cadrul unor proiecte de interes național și

internaționale și a fost: Director al Proiectului (în derulare) „Study for the development of an Integrated European Cybersecurity System, by using a pilot demonstrator in some of the main national ISPs” (ECIS 2009); Director pentru România al programului de cercetare “What does Europe fear?”, derulat de European Council for Foreign Relations, constând din măsurarea percepției asupra amenințărilor la adresa securității naționale în rândul factorilor de decizie și al mediilor sociale relevante (aprilie–septembrie 2010); Director al Proiectul: Grant de cercetare obținut de la Departamentul de Stat al SUA, Biroul pentru Educație și Afaceri Culturale: „My USA – Views on the US National Security and Foreign Policy în cadrul Democracy Outreach/Alumni Grant Program”, (26 august 2006 – 31 mai 2007). A fost membră în Programul/Proiectul: Grant de cercetare CNCISIS: „Dialog și politici publice. Studiu comparativ privind modelele de comunicare utilizate în procesul de adoptare a politicilor publice” (octombrie 2007 – octombrie 2010).

Experiența și activitatea profesională a doamnei Mireille Rădoi a urmat două direcții de dezvoltare: prima fiind legată de

componenta educațional–universitară, a doua înscriindu-se pe coordonata managerială. În acest sens, este de reținut că actuala directoare a B.C.U. „Carol I” a fost: Conferențiar la Colegiul de Național Apărare București (2008-2010); Consilier, Grupul Editorial Tritonic, Colecțiile academice (2007-prezent); Director și expert al Centrului Național de Răspuns la Incidente de Securitate Informatică CERT-RO (2009-2010); Consilier al Ministrului Comunicațiilor și Societății Informaționale (2009-2010); Business Development Coordinator, Saatchi & Saatchi, România (2007-2008); Expert parlamentar, Comisia Specială Comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru Controlul Activității Serviciului de Informații Externe (2006-2007); Director, Grupul Editorial Tritonic (2004-2007); Profesor Asociat, la Universitatea București, S.N.S.P.A., Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” – București, Universitatea „Lucian Blaga”- Sibiu, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj Napoca, Universitatea „Titu Maiorescu”, București(2004-prezent); Preparator, asistent, lector universitar la Academia Națională de Informații (1996-2004).

Este autoarea unor remarcabile studii, recenzii și comunicări științifice care au apărut în volume colective de specialitate, în diferite reviste și antologii. Publică - în calitate de autor, coautor și coordonator – volumele: „My U.S.A. Views on American National Security and Foreign Policy (coordonator) București: Tritonic, 2007, 184 p.; “Evaluarea politicilor publice” (autor), București: Tritonic, 2004, 286 p.; „Serviciile de informații și decizia politică” (autor), București: Tritonic, 2003, 172 p.; “Politici Publice”, autori: Mirellie Rădoi, Adrian Miroiu, Marian Zulean, București: Editura Politeia, 2002. A reușit să își pună în valoare experiența în cadrul unor emisiuni televizate produse de BBC, TVR1, TVR2 și B1TV și a participat recent la conferințe și work-shopuri internaționale precum: Conferința Internațională de Biblioteconomie și Știința Informării, Ediția a 10-a pe tema “Innovation within Libraries (iunie 2012); First Worldwide Summit on Cybersecurity, Dallas, USA (2010); Plenipotentiary Conference of the International Telecommunication Union, Guadalahara, Mexic (2010).

Biblioteca Centrală Universitară "Carol I" - București

Liliana Moldovan (L.M.): - În primăvara acestui an, mai precis în 25 martie 2013, s-a desfășurat în Aula B.C.U. „Carol I”, ceremonia de închidere a Conferinței BISMUN 2013. Cum a fost receptat acest eveniment și în ce a constat contribuția bibliotecii la realizarea conferinței?

Mireille Rădoi (M.R.): - Biblioteca Centrală Universitară "Carol I" s-a implicat pentru al doilea an consecutiv în organizarea Conferinței BISMUN împreună cu Asociația Tineretul ONU din România (fosta Asociație BISMUN). A 5-a ediție a evenimentului s-a desfășurat în cea mai somptuoasă sală a bibliotecii, cele 240 de locuri ale Aulei dovedindu-se insuficiente pentru participanții din cele peste 15 țări. Scopul acestor conferințe este acela de a modela într-o manieră academică procesele decizionale din Organizația Națiunilor Unite, prin cultivarea unui spirit al dialogului și al implicării în rezoluțiile din perioada actuală. Împreună cu Asociația Tineretul ONU, Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” încurajează cultivarea valorilor și înțelegerea activităților ONU în rândul tinerilor. Am participat cu plăcere la Ceremonia de Închidere a

ediției 2013, fiind un permanent susținător al organizațiilor și asociațiilor de tineret.

De altfel, anul trecut am încheiat un parteneriat cu Center for Peace din Washington DC al UNESCO, această colaborare având la bază un nucleu de valori și obiective comune: facilitarea accesului la educație, încurajarea dialogului deschis și respectul pentru drepturile omului, ca premise pentru o dezvoltare durabilă. Suntem încântați de încheierea acestui acord care reprezintă o recunoaștere a convergenței dintre misiunile noastre. Este o oportunitate extraordinară pentru Biblioteca Centrală Universitară "Carol I" să beneficieze de sprijinul Centrului pentru Pace, racordându-se astfel la o rețea de cel mai înalt prestigiu.

L.M.: - **La începutul lunii aprilie, biblioteca se va implica în organizarea celei de a 5-a ediții a „Târgului de joburi și internship-uri în domeniul relațiilor publice și al publicității din România”. Ce alte proiecte de anvergură pregătiți pentru vara și toamna acestui an?**

M.R.: - Într-adevăr, în zilele de 4 și 5 aprilie Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” împreună cu Asociația Prime România, a organizat cea de-a cincea ediție a „Târgului de joburi și internship-uri în domeniul relațiilor publice și al publicității din România”, singurul târg de joburi în acest domeniu. Evenimentul s-a dorit a fi un canal de comunicare eficient între studenți, tineri pasionați de domeniu și agențiile de relații publice și de publicitate. La acest târg au participat 22 de agenții importante de PR și Advertising din România și a fost înregistrat un număr de peste 700 de participanți: studenți și absolvenți de la facultățile de Comunicare și Relații Publice, Jurnalism și/sau domenii adiacente acestora, tineri care doresc să își schimbe locul de muncă sau care, pur și simplu, sunt pasionați de domeniu; mai mulți specialiști în comunicare au participat la eveniment în calitate de speakeri și traineri. Și în acest mod Biblioteca Centrală „Carol I” devine o interfață între studenți și posibili angajatori, o verigă între lumea academică și piața locurilor de muncă.

Referitor la proiectele de anvergură pe care le avem în vedere, vreau să aduc în discuție, în ordine cronologică, două dintre evenimentele de maximă amploare ale Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I”. Pe 18 mai 2013, biblioteca a participat pentru a treia oară

la proiectul european Noaptea Muzeelor. La edițiile din 2011 și 2012, aproximativ 2000 de persoane au trecut pragul Bibliotecii pentru a-i descoperi istoria, de la înființare până la incendiul din 1989 și mai departe, până la renașterea ei, așa cum ni se înfățișează astăzi. Din dorința de a fi originali, la fiecare ediție am reușit să punem în valoare istoria și frumusețea arhitecturală a clădirii prin proiecte inedite, așa cum s-a întâmplat și în acest an.

Însă o constantă provocare este organizarea „Străzii de C’Arte”, cel mai mare festival cultural în aer liber, organizat de Biblioteca Centrală Universitară “Carol I” în parteneriat cu Fundația Universitară „Carol I”. Și cea de-a III-a ediție are un program inter-activ chiar în inima Bucureștiului: târg de carte cu 14 edituri participante, lansări ale noilor produse editoriale în Foaierul de Lectură, evenimente în legătură cu artele vizuale, lecturi publice și muzică în Rampa de Jazz și Poezie, proiecții de filme românești în Aulă și ateliere de creație pentru copii. În cadrul târgului de carte s-au regăsit mii de titluri de carte românească și străină oferite de cele mai importante edituri și librării din țară. În perioada 21-28 septembrie 2013, locuitorii capitalei dar și cei aflați în trecere pe aici s-au bucurat de un festival cultural tânăr și liber.

L.M.: - **Punerea în practică a proiectelor culturale și educaționale presupune, de cele mai multe ori, colaborarea cu parteneri din țară și străinătate. Numiți vă rog câțiva din colaboratorii cu care ați realizat parteneriate durabile și menționați care au fost obiectivele de bază ale contractelor de colaborare încheiate cu acestea.**

M.R.: - Colaborarea cu partenerii BCU “Carol I” are la bază promovarea valorilor culturale naționale și internaționale, organizarea de activități, evenimente, conferințe și expoziții. Aspectele vizate de aceste colaborări se referă la organizarea evenimentelor care intră în aria de interes a celor implicați, în dezvoltarea unor proiecte cultural-științifice, promovarea valorilor românești în dialogul intercultural universal, la atragerea de noi utilizatori (studenți, cadre didactice, cercetători) și implicarea lor în activități inedite.

Partenerii și susținătorii proiectelor noastre se pot regăsi pe site-ul BCU (www.bclub.ro), lista lor fiind impresionantă. Aș vrea totuși să-i amintesc pe câțiva dintre cei care se implică nemijlocit în

evenimentele de anvergură: Agenția de carte, Institutul de Management și Dezvoltare Durabilă, Asociația Română a Profesioniștilor în Relații Publice, Fundația Universitară „Carol I”, reînființată după 65 de ani. Scopul Fundației este de a continua obiectivele instituite de Fundațiunea Universitară Carol I, de promovare a culturii naționale, a programelor educaționale și a valorilor autentice.

L.M.: - **Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” pune la dispoziția beneficiarilor un fond de carte impresionant ce cuprinde peste 1.900.000 de volume. Care sunt obiectivele specifice strategiei de dezvoltare a colecțiilor pe anul în curs și ce loc ocupă donațiile de carte în cadrul politicii de achiziții a bibliotecii?**

M.R.: - La Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” conceptul de politică de dezvoltare dirijată a colecțiilor se realizează printr-un management orientat strategic, flexibil, capabil să se adapteze pieței editoriale și economiei dar și schimbării permanente a opțiunilor utilizatorilor. Colecțiile susțin activitatea lumii academice și formarea intelectuală și culturală a publicului, acordându-se o atenție constantă completitudinii (mai ales din punctul de vedere al disciplinelor studiate în cadrul Universității din București) și continuității colecțiilor, inclusiv a celor pe suport digital, ca exigențe ale calității. Donațiile curente sau retrospective, individuale, instituționale sau bibliotecile personale sunt o cale valoroasă de îmbogățire a colecțiilor, cu titluri de cărți noi dar și de patrimoniu, uneori cu documente rare. Donațiile de cărți sunt încurajate și stimulate prin încheierea de parteneriate și organizarea de evenimente expoziționale și de promovare a colecțiilor. Rapoartele anuale ale Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I” arată, an de an, că mai mult de jumătate din numărul total al titlurilor integrate în colecții provin din donații ale persoanelor fizice, instituțiilor din țară și din străinătate, ambasadelor etc.

L.M.: - Managementul structurilor info-documentare are caracteristici unice care îl disting de sistemul managerial aplicat în domeniul afacerilor. Care este nota de bază a strategiei de conducere și organizare a unei biblioteci universitare? În ce constă „farmecul” ei?

M.R.: - Dintre toate conceptele cu care operează managementul modern, cel mai aproape de structurile info-documentare este managementul cunoașterii, noțiune care a pătruns cu destul de mare dificultate în biblioteci, spre deosebire de entitățile din domeniul economic, de exemplu, care l-au adoptat mult mai rapid în activitatea lor. În ceea ce privește procesul de management al cunoașterii în Biblioteca Centrală Universitară „Carol I”, acesta a beneficiat de o largă percepție pentru implementarea sa în practică și a îmbunătățit activitatea, ducând la o mai bună îndeplinire a misiunii acestei instituții față de comunitatea academică căreia i se adresează.

L.M.: - „A scrie o carte – intuia Nicolae Iorga - înseamnă a face actul social al frumuseții și înțelepciunii”¹². Cum își îndeplinește biblioteca universitară actuală funcția socială? Care este secretul păstrării echilibrului dintre tradițional și modern?

M.R.: - Info-diversitatea nu trebuie nici refuzată, nici restrânsă. Importanța socio-culturală și contribuția la dezvoltarea generală a cunoașterii sunt aspecte care ne preocupă, încercând să determinăm o acoperire cât mai mare, în forme diversificate și cât mai aproape de facilitățile multimedia, a tuturor canalelor de receptare umană. Deschiderea, parteneriatele, colaborarea, negocierea, transversalitatea, evaluarea, poziționarea strategică, abordarea prospectivă au devenit moduri esențiale de funcționare a structurilor info-documentare. Cultura profesională rămâne o componentă puternică, ancorată în valorile moștenite dar mereu actuale, de partajare a resurselor, de egalitate din punctul de vedere al accesului la informații, de transmitere a acestora, de responsabilitate intelectuală, de utilitate socială. Cu toate influențele evoluției sociale și tehnologice, biblioteca rămâne, așa cum aprecia Tudor Vianu, „un loc de

¹² Dimitrie POPTĂMAȘ – Reflecții despre carte, bibliotecă și lectură, Ed. Nico, Tîrgu-Mureș, 2009, p.55.

observație și de luptă a lumii moderne”, marcată de frământările societății în care funcționează.

L.M.: - **Renăscând practic din cenușă, Biblioteca Centrală Universitară “Carol I” a ajuns în topul celor mai moderne și mai căutate biblioteci din România. Cum vedeți viitorul acestei instituții, ce strategii folosiți pentru a menține la nivel ridicat ștacheta acestei instituții, atât în privința calității serviciilor oferite, cât și a îmbunătățirii experienței profesionale a salariaților?**

M.R.: - Nevoile de informare au rămas constant aceleași, comportamentul utilizatorilor este cel care, în ultimii ani, a suferit modificări. Ei au devenit mai grăbiți, se simt mai puțin confortabil în situația de a trebui să rămână în bibliotecă pentru consultarea documentelor de care au nevoie, nu înțeleg de ce nu pot avea acces la toate informațiile, de acasă, prin intermediul calculatorului. Publicul, din ce în ce mai numeros, divers, exigent, a impus specialiștilor revizuirea anumitor practici și aplicarea, din ce în ce mai mult, a unei culturi profesionale diferite, în care comunicarea, politica cererii și anchetele sunt concepte tot mai prezente și amplu dezbătute. Cu răbdare și mai ales perseverență, încercăm să înfruntăm un prezent imprevizibil, promovând un model de învățare în care cei ce ne trec pragul sunt încurajați să participe, să evalueze, să înțeleagă limitele și să aibă opțiuni. Prin existența unor abilități de comunicare însușite, capacitate de sinteză și curiozitate intelectuală, angajații bibliotecii sunt primii chemați să inițieze publicul în abordarea unor experiențe culturale semnificative.

Consider că o bibliotecă este un act de credință, după cum spunea odată Victor Hugo. O bibliotecă este o investiție în viitor, în generațiile următoare. Într-o perioadă în care România se afla pe drumul modernizării, Regele Carol a imaginat „un așezământ spre binele tinerimii universitare de la toate facultățile din Țară”, edificiu care a prins viață sub forma Fundației Universitare ce îi poartă numele. Devenită Biblioteca Centrală Universitară „Carol I”, Fundația a fost o idee luminată, concretizată în mod desăvârșit. În același timp ea este încărcată de o istorie copleșitoare care ne obligă la smerenie în fața fondatorului său și la îndatorirea de a duce mai departe moștenirea cu responsabilitate și grijă.

Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” a supraviețuit perioadei comuniste și a reușit să-și mențină statutul de instituție de învățământ de frunte în viața academică românească. În anii din urmă a avut loc un amplu proces de transformări în încercarea de a restitui bibliotecii gloria trecută, dar ținând pasul cu avansul alert al prezentului. Ea a devenit un seducător și vibrant lăcaș de cultură, așa cum fusese destinat să fie, reușind să îmbine armonios cele șapte arte. Biblioteca este locul în care artele creează un front comun împotriva vieții sufocante a orașului. Biblioteca Centrală Universitară „Carol I” invită publicul să se refugieze în încântătoarea lume a literaturii și a științei, dar și în cea a artelor vizuale, a teatrului și a muzicii.

L.M.: - Mulțumindu-vă pentru amabilitatea de a participa la acest demers interogativ, aș dori să încheiem cu evocarea unui eveniment, drag sufletului dumneavoastră, „Gala Fundației Universitare Carol I”, desfășurată în 28 februarie 2013. Cum s-a derulat programul galei? Care este istoria și misiunea Fundației Universitare „Carol I”?

M.R.: - Într-adevăr, în 28 februarie a avut loc prima Gală a Fundației Universitare „Carol I”, reînființată după mai bine de șase decenii de inexistență. A fost în fapt debutul nostru în spațiul public, prilej cu care am reușit să arătăm că am demarat câteva proiecte cu adevărat valoroase: „Strada de C’Arte” (www.stradadecarte.ro) – cel mai mare festival cultural în aer liber din inima capitalei, un program de burse (<http://fundatiacarol.ro/bursier/>) și Energy Forum – un centru de excelență și totodată o platformă pentru stakeholderii din domeniu. Invitații noștri au avut prilejul să le cunoască pe Alexandra Otiman, Andreea Lupșor și Mădălina Popîrțaru, cele trei șefe de promoție din domeniile matematicii aplicate, istoriei și respectiv comunicării/relațiilor publice cărora Fundația le oferă burse de merit pentru aprofundarea studiilor. De asemenea, programul Galei a inclus și un recital extraordinar al renumitei pianiste Ilinca Dumitrescu, alături de invitatul său special, fagotistul Vasile Macovei. Evenimentul a fost moderat de scriitorul Dan Mircea Cipariu.

După cum vă spuneam, acum un an am reînființat Fundația Universitară „Carol I”, după 65 de ani, în încercarea de a recupera măcar o parte din forța spirituală, prestigiul și valoarea instituției de

la începutul secolului trecut. Inaugurată oficial în 14 martie 1895 de către Regele Carol I, „Fundațiunea Universitară” a reprezentat o mărturie a apartenenței țării noastre la spațiul și valorile culturii europene. Regele Carol I, preocupat fiind de viitorul tinerilor, a decis să înființeze “un așezământ spre binele tinerimii universitare de la toate facultățile din țară, al cărui scop va fi de a procura studenților un loc de întrunire înzestrat cu o bibliotecă totdeauna deschisă, unde vor putea satisface iubirea lor de studiu”. Acestea sunt cuvinte din Scrisoarea pe care Regele Carol I a adresat-o la 3 mai 1891 sfințicului său, Lascăr Catargiu, scrisoare care de altfel este considerată un veritabil Act de întemeiere. Fundațiunea de atunci avea scopul de a întări “frăția printre tinerimea universitară” și a hrăni “simțământul patriotic care înalță sufletul ei”, iar vreme de 50 de ani a acordat ajutoare pentru tipărirea unor lucrări valoroase și a tezelor de doctorat, premii de încurajare, burse pentru studenți și subvenții.

Este deci o instituție cu o valoare simbolică extraordinară! Am credința că această Fundație, al cărei Statut actual a fost inspirat din Statutele inițiale, va reuși în timp să recoaguleze elita românească. Ne dorim ca Fundația să devină un reper în peisajul organizațiilor de cultură și educație din țara noastră, precum și un partener de calitate, proeminent, pentru instituții internaționale.

B.C.U. „Lucian Blaga” are cea mai bibliotecă digitală din rândul bibliotecilor din învățământ

Interviu cu Prof. univ. dr. Doru Radosav, director general al B.C.U. “Lucian Blaga”, Cluj-Napoca

Profesor universitar la Facultatea de Istorie și Filozofie (Secția Istorie) a Universității „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca (1997-prezent), Prof. univ. dr. Doru Radosav este, (din anul 1991) directorul Bibliotecii Centrale Universitare „Lucian Blaga” din aceeași localitate. Începând cu anul 1997 ocupă funcția de director al Institutului de Istorie Orală, Facultatea de Istorie (Cluj-Napoca). Între 1977-1990 a fost directorul Muzeului de istorie din Satu Mare, în perioada 1975-1977 a fost cercetător la același muzeu iar în perioada 1973-1975 a predat istoria la Liceul „Doamna Stanca” din Satu Mare. În 1995 obține doctoratul în istorie cu teza intitulată „Cartea veche românească secolele XVII-IXI în județul Satu Mare”.

Dintre cărțile publicate de Prof. univ. dr. Doru Radosav, ca autor sau coautor amintim: „Cultură și Umanism în Banat, sec. XVII”, Timișoara, Editura de Vest, 2003, 300 p.; „Arătarea Împăratului. Intrările imperiale în Transilvania și Banat, sec. XVIII-XIX. Discurs și prezentare”, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, Editura Dacia, 2002, 194 p.; „Sentimentul religios la români. Secolul XVII-XX”. Cluj-Napoca, Dacia 1997, 346 p.; „Carte și societate în secolul XVII-XIX”, Oradea, Fundația Celor Trei Crișuri, 1995, 307 p.; „Catalogul cărții vechi românești din nord-vestul Transilvaniei”, Cluj-Napoca, Editura Philobiblon, 1995, 113 p.; „Donbas - o istorie deportată”,

Germania, Ravensburg, 1994, 163 p.; „Orașul Satu-Mare”, București, Editura Sport-Turism, 1984, 111 p.; „Scientia et Pietas. Collegium Claudiopolitanum Societatis Jesu”, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2005, 153 p., (în colab. cu I. Costea); Und Keiner Weiss Warum. Eine Deportierte Geschichte, Ravensburg, Ed. Gebhart, 1996, 325 p. (în colab. cu H. Berner); „Fondul S. Fond secret”, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1996, 380 p.; (în colab. cu I. Costea și I. Kiraly); „1918 în Sătmar”. Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 1996, 198 p.; (în colab. cu V. Ciubotă); „Județul Satu Mare: monografie”, București, Editura Sport - Turism, 1981; (în colab. cu V. Săvinescu).

Apare în volumele colective: „Kulturraum Banat, Deutsche Kultur in einer europaischen Vielvolkerregion”, Editura Klartext, Essen, 2007; „Comunism și represiune în România. Istoria tematică a unui fratricid național” (editor Ruxandra Cesereanu), Editura Polirom, Iași, 2006, 216 p.; „Istoria Transilvaniei”, vol II (1541- 1711), Institutul Cultural Român, Centru de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2005, 450 p.; „Rezistența anticomunistă din Apuseni: grupurile "Teodor Șuşman", "Capotă Dejeu", "Cruce și spadă”, studii de istorie orală, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2003, 246 p.; „Dictionary of the Dissidents 1956-1989”, Warsaw, 1999; „Memorandul 1892-1894”, Editura Progresul Românesc, București, 1994, 342 p.; „Cultură și societate în epoca modernă”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1990, 304 p.; „Lupta românilor sătmăreni pentru libertate și unitate națională 1848-1918”, București, 1988, 575 p.; „Civilizație medievală și modernă românească”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1985, 401 p.; „Stat. Societate. Națiune. Interpretări istorice”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1982, 418 p.

Și-a format o trainică experiență în domeniul evaluării academice, în calitate de: membru în C.N.A.D.T.C.U. pentru acordarea titlului de doctor (2006), membru în comisiile de promovare și evaluare a concursurilor didactice de la Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (2004), expert evaluator C.N.C.S.I.S. pentru domeniile istorie, biblioteconomie și știința informării (2000).

De-a lungul anilor a participat la reuniuni științifice naționale și internaționale: Simpozion Internațional „Armonie și Conflict intercultural în Banat și Transilvania. Perspective culturale istorice”(Timișoara, 17-19 mai 2012); „13th International Congress of 18th Country Studies”(Graz, 25-29 iulie 2011); „Provinz Im Zeitalter Aufklärung”

Institut für Geschichte und Österreichische Gesellschaft zur Erforschung des 18 des Jahrhunderts (Graz, 6-8 mai 2010); Conferință Internațională „Antonio Possevino I Gesuiti e la loro eredita culturale in Transilvania” (Cluj-Napoca, 4 decembrie 2007) și altele. Pentru valoroasa activitate universitară și de cercetare Prof. univ. dr. Doru Radosav a fost recompensat cu următoarele distincții: Diploma pentru dezvoltarea instituțională a Universității Babeș-Bolyai (2006), Diploma de excelență științifică a Universității Babeș-Bolyai (2004) la care se adaugă premii obținute din partea Ministerului Educației și Cercetării.

Biblioteca Centrală Universitară "Lucian Blaga" – Cluj-Napoca

Liliana Moldovan (L.M.): - Teoria și practica bibliotecologică românească a înregistrat în ultimii ani modificări semnificative referitoare la proiectarea unor strategii performante de conducere, organizare și dezvoltare a bibliotecilor, pe de o parte, și implementarea principiilor managementului calității totale, pe de altă parte. Cum se reflectă aceste schimbări la nivelul Bibliotecii Centrale Universitare "Lucian Blaga" din Cluj-Napoca?

Doru Radosav (D.R.): - Managementul de bibliotecă a reclamat, în condițiile gestiunii electronice a informației și documentării, o reorientare radicală în domeniul competențelor profesionale și în egală măsură a funcțiunii bibliotecii și a condiției bibliotecii. Acest aspect

s-a reflectat în restructurarea serviciilor, compartimentelor din interiorul Bibliotecii Centrale Universitare și adaptarea funcțiilor tradiționale la gestiunea și transmiterea electronică în domeniul informării și documentării. Calitatea totală a managementului se distribuie la nivelul gestiunii resurselor financiare și umane la conexiunea unei unități de informare și documentare într-o rețea internațională și în proiectarea unui nou marketing de bibliotecă.

L.M.: - **Ca instituții specializate pe livrarea unor servicii de informare, studiu și documentare, bibliotecile românești încearcă să se comporte ca niște organizații deschise capabile să facă față solicitărilor variate exprimate de utilizatori. Bibliotecile universitare oferă servicii specializate destinate unui public tânăr care agreează mediul virtual și mijloacele moderne de informare. Ce tipuri de servicii se practică într-o bibliotecă universitară modernă, care încurajează comunicarea și își ajustează ofertele în funcție de nivelurile de expectanță exprimate de beneficiari?**

D.R.: - Bibliotecile universitare spre deosebire de alte biblioteci oferă servicii specializate concentrate pe resurse de învățare și o largire permanentă a bazei informării și documentării pentru cercetare, având drept ținută principală accesul rapid, complex și nelimitat la bazele de date aferente învățământului și cercetării.

În general bibliotecile centrale universitare au fost cu un pas înaintea mediului tânăr care agreează mediul virtual pentru că introducerea procesului de informatizare s-a petrecut, imediat după 1990, pentru prima dată în România în cadrul celor patru mari Biblioteci Centrale Universitare: Cluj, Iași, Timișoara și București (ordinea este aferentă unei ierarhii ce vizează mărimea, complexitatea, patrimoniul și numărul de utilizatori).

L.M.: - **Soluțiile concrete de inovare a mediului biblioteconomic universitar, au determinat intrarea personalului din biblioteci într-o nouă etapă de evoluție profesională. În acest context este firesc să vă întreb în ce constă și care este gradul de implicarea personalului din B.C.U. în acțiunile de perfecționare profesională.**

D.R.: - Trebuie spus că pentru prima dată în România în cadrul celor patru Biblioteci Centrale Universitare s-a demarat un proces de

profesionalizare a funcției de bibliotecar, prin introducerea în curricula universitară a învățământului biblioteconomic, prin formarea continuă și postuniversitară a acestuia și prin introducerea în legea învățământului a condiționării angajării într-o bibliotecă de învățământ doar a celor care au dobândit licențe în biblioteconomie sau cursuri de formare postuniversitare la instituții de învățământ superior, acreditate.

L.M.: - **Performanțele obținute în sectorul relațiilor cu publicul și succesul serviciilor de bibliotecă depind, printre altele, de elaborarea unei strategii eficiente de dezvoltare a colecțiilor. Care sunt principalele puncte de sprijin ale politicii de achiziție (a cărților și a altor tipuri de documente de bibliotecă) adoptată de Biblioteca Centrală Universitară "Lucian Blaga"?**

D.R.: - Achiziția documentelor de bibliotecă trebuie să țină cont de: resursele financiare avute și cererea de cărți și documente, cooperarea strânsă cu mediul didactic universitar și de cercetare privind politica de achiziție a cărții, consorțiul de bibliotecă pentru achiziția resurselor electronice de informare și documentare.

Trebuie rezolvată o ecuație esențială: cum să dobândești cu bani puțini, surse de informare bogate.

L.M.: - **Cum se desfășoară schimbul interbibliotecar internațional, ca mijloc de dezvoltare a colecțiilor bibliotecii?**

D.R.: - Schimbul internațional, interbibliotecar rămân un mijloc de dezvoltare a colecțiilor, dar locul acestui schimb interbibliotecar devine treptat marginalizat în condițiile extensiunii resurselor electronice a publicațiilor (cărți, periodice).

L.M.: - **Colecțiile de documente ale unei biblioteci devin vizibile și prin intermediul bibliotecilor digitale. În ce direcție se îndreaptă activitatea de constituire a unor colecții de bibliotecă cu caracter digital?**

D.R.: - Am fost prima bibliotecă universitară care am adoptat un proiect strategic de dezvoltare a bibliotecii digitale, electronice. Cu aproape 6- 7 ani înainte am elaborat o politică de investiții a aparatului necesare procesului de digitizare doar cu resurse extrabugetare (granturi și proiecte de atragere de resurse financiare).

Sunt convins - așa cum se poate vedea pe site-ul bibliotecii - că avem cea mai mare bibliotecă digitală din rândul bibliotecilor de învățământ. Mai mult decât atât Colecția Transsylvanica este un brand de bibliotecă electronică înregistrat la Biblioteca Centrală Universitară Cluj.

L.M.: - Ați fost implicat în activitatea de coordonare a unor proiecte naționale și internaționale, ce proiecte pregătiți în perioada ce urmează?

D.R.: - Am fost implicat în cadrul unor proiecte naționale de dezvoltare și de cercetare bibliografică, după cum suntem implicați în proiecte multilaterale (Ungaria, Germania) de constituire de parteneriate în cadrul unor biblioteci digitale.

L.M.: - Lista cărților pe care le-ați publicat reflectă preocuparea pentru istoria orală și studiul mentalităților. Prin ce se disting aceste domenii de studiu și cercetare de celelalte ramuri ale științelor istorice?

D.R.: - Cercetările mele de istoria sensibilităților, istorie orală și istoria culturii vizează inovarea discursului istoriografic și în egală măsură inovarea discursului didactic în domeniul istoriei (în mare măsură datorită implicărilor Institutului de Istorie Orală de la Cluj, Ministerul Educației și Cercetării a introdus în Programa Națională predarea istoriei orale în școală). Totodată aceste direcții inovative în planul cercetării istorice și al inovării discursului didactic derulate la Cluj au poziționat Facultatea de Istorie din Cluj-Napoca pe primul loc în țară în clasamentul universitar.

L.M.: - Este cunoscut interesul dumneavoastră pentru cultura și istoria germanilor din Banat, care este sursa acestui interes?

D.R.: - Nu m-am ocupat de cultura și istoria germanilor din Banat, ci doar de cercetarea fenomenului deportării din Nord-Vestul României în lagărele din Uniunea Sovietică după cel de-al doilea Război Mondial.

L.M.: - Ce ar putea învăța românii din modul de a fi și a gândi al poporului german?

D.R.: - Există în interiorul ființei noastre colective experiențe și obiceiuri circumscrise unui așa numit spirit german, datorită unei experiențe istorice de peste 200 de ani derulate în cadrul administrării habsburgice. Trebuie să căutăm în interiorul nostru aceste resurse de exemplaritate și eficiență, ordine și performanță pentru că ele există în zestia filogenetică a neamului nostru.

Vrem să pătrundem în inima comunității

Interviu cu d-na Sorina Stanca, directoarea Bibliotecii Județene "O. Goga" – Cluj

Doctorand la Institutul de Istorie "George Barițiu" al Academiei Române (2010), doamna Sorina Stanca lucrează în această instituție din anul 1996 avansând de la funcția de bibliotecar (1996-2002), șef-serviciu la Departamentul de Informare și Documentare (2002-2007), la cea de director adjunct (2007-2009), director interimar și

director.

De-a lungul anilor și-a consolidat experiența profesională participând la cursuri de specialitate și conferințe precum: Cursul "Management de bibliotecă - strategii pentru secolul XXI" (1998), organizat la Cluj-Napoca de Graduate School of Library and Information Science din Austin, SUA și de Biblioteca Județeană "Octavian Goga" Cluj; Cursul „Tehnologia Informației în Biblioteca Modernă" (1999), organizat de Consiliul Britanic și Biblioteca centrală UMF Cluj; Cursul „Accesul liber la informație al cetățeanului și organizarea societății după principiile democratice" (2000), organizat de Ministerul de Externe Danez; Participare la conferința "Libraries Without Walls 6: Evaluating the Distributed Delivery of Library Services", Lesbos, Grecia (2005); Cursul "Manager de proiect" (2008); Participare la Conferința internațională cu tema: Biblioteca publică și WEB 2.0, Baia-Mare (2009). Conferința a fost susținută de lectori americani; Cursul de formator (2010); Training pentru lideri și inovatori la Centrul Mortenson al Bibliotecii

Universității Illinois, SUA (2011); Cursul de manager cultural organizat de Centrul de Pregătire Profesională în Cultură al Ministerului Culturii și Patrimoniului Național (2011-2012).

S-a implicat în diferite proiecte: 2004-2005 - membru în echipa Proiectului European CALIMERA: Aplicații culturale: Medierea accesului la resursele electronice prin instituțiile locale; 2005-2006 - Responsabil tehnic al Proiectului European LIBER-IMMS: Servicii interactive de transmitere de mesaje prin Internet și telefonie mobilă, bazate pe tehnologia RFID, destinate bibliotecilor; 2008-2009 - coordonator al proiectului european ENTITLE - Europe's New libraries Together In Transversal Learning Environments; 2008-2011 - coordonator al proiectului Europeana Local - Making local and regional content accessible through the European Digital Library; 2011-2013 - coordonator al proiectului Europeana Awareness.

A fost recompensată cu premii și distincții dintre care amintim: Premiul A.N.B.P.R. - Filiala Cluj - Premiul pentru activitate profesională deosebită (2003); Premiul A.N.B.P.R. - Premiul pentru "Contribuții biblioteconomice - proiecte" (2007).

Drd. Sorina Stanca a pătruns în domeniul publicistic cu articole și studii apărute în reviste de specialitate din țară și din străinătate, a prezentat lucrări la conferințe și simpozioane naționale și internaționale fiind și editorul publicațiilor apărute la Biblioteca Județeană „Octavian Goga”.

Biblioteca “O. Goga” - Cluj

Liliana Moldovan (L.M.): - În cărțile de literatură motivațională citim adesea că există 3 căi care conduc spre succes: „să elimini ceea ce e inutil, să știi ce să conservi, să ai puterea să spui nu” (A. P. Goethe)¹³ . Stimată doamnă directoare, Sorina Stanca, credeți că strategia respectivă funcționează la nivelul bibliotecilor publice românești

Sorina Stanca (S.S.): - În ultima perioadă în bibliotecile românești a fost o luptă permanentă cu timpul, dar mai ales cu timpurile: bugete mai sărace, instrumente de motivare a personalului tot mai puține, muncă tot mai multă. Cred că strategia de care amintiți nu funcționează în unele dintre bibliotecile publice românești, dar bibliotecile mari, județene, trebuie să țină cont de aceste principii, să le aplice, pentru a putea să-și desfășoare activitatea și să se dezvolte în această perioadă foarte dificilă. Vă pot da exemplul bibliotecii publice din Cluj-Napoca. Pentru a avea o activitate susținută într-o bibliotecă de talia Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj trebuie să depunem un efort imens, cu atât mai mare cu cât resursele s-au împușinat constant din anul 2009, mă refer aici la resursele materiale, dar mai ales la cele umane. Suntem, în prezent, cu 9 bibliotecari mai puțini decât eram în anul 2009, în condițiile deschiderii pentru public a tuturor spațiilor din sediul central, de la trei săli funcționale în 2009 am ajuns la 16 săli. Dacă nu știi „să elimini ceea ce e inutil, (...) ce să conservi, să ai puterea să spui nu”, atunci nu poți merge mai departe și nu poți avea succes.

L.M.: - Care este principiul fundamental al planului de management folosit la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj-Napoca pentru anul în curs?

S.S.: - Așa cum am spus deja la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” avem un colectiv redus dramatic în ultimii trei ani (11 posturi blocate), dar care a găsit resurse să aibă multe realizări în aceste vremuri dificile. Plecând de la aceste premise, am considerat întotdeauna că „asul din mânecă” îl constituie personalul și investiția

¹³ A se vedea varianta originală: „There are three strategies for success: 1) a big waste basket--you must know what to eliminate; 2) know what to preserve; 3) know when to say no, for developing the power to say no gives us the capacity to say yes”(A.P. Goethe); <http://www.lilesnet.com/inspiration/success2.htm>

făcută în perfecționarea lui. Astfel, pentru anul 2013, o direcție primordială în planul de management o constituie formarea profesională a personalului de specialitate, dar nu numai.

L.M.: - Ce obstacole ați întâmpinat pe parcursul implementării acestei strategii?

S.S.: - Nu pot să spun că sunt obstacole, sunt mai degrabă lucruri firești ce apar atunci când lucrezi cu oamenii: unii nu manifestă interes, alții nu pot să plece din localitate din motive familiale. Mai există evident și problema financiară, lipsa resurselor necesare pentru formarea profesională a cât mai multor colegi. Ultima parte, cea a banilor, e parțial rezolvată prin cursurile de formare făcute cu sprijinul IREX și A.N.B.P.R..

L.M.: - Cum funcționează colaborarea cu oficialitățile locale și județene?

S.S.: - Biblioteca, fiind o instituție aflată în subordinea Consiliului Județean Cluj, colaborează mai intens cu acesta. Populația țintă a bibliotecii este cea a județului Cluj, pe care o deservim în mod direct și indirect prin intermediul bibliotecilor municipale, orașenești și comunale, a căror activitate o sprijinim. Avem o foarte bună colaborare și cu Prefectura Județului Cluj, care ne-a sprijinit în demersurile noastre față de unele primării din județ.

L.M.: - Ce vă motivează și ce vă descurajează atunci când încercați să propuneți comunității noi proiecte, atunci când încercați găsiți noi forme de implicare a bibliotecii în viața culturală și socială a Clujului?

S.S.: - Mă motivează enorm răspunsul comunității atunci când venim cu un nou proiect. Am să vă dau un exemplu: în urma unui interviu la un post de radio local am avut surpriza unei vizite, chiar a doua zi, din partea unei doamne care mi-a mărturisit că nu știa de activitățile noastre pentru persoanele retrase din activitate. S-a înscris la bibliotecă și a început să frecventeze noua „Secție de artă” din sediul central, împreună cu un grup de prieteni cu aceleași preocupări. Membri grupului au urmat apoi cursurile de inițiere în utilizarea calculatorului și sunt prezenți săptămânal la bibliotecă.

Cât despre descurajare, nu știu ce să spun. Cel mai dezamăgită mă simt de oameni, de colegii în care investesc foarte mult. Dar acest lucru nu mă descurajează, ci dimpotrivă mă determină să caut căi noi de comunicare și de implicare ale personalului în scrierea de proiecte, în implementarea lor, în stimularea lor să vină cu idei și soluții la diversele probleme care apar în activitatea de bibliotecă.

L.M.: - Numiți, vă rog, câteva din proiectele, încheiate recent, care s-au bucurat de implicarea comunității și au atras un număr mare de colaboratori?

S.S.: - Primele care îmi vin în minte sunt proiectele secțiilor pentru copii, proiecte care se bucură de un mare interes din partea cadrelor didactice. Acestea au atras către bibliotecă un număr mare de colaboratori care au devenit voluntari.

Recent am aniversat 40 de ani de la prima ediție a concursului de desene „Eroii cărților citite”, concurs menit să atragă înspre carte și lectură pe cei mai mici cititori. Juriul acestui concurs, format din specialiști ai Liceului de Artă „Romul Ladea” și ai Universității de Artă și Design din Cluj-Napoca, sunt alături de noi de peste 10 ani.

Vreau să menționez, neapărat, un proiect foarte drag sufletului meu, cel derulat din anul 2007 în parteneriat cu Facultatea de Litere din cadrul Universității ”Babeș-Bolyai”, proiect ce și-a propus studierea fondului de arhive de la Casa Petrescu. Aceste arhive conțin numeroase documente inedite, cursuri, manuscrise, corespondență, pagini de istorie literară aparținând profesorilor clujeni Dimitrie Popovici, Ioana Em. și Liviu Petrescu. În cadrul proiectului urmărim studierea și editarea, conform normelor științifice în vigoare, a documentelor din Arhiva „Popovici – Petrescu”, și, implicit, valorificarea corespunzătoare a fondului bibliotecii.

L.M.: - Care sunt cei mai fideli parteneri ai bibliotecii județene din Cluj-Napoca? Ce metode folosiți pentru a atrage noi colaboratori și pentru a-i fideliza?

S.S.: - Biblioteca publică clujeană are o tradiție lungă de colaborare inter-instituțională, cu diverși profesioniști din municipiul Cluj-Napoca și nu numai.

Instituțiile de cultură clujene, școlile și liceele sunt cei mai fideli și statornici parteneri. Fiecare parteneriat e reciproc avantajos

și avem surpriza să descoperim în fiecare an noi valențe ale instituțiilor noastre care pot fi exploatare.

Biblioteca are încheiate, de asemenea, parteneriate cu ONG-uri, împreună cu care organizăm diferite activități de interes pentru comunitatea clujeană.

Spuneam că diverși profesioniști răspund invitațiilor noastre, implicându-se, în mod voluntar, în activitățile cenaclului de creație literară, ale cercului de origami, sau ale trupei de teatru și, mai recent, în desfășurarea „Orei poveștilor” și „Clubului mămicilor”.

Nu cred că există o „rețetă” a fidelizării acestora, dar sunt câteva facilități de care beneficiază partenerii noștri, iar de fiecare dată când este posibil îi și recompensăm.

L.M.: - Cu ce activități și proiecte de viitor doriți să îi surprindeți pe cetățenii clujeni? Care este segmentul de populație pe care mizați în acest sens?

S.S.: - Am renovat un spațiu deținut anterior de bibliotecă, aflat în centrul istoric al orașului, în care amenajat și inaugurat, în toamna lui 2012, o nouă filială a bibliotecii: Filiala Kogălniceanu. Ea dispune, pentru început, de un fond de cca 12.000 de documente, organizate la raftul liber, de un televizor și DVD player, dar și de 10 calculatoare conectate la internet, imprimantă, video proiector și scanner, dotări asigurate prin programul Biblionet. Filiala asigură servicii pentru copii, adolescenți și adulți. Localizarea ei în centrul orașului, în apropierea mai multor școli și licee importante, ne determină să credem că va avea un public numeros.

Sperăm să putem asigura, în acest an, cursul de inițiere în utilizarea calculatorului pentru vârstnici la toate filialele bibliotecii, deoarece s-a dovedit că există o foarte mare cerere în acest sens.

Vom continua să propunem partenerilor din școlile și liceele clujene, pentru noul an școlar, noi proiecte care să vină în completarea cunoștințelor dobândite la școală.

Activitatea de îndrumare a bibliotecilor din județ va fi continuată prin oferirea de modele de servicii noi de bibliotecă ce pot fi replicate și în bibliotecile mai mici ce dispun de resurse puține.

L.M.: - Dacă ar fi să începeți o campanie de promovare a Bibliotecii Județene din Cluj-Napoca sub ce slogan s-ar desfășura ea?

S.S.: - Am găsit în literatura de specialitate câteva sloganuri care ar putea avea impact și în România, în comunitatea clujeană. Mi-a rămas în memorie sloganul Bibliotecii Publice din Chicago: „Read. Learn. Discover.”, adică „Citește. Învață. Descoperă”. Cred că este universal valabil pentru o bibliotecă publică. Eu l-aș adapta pentru biblioteca noastră și aș spune: „Citește, învață și descoperă la biblioteca ta publică!”

L.M.: - În final, dezvăluți-ne, cum se desfășoară activitatea editorială a Bibliotecii „Octavian Goga”. Care sunt ultimele realizări în acest sens și ce urmează să editați în viitor?

S.S.: - Activitatea editorială a bibliotecii noastre a avut și ea de suferit din cauza reducerilor de buget, dar am încercat să compensăm cu formate digitale. Astfel edităm anual un CD cu produsele bibliotecii sub numele „Anul editorial clujean” și toate produsele de informare disponibile prin pagina WEB a bibliotecii: „Buletinul noutăților”; „Buletinul publicațiilor seriale”; „Buletinul Depozitului Legal Local”; „Buletinul bibliografic - Județul Cluj în presa locală”, „Calendarul evenimentelor și manifestărilor culturale”, realizat atât în format tradițional, cât și electronic. Recent, am realizat lucrarea „Concursul de Desene Eroii Cărților Citite – 40 de ani, 1972-2012”, album aniversar ce a cuprins o serie de articole despre acest concurs inițiat pentru atragerea înspre carte și lectură a preșcolărilor și școlărilor mici și mari.

Avem câteva planuri pentru legate de publicarea unei cărți ce va conține rezultatele unui proiect european și, de asemenea, reluarea apariției revistei bibliotecii „Lectura”.

